Zarząd Województwa Lubelskiego

SZCZEGÓŁOWY OPIS OSI PRIORYTETOWYCH REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO NA LATA 2007–2013

USZCZEGÓŁOWIENIE PROGRAMU

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013

POLSKA

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO LUBELSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Załącznik nr 2 do Uchwały Nr CCXLVI/5158/2014
Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 27 maja 2014 r.

Lublin, dnia 27 maja 2014 r.

Spis treści

WPROWADZENIE 4
Rozdział 1 5
CZĘŚĆ OGÓLNA 5
1.1. Opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 5
1.2. Finansowanie RPO WL 7
1.3. Kwalifikowalność wydatków w ramach RPO WL 7
1.4. System wyboru projektów w ramach RPO WL 7
1.4.1. Tryby dokonywania wyboru projektów w ramach Osi Priorytetowej I: Przedsiębiorczość i innowacje oraz Osi Priorytetowej II: Infrastruktura ekonomiczna 8
1.4.2. Tryby dokonywania wyboru projektów w ramach Osi Priorytetowych: III, IV, V, VI, VII oraz VIII 10
1.4.2.1 Tryb konkursowy 10
1.4.2.2 Tryb dotyczący wyboru projektów indywidualnych 13
1.4.3. Tryb dokonywania wyboru projektów w ramach Osi Priorytetowej IX - Pomoc Techniczna 15
1.5. Wykaz dokumentów służący realizacji RPO WL 16
Rozdział 2 17
SZCZEGÓŁOWY OPIS OSI PRIORYTETOWYCH I DZIAŁAŃ RPO WL 17
2.1 Oś Priorytetowa I: Przedsiębiorczość i innowacje 17
Działanie 1.1. Dotacje dla nowopowstałych mikroprzedsiębiorstw. 18
Działanie 1.2. Dotacje inwestycyjne dla mikroprzedsiębiorstw 23
Działanie 1.3. Dotacje inwestycyjne dla małych i średnich przedsiębiorstw 28
Działanie 1.4. Dotacje inwestycyjne w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska oraz w zakresie odnawialnych źródeł energii 32
Działanie 1.5. Dotacje inwestycyjne w dziedzinie turystyki 38
Działanie 1.6. Badania i nowoczesne technologie w strategicznych dla regionu dziedzinach 43
Działanie 1.7. Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw przez doradztwo 48
2.2. Oś Priorytetowa II: Infrastruktura ekonomiczna 52
Działanie 2.1. Instrumenty pożyczkowe i poręczeniowe dla przedsiębiorstw 53
Działanie 2.2. Regionalna infrastruktura B+R 58
Działanie 2.3. Wsparcie instytucji otoczenia biznesu i transferu wiedzy 62
Działanie 2.4. Marketing gospodarczy 65
2.3. Oś Priorytetowa III: Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne 69
Działanie 3.1. Tworzenie terenów inwestycyjnych 69
Działanie 3.2. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich 74
2.4. Oś Priorytetowa IV: Społeczeństwo informacyjne 83
Działanie 4.1. Społeczeństwo informacyjne 83
2.5 Oś Priorytetowa V: *Transport* 89
Działanie 5.1. Regionalny układ transportowy 89
Działanie 5.2. Lokalny układ transportowy 94
Działanie 5.3. Miejski transport publiczny 98
Działanie 5.4. Transport kolejowy 103
Działanie 5.5. Transport lotniczy 107
2.6. Oś Priorytetowa VI: Środowisko i czysta energia 112
Działanie 6.1. Ochrona i kształtowanie środowiska 112
Działanie 6.2. Energia przyjazna środowisku 122
2.7. Oś Priorytetowa VII: Kultura, turystyka i współpraca międzyregionalna. 127
Działanie 7.1. Infrastruktura kultury i turystyki 127
Działanie 7.2. Promocja kultury i turystyki 135
Działanie 7.3. Współpraca międzyregionalna 140
2.8. Oś Priorytetowa VIII: *Infrastruktura społeczna* 145
Działanie 8.1. Infrastruktura dydaktyczna i społeczna szkół wyższych 145
Działanie 8.2. Infrastruktura szkolna i sportowa 150
Działanie 8.3. Ochrona zdrowia 156
Działanie 8.4. Pomoc społeczna 163
2.9. Oś Priorytetowa IX*: Pomoc Techniczna* 168

Działanie 9.1. Wsparcie wdrażania RPO 168
Działanie 9.2. Informacja i promocja RPO 171
Załącznik nr 1. Indykatywna tabela finansowa zobowiązań dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 w podziale na priorytety i działania z przyporządkowaniem kategorii interwencji funduszy strukturalnych oraz oznaczonymi działaniami podlegającymi zasadom cross-financing. 173
Załącznik nr 2 Szacunkowa tabela finansowa zobowiązań dla RPO WL w podziale na lata i Osie priorytetowe. 173
Załącznik nr 3. Poziom wydatków pochodzących z funduszy strukturalnych w ramach programu operacyjnego przeznaczonych na realizację Strategii Lizbońskiej. 173
Załącznik nr 4 Wskaźniki 173
Załącznik nr 4a Tabela wskaźników osiągnięcia celu głównego RPO WL oraz celów szczegółowych. 173
Załącznik nr 4b Tabela wskaźników produktu i rezultatu na poziomie działań. 173
Załącznik nr 4c Tabela wskaźników produktu i rezultatu na poziomie projektów. 173
Załącznik nr 4d Tabela kryteriów, wskaźników i ich wartości referencyjnych wymaganych dla określenia obszarów wsparcia w zakresie mieszkalnictwa. 173
Załącznik nr 5. Lista kluczowych projektów. 173
Załącznik nr 6 Pomoc publiczna w ramach RPO WL 2007 – 2013. 173
Załącznik nr 7. Kryteria wyboru finansowanych operacji. 173

WPROWADZENIE

Z uwagi na ogólny charakter Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 Instytucja Zarządzająca programem w oparciu o przepis art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju z dnia 6 grudnia 2006r. (Dz. U. z 2009 r., Nr 84, poz. 712 z późn. zm.) została zobowiązana do przygotowania dokumentu zawierającego szczegółowy opis Osi Priorytetowych RPO.

Ze względu na szczegółowość zawartych informacji *Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013* zwany również *Uszczegółowieniem* stanowi kompendium wiedzy dla beneficjentów na temat typów i możliwości realizacji projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013.
Niniejszy dokument składa się z dwóch części. W pierwszej dokonano opisu RPO WL. Następnie przedstawiono ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania programu. Zawarto również informacje na temat kwalifikowalności wydatków oraz systemu wyboru projektów. Druga część dokumentu stanowi zarazem jego esencję, gdyż zawiera skrócony opis Osi Priorytetowych oraz szczegółowy opis działań realizowanych w ramach poszczególnych Osi Priorytetowych. W tej części określono jakie typy projektów mogą być realizowane w ramach poszczególnych działań. Utworzono również listy potencjalnych beneficjentów.

Dokument ten stanowi podstawę przygotowania i przedstawienia Komitetowi Monitorującemu przez Instytucję Zarządzającą do analizy i zatwierdzenia kryteriów wyboru finansowanych operacji, o których mowa w art. 65 lit. a Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999. Komitet Monitorujący po analizie dokumentów, jeśli uzna za konieczne, może zgłosić uwagi ewentualnie odrzucić dokumenty przedłożone przez IZ RPO i zwrócić się z prośbą o poprawę i ponowne przedłożenie pod obrady Komitetu.

Za przygotowanie, przyjęcie i wprowadzanie zmian do SZOP RPO WL odpowiedzialna jest Instytucja Zarządzająca RPO WL – Zarząd Województwa Lubelskiego. Projekt *Uszczegółowienia* jest poddawany ocenie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego pod kątem zgodności z *Wytycznymi nr 2 w zakresie szczegółowego opisu priorytetów programu operacyjnego.* Przed zatwierdzeniem przez IZ projekt *Uszczegółowienia* jest również przekazywany do konsultacji społecznych. Zmiany i uzupełnienia dokumentu są wprowadzane z inicjatywy Instytucji Zarządzającej. O wprowadzonych zmianach są informowane odpowiednie departamenty Ministerstwa Rozwoju Regionalnego. Ostateczna wersja *Uszczegółowienia* może ulec zmianie w wyniku negocjacji RPO WL z Komisją Europejską.

Uszczegółowienie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 zostało opracowane zgodnie z „Wytycznymi nr 2 w zakresie szczegółowego opisu priorytetów programu operacyjnego" wydanymi przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego 13 marca 2006r., które powstały w celu ujednolicenia wszystkich dokumentów programowych.

Rozdział 1.

CZĘŚĆ OGÓLNA

1.1. Opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013

RPO WL obejmuje okres od 1 stycznia 2007 r. do 31 grudnia 2013 r. Jest jednym z 16 regionalnych programów operacyjnych, których zadaniem jest realizacja Strategii Rozwoju Kraju oraz Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2013 wspierających wzrost gospodarczy i zatrudnienie (Narodowej Strategii Spójności), przez co mają się one przyczyniać do wzrostu gospodarczego oraz do zwiększenia zatrudnienia.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego przyczyni się do wykonania powyższego zadania poprzez realizację swojego celu głównego, którym jest: **„Podniesienie konkurencyjności Lubelszczyzny prowadzące do szybszego wzrostu gospodarczego oraz zwiększenia zatrudnienia z uwzględnieniem walorów naturalnych i kulturowych regionu".**

Cel Programu jest spójny z celem nadrzędnym *Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2006-2020*: „Osiąganie trwałego i zrównoważonego rozwoju społeczno - gospodarczego Lubelszczyzny poprzez zwiększenie konkurencyjności województwa oraz optymalne wykorzystanie jego potencjałów rozwojowych" i jest dostosowany do odpowiednio krótszego okresu realizacji RPO. Zorientowany jest na przełamanie występujących barier rozwojowych i stanowi podstawę modernizacji struktury gospodarczej z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju.

Do realizacji celu głównego przyczyni się osiągnięcie następujących celów szczegółowych:

1. Zwiększenie konkurencyjności regionu poprzez wsparcie rozwoju sektorów nowoczesnej gospodarki oraz przez stymulowanie innowacyjności,
2. Poprawa warunków inwestowania w województwie z poszanowaniem zasady zrównoważonego rozwoju,
3. Zwiększenie atrakcyjności Lubelszczyzny jako miejsca do zamieszkania, pracy i wypoczynku.

Realizacja RPO WL będzie przebiegała poprzez wdrażanie dziewięciu Osi Priorytetowych. Przy konstruowaniu Osi Priorytetowych dążono do tego, by w sposób spójny i wyczerpujący przyczyniały się one do realizacji celów szczegółowych RPO, a co za tym idzie celu głównego. Dlatego też osiąganie celu szczegółowego 1 „Zwiększenie konkurencyjności regionu poprzez wsparcie rozwoju sektorów nowoczesnej gospodarki oraz przez stymulowanie innowacyjności" będzie przebiegać poprzez wdrażanie Osi Priorytetowej I: *Przedsiębiorczość i innowacje,* która przyczyni się do podniesienia konkurencyjności przedsiębiorstw w regionie w powiązaniu z Osią Priorytetową II: *Infrastruktura ekonomiczna* przyczyniającą się do stworzenia przyjaznego otoczenia dla prowadzenia działalności gospodarczej oraz z Osią Priorytetową IV *Społeczeństwo informacyjne*, której celem jest doprowadzenie do wzrostu konkurencyjności regionu poprzez rozwój lokalnej i regionalnej infrastruktury oraz usług społeczeństwa informacyjnego.

Uzupełnienie działań podejmowanych w ramach wskazanych powyżej osi priorytetowych stanowią przedsięwzięcia realizowane w ramach Osi Priorytetowej III: *Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne*, której celem jest wzrost atrakcyjności inwestycyjnej regionu poprzez wsparcie dla obszarów rewitalizowanych i terenów inwestycyjnych, Osi Priorytetowej V: *Transport*

przyczyniającej się do poprawy wewnętrznej i zewnętrznej dostępności komunikacyjnej Lubelszczyzny oraz Osi Priorytetowej VI: *Środowisko i czysta energia* umożliwiającej poprawę stanu, zachowanie bioróżnorodności oraz zapobieganie degradacji środowiska naturalnego oraz promowania „czystej" energii. Przedsięwzięcia te składają się na realizację celu szczegółowego 2: „Poprawa warunków inwestowania w województwie z poszanowaniem zasady zrównoważonego rozwoju".

Z kolei cel szczegółowy 3: „Zwiększenie atrakcyjności Lubelszczyzny jako miejsca do zamieszkania, pracy i wypoczynku" będzie osiągnięty poprzez realizację Osi Priorytetowej VII *Kultura, turystyka i współpraca międzyregionalna* prowadzącej do zwiększenia udziału sektorów kultury i turystyki w gospodarce województwa lubelskiego oraz wzmocnienia powiązań międzynarodowych regionu oraz Osi Priorytetowej VIII *Infrastruktura społeczna* przyczyniającej się do poprawy warunków kształcenia oraz dostępu do wiedzy, usług medycznych i pomocy społecznej.

Ponadto do osiągnięcia celów szczegółowych RPO przyczyni się wdrożenie Osi Priorytetowej IX: *Pomoc Techniczna,* co zapewni efektywne oraz zgodne z prawem i politykami wspólnotowymi wdrażanie RPO poprzez wsparcie instytucji uczestniczących w zarządzaniu i wdrażaniu.

Przy wyborze i konstrukcji osi priorytetowych programu uwzględniono kierunki rozwoju województwa zawarte w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2006-2020. Ponadto wynikają one z priorytetów określonych w art. 4 Rozporządzenia (WE) 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i uchylające rozporządzenie (WE) 1783/1999. Osiągnięto również zgodność z celami Strategii Rozwoju Kraju, Narodowymi Strategicznymi Ramami Odniesienia (Narodową Strategią Spójności), Strategicznymi Wytycznymi Wspólnoty, Strategią Lizbońską oraz Krajowym Programem Reform.

Ze względu na możliwość finansowania programu operacyjnego wyłącznie z jednego funduszu RPO WL będzie narzędziem realizacji tych obszarów określonych w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego, które mogą być wspierane przez Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego. Działania realizowane w ramach programu będą również finansowane przez środki krajowe, zarówno publiczne jak i prywatne.

Działania podejmowane w ramach RPO WL będą komplementarne w stosunku do przedsięwzięć realizowanych w ramach innych programów krajowych: PO Innowacyjna Gospodarka, PO Kapitał Ludzki, PO Infrastruktura i Środowisko, PO Rozwój Polski Wschodniej, Programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej oraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Z uwagi na ograniczone środki finansowe w stosunku do potrzeb regionu w ramach RPO nie będą mogły zostać dofinansowane wszystkie inwestycje przyczyniające się do rozwoju województwa, lecz jedynie te, które będą najbardziej zgodne z założeniami programu. Co więcej zgodnie z zasadą dodatkowości środki Unii Europejskiej zaangażowane w realizację *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013* mają stanowić uzupełnienie środków krajowych zarówno publicznych jak i prywatnych, a także środków zaangażowanych w realizację innych programów operacyjnych. Dlatego RPO WL nie należy traktować jako jedyne, ale jako jedno z wielu narzędzi, przyczyniających się do podniesienia konkurencyjności regionu, wzrostu gospodarczego oraz zwiększenia zatrudnienia.

1.2. Finansowanie RPO WL

Na realizację Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 przeznaczono łączną kwotę **1 680,28 mln euro**. Z czego **1 192,84 mln euro** pochodzi z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Z powyższej kwoty na realizację Strategii Lizbońskiej przeznaczone zostanie 503,12 mln euro, co stanowi 42,18 % środków wspólnotowych w ramach RPO WL.

Wielkość środków prywatnych zaangażowanych we współfinansowanie Programu została wstępnie oszacowana na poziomie 276,94 mln euro, co stanowi 16,48 % ogółu środków zaangażowanych w finansowanie Programu.

Poziom krajowego wkładu publicznego dla RPO WL wyniesie 210,50 mln euro, co stanowi 12,53% ogółu środków zaangażowanych w finansowanie Programu. (podział środków na poszczególne Osie Priorytetowe stanowi załącznik nr 1 do niniejszego dokumentu).

W związku z tym, iż w niektórych działaniach będą realizowane projekty objęte pomocą publiczną, dofinansowanie będzie składało się z dwóch komponentów: 85 % dofinansowania będzie pochodziło ze środków EFRR, a pozostałe 15 % z budżetu państwa. W działaniach nieobjętych pomocą publiczną dofinansowanie w 100% pochodzić będzie z EFRR (reguła ta nie dotyczy projektów kluczowych).

1.3. Kwalifikowalność wydatków w ramach RPO WL

Ogólne zasady dotyczące kwalifikowania wydatków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 zostały zawarte w *Wytycznych dotyczących kwalifikowania wydatków w ramach RPO WL na lata 2007-2013 - Podręczniku kwalifikowalności wydatków*. Dokument ten jest zgodny z *Krajowymi wytycznymi dotyczącymi kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013*. Jednocześnie dokument ten zawiera szczegółowy wykaz kosztów kwalifikowanych w odniesieniu do III-VIII Osi Priorytetowej RPO WL. Szczegółowy wykaz kosztów kwalifikowanych dla I i II Osi Priorytetowej zawarty został w *Wytycznych dla wnioskodawców w ramach I i II Osi Priorytetowej RPO WL 2007 - 2013*.

1.4. System wyboru projektów w ramach RPO WL

Uwzględniając przepis art. 60 lit. a Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z 11 lipca 2006r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) 1260/1999, Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Lubelskiego zapewnia, że projekty są wybierane do dofinansowania w ramach Programu zgodnie z zasadami krajowymi i wspólnotowymi. Część zadań związanych z wyborem projektów w ramach RPO, zgodnie z art. 27 ust. 1 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, zostanie powierzonych przez Instytucję Zarządzającą Instytucji Pośredniczącej II stopnia/Wdrażającej (Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości).

W ramach realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 przewidziano trzy tryby wyboru projektów: tryb systemowy, tryb dotyczący projektów indywidualnych oraz tryb konkursowy.

1.4.1. Tryby dokonywania wyboru projektów w ramach Osi Priorytetowej I: **Przedsiębiorczość i innowacje** *oraz Osi Priorytetowej II:* **Infrastruktura ekonomiczna**

Za przeprowadzenie procesu wyboru projektów w ramach Osi Priorytetowej I: *Przedsiębiorczość i innowacje* oraz Osi Priorytetowej II: *Infrastruktura ekonomiczna* jest odpowiedzialna Instytucja Pośrednicząca II stopnia/Wdrażająca, której funkcję pełni Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie.

Do wyboru projektów w ramach ww. Osi Priorytetowych zostanie zastosowany co do zasady tryb konkursowy. Konkurs przeprowadzany jest jawnie z zapewnieniem publicznego dostępu do informacji o zasadach jego przeprowadzania oraz do listy projektów wyłonionych do dofinansowania. Kryteria wyboru projektów w trybie konkursowym zostały określone zgodnie z *Wytycznymi Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie wyboru projektów w trybie konkursowym z dnia 5 lipca 2007r.*

Procedurę wyboru projektów do dofinansowania w trybie konkursowym w ramach ww. Osi Priorytetowych prowadzi Oddział Oceny Projektów w Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie.

Wybór projektów do dofinansowania może zostać przeprowadzony w trybie konkursu zamkniętego lub konkursu otwartego. IP II planuje wyłanianie projektów do dofinansowania w trybie konkursowym na dany rok w formie harmonogramu ogłaszania konkursów. W oparciu o harmonogram IP II prowadzi nabory wniosków o dofinansowanie realizacji projektów. Harmonogram może ulegać zmianom i być aktualizowany w ciągu roku w zależności od stopnia wykorzystania środków finansowych. Tryb konkursu zamkniętego ma charakter cykliczny. W ramach powyższego trybu określa się z góry jeden lub kilka następujących po sobie terminów naboru wniosków. Konkurs zamknięty posiada określone daty rozpoczęcia oraz daty zakończenia naboru wniosków o dofinansowanie projektów. Ocena wniosku odbywa się po zakończenia każdego terminu naboru. Okres pomiędzy datą rozpoczęcia naboru a datą jego zakończenia wynosi maksymalnie 100 dni kalendarzowych.

W trybie konkursu otwartego nabór wniosków i ich ocena jest prowadzona w sposób ciągły do wyczerpania określonego limitu środków. Wyniki oceny są ogłaszane cyklicznie bądź na bieżąco. IP II publikuje na swojej stronie internetowej www.lawp.lubelskie.pl informacje o stanie wykorzystania alokacji przeznaczonej na konkurs otwarty. Decyzję o zastosowaniu trybu konkursu zamkniętego lub otwartego podejmuje IP II.

Przed przeprowadzeniem konkursu IP II może przeprowadzić nabór Planów Projektów. Nabór Planów Projektów ma charakter otwarty. Plany Projektów są oceniane na bieżąco przez OOP LAWP, na podstawie kryteriów znajdujących się w załączniku nr 7. Celem oceny Planów Projektów jest sprawdzenie, czy przedsięwzięcie opisane w Planie Projektu kwalifikuje się do uzyskania pomocy w ramach RPO, z zastrzeżeniem szczegółowej weryfikacji wniosku o dofinansowanie projektu w trybie konkursowym. Po dokonaniu oceny OOP LAWP informuje Wnioskodawców o jej wynikach. Pisemna informacja w sprawie oceny PP wysłana do Potencjalnego Beneficjenta nie jest podstawą

do roszczeń o przyznanie i wypłatę pomocy. Termin otrzymania pisemnej pozytywnej oceny Planu Projektu, może stanowić datę rozpoczęcia kwalifikowania wydatków, w przypadku wyboru projektu do dofinansowania w trybie konkursowym. Pozytywna decyzja o wynikach oceny Planu Projektu jest wiążąca tylko dla jednego naboru wniosków o dofinansowanie projektu w ramach Działania RPO, do którego wniosek został złożony, ogłoszonego do końca 2009 r. Negatywna decyzja zawiera informację o niekwalifikowanych wydatkach lub beneficjencie.

Proces wyboru projektów składa się z następujących etapów:

- ogłoszenie konkursu,
- nabór wniosków,
- ocena wniosków,
- podjęcie decyzji o dofinansowaniu projektu,
- ogłoszenie wyników konkursu,
- podpisanie umowy.

OOP LAWP zamieszcza ogłoszenie o konkursie na swojej stronie internetowej jak również w mediach o zasięgu regionalnym. Po ogłoszeniu konkursu OOP LAWP przyjmuje wnioski o dofinansowanie projektu.

Po zakończeniu naboru wniosków OOP LAWP przystępuje do oceny. Ocena wniosków obejmuje ocenę formalną i merytoryczną. Kryteria wyboru finansowanych operacji zostały zawarte w załączniku nr 7 do niniejszego dokumentu. Po dokonaniu oceny formalnej OOP LAWP podejmuje decyzję o przekazaniu wniosku o dofinansowanie projektu do dalszej oceny, odrzuceniu wniosku lub skierowaniu wniosku do uzupełnienia lub poprawy stwierdzonych w nim braków i/lub błędów.

Wnioski poprawne pod względem formalnym są następnie poddawane ocenie merytorycznej. Oceny merytorycznej wniosków dokonuje Komisja Oceny Projektów (KOP). Maksymalna liczba punktów wynosi 100. Wniosek o dofinansowanie projektu otrzymuje ocenę pozytywną pod warunkiem uzyskania przynajmniej 51 punktów. Po ocenie merytorycznej OOP LAWP sporządza listę rankingową projektów, która jest zatwierdzana przez Dyrektora LAWP.

Projekty, które uzyskały ocenę pozytywną, ale ze względu na limit środków finansowych nie znalazły się na liście rankingowej, zostają umieszczone na liście rezerwowej. O kolejności wniosków na listach rankingowej i rezerwowej decyduje liczba uzyskanych punktów podczas oceny merytorycznej. Po zatwierdzeniu projektów do dofinansowania OOP LAWP wysyła do Beneficjentów pisma informujące o przyjęciu wniosku do dofinansowania. IP II podpisuje umowy o dofinansowanie realizacji projektu z Beneficjentami, których projekty zostały wyłonione do dofinansowania.

Wnioskodawca, którego projekt został oceniony negatywnie na dowolnym etapie oceny, w terminie 14 dni od dnia otrzymania informacji o wynikach rozpatrzenia jego wniosku może złożyć pisemny protest. Protest rozpatrywany jest przez Lubelską Agencję Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie w ciągu 30 dni kalendarzowych od jego otrzymania.

W przypadku uwzględnienia protestu wniosek objęty protestem przekazywany jest do ponownej oceny formalnej lub merytorycznej w zależności od tego, której fazy dany protest dotyczy.

Ponowna ocena projektu dokonywana jest przez Oddział Oceny Projektów w LAWP.

LAWP przekazuje wnioskodawcy pisemną informację o wynikach rozpatrzenia protestu wraz ze stosownym pouczeniem.

Wnioskodawca w terminie 14 dni od dnia otrzymania informacji o negatywnym rozpatrzeniu protestu może skierować skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, który rozpatruje skargę w terminie 30 dni kalendarzowych od dnia jej otrzymania.

W przypadku uwzględnienia skargi, WSA przekazuje LAWP sprawę do ponownego rozpatrzenia.

Wnioskodawcy lub LAWP przysługuje skarga kasacyjna od rozstrzygnięcia WSA do Naczelnego Sądu Administracyjnego. Wnioskodawca lub LAWP w terminie 14 dni kalendarzowych od dnia otrzymania rozstrzygnięcia WSA może skierować skargę kasacyjną do NSA, który rozpatruje skargę kasacyjną w terminie 30 dni kalendarzowych od dnia jej otrzymania.

W zakresie nieuregulowanym w *uzppr* do postępowania przez WSA i NSA stosuje się odpowiednio przepisy *ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi* określone dla aktów lub czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 z wyłączeniem art. 52-55, art. 61 § 3-6, art. 115-122, 146, 150 i 152 tej ustawy.
W ramach I i II Osi Priorytetowej RPO WL istnieje również możliwość realizacji projektów indywidualnych. Zasady wyboru i oceny tych projektów zostały opisane w punkcie 1.4.2.2 niniejszego dokumentu.

1.4.2. Tryby dokonywania wyboru projektów w ramach Osi Priorytetowych: III, IV, V, VI, VII oraz VIII

Do wyboru projektów w ramach Osi Priorytetowych: III, IV, V, VI, VII oraz VIII zostanie zastosowany tryb konkursowy oraz tryb dotyczący projektów indywidualnych.

1.4.2.1 Tryb konkursowy

Zgodnie z art. 28 ust. 1 pkt 3 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju z dnia 6 grudnia 2006r. (Dz. U. z 2009 r., Nr 84, poz. 712 z późn. zm.) Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym może dokonać wyboru projektów do dofinansowania w trybie konkursowym. W ramach Osi Priorytetowych: III, IV, V, VI, VII oraz VIII RPO WL tryb ten jest stosowany do wyboru do dofinansowania przedsięwzięć, z wyjątkiem tych, które zostały wybrane do dofinansowania w trybie indywidualnym. Konkurs przeprowadzany jest jawnie z zapewnieniem publicznego dostępu do informacji o zasadach jego przeprowadzania oraz do listy projektów wyłonionych do dofinansowania.
Kryteria wyboru projektów w trybie konkursowym zostały określone zgodnie z *Wytycznymi Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie wyboru projektów w trybie konkursowym z dnia 5 lipca 2007r.*
Procedurę wyboru i zatwierdzania projektów do dofinansowania w trybie konkursowym w ramach ww. Osi Priorytetowych prowadzi Oddział Oceny Projektów w Departamencie Regionalnego Programu Operacyjnego UMWL.
Wybór projektów do dofinansowania może zostać przeprowadzony w trybie konkursu zamkniętego lub konkursu otwartego. W ramach Osi Priorytetowych: III, IV, V, VI, VII oraz VIII RPO WL podstawowym trybem wyboru projektów do dofinansowania jest tryb konkursu zamkniętego. IZ planuje wyłanianie projektów do dofinansowania w trybie konkursowym na dany rok w formie harmonogramu ogłaszania konkursów. W oparciu o harmonogram IZ prowadzi nabory wniosków

o dofinansowanie projektów. Harmonogram może ulegać zmianom i być aktualizowany w ciągu roku w zależności od stopnia wykorzystania środków finansowych.

Tryb konkursu zamkniętego ma charakter cykliczny. W ramach powyższego trybu określa się z góry jeden lub kilka następujących po sobie terminów naboru wniosków. Konkurs zamknięty posiada określone daty rozpoczęcia oraz daty zakończenia naboru wniosków o dofinansowanie projektów. Ocena wniosku odbywa się po zakończeniu każdego terminu naboru. Okres pomiędzy datą rozpoczęcia naboru a datą jego zakończenia wynosi przynajmniej 30 dni kalendarzowych.

W uzasadnionych przypadkach IZ może zastosować tryb konkursu otwartego. W trybie konkursu otwartego nabór wniosków i ich ocena jest prowadzona w sposób ciągły do wyczerpania określonego limitu środków. Wyniki oceny są ogłaszane cyklicznie bądź na bieżąco. IZ publikuje na stronie internetowej www.rpo.lubelskie.pl informacje o stanie wykorzystania alokacji przeznaczonej na konkurs otwarty. Decyzję o zastosowaniu trybu konkursu zamkniętego lub otwartego podejmuje IZ.

Proces wyboru projektów w trybie konkursowym składa się z następujących etapów:

- ogłoszenie konkursu,
- nabór wniosków,
- ocena wniosków,
- podjęcie decyzji o dofinansowaniu projektu,
- ogłoszenie wyników konkursu,
- podpisanie umowy.

IZ zamieszcza ogłoszenie o konkursie na swojej stronie internetowej jak również w dzienniku o zasięgu regionalnym. Po ogłoszeniu konkursu OOP DRPO przyjmuje wnioski o dofinansowanie projektu. OOP DRPO przeprowadza ocenę formalną zgłoszonych wniosków. Ocena formalna dokonywana jest kolejno w oparciu o kryteria brzegowe (dopuszczające) i kryteria poprawności zawarte w załączniku nr 7.

Kryteria brzegowe muszą być spełnione bezwarunkowo, a ich niespełnienie powoduje automatyczne odrzucenie wniosku o dofinansowanie projektu. Kryteria te dotyczą z reguły zagadnień związanych z otoczeniem projektu, założeniami projektu, projektodawcą itp. a nie z samym wnioskiem.

Kryteria poprawności muszą być spełnione bezwarunkowo, ale ich niespełnienie nie powoduje od razu odrzucenia wniosku o dofinansowanie projektu. Na tym etapie beneficjent może dokonać korekty błędów i nieścisłości jednorazowo w terminie 5 dni roboczych od otrzymania informacji od OOP w DRPO o rozbieżnościach we wniosku i załącznikach. Dotyczą one z reguły zagadnień związanych z wnioskiem, jego wypełnieniem, kompletnością, załącznikami.

Po pozytywnej weryfikacji formalnej wniosek podlega ocenie merytorycznej, która przeprowadzana jest w oparciu o kryteria techniczne, finansowo-ekonomiczne i merytoryczne punktowe, zawarte w załączniku nr 7.

Kryteria techniczne i finansowo-ekonomiczne dotyczą technicznej i finansowo - ekonomicznej wykonalności projektu. Muszą być one spełnione bezwarunkowo, a ich niespełnienie powoduje odrzucenie wniosku o dofinansowanie projektu (możliwe jest jednak doprecyzowanie pewnych zagadnień przez projektodawcę lub dodatkowe wyjaśnienie pewnych nieścisłości).

Kryteria merytoryczne punktowe mają na celu przypisanie projektom określonej liczby punktów i wybranie projektów najbardziej wartościowych.

Oceny merytorycznej wniosków i załączników dokonuje Zespół Oceniający powołany przez Marszałka Województwa.

Wniosek, który pozytywnie przeszedł ocenę merytoryczną, podlega ocenie strategicznej, która przeprowadzana jest w oparciu o kryteria strategiczne, zawarte w załączniku nr 7.

Kryteria strategiczne mają na celu przypisanie projektom określonej liczby punktów i wybranie projektów najbardziej wartościowych w kontekście realizacji celów RPO WL.

Oceny strategicznej wniosków i załączników dokonuje Zespół Strategiczny powołany przez Marszałka Województwa.

Po ocenie strategicznej, OOP DRPO sporządza listę rankingową projektów, w oparciu o którą ZWL podejmuje decyzję o wyborze projektów do dofinansowania, kierując się ilością punktów uzyskanych przez projekt oraz wysokością limitu środków finansowych.

ZWL, jednocześnie z decyzją o akceptacji projektów do dofinansowania, może podjąć decyzję o utworzeniu listy rezerwowej w zakresie projektów, które nie zostały wybrane do wsparcia z powodu wyczerpania środków finansowych.

OOP DRPO po dokonaniu wyboru projektów do dofinansowania przez ZWL wysyła do beneficjentów pisma informujące o przyjęciu wniosku do dofinansowania oraz konieczności opracowania i przedłożenia do IZ niezbędnej dokumentacji (innych załączników) do podpisania umowy w wyznaczonym terminie.

Termin dostarczenia załączników podlega weryfikacji przez IZ. W przypadku nie złożenia załączników w wyznaczonym terminie IZ może podjąć decyzję o wykreśleniu projektu z listy projektów zaakceptowanych do realizacji.

Po przedłożeniu do IZ wymaganych dokumentów OOP DRPO dokonuje oceny wniosku, na podstawie kryteriów weryfikacji dokumentacji przed podpisaniem umowy zawartych w załączniku nr 7. Ocena wniosku polega na weryfikacji kompletności wniosku oraz dokumentacji mu towarzyszącej oraz spójności dokumentacji towarzyszącej z wnioskiem aplikacyjnym. Na tym etapie beneficjent może dokonać korekty błędów i nieścisłości w przedłożonym wniosku i dokumentacji jednorazowo w terminie 10 dni roboczych od otrzymania informacji od OOP w DRPO o rozbieżnościach we wniosku i załącznikach.

IZ podpisuje umowy o dofinansowanie realizacji projektu z beneficjentami, których projekty zostały wyłonione do dofinansowania oraz które przeszły pozytywnie weryfikację dokumentacji towarzyszącej do wniosku.

Po zakończeniu każdego etapu oceny projektów IZ ogłasza na swojej stronie internetowej wyniki tej oceny.

Na każdym etapie oceny Wnioskodawca, którego projekt uzyskał negatywną ocenę, tj. negatywnie przeszedł którykolwiek z etapów oceny i nie uzyskując wnioskowanego dofinansowania, w terminie 14 dni kalendarzowych od dnia otrzymania pisemnej informacji o jej wynikach może złożyć pisemny protest. Protest rozpatrywany jest przez Zespół ds. odwołań w ramach III – VIII Osi Priorytetowych RPO WL (ZDO), funkcjonujący w ramach Departamentu Regionalnego Programu Operacyjnego UMWL. Protest powinien zostać rozpoznany w ciągu 70 dni od daty jego otrzymania. W uzasadnionych przypadkach termin ten może być wydłużony o kolejne 20 dni i nie może przekroczyć łącznie 90 dni. O rozstrzygnięciu podjętym w następstwie rozpatrzenia wniesionego protestu ZDO każdorazowo informuje wnioskodawcę w formie pisemnej.

W przypadku, gdy w wyniku rozpatrzenia protestu ZDO podejmie decyzję o uwzględnieniu protestu, ZDO kieruje wniosek objęty protestem do ponownej oceny. OOP DRPO w przypadku ponownej oceny formalnej, a także Zespół Oceniający w przypadku ponownej oceny merytorycznej, związany jest wynikami rozpatrzenia protestu przez ZDO, w zakresie zarzutów, których protest dotyczył.

W przypadku, gdy w wyniku rozpatrzenia protestu ZDO podejmie decyzję o odrzuceniu protestu, Wnioskodawcy przysługuje prawo do wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego (WSA). Skarga wnoszona jest przez Wnioskodawcę bezpośrednio do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w terminie 14 dni kalendarzowych od dnia otrzymania informacji o negatywnym wyniku procedury odwoławczej, wraz z kompletną dokumentacją w sprawie. WSA rozstrzyga sprawę w terminie 30 dni od dnia wniesienia skargi.

Od wyroku WSA, zarówno Wnioskodawcy, jak i IZ RPO, przysługuje możliwość wniesienia skargi kasacyjnej do Naczelnego Sądu Administracyjnego. Skarga kasacyjna wnoszona jest w terminie 14 dni kalendarzowych od dnia doręczenia rozstrzygnięcia WSA. NSA rozpatruje skargę kasacyjną w terminie 30 dni od dnia jej wniesienia.

W zakresie nieuregulowanym w *uzppr* do postępowania przez WSA i NSA stosuje się odpowiednio przepisy *ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi* określone dla aktów lub czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 z wyłączeniem art. 52-55, art. 61 § 3-6, art. 115-122, 146, 150 i 152 tej ustawy.

Szczegółowe procedury naboru i oceny wniosków aplikacyjnych zostały opisane w *Instrukcji Wykonawczej IZ RPO.*

Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Instytucja Zarządzająca.

Po podjęciu decyzji o przyznaniu dofinansowania Instytucja Zarządzająca zawiera z Beneficjentami umowę o dofinansowanie projektu, przy czym jej podpisanie nie może nastąpić przed zatwierdzeniem RPO przez Komisję Europejską.

1.4.2.2 Tryb dotyczący wyboru projektów indywidualnych

Zgodnie z art. 28 ust. 1 pkt 1 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju z dnia 6 grudnia 2006r. (Dz. U. z 2009 r., Nr 84, poz. 712 z późn. zm.) Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym może dokonać wyboru projektów do dofinansowania w trybie indywidualnym. Tryb ten stosuje się m.in. w odniesieniu do przedsięwzięć inwestycyjnych, przyczyniających się w znacznym stopniu do osiągnięcia zakładanych wskaźników rozwoju społeczno – gospodarczego województwa, a w szczególności tych, które zostały uznane za priorytetowe w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2006-2020. Zestawienie projektów kluczowych przewidzianych do realizacji w ramach RPO zawiera *Indykatywny wykaz indywidualnych projektów kluczowych (IWIPK*), stanowiący załącznik nr 5.

Na etapie opracowywania programu Zarząd Województwa Lubelskiego przeprowadził wstępny nabór projektów do Planu Inwestycyjnego, a następnie dokonał wyboru projektów o charakterze strategicznym uwzględniając zapisy dokumentu pod nazwą *„Szczegółowe zasady opracowywania planu inwestycyjnego w ramach RPO WL 2007-2013”* opracowanego na podstawie wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego. Ówczesne prace na Programem miały na celu szacowanie potrzeb inwestycyjnych w regionie i planowanie podziału alokacji na poszczególne

obszary wsparcia. Właściwy IWIPK został po raz pierwszy przyjęty przez Zarząd Województwa Lubelskiego dnia 7 kwietnia 2009 r.

Umieszczenie projektu na liście podstawowej w ramach wykazu jest warunkową deklaracją jego realizacji i związane jest z zarezerwowaniem środków w ramach budżetu RPO WL na realizację przedłożonego projektu. Projekty te nie podlegają procedurze konkursowej i nie konkurują o środki z pozostałymi projektami. Jednak projekt umieszczony w wykazie może zostać dofinansowany dopiero wtedy, gdy zostaną spełnione wymogi formalne i merytoryczne dotyczące przygotowania odpowiedniej dokumentacji i gotowości do wdrożenia. Ponadto w przypadku projektów kluczowych nie mają zastosowania ograniczenia kwotowe wynikające z kart działań będących częścią niniejszego dokumentu, a także w przypadku wszystkich projektów kluczowych maksymalny poziom dofinansowania określony jest decyzją IZ z wyjątkiem sytuacji, gdy projekt podlega określonym schematom pomocy publicznej.

W styczniu 2008 r. ZWL zaakceptował projekt listy IWIPK – listę podstawową wraz z listą rezerwową. Kryteria, którymi zostały ocenione projekty zostały następnie zatwierdzone przez Komitet Monitorujący RPO (KM RPO):

a. strategiczny charakter projektu;
b. kwalifikowalność projektu oraz beneficjenta;
c. zgodność projektu z celami Strategii Rozwoju Kraju (SRK), Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013 (NSRO), programu operacyjnego oraz strategiami wojewódzkimi i strategiami sektorowymi;
d. skala oddziaływania projektu (regionalna w RPO, ponadregionalna i krajowa w programach krajowych);
e. stopień wpływu projektu na osiągnięcie wskaźników SRK, NSRO oraz programu operacyjnego
f. dostępność środków finansowych w ramach alokacji danego priorytetu programu operacyjnego;
g. inne kryteria specyficzne dla obszaru działania programu.

Rok 2008 poświęcony był aktualizacji listy i projektów zgodnie ze zmieniającymi się przepisami prawa w zakresie oddziaływania na środowisko oraz pomocy publicznej. Dnia 10 lutego 2009 r. ZWL dokonał wstępnej akceptacji IWIPK RPO WL. Następnie IWIPK został poddany procesowi konsultacji społecznych, które trwały 30 dni kalendarzowych. W dniu 7 kwietnia 2009 r. ZWL zaakceptował listę IWIPK. Adres strony internetowej, na której zamieszczono listę IWIPK zatwierdzoną przez ZWL, został ogłoszony w wojewódzkim dzienniku urzędowym. Od momentu zatwierdzenia listy projektów kluczowych, mając na uwadze prawidłową i sprawną realizację RPO WL, lista IWIPK może podlegać aktualizacji.

7 września 2010 r., w związku z powodzią, która miała miejsce na wiosnę 2010 r. KM RPO zmienił kryteria oceny strategicznej projektów kluczowych na przedstawione poniżej:

- strategiczny charakter projektu,
- kwalifikowalność projektu oraz beneficjenta,
- zgodność projektu z celami SRK, NSRO, programu operacyjnego oraz strategiami wojewódzkimi i strategiami sektorowymi,

- skala oddziaływania projektu przynajmniej na szczeblu regionalnym / lokalizacja projektu na terenach szczególnie dotkniętych klęską żywiołową i jego wpływ na usunięcie skutków tej klęski żywiołowej*,
- stopień wpływu projektu na osiągnięcie wskaźników SRK, NSRO oraz programu operacyjnego,
- dostępność środków finansowych w ramach alokacji danego priorytetu programu operacyjnego.

*Kryterium uważa się za spełnione, jeżeli projekt spełnia przynajmniej jeden z dwóch opisanych w nim warunków (tj. skala oddziaływania projektu przynajmniej na szczeblu regionalnym lub lokalizacja projektu i jego wpływ na usunięcie skutków klęski żywiołowej - np. powódź z 2010 r.).

IZ podpisuje z każdym z Beneficjentów umieszczonych na liście podstawowej IWIPK umowę wstępną (*pre-umowę)*, stanowiącą zobowiązanie Beneficjenta do prawidłowego i terminowego przygotowania indywidualnego projektu kluczowego. Pre-umowa podpisywana jest w możliwie najkrótszym terminie, jednakże nie dłuższym niż termin określony w *Wytycznych w zakresie zasad tworzenia Indykatywnego Wykazu Indywidualnych Projektów Kluczowych RPO WL 2007 – 2013 oraz systemu oceny i zatwierdzania projektów kluczowych do dofinansowania.* W przypadku projektów własnych Województwa Lubelskiego zamiast *pre – umowy* przyjmowane jest zobowiązanie dotyczące przygotowania projektu kluczowego.

Beneficjenci składają wnioski o dofinansowanie indywidualnych projektów kluczowych do IZ RPO zgodnie z obowiązującymi procedurami dla projektów kluczowych. Złożony wniosek zostaje następnie poddawany ocenie formalnej i merytorycznej zgodnie z kryteriami zatwierdzonymi przez KM RPO. Zatwierdzone przez KM RPO kryteria oceny projektów są zbieżne dla projektów wybieranych w trybie konkursowym oraz indywidualnych projektów kluczowych.

Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania indywidualnego projektu kluczowego podejmuje Instytucja Zarządzająca. Po podjęciu decyzji o przyznaniu dofinansowania Instytucja Zarządzająca zawiera z Beneficjentami umowy o dofinansowanie projektów, przy czym ich podpisanie nie może nastąpić przed zatwierdzeniem RPO przez Komisję Europejską. W przypadku projektów własnych Województwa Lubelskiego, zamiast umowy o dofinansowanie, Instytucja Zarządzająca podejmuje decyzję o dofinansowaniu w formie uchwały.

W trybie dotyczącym wyboru projektów indywidualnych nie mają zastosowania przepisy art. 30 b i następnie Ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju dotyczące wnoszenia środków odwoławczych przez wnioskodawców, których projekt został oceniony negatywnie.

1.4.3. Tryb dokonywania wyboru projektów w ramach Osi Priorytetowej IX - Pomoc Techniczna

Do wyboru projektów w ramach Osi Priorytetowej IX - Pomoc Techniczna zostanie zastosowany tryb systemowy. Podmiotami uprawnionymi do ubiegania się o wsparcie ze środków Pomocy Technicznej a tym samym zobowiązanymi do przedkładania własnych Rocznych Planów Działań Pomocy Technicznej (RPD PT) są: IZ (DRPO i DF) i IP2. Do ubiegania się o wsparcie ze środków PT RPO WL uprawnione mogą być również inne komórki organizacyjne UMWL, o ile

zostaną powierzone im obowiązki w zakresie wdrażania lub obsługi RPO WL. Wydatki ponoszone przez te komórki organizacyjne będą ujmowane w RPD PT dla DRPO.

Instytucja Zarządzająca RPO WL dokonuje corocznie podziału alokacji w ramach Pomocy Technicznej pomiędzy beneficjentów programu zobowiązanych do przedkładania RPD PT. Beneficjenci Pomocy Technicznej sporządzają RPD PT zgodnie ze wzorem opracowanym przez IZ RPO, uwzględniając wysokość przyznanej alokacji.

IZ przyznaje dofinansowanie dla operacji pozytywnie ocenionych formalnie i merytorycznie, w drodze podjęcia uchwały w sprawie zatwierdzenia RPD PT.

Szczegółowe zasady korzystania z Pomocy Technicznej w ramach RPO WL zostały określone w dokumencie pt. „Wytyczne z zakresie zasad korzystania z Pomocy Technicznej w ramach RPO WL na lata 2007-2013".

1.5. Wykaz dokumentów służący realizacji RPO WL

W celu prawidłowej konstrukcji projektu oraz prawidłowego wypełnienia wniosku o dofinansowanie niezbędna dla Potencjalnego Beneficjenta jest znajomość następujących dokumentów:

- Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013,
- Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 - Uszczegółowienie Programu,
- Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2006 – 2020
- Wzór wniosku o dofinansowanie,
- Wzór umowy o dofinansowanie,
- Krajowe wytyczne dotyczące kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013,
- Wytyczne dotyczące kwalifikowania wydatków w ramach RPO WL na lata 2007-2013. Podręcznik kwalifikowalności wydatków,
- Wytyczne dla Wnioskodawców w ramach I – II Osi Priorytetowej RPO WL 2007-2013,
- Wytyczne w zakresie organizacji systemu naboru, oceny i wyboru projektów konkursowych w ramach III – VIII Osi Priorytetowej RPO WL,
- Wytyczne w zakresie zasad tworzenia Indykatywnego Wykazu Indywidualnych Projektów Kluczowych RPO WL 2007 – 2013 oraz systemu oceny i zatwierdzania projektów kluczowych do dofinansowania,
- Zasady dostępu do konkursów zawarte w ogłoszeniach o konkursie i dokumentacji konkursowej.

Rozdział 2

SZCZEGÓŁOWY OPIS OSI PRIORYTETOWYCH I DZIAŁAŃ RPO WL

2.1 Oś Priorytetowa I: Przedsiębiorczość i innowacje

Koniecznym warunkiem rozwoju nowoczesnej gospodarki jest nieustanne podnoszenie konkurencyjności przedsiębiorstw ze szczególnym naciskiem na poszukiwanie rozwiązań o charakterze innowacyjnym. Wprowadzanie innowacji umożliwia przedsiębiorstwom uzyskanie przewagi nad konkurencją a zarazem pozwala lepiej dostosować ofertę do potrzeb klientów. Podnoszenie konkurencyjności przedsiębiorstw jest szczególnie ważne w takich regionach jak Lubelszczyzna, charakteryzujących się znacznymi zapóźnieniami w rozwoju przedsiębiorczości w stosunku do innych regionów Unii Europejskiej. Stąd projekty wdrażane w ramach Osi Priorytetowej I powinny mieć wpływ na realizację celów wskazanych w Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Lubelskiego.

Kolejnym istotnym aspektem w rozwoju województwa lubelskiego jest rozwój bazy turystyczno – rekreacyjnej. Poprawa jakości i dostępności obiektów turystycznych pozwoli na zwiększenie atrakcyjności regionu oraz powstanie nowych miejsc pracy.

Wzmacnianie konkurencyjności przedsiębiorstw musi dokonywać się z poszanowaniem zasady zrównoważonego rozwoju. Niezwykle ważne jest, by rozwijające się przedsiębiorstwa nie przyczyniały się do pogarszania stanu środowiska naturalnego, lecz do jego poprawy. Stąd też wsparcia wymagają przedsięwzięcia prowadzące do zwiększenia produkcji i wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, ale także przedsięwzięcia mające na celu dostosowywanie prowadzonej działalności gospodarczej do stale zaostrzających się wymogów UE w zakresie ochrony środowiska naturalnego.

Z uwagi na powyższe głównym celem Osi Priorytetowej I jest wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw w regionie. Podnoszenie konkurencyjności przedsiębiorstw polegające m.in. na stymulowaniu ich innowacyjności sprawi, że będą one bardziej efektywnie funkcjonowały na rynku regionalnym, krajowym i europejskim.

Cel główny priorytetu zostanie osiągnięty poprzez realizację następujących celów szczegółowych:

- zwiększenie zdolności inwestycyjnej w początkowym okresie funkcjonowania mikroprzedsiębiorstw,
- wzrost innowacyjności mikro, małych i średnich przedsiębiorstw,
- zwiększenie produkcji i wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych wraz z poprawą efektywności energetycznej przedsiębiorstw oraz dostosowanie funkcjonowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska,
- rozwój przedsiębiorstw realizujących na terenie województwa lubelskiego projekty z zakresu turystyki i rekreacji,
- wsparcie procesu opracowania i transferu nowoczesnych technologii do przedsiębiorstw,
- ułatwienie dostępu do specjalistycznej pomocy doradczej.

Cel główny oraz cele szczegółowe priorytetu zostaną osiągnięte poprzez wdrażanie następujących działań oraz poddziałań:

1.1. Dotacje dla nowopowstałych mikroprzedsiębiorstw

1.2. Dotacje inwestycyjne dla mikroprzedsiębiorstw

1.3. Dotacje inwestycyjne dla małych i średnich przedsiębiorstw

1.4. Dotacje inwestycyjne w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska oraz w zakresie odnawialnych źródeł energii

1.5. Dotacje inwestycyjne w dziedzinie turystyki

1.6. Badania i nowoczesne technologie w strategicznych dla regionu dziedzinach

1.7. Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw przez doradztwo.

Działanie 1.1. Dotacje dla nowopowstałych mikroprzedsiębiorstw.

SZCZEGÓŁOWY OPIS DZIAŁANIA		
1.	**Nazwa programu operacyjnego**	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013
2.	**Numer i nazwa osi priorytetowej**	I Przedsiębiorczość i innowacje
3	**Nazwa Funduszu finansującego oś priorytetową**	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	**Instytucja Zarządzająca PO/RPO**	Zarząd Województwa Lubelskiego Departament Regionalnego Programu Operacyjnego
5	**Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
6	**Instytucja Pośrednicząca II stopnia (Instytucja Wrażająca) (jeśli dotyczy)**	Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie
7	**Instytucja Certyfikująca**	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Departament Instytucji Certyfikującej
8	**Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)**	Wojewoda Lubelski
9	**Instytucja odpowiedzialna za otrzymanie płatności dokonywanych przez KE**	Ministerstwo Finansów
10	**Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)**	Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie/Bank Gospodarstwa Krajowego
11	**Numer i nazwa działania**	1.1. Dotacje dla nowopowstałych mikroprzedsiębiorstw
12	**Cel i uzasadnienie działania**	Celem działania jest zwiększenie zdolności inwestycyjnej w początkowym okresie funkcjonowania mikroprzedsiębiorstw realizujących projekty na terenie województwa lubelskiego. Zdolność mikroprzedsiębiorstw do utrzymania się na rynku to przede wszystkim możliwość szybkiego rozwoju przedsiębiorstwa poprzez realizację inwestycji w krótkim okresie po rozpoczęciu działalności gospodarczej. Realizacja działania przyczyni się do poprawy oferty produktowej i technologicznej przedsiębiorstw. Preferowane będą projekty uwzględniające rozwiązania innowacyjne. Działanie ukierunkowane jest na zwiększenie konkurencyjności nowych mikroprzedsiębiorstw poprzez wyposażenie

		w nowoczesny sprzęt i technologie.
13	**Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami**	**Komplementarność z innymi działaniami RPO WL:** Pozostałe działania Osi Priorytetowej I. **Komplementarność z innymi programami operacyjnymi:** **Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013** Oś priorytetowa I. Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego Działanie: Zwiększenie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej Oś priorytetowa III. Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej Działanie: Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw Oś priorytetowa IV. Leader Działanie: Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju **Program Operacyjny Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich na lata 2007-2013** Oś priorytetowa II. Akwakultura, rybołówstwo śródlądowe, przetwórstwo i rynek rybny Działanie 2.1 Inwestycje w akwakulturę Działanie 2.4 Rybołówstwo śródlądowe Działanie 2.5 Inwestycje w przetwórstwo i obrót **Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka** Oś Priorytetowa III. Kapitał dla innowacji Działanie 3.1 Inicjowanie działalności innowacyjnej Działanie 3.2 Wspieranie funduszy kapitału podwyższonego ryzyka Działanie 3.3 Tworzenie systemu ułatwiającego inwestowanie w MŚP Oś Priorytetowa IV. Inwestycje w innowacyjne przedsięwzięcia Działanie 4.4 Nowe inwestycje o wysokim potencjale innowacyjnym Oś Priorytetowa V. Dyfuzja innowacji Działanie 5.1 Wspieranie powiązań kooperacyjnych o znaczeniu ponadregionalnym Działanie 5.2 Wspieranie instytucji otoczenia biznesu świadczących usługi proinnowacyjne oraz ich sieci o znaczeniu ponadregionalnym Działanie 5.3 Wspieranie ośrodków innowacyjności **Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko** Oś priorytetowa IV. Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska *Wszystkie działania osi priorytetowej, przewidujące inwestycje w zakresie ochrony środowiska w sektorze dużych przedsiębiorstw.* **Program Operacyjny Kapitał Ludzki** Priorytet II. Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących Działanie 2.1 Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki Działanie 2.2 Wsparcie dla systemu adaptacyjności kadr Priorytet VI. Rynek pracy otwarty dla wszystkich Działanie 6.2 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia Priorytet VIII. Regionalne kadry gospodarki Działanie 8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie
14	**Przykładowe rodzaje**	– Wyposażenie niezbędne do prowadzenia i rozwoju

	projektów		działalności gospodarczej lub modernizacji środków produkcji prowadzące do zwiększenia zdolności inwestycyjnej i innowacyjności przedsiębiorstwa; – Dywersyfikacja produkcji zakładu poprzez jego rozbudowę celem wprowadzenia nowych produktów/usług; – Zasadnicza zmiana dotycząca procesu produkcyjnego istniejącego zakładu, rozbudowa przedsiębiorstwa (produkcyjnego/usługowego). Dofinansowanie nie może być udzielone na działalność gospodarczą w zakresie: – w jakim wyklucza ją Rozporządzenie Komisji (WE) Nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 214 z 09.08.2008); – projektów z zakresu ochrony środowiska, sektora turystycznego oraz sektora B+R (prace badawczo – rozwojowe, tworzenie laboratoriów), wspieranych w ramach poddziałania 1.4, 1.5 i 1.6 RPO WL; – projektów przedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą nie dłużej niż 2 lata, polegających na świadczeniu usług drogą elektroniczną oraz wytwarzaniu produktów cyfrowych niezbędnych do świadczenia tych usług (projekty w tym zakresie będą dofinansowane w ramach Działania 8.1 Wspieranie działalności gospodarczej w dziedzinie gospodarki elektronicznej Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka); – projektów polegających na wspólnych przedsięwzięciach technicznych i organizacyjnych, których efektem jest realizacja procesów biznesowych w formie elektronicznej, obejmujących trzy lub większą liczbę MSP (projekty w tym zakresie będą dofinansowane w ramach Działania 8.2 Wspieranie wdrażania elektronicznego biznesu typu B2B Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka). Zgodnie z „Linią demarkacyjną pomiędzy Programami Operacyjnymi Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybackiej”
15	**Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych**		
	a	**Temat priorytetowy**	07 – Inwestycje w przedsiębiorstwa bezpośrednio związane z dziedziną badań i innowacji *(innowacyjne technologie, tworzenie przedsiębiorstw przez uczelnie, istniejące ośrodki B+RT i przedsiębiorstwa itp.)* 08 - Inne inwestycje w przedsiębiorstwa
	b	**Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)**	Nie przewiduje się stosowania cross-financingu
	c	**Forma finansowania**	01 – Pomoc bezzwrotna
	d	**Typ obszaru**	01 – Obszar miejski 05 – Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)

	e	**Działalność gospodarcza**	03 Produkcja produktów żywnościowych i napojów 04 Wytwarzanie tekstyliów i wyrobów włókienniczych 05 Wytwarzanie urządzeń transportowych 06 Nieokreślony przemysł wytwórczy 10 Poczta i telekomunikacja 11 Transport 12 Budownictwo 16 Obsługa nieruchomości, wynajem i prowadzenie działalności gospodarczej 18 Edukacja 19 Działalność w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego 20 Opieka społeczna, pozostałe usługi komunalne, społeczne i indywidualne 21 Działalność związana ze środowiskiem naturalnym 22 Inne niewyszczególnione usługi
	f	**Lokalizacja**	poziom NUTS 2
16	**Lista wydatków kwalifikowanych w ramach działania (jeśli dotyczy)**		Zasady kwalifikowania wydatków oraz lista wydatków kwalifikowanych w ramach działania znajdują się w „Wytycznych dla Wnioskodawców I i II Osi Priorytetowej RPO WL 2007-2013". Dokument ten jest zgodny z Krajowymi wytycznymi dotyczącymi kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu spójności w ramach programowania 2007 – 2013.
17	**Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)**		Nie przewiduje się stosowania cross-financingu
18	**Beneficjenci**		

	a	**Typ beneficjentów**	**Mikroprzedsiębiorstwa:** przedsiębiorstwa zatrudniające mniej niż 10 osób i którego obrót roczny lub roczna suma bilansowa nie przekracza 2 mln EUR (zgodnie z definicją w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu – ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych)[1] . Ponadto mikroprzedsiębiorstwa ubiegające się o wsparcie muszą spełniać następujące warunki: - będą realizować projekt na terenie województwa lubelskiego, - rozpoczęły działalność gospodarczą (dzień uzyskania wpisu do ewidencji działalności gospodarczej lub wpisu do rejestru przedsiębiorców) nie wcześniej niż 24 miesiące przed dniem złożenia wniosku (w przypadku spółki cywilnej, wszyscy wspólnicy muszą osobno spełniać warunek prowadzenia działalności gospodarczej nie dłużej niż 24 miesiące od dnia wpisu EDG/CEIDG; w przypadku spółki jawnej powstałej z przekształcenia spółki cywilnej w spółkę jawną także podmiot z którego powstała spółka jawna musi spełniać wymóg rozpoczęcia działalności nie wcześniej niż 24 miesiące przed dniem złożenia wniosku). **<u>Wyłączenia zgodnie z „Linią demarkacyjną pomiędzy Programami Operacyjnymi Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybackiej”.</u>** W ramach Działania nie będą wspierane: – Podmioty wyłączone z uwagi na możliwość uzyskania komplementarnego wsparcia w zakresie tworzenia i rozwoju mikroprzedsiębiorstw, w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, – Podmioty wyłączone z uwagi na możliwość uzyskania komplementarnego wsparcia w ramach działań 2.1, 2.4 oraz 2.5 Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich w latach 2007-2013”
	b	**Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)**	Mikroprzedsiębiorstwa.
19	**Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów**		
	a	**Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie**	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL”
	b	**Tryb oceny wniosków o dofinansowanie**	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Dyrektor Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie w formie zarządzenia
			Tryb oceny wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL”
Część finansowa			
20	**Alokacja finansowa na**		44,36 mln €

[1] (Dz. U. UE L 214 z 09.08.2008, str. 3)

	działanie	
21	**Wkład ze środków unijnych na działanie**	22,30 mln €
22	**Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie**	3,93 mln €
23	**Przewidziana wielkość środków prywatnych na działanie**	18,13 mln €
24	**Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)**	Maksymalnie 70% (zgodnie z mapą pomocy regionalnej).
25	**Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)**	Minimalnie 30% (zgodnie z mapą pomocy regionalnej).
26	**Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)**	Informację na temat pomocy publicznej zawiera załącznik nr 6
27	**Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków**	Zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami
28	**Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)**	Minimalna wartość projektu wynosi: 21,5 tys. PLN Maksymalna wartość projektu jest mniejsza niż 8 mln PLN
29	**Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)**	Minimalna wartość wsparcia wynosi **15 tys. PLN.** Maksymalna wartość wsparcia wynosi **310 tys. PLN.** Dla projektów w których wartość wydatków kwalifikowalnych przekroczy **1 mln PLN** maksymalna kwota wsparcia wynosi **500 tys. PLN**.
30	**Forma płatności**	Refundacja wydatków
31	**Wysokość udziału cross-financingu (%)**	Nie przewiduje się stosowania cross-financingu

Działanie 1.2. Dotacje inwestycyjne dla mikroprzedsiębiorstw

SZCZEGÓŁOWY OPIS DZIAŁANIA		
1.	**Nazwa programu operacyjnego**	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013
2.	**Numer i nazwa osi priorytetowej**	I Przedsiębiorczość i innowacje
3.	**Nazwa Funduszu finansującego oś priorytetową**	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	**Instytucja Zarządzająca PO/RPO**	Zarząd Województwa Lubelskiego Departament Regionalnego Programu Operacyjnego
5	**Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
6	**Instytucja Pośrednicząca II stopnia (Instytucja Wrażająca) (jeśli dotyczy)**	Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie
7	**Instytucja Certyfikująca**	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Departament Instytucji Certyfikującej
8	**Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)**	Wojewoda Lubelski
9	**Instytucja odpowiedzialna za otrzymanie płatności dokonywanych przez KE**	Ministerstwo Finansów
10	**Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli**	Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie /Bank Gospodarstwa Krajowego

	dotyczy)	
11	**Numer i nazwa działania**	1.2. Dotacje inwestycyjne dla mikroprzedsiębiorstw
12	**Cel i uzasadnienie działania**	Celem Działania jest poprawa konkurencyjności mikroprzedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą co do zasady dłużej niż 2 lata, realizujących innowacyjne projekty inwestycyjne na terenie województwa lubelskiego. Cel zostanie zrealizowany poprzez wsparcie przedsięwzięć inwestycyjnych związanych z unowocześnieniem oferty produktowej i technologicznej mikroprzedsiębiorstw. Analiza sektora mikroprzedsiębiorstw działających na terenie województwa lubelskiego wskazuje na niski poziom nakładów inwestycyjnych w zakresie przedsięwzięć innowacyjnych. Wsparcie udzielone w ramach Działania pozwoli na dokapitalizowanie projektów inwestycyjnych mających na celu wprowadzenie innowacji procesowej, produktowej, organizacyjnej i marketingowej w mikroprzedsiębiorstwach prowadzących działalność gospodarczą dłużej niż 2 lata. W ramach Działania priorytetowo traktowane będą projekty przyczyniające się do utrzymania lub wzrostu zatrudnienia. Preferowane będą przedsięwzięcia innowacyjne w obszarach wskazanych w dokumentach strategicznych (np. Regionalnej Strategii Innowacji, Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego) oraz w dokumencie *Katalog dziedzin gospodarczych o wysokim poziomie „intensywności B+R"* sporządzonym na potrzeby oceny wniosków o dofinansowanie w ramach Działania 1.2 oraz Działania 1.3 RPO WL 2007-2013.
13	**Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami**	**Komplementarność z RPO WL 2007 – 2013:** Pozostałe działania Osi Priorytetowej I. **Komplementarność z innymi programami operacyjnymi:** **Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013** Oś priorytetowa I. Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego Działanie: Zwiększenie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej Oś priorytetowa III. Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej Działanie: Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw Oś priorytetowa IV. Leader Działanie: Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju **Program Operacyjny Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich na lata 2007-2013** Oś priorytetowa II. Akwakultura, rybołówstwo śródlądowe, przetwórstwo i rynek rybny Działanie 2.1 Inwestycje w akwakulturę Działanie 2.4 Rybołówstwo śródlądowe Działanie 2.5 Inwestycje w przetwórstwo i obrót **Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka** Oś Priorytetowa III. Kapitał dla innowacji Działanie 3.1 Inicjowanie działalności innowacyjnej Działanie 3.2 Wspieranie funduszy kapitału podwyższonego ryzyka Działanie 3.3 Tworzenie systemu ułatwiającego

		inwestowanie w MŚP Oś Priorytetowa IV. Inwestycje w innowacyjne przedsięwzięcia Działanie 4.4 Nowe inwestycje o wysokim potencjale innowacyjnym Oś Priorytetowa V. Dyfuzja innowacji Działanie 5.1 Wspieranie powiązań kooperacyjnych o znaczeniu ponadregionalnym Działanie 5.2 Wspieranie instytucji otoczenia biznesu świadczących usługi proinnowacyjne oraz ich sieci o znaczeniu ponadregionalnym Działanie 5.3 Wspieranie ośrodków innowacyjności Działanie 5.4 Zarządzanie własnością intelektualną **Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko** Oś priorytetowa IV. Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska *Wszystkie działania osi priorytetowej, przewidujące inwestycje w zakresie ochrony środowiska w sektorze dużych przedsiębiorstw.* **Program Operacyjny Kapitał Ludzki** Priorytet II. Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących Działanie 2.1 Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki Działanie 2.2 Wsparcie dla systemu adaptacyjności kadr Priorytet VI. Rynek pracy otwarty dla wszystkich Działanie 6.2 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia Priorytet VIII. Regionalne kadry gospodarki Działanie 8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie Działanie 8.2 Transfer wiedzy
14	**Przykładowe rodzaje projektów**	– Wyposażenie niezbędne do prowadzenia i rozwoju działalności gospodarczej lub modernizacji środków produkcji prowadzące do zwiększenia zdolności inwestycyjnej i innowacyjności przedsiębiorstwa; – Zastosowanie i wykorzystanie technologii informatycznych i komunikacyjnych w procesach zarządzania przedsiębiorstwem; – Dywersyfikacja produkcji zakładu poprzez jego rozbudowę celem wprowadzenia nowych produktów/usług; – Zasadnicza zmiana dotycząca procesu produkcyjnego istniejącego zakładu, rozbudowa przedsiębiorstwa (produkcyjnego/usługowego). Dofinansowanie nie może być udzielone na działalność gospodarczą w zakresie: – w jakim wyklucza ją Rozporządzenie Komisji (WE) Nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 214 z 09.08.2008); – projektów z zakresu ochrony środowiska, sektora turystycznego oraz sektora B+R (prace badawczo – rozwojowe, tworzenie laboratoriów), wspieranych w ramach działania 1.4, 1.5 i 1.6 RPO WL. Zgodnie z „Linią demarkacyjną pomiędzy Programami Operacyjnymi Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybackiej”.

15	**Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych**		
	a	**Temat priorytetowy**	07 – Inwestycje w przedsiębiorstwa bezpośrednio związane z dziedziną badań i innowacji *(innowacyjne technologie, tworzenie przedsiębiorstw przez uczelnie, istniejące ośrodki B+RT i przedsiębiorstwa itp.)* 08 - Inne inwestycje w przedsiębiorstwa
	b	**Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)**	Nie przewiduje się stosowania cross-financingu
	c	**Forma finansowania**	01 – Pomoc bezzwrotna
	d	**Typ obszaru**	01 – Obszar miejski 05 – Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	**Działalność gospodarcza**	03 Produkcja produktów żywnościowych i napojów 04 Wytwarzanie tekstyliów i wyrobów włókienniczych 05 Wytwarzanie urządzeń transportowych 06 Nieokreślony przemysł wytwórczy 10 Poczta i telekomunikacja 11 Transport 12 Budownictwo 16 Obsługa nieruchomości, wynajem i prowadzenie działalności gospodarczej 18 Edukacja 19 Działalność w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego 20 Opieka społeczna, pozostałe usługi komunalne, społeczne i indywidualne 21 Działalność związana ze środowiskiem naturalnym 22 Inne niewyszczególnione usługi
	f	**Lokalizacja**	poziom NUTS 2
16	**Lista wydatków kwalifikowanych w ramach działania (jeśli dotyczy)**		Zasady kwalifikowania wydatków oraz lista wydatków kwalifikowanych w ramach działania znajdują się w „Wytycznych dla Wnioskodawców I i II Osi Priorytetowej RPO WL 2007-2013". Dokument ten jest zgodny z Krajowymi wytycznymi dotyczącymi kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu spójności w ramach programowania 2007 – 2013.
17	**Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)**		Nie przewiduje się stosowania cross-financingu
18	**Beneficjenci**		

	a	**Typ beneficjentów**	**Mikroprzedsiębiorstwa** tj. przedsiębiorstwa zatrudniające mniej niż 10 osób a ich obrót roczny lub roczna suma bilansowa nie przekracza 2 mln EUR (zgodnie z definicją w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu – ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych)[2], które: – będą realizować projekt na terenie województwa lubelskiego, – rozpoczęły działalność gospodarczą (dzień uzyskania wpisu do ewidencji działalności gospodarczej lub wpisu do rejestru przedsiębiorców) wcześniej niż 24 miesiące przed dniem złożenia wniosku lub są wykluczone z aplikowania w ramach Działania 1.1 z uwagi na nie spełnienie kryterium czasu prowadzenia działalności gospodarczej.[3] **<u>Wyłączenia zgodnie z „Linią demarkacyjną pomiędzy Programami Operacyjnymi Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybackiej”.</u>** W ramach Działania nie będą wspierane: – Podmioty wyłączone z uwagi na możliwość uzyskania komplementarnego wsparcia w zakresie tworzenia i rozwoju mikroprzedsiębiorstw, w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 – Podmioty wyłączone z uwagi na możliwość uzyskania komplementarnego wsparcia w ramach działań 2.1, 2.4 oraz 2.5 Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i przybrzeżnych obszarów rybackich w latach 2007-2013”.
	b	**Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)**	Mikroprzedsiębiorstwa
19	**Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów**		
	a	**Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie**	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL”
	b	**Tryb oceny wniosków o dofinansowanie**	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Dyrektor Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie w formie zarządzenia
			Tryb oceny wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL”
Część finansowa			
20	**Alokacja finansowa na działanie**		136,36 mln €
21	**Wkład ze środków unijnych na działanie**		69,68 mln €
22	**Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie**		12,29 mln €
23	**Przewidziana wielkość środków prywatnych na działanie**		54,39 mln €
24	**Maksymalny udział środków**		Maksymalnie 70% (zgodnie z mapą pomocy regionalnej).

[2] (Dz. U. UE L 214 z 09.08.2008, str. 3)

[3] Szczegółowe informacje w tym zakresie zostały zawarte w *Wytycznych dla Wnioskodawców w ramach I i II Osi Priorytetowej RPO WL 2007-2013*.

	UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)	
25	**Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)**	Minimalnie 30% (zgodnie z mapą pomocy regionalnej).
26	**Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)**	Informację na temat pomocy publicznej zawiera załącznik nr 6
27	**Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków**	Zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami
28	**Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)**	Minimalna wartość projektu wynosi: 42,5 tys. PLN Maksymalna wartość projektu jest mniejsza niż 8 mln PLN
29	**Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)**	Minimalna wartość wsparcia wynosi **30 tys. PLN.** Maksymalna wartość wsparcia wynosi **700 tys. PLN.** Dla projektów w których wartość wydatków kwalifikowalnych przekroczy **2 mln PLN** maksymalna kwota wsparcia wynosi **1 mln PLN.**
30	**Forma płatności**	Refundacja wydatków
31	**Wysokość udziału cross-financingu (%)**	Nie przewiduje się stosowania cross-financingu

Działanie 1.3. Dotacje inwestycyjne dla małych i średnich przedsiębiorstw

SZCZEGÓŁOWY OPIS DZIAŁANIA		
1.	**Nazwa programu operacyjnego**	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013
2.	**Numer i nazwa osi priorytetowej**	I Przedsiębiorczość i innowacje
3.	**Nazwa Funduszu finansującego oś priorytetową**	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	**Instytucja Zarządzająca PO/RPO**	Zarząd Województwa Lubelskiego Departament Regionalnego Programu Operacyjnego
5	**Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
6	**Instytucja Pośrednicząca II stopnia (Instytucja Wrażająca) (jeśli dotyczy)**	Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie
7	**Instytucja Certyfikująca**	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Departament Instytucji Certyfikującej
8	**Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)**	Wojewoda Lubelski
9	**Instytucja odpowiedzialna za otrzymanie płatności dokonywanych przez KE**	Ministerstwo Finansów
10	**Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)**	Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie /Bank Gospodarstwa Krajowego
11	**Numer i nazwa działania**	1.3. Dotacje inwestycyjne dla małych i średnich przedsiębiorstw
12	**Cel i uzasadnienie działania**	Celem Działania jest poprawa konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw realizujących innowacyjne projekty inwestycyjne na terenie województwa lubelskiego. Cel zostanie zrealizowany poprzez wsparcie przedsięwzięć inwestycyjnych związanych z unowocześnieniem oferty produktowej i technologicznej małych i średnich przedsiębiorstw.

		Analiza sektora małych i średnich przedsiębiorstw działających w województwie lubelskim wskazuje na niski poziom nakładów inwestycyjnych w zakresie przedsięwzięć innowacyjnych. Wsparcie udzielone w ramach Działania pozwoli na dokapitalizowanie projektów inwestycyjnych mających na celu wprowadzenie innowacji procesowej, produktowej, organizacyjnej i marketingowej w małych i średnich przedsiębiorstwach. W ramach Działania priorytetowo traktowane będą projekty przyczyniające się do utrzymania lub wzrostu zatrudnienia. Preferowane będą przedsięwzięcia innowacyjne w obszarach wskazanych w dokumentach strategicznych (np. Regionalnej Strategii Innowacji, Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego) oraz w dokumencie *Katalog dziedzin gospodarczych o wysokim poziomie „intensywności B+R"* sporządzonym na potrzeby oceny wniosków o dofinansowanie w ramach Działania 1.2 oraz Działania 1.3 RPO WL 2007-2013.
13	**Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami**	**Komplementarność z innymi działaniami RPO WL:** Pozostałe działania Osi Priorytetowej I. **Komplementarność z innymi programami operacyjnymi:** **Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013** Priorytet III Działanie: Tworzenie i rozwoju mikroprzedsiębiorstw **Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka** Priorytet I – Badania i rozwój nowoczesnych technologii Działanie 1.3 Wsparcie projektów B+R na rzecz przedsiębiorców realizowanych przez jednostki naukowe Działanie 4.2 Inwestycje związane z działalnością B+R w przedsiębiorstwach Działanie 4.4 Nowe inwestycje o wysokim potencjale innowacyjnym Oś Priorytetowa VII Budowa i rozwój społeczeństwa informacyjnego **Program Operacyjny Kapitał Ludzki** Priorytet II Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw Działanie 1.2 Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki, Działanie 2.2 Wsparcie dla systemu adaptacyjności kadr Priorytet VIII Regionalne kadry gospodarki Działanie 8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie **Program Operacyjny Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich na lata 2007-2013** Priorytet II Akwakultura, przetwórstwo i obrót produktami rybactwa Działanie 2.4 Rybołówstwo śródlądowe Działanie 2.5 Inwestycje w zakresie przetwórstwa i wprowadzania ryb do obrotu
14	**Przykładowe rodzaje projektów**	W ramach działania wspierane będą inwestycje związane z przygotowaniem i uruchomieniem wytwarzania, a także przygotowaniem do sprzedaży nowych lub udoskonalonych produktów i usług (oferty) przeznaczonych do wprowadzenia na rynek lub innego praktycznego wykorzystania lub wprowadzenie unowocześnionego procesu dystrybucji.

			W szczególności wspierane będą następujące rodzaje projektów: – Budowa, rozbudowa, przebudowa przedsiębiorstwa (produkcyjnego/usługowego); – Dywersyfikacja produkcji zakładu poprzez wprowadzenie nowych produktów/usług (rozszerzenie zakresu działalności gospodarczej); – Zasadnicza zmiana dotycząca procesu produkcyjnego istniejącego zakładu; – Wsparcie innowacyjności produktowej, procesowej i organizacyjnej; – Zastosowanie nowoczesnych technologii, w tym technologii informacyjnych (ICT). Dofinansowanie nie może być udzielone na działalność gospodarczą w zakresie: – w jakim wyklucza ją Rozporządzenie Komisji (WE) Nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 214 z 09.08.2008); – projektów z zakresu ochrony środowiska, sektora turystycznego oraz sektora B+R (prace badawczo – rozwojowe, tworzenie laboratoriów), wspieranych w ramach poddziałania 1.4, 1.5 i 1.6 RPO WL; – projektów małych przedsiębiorstw, prowadzących działalność gospodarczą nie dłużej niż 2 lata, polegających na świadczeniu usług drogą elektroniczną oraz wytwarzaniu produktów cyfrowych niezbędnych do świadczenia tych usług (projekty w tym zakresie będą dofinansowane w ramach Działania 8.1 Wspieranie działalności gospodarczej w dziedzinie gospodarki elektronicznej Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka); – projektów polegających na wspólnych przedsięwzięciach technicznych i organizacyjnych, których efektem jest realizacja procesów biznesowych w formie elektronicznej, obejmujących trzy lub większą liczbę MSP (projekty w tym zakresie będą dofinansowane w ramach Działania 8.2 Wspieranie wdrażania elektronicznego biznesu typu B2B Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka).
15	**Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych**		
	a	**Temat priorytetowy**	07 – Inwestycje w przedsiębiorstwa bezpośrednio związane z dziedziną badań i innowacji *(innowacyjne technologie, tworzenie przedsiębiorstw przez uczelnie, istniejące ośrodki B+RT i przedsiębiorstwa itp.)* 08 - Inne inwestycje w przedsiębiorstwa
	b	**Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)**	Nie przewiduje się stosowania cross-financingu
	c	**Forma finansowania**	01 – Pomoc bezzwrotna
	d	**Typ obszaru**	01 – Obszar miejski 05 – Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)

	e	**Działalność gospodarcza**	03 Produkcja produktów żywnościowych i napojów 04 Wytwarzanie tekstyliów i wyrobów włókienniczych 05 Wytwarzanie urządzeń transportowych 06 Nieokreślony przemysł wytwórczy 10 Poczta i telekomunikacja 11 Transport 12 Budownictwo 16 Obsługa nieruchomości, wynajem i prowadzenie działalności gospodarczej 18 Edukacja 19 Działalność w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego 20 Opieka społeczna, pozostałe usługi komunalne, społeczne i indywidualne 21 Działalność związana ze środowiskiem naturalnym 22 Inne niewyszczególnione usługi
	f	**Lokalizacja**	poziom NUTS 2
16	**Lista wydatków kwalifikowanych w ramach działania (jeśli dotyczy)**		Zasady kwalifikowania wydatków oraz lista wydatków kwalifikowanych w ramach działania znajdują się w „Wytycznych dla Wnioskodawców I i II Osi Priorytetowej RPO WL 2007-2013". Dokument ten jest zgodny z Krajowymi wytycznymi dotyczącymi kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu spójności w ramach programowania 2007 – 2013.
17	**Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)**		Nie przewiduje się stosowania cross-financingu
18	**Beneficjenci**		
	a	**Typ beneficjentów**	**Małe i średnie przedsiębiorstwa** (zgodnie z definicją w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu – ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych)[4] Małe przedsiębiorstwa: przedsiębiorstwa zatrudniające mniej niż 50 osób, i których obroty roczne lub roczna suma bilansowa nie przekracza 10 mln EUR. Średnie przedsiębiorstwa: przedsiębiorstwa, które zatrudniają mniej niż 250 osób, i których obroty roczne nie przekraczają 50 mln EUR, lub których roczna suma bilansowa nie przekracza 43 mln EUR. *Ponadto małe i średnie przedsiębiorstwa muszą realizować dofinansowany projekt na terenie województwa lubelskiego.*
	b	**Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)**	Małe i średnie przedsiębiorstwa.
19	**Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów**		
	a	**Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie**	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL"
	b	**Tryb oceny wniosków o dofinansowanie**	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Dyrektor Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie w formie zarządzenia
			Tryb oceny wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL"
Część finansowa			
20	**Alokacja finansowa na**		174,54 mln €

[4] (Dz. U. UE L 214 z 09.08.2008, str. 3)

	działanie	
21	**Wkład ze środków unijnych na działanie**	102,13 mln €
22	**Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie**	18,02 mln €
23	**Przewidziana wielkość środków prywatnych na działanie**	54,39 mln €
24	**Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)**	Małe przedsiębiorstwa: maksymalnie 70% (zgodnie z mapą pomocy regionalnej). Średnie przedsiębiorstwa: maksymalnie 60% (zgodnie z mapą pomocy regionalnej).
25	**Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)**	Małe przedsiębiorstwa: minimalnie 30% (zgodnie z mapą pomocy regionalnej). Średnie przedsiębiorstwa: minimalnie 40% (zgodnie z mapą pomocy regionalnej).
26	**Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)**	Informację na temat pomocy publicznej zawiera załącznik nr 6
27	**Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków**	Zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami
28	**Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)**	Minimalna wartość projektu wynosi: 143 tys. PLN Maksymalna wartość projektu jest mniejsza niż 8 mln PLN
29	**Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)**	Minimalna wartość wsparcia wynosi **85 tys. PLN.** Maksymalna wartość wsparcia wynosi **1 mln PLN**. Dla projektów w których wartość wydatków kwalifikowalnych przekroczy **4 mln PLN** maksymalna kwota wsparcia wynosi **2 mln PLN.**
30	**Forma płatności**	Refundacja wydatków
31	**Wysokość udziału cross-financingu (%)**	Nie przewiduje się stosowania cross-financingu

Działanie 1.4. Dotacje inwestycyjne w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska oraz w zakresie odnawialnych źródeł energii

SZCZEGÓŁOWY OPIS DZIAŁANIA		
1.	**Nazwa programu operacyjnego**	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013
2.	**Numer i nazwa osi priorytetowej**	I Przedsiębiorczość i innowacje
3.	**Nazwa Funduszu finansującego oś priorytetową**	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	**Instytucja Zarządzająca PO/RPO**	Zarząd Województwa Lubelskiego Departament Regionalnego Programu Operacyjnego
5	**Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
6	**Instytucja Pośrednicząca II stopnia (Instytucja Wrażająca) (jeśli dotyczy)**	Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie
7	**Instytucja Certyfikująca**	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego. Departament Instytucji Certyfikującej
8	**Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)**	Wojewoda Lubelski
9	**Instytucja odpowiedzialna za otrzymanie płatności dokonywanych przez KE**	Ministerstwo Finansów
10	**Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)**	Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie /Bank Gospodarstwa Krajowego

11	**Numer i nazwa działania**	1.4. Dotacje inwestycyjne w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska oraz w zakresie odnawialnych źródeł energii
12	**Cel i uzasadnienie działania**	Cele działania: 1) zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez inwestycje w ochronę środowiska i odnawialne źródła energii. 2) poprawa jakości powietrza atmosferycznego poprzez redukcję emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz wzrost wykorzystania niekonwencjonalnych źródeł energii. 3) przedsięwzięcia termomodernizacyjne służące zmniejszeniu zapotrzebowania na energię. *Cele powyższe będą realizowane poprzez budowę i przebudowę infrastruktury oraz zakup urządzeń i wartości niematerialnych i prawnych służących do produkcji energii odnawialnej oraz przyczyniających się do zmniejszenia zapotrzebowania na energię, co w konsekwencji będzie miało znaczący wpływ na poprawę jakości powietrza.* *Realizacja celów Działania 1.4 przyczyni się do redukcji negatywnych skutków oddziaływania na środowisko naturalne przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność gospodarczą na terenie województwa lubelskiego.* *Wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych jest jednym z warunków zrównoważonego rozwoju województwa lubelskiego. Zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w bilansie paliwowo-energetycznym, przyczyni się do oszczędzania zasobów surowców energetycznych, poprawy stanu środowiska poprzez redukcję emisji zanieczyszczeń oraz zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów. Odnawialne źródła energii powinny stanowić istotny udział w bilansie energetycznym. Mogą przyczynić się do zwiększenia bezpieczeństwa regionu, a zwłaszcza do poprawy zaopatrzenia w energię na terenach o słabo rozwiniętej infrastrukturze energetycznej.*
13	**Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami**	**Komplementarność z innymi działaniami RPO WL:** Oś Priorytetowa VI – Środowisko i czysta energia Działanie 6.2 – Energia przyjazna środowisku Pozostałe działania w ramach Osi Priorytetowej I RPO WL **Komplementarność z innymi programami operacyjnymi:** **Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko** Priorytet IV Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska; Działanie 4.3 Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie wdrażania najlepszych dostępnych technik (BAT), Działanie 4.4 Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie gospodarki wodno – ściekowej, Działanie 4.5 Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie ochrony powietrza, Działanie 4.6 Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie odzysku i unieszkodliwiania odpadów poużytkowych lub niebezpiecznych; **Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013** Priorytet III Działanie: Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw **Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka** Oś Priorytetowa VII Budowa i rozwój społeczeństwa

		informacyjnego Priorytet I – Badania i rozwój nowoczesnych technologii Działanie 1.3 Wsparcie projektów B+R na rzecz przedsiębiorców realizowanych przez jednostki naukowe Działanie 4.2 Inwestycje związane z działalnością B+R w przedsiębiorstwach Działanie 4.4 Nowe inwestycje o wysokim potencjale innowacyjnym **Program Operacyjny Kapitał Ludzki** Priorytet II Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw Działanie 1.2 Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki, Działanie 2.2 Wsparcie dla systemu adaptacyjności kadr Priorytet VIII Regionalne kadry gospodarki Działanie 8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie **Program Operacyjny Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich na lata 2007-2013** Priorytet II Akwakultura, przetwórstwo i obrót produktami rybactwa Działanie 2.4 Rybołówstwo śródlądowe Działanie 2.5 Inwestycje w zakresie przetwórstwa i wprowadzania ryb do obrotu
14	**Przykładowe rodzaje projektów**	Wspierane będą następujące rodzaje projektów: Schemat A: **Wsparcie dla przedsiębiorstw dokonujących inwestycji w ochronę środowiska:** 1) Przedsięwzięcia termomodernizacyjne w wyniku których nastąpi zmniejszenie zapotrzebowania na energię dostarczaną na potrzeby ogrzewania, podgrzewania wody użytkowej, klimatyzację, wentylację, itp. w budynkach, w których przedsiębiorcy z sektora MŚP prowadzą działalność gospodarczą. 2) Całkowita lub częściowa zamiana źródeł energii cieplnej na źródła odnawialne lub zastosowanie kogeneracji w budynkach, w których przedsiębiorcy z sektora MŚP prowadzą działalność gospodarczą. **Dofinansowanie w ramach Działania 1.4 Schemat A w zakresie wykorzystywania alternatywnych źródeł energii mogą uzyskać jedynie projekty w ramach, których wyprodukowana energia zostanie przeznaczona na własne potrzeby.** **W ramach działania 1.4 Schemat A wspierane będą jedynie usprawnienia termomodernizacyjne budynków już użytkowanych.** **W ramach Działania 1.4 Schemat A nie będą wspierane przedsięwzięcia mające na celu termomodernizację budynków mieszkalnych.** Schemat B: **Inwestycje w zakresie produkcji i wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych:** 1) Budowa lub przebudowa infrastruktury oraz zakup urządzeń służących do produkcji energii ze źródeł odnawialnych; 2) Budowa lub przebudowa infrastruktury oraz zakup urządzeń służących do produkcji energii elektrycznej i cieplnej w skojarzeniu, w tym z odnawialnych źródeł energii

			Projekty z zakresu Działania 1.4 Schemat B muszą być zgodne z Wojewódzkim Programem Rozwoju Alternatywnych Źródeł Energii dla województwa lubelskiego. Dofinansowanie nie może być udzielone na działalność gospodarczą w zakresie: - w jakim wyklucza ją Rozporządzenie Komisji (WE) Nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 214 z 09.08.2008)**.** Zgodnie z „Linią demarkacyjną pomiędzy Programami Operacyjnymi Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybackiej”
15	**Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych**		
	a	**Temat priorytetowy**	Schemat A: 06 –Wsparcie na rzecz MŚP w zakresie promocji produktów i procesów przyjaznych dla środowiska *(wdrożenie efektywnych systemów zarządzania środowiskiem, wdrożenie i stosowanie/użytkowanie technologii zapobiegania zanieczyszczeniom, wdrożenie czystych technologii do działalności produkcyjne przedsiębiorstw),* 39 – Energia odnawialna: wiatrowa 40 – Energia odnawialna: słoneczna 41 - Energia odnawialna: biomasa 42 – Energia odnawialna: hydroelektryczna, geotermiczna i pozostałe 43 - Efektywność energetyczna, produkcja skojarzona, zarządzanie energią *Schemat B:* 39 – Energia odnawialna: wiatrowa 40 – Energia odnawialna: słoneczna 41 - Energia odnawialna: biomasa 42 - Energia odnawialna: hydroelektryczna, geotermiczna i pozostałe 43 - Efektywność energetyczna, produkcja skojarzona (Kogeneracja), zarządzanie energią
	b	**Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)**	Nie przewiduje się stosowania cross-financingu
	c	**Forma finansowania**	01 – Pomoc bezzwrotna
	d	**Typ obszaru**	01 – Obszar miejski 05 – Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)

	e	**Działalność gospodarcza**	**Schemat A** 03 Produkcja produktów żywnościowych i napojów 04 Wytwarzanie tekstyliów i wyrobów włókienniczych 05 Wytwarzanie urządzeń transportowych 06 Nieokreślony przemysł wytwórczy 10 Poczta i telekomunikacja 11 Transport 12 Budownictwo 13 Handel hurtowy i detaliczny 14 Hotele i restauracje 16 Obsługa nieruchomości, wynajem i prowadzenie działalności gospodarczej 18 Edukacja 19 Działalność w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego 20 Opieka społeczna, pozostałe usługi komunalne, społeczne i indywidualne 21 Działalność związana ze środowiskiem naturalnym 22 Inne niewyszczególnione usługi **Schemat B** 08 Wytwarzanie i dystrybucja energii elektrycznej, gazu i ciepła 21 Działalność związana ze środowiskiem naturalnym
	f	**Lokalizacja**	poziom NUTS 2
16	**Lista wydatków kwalifikowanych w ramach działania (jeśli dotyczy)**		Zasady kwalifikowania wydatków oraz lista wydatków kwalifikowanych w ramach działania znajdują się w „Wytycznych dla Wnioskodawców I i II Osi Priorytetowej RPO WL 2007-2013". Dokument ten jest zgodny z Krajowymi wytycznymi dotyczącymi kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu spójności w ramach programowania 2007 – 2013.
17	**Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)**		Nie przewiduje się stosowania cross-financingu
18	**Beneficjenci**		
	a	**Typ beneficjentów**	**Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa** (zgodnie z definicją w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu – ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych)[5] . Mikroprzedsiębiorstwa: przedsiębiorstwa zatrudniające mniej niż 10 osób i których obroty roczne lub roczna suma bilansowa nie przekracza 2 mln EUR. Małe przedsiębiorstwa: przedsiębiorstwa zatrudniające mniej niż 50 osób, i których obroty roczne lub roczna suma bilansowa nie przekracza 10 mln EUR. Średnie przedsiębiorstwa: przedsiębiorstwa, które zatrudniają mniej niż 250 osób, i których obroty roczne nie przekraczają 50 mln EUR lub których roczna suma bilansowa nie przekracza 43 mln EUR. *Ponadto MSP muszą realizować dofinansowany projekt na terenie województwa lubelskiego.* **Wyłączenia zgodnie z „Linią demarkacyjną pomiędzy Programami Operacyjnymi Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybackiej".**

[5] (Dz. U. UE L 214 z 09.08.2008, str. 3)

	b	**Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)**	Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa
19	**Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów**		
	a	**Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie**	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL"
	b	**Tryb oceny wniosków o dofinansowanie**	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Dyrektor Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie w formie zarządzenia
			Tryb oceny wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL"
Część finansowa			
20	**Alokacja finansowa na działanie**		50,93mln €
21	**Wkład ze środków unijnych na działanie**		27,88mln €
22	**Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie**		4,92mln €
23	**Przewidziana wielkość środków prywatnych na działanie**		18,13 mln €
24	**Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)**		**Schemat A:** Maksymalnie 70% **Schemat B:** Mikroprzedsiębiorstwa i małe przedsiębiorstwa: maksymalnie 70% (zgodnie z mapą pomocy regionalnej). Średnie przedsiębiorstwa: maksymalnie 60% (zgodnie z mapą pomocy regionalnej).
25	**Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)**		**Schemat A:** Minimalnie 30% **Schemat B:** Mikroprzedsiębiorstwa i małe przedsiębiorstwa: minimalnie 30% (zgodnie z mapą pomocy regionalnej). Średnie przedsiębiorstwa: minimalnie 40% (zgodnie z mapą pomocy regionalnej).
26	**Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)**		Informację na temat pomocy publicznej zawiera załącznik nr 6
27	**Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków**		Zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami
28	**Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)**		**Schemat A:** Minimalna wartość projektu wynosi**: 15 tys. PLN** Maksymalna wartość projektu jest mniejsza niż **8 mln PLN**. **Schemat B:** Minimalna wartość projektu wynosi: **143 tys. PLN** Maksymalna wartość projektu: - Budowa małych i średnich jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w skojarzeniu **– 10 mln PLN**

		- Budowa lub przebudowa infrastruktury służącej do produkcji energii odnawialnej – **20 mln PLN**, **-** Inwestycje w zakresie wytwarzania energii elektrycznej z biomasy lub biogazu – **10 mln PLN** **-** Inwestycje w zakresie budowy lub rozbudowy małych elektrowni wodnych – **10 mln PLN**
29	**Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)**	**Schemat A:** Minimalna wartość wsparcia wynosi **10 tys. PLN.** Maksymalna wartość wsparcia wynosi **200 tys. PLN.** **Schemat B:** Minimalna wartość wsparcia wynosi **85 tys. PLN.** Maksymalna wartość wsparcia wynosi: – Budowa małych i średnich jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w skojarzeniu **– 5 mln PLN**, – Budowa lub przebudowa infrastruktury służącej do produkcji energii odnawialnej – **6 mln PLN**, – Inwestycje w zakresie wytwarzania energii elektrycznej z biomasy lub biogazu – **5 mln PLN**, – Inwestycje w zakresie budowy lub rozbudowy małych elektrowni wodnych – **5 mln PLN**.
30	**Forma płatności**	Refundacja wydatków
31	**Wysokość udziału cross-financingu (%)**	Nie przewiduje się stosowania cross-financingu

Działanie 1.5. Dotacje inwestycyjne w dziedzinie turystyki

SZCZEGÓŁOWY OPIS DZIAŁANIA		
1.	**Nazwa programu operacyjnego**	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013
2.	**Numer i nazwa osi priorytetowej**	I Przedsiębiorczość i innowacje
3.	**Nazwa Funduszu finansującego oś priorytetową**	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	**Instytucja Zarządzająca PO/RPO**	Zarząd Województwa Lubelskiego Departament Regionalnego Programu Operacyjnego
5	**Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
6	**Instytucja Pośrednicząca II stopnia (Instytucja Wrażająca) (jeśli dotyczy)**	Lubelska Agencja Wspieranie Przedsiębiorczości
7	**Instytucja Certyfikująca**	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Departament Instytucji Certyfikującej
8	**Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)**	Wojewoda Lubelski
9	**Instytucja odpowiedzialna za otrzymanie płatności dokonywanych przez KE**	Ministerstwo Finansów
10	**Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)**	Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie /Bank Gospodarstwa Krajowego
11	**Numer i nazwa działania**	1.5 Dotacje inwestycyjne w dziedzinie turystyki
12	**Cel i uzasadnienie działania**	Celem działania jest zwiększenie konkurencyjności mikro, małych i średnich przedsiębiorstw działających na terenie województwa lubelskiego w sektorze

		turystyki i rekreacji. Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego wskazuje m.in. na następujące słabe strony Regionu: - mała popularność turystyczna regionu, zwłaszcza na tle innych regionów kraju; - niedostateczne zagospodarowanie terenów rekreacyjnych; - brak infrastruktury ekonomicznej wspomagającej rozwój przedsiębiorczości w sferze obsługi turystyki; - bariera kapitałowa w dziedzinie rewaloryzacji kulturowych dóbr turystycznych i przygotowania ich dla turystów. Realizacja działania przyczyni się do wzrostu atrakcyjności turystycznej województwa, m.in. poprzez: poprawę bazy noclegowej i gastronomicznej, przystosowanie obiektów zabytkowych na cele turystyczne oraz rozwój infrastruktury rekreacyjnej i wypoczynkowej. Zmiany w obszarze turystyki będą stymulowały rozwój nowych przedsiębiorstw, powstawanie nowych miejsc pracy oraz wzrost atrakcyjności inwestycyjnej regionu.
13	**Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami**	**Komplementarność z RPO WL 2007 – 2013:** - Pozostałe działania w ramach Osi Priorytetowej I RPO WL - Oś Priorytetowa VII RPO WL **Komplementarność z innymi programami operacyjnymi:** **- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 – Priorytet III** Działanie: Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw
14	**Przykładowe rodzaje projektów**	W szczególności wspierane będą następujące rodzaje projektów: - Projekty dotyczące opracowania i wdrożenia nowych produktów turystycznych o zasięgu regionalnym oraz projekty dotyczące rozbudowy istniejących produktów turystycznych. *Przez **produkt turystyczny** rozumie się spójną ofertę atrakcji i usług turystycznych.* *Przez **zasięg regionalny** rozumie się produkt turystyczny związany z występowaniem atrakcji lokalnej o oddziaływaniu regionalnym.* - Budowa i rozbudowa obiektów noclegowych, z wyłączeniem obiektów agroturystycznych i pokoi wynajmowanych przez rolników oraz miejsc na ustawianie namiotów w prowadzonych przez rolników gospodarstwach rolnych, - Inwestycje w poprawę bazy noclegowo-gastronomicznej poprzez przystosowanie obiektów zabytkowych do celów turystycznych, - Budowa i przebudowa obiektów i infrastruktury uzdrowiskowej, - Budowa i przebudowa obiektów gastronomicznych, - Budowa i rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-sportowej rozumianej jako kompleksowa oferta usług turystycznych (np. stacje narciarskie, pola golfowe, trasy turystyczne, aquaparki) . Preferowane będą projekty zlokalizowane na obszarach atrakcyjnych turystycznie wynikających z dokumentów strategicznych województwa lubelskiego.

			<u>Preferowane będą przedsięwzięcia utrzymujące lub tworzące nowe miejsca pracy.</u> Dofinansowanie nie może być udzielone na działalność gospodarczą w zakresie: – w jakim wyklucza ją Rozporządzenie Komisji (WE) Nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 214 z 09.08.2008); – projektów z zakresu ochrony środowiska wspieranych w ramach działania 1.4. Zgodnie z „Linią demarkacyjną pomiędzy Programami Operacyjnymi Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybackiej”
15	**Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych**		
	a	**Temat priorytetowy**	08 - Inne inwestycje w przedsiębiorstwa 57 – Inne wsparcie na rzecz wzmocnienia usług turystycznych
	b	**Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)**	Nie przewiduje się stosowania cross-financingu
	c	**Forma finansowania**	01 – Pomoc bezzwrotna
	d	**Typ obszaru**	01 – Obszar miejski 05 – Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	**Działalność gospodarcza**	14 Hotele i restauracje 22 Inne niewyszczególnione usługi
	f	**Lokalizacja**	poziom NUTS 2
16	**Lista wydatków kwalifikowanych w ramach działania (jeśli dotyczy)**		Zasady kwalifikowania wydatków oraz lista wydatków kwalifikowanych w ramach działania znajdują się w „Wytycznych dla Wnioskodawców I i II Osi Priorytetowej RPO WL 2007-2013”. Dokument ten jest zgodny z Krajowymi wytycznymi dotyczącymi kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu spójności w ramach programowania 2007 – 2013.
17	**Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)**		Nie przewiduje się stosowania cross-financingu
18	**Beneficjenci**		

	a	**Typ beneficjentów**	**Mikro, małe, średnie i duże przedsiębiorstwa** (zgodnie z definicją w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu – ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych)[6]. Mikroprzedsiębiorstwa: przedsiębiorstwa zatrudniające mniej niż 10 osób, i których obroty roczne lub roczna suma bilansowa nie przekracza 2 mln EUR. Małe przedsiębiorstwa: przedsiębiorstwa zatrudniające mniej niż 50 osób, i których obroty roczne lub roczna suma bilansowa nie przekracza 10 mln EUR. Średnie przedsiębiorstwa: przedsiębiorstwa, które zatrudniają mniej niż 250 osób, i których obroty roczne nie przekraczają 50 mln EUR lub których roczna suma bilansowa nie przekracza 43 mln EUR. Z uwagi na duże znaczenie dla gospodarki regionu oraz ze względu na priorytetowe traktowanie sektora turystyki, **duże przedsiębiorstwa** realizujące projekty w tym obszarze będą mogły korzystać ze wsparcia w wyjątkowych sytuacjach przy następujących warunków: 1) wielkość projektu poniżej 8 mln PLN, 2) wykazanie wyraźnych i znacznych korzyści dla regionu jako efekt realizacji projektu w powyższym zakresie. Wsparcie dla dużych przedsiębiorstw nie przekroczy 10% środków przeznaczonych na wsparcie bezpośrednie przedsiębiorstw. *Ponadto przedsiębiorstwa muszą realizować dofinansowany projekt na terenie województwa lubelskiego.* **Wyłączenia zgodnie z „Linią demarkacyjną pomiędzy Programami Operacyjnymi Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybackiej”.** W ramach Działania nie będą wspierane: – Podmioty wyłączone z uwagi na możliwość uzyskania komplementarnego wsparcia w zakresie tworzenia i rozwoju mikroprzedsiębiorstw, w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 – Podmioty wyłączone z uwagi na możliwość uzyskania komplementarnego wsparcia w ramach działań 2.1, 2.4 oraz 2.5 Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i przybrzeżnych obszarów rybackich w latach 2007-2013”.
	b	**Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)**	Przedsiębiorstwa
19	**Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów**		

[6] (Dz. U. UE L 214 z 09.08.2008, str. 3)

	a	**Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie**	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL”
	b	**Tryb oceny wniosków o dofinansowanie**	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Dyrektor Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie w formie zarządzenia
			Tryb oceny wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL”
Część finansowa			
20		**Alokacja finansowa na działanie**	81,21 mln €
21		**Wkład ze środków unijnych na działanie**	38,21 mln €
22		**Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie**	6,74 mln €
23		**Przewidziana wielkość środków prywatnych na działanie**	36,26 mln €
24		**Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)**	Mikroprzedsiębiorstwa, małe przedsiębiorstwa: maksymalnie 70% (zgodnie z mapą pomocy regionalnej). Średnie przedsiębiorstwa: maksymalnie 60% (zgodnie z mapą pomocy regionalnej). Duże przedsiębiorstwa: maksymalnie 50% (zgodnie z mapą pomocy regionalnej).
25		**Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)**	Mikroprzedsiębiorstwa, małe przedsiębiorstwa: minimalnie 30% (zgodnie z mapą pomocy regionalnej). Średnie przedsiębiorstwa: minimalnie 40% (zgodnie z mapą pomocy regionalnej). Duże przedsiębiorstwa minimalnie 50 % (zgodnie z mapą pomocy regionalnej).
26		**Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)**	Informację na temat pomocy publicznej zawiera załącznik nr 6
27		**Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków**	Zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami
28		**Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)**	Minimalna wartość projektu wynosi: 143 tys. PLN Maksymalna wartość projektu jest mniejsza niż 8 mln PLN
29		**Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)**	Minimalna wartość wsparcia wynosi **71 tys. PLN**. Maksymalna wartość wsparcia wynosi **1 mln PLN**. Dla projektów w których wartość wydatków kwalifikowalnych przekroczy **4 mln PLN** maksymalna kwota wsparcia wynosi **2 mln PLN.**
30		**Forma płatności**	Refundacja wydatków
31		**Wysokość udziału cross-financingu (%)**	Nie przewiduje się stosowania cross-financingu

Działanie 1.6. Badania i nowoczesne technologie w strategicznych dla regionu dziedzinach

SZCZEGÓŁOWY OPIS DZIAŁANIA		
1.	**Nazwa programu operacyjnego**	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013
2.	**Numer i nazwa osi priorytetowej**	I Przedsiębiorczość i innowacje
3.	**Nazwa Funduszu finansującego oś priorytetową**	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	**Instytucja Zarządzająca PO/RPO**	Zarząd Województwa Lubelskiego Departament Regionalnego Programu Operacyjnego
5	**Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
6	**Instytucja Pośrednicząca II stopnia (Instytucja Wrażająca) (jeśli dotyczy)**	Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie
7	**Instytucja Certyfikująca**	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego. Departament Instytucji Certyfikującej
8	**Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)**	Wojewoda Lubelski
9	**Instytucja odpowiedzialna za otrzymanie płatności dokonywanych przez KE**	Ministerstwo Finansów
10	**Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)**	Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie /Bank Gospodarstwa Krajowego
11	**Numer i nazwa działania**	1.6. Badania i nowoczesne technologie w strategicznych dla regionu dziedzinach
12	**Cel i uzasadnienie działania**	Celem działania jest wsparcie procesu opracowania i transferu nowoczesnych technologii do przedsiębiorstw oraz wzmocnienie potencjału przedsiębiorstw w zakresie prowadzenie działalności B+R. Realizacja działania przyczyni się do wzmocnienia współpracy między strefą badawczo - rozwojową a gospodarką w strategicznych dla regionu dziedzinach. Preferowane będą przedsięwzięcia realizowane w obszarach priorytetowych wskazanych w Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Lubelskiego prowadzące do: – zwiększenia transferu nowoczesnych rozwiązań technologicznych, produktowych oraz organizacyjnych do przedsiębiorstw, – rozwoju współpracy pomiędzy sferą B+R a gospodarką oraz wzrostu udziału nakładów przedsiębiorstw na B+R, – wspomagania przedsiębiorców w zdobywaniu nowych rozwiązań niezbędnych dla rozwoju ich działalności i poprawy pozycji konkurencyjnej na rynku, – wzmocnienia potencjału przedsiębiorstw w zakresie prowadzenie działalności B+R. Ponadto w Działaniu 1.6 Schemat A wsparciem objęte zostaną wspólne projekty badawcze i inwestycyjne przedsiębiorców powiązanych kooperacyjnie. Taka forma współpracy przedsiębiorców poszerzy ich rynki zbytu, umożliwi dostęp do nowych rozwiązań technologicznych, przyczyni się do efektywniejszego wykorzystywania wspólnych zasobów.

		Polskich przedsiębiorców cechuje bardzo niska skłonność do inwestowania w innowacje, w tym zwłaszcza oparte na prowadzeniu prac B+R. Niezbędne jest zatem dostarczenie im jak najszerszego wsparcia umożliwiającego zdobywanie przez nich nowych, innowacyjnych narzędzi i produktów dla rozwoju ich działalności i pozycji konkurencyjnej na rynku. Preferowane będą projekty badawcze związane z obszarami wskazanymi w Regionalnej Strategii Innowacji.
13	**Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami**	**Komplementarność z RPO WL 2007 – 2013:** Pozostałe działania w ramach Osi Priorytetowej I RPO WL **Komplementarność z innymi programami operacyjnymi:** **Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka** Działanie 1.4 „Wsparcie projektów celowych", Działanie 4.1 „Wsparcie wdrożeń wyników prac B+R" Działanie 4.2 „Stymulowanie działalności B+R przedsiębiorstw oraz wsparcie w zakresie wzornictwa przemysłowego"
14	**Przykładowe rodzaje projektów**	Wspierane będą następujące rodzaje projektów z zakresu B+R: **Schemat A: „Badania przemysłowe/ eksperymentalne prace rozwojowe "** - inwestycje w środki trwałe, tj. infrastrukturę i urządzenia laboratoryjne oraz wartości niematerialne i prawne związane z transferem technologii drogą nabycia praw patentowych, licencji, know-how, w tym nieopatentowanej wiedzy technicznej służące do prowadzenia działań badawczo-rozwojowych w przedsiębiorstwach *(własne projekty badawcze – badania przemysłowe i/lub eksperymentalne prace rozwojowe),* - wspólne projekty inwestycyjne przedsiębiorców powiązanych kooperacyjnie polegające na zakupie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych służących do prowadzenia działań badawczo-rozwojowych *(własne projekty badawcze),* - zakup usług badawczych wiedzy technicznej, patentów i ekspertyz od jednostek naukowych **Schemat B – „Stymulowanie działalności B+R przedsiębiorstw"** W ramach Działania 1.6 Schemat B realizowane będą projekty dotyczące budowy/rozbudowy działów B+R prowadzonych przez przedsiębiorców z sektora MŚP, w tym: . - inwestycje w środki trwałe, tj. infrastrukturę i urządzenia laboratoryjne, służące do prowadzenia działań badawczo-rozwojowych w przedsiębiorstwach, - inwestycje w zakup wartości niematerialnych i prawnych (licencje, patenty, wzory użytkowe i

			przemysłowe, specjalistyczne oprogramowanie, know-how), na bazie których planowane jest prowadzenie działalności B+R.
15	**Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych**		
	a	**Temat priorytetowy**	03 – Transfer technologii i udoskonalanie sieci współpracy między MŚP, miedzy MŚP a innymi przedsiębiorstwami, uczelniami, wszelkiego rodzaju instytucjami na poziomie szkolnictwa pomaturalnego, władzami regionalnymi, ośrodkami badawczymi oraz biegunami naukowymi i technologicznymi *(parkami naukowymi i technologicznymi, technopoliami itd.)* 04 – Wsparcie na rzecz rozwoju B+RT, w szczególności w MŚP *(w tym dostęp do usług związanych z B+RT w ośrodkach badawczych)* 07 – Inwestycje w przedsiębiorstwa bezpośrednio związane z dziedziną badań i innowacji *(innowacyjne technologie, tworzenie przedsiębiorstw przez uczelnie, istniejące ośrodki B+RT i przedsiębiorstwa itp.)*09 - Inne działania mające na celu pobudzanie badań, innowacji i przedsiębiorczości w MŚP 09 – Inne działania mające na celu pobudzanie badań ,innowacji i przedsiębiorczości w MŚP.
	b	**Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)**	Nie przewiduje się stosowania cross-financingu
	c	**Forma finansowania**	01 – Pomoc bezzwrotna
	d	**Typ obszaru**	01 – Obszar miejski 05 – Obszary wiejskie *(poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)*
	e	**Działalność gospodarcza**	03 Produkcja produktów żywnościowych i napojów 04 Wytwarzanie tekstyliów i wyrobów włókienniczych 05 Wytwarzanie urządzeń transportowych 06 Nieokreślony przemysł wytwórczy 10 Poczta i telekomunikacja 11 Transport 12 Budownictwo 19 Działalność w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego 21 Działalność związana ze środowiskiem naturalnym 22 Inne niewyszczególnione usługi
	f	**Lokalizacja**	poziom NUTS 2
16	**Lista wydatków kwalifikowanych w ramach działania (jeśli dotyczy)**		Zasady kwalifikowania wydatków oraz lista wydatków kwalifikowanych w ramach działania znajdują się w „Wytycznych dla Wnioskodawców I i II Osi Priorytetowej RPO WL 2007-2013". Dokument ten jest zgodny z Krajowymi wytycznymi dotyczącymi kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu spójności w ramach programowania 2007 – 2013.
17	**Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)**		Nie przewiduje się stosowania cross-financingu
18	**Beneficjenci**		

	a	**Typ beneficjentów**	**- Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa** (zgodnie z definicją w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu – ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych)[7] . - **Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa powiązane kooperacyjnie (wyłącznie w Schemacie A)**, Mikroprzedsiębiorstwa: przedsiębiorstwa zatrudniające mniej niż 10 osób, i których obroty roczne lub roczna suma bilansowa nie przekracza 2 mln EUR. Małe przedsiębiorstwa: przedsiębiorstwa zatrudniające mniej niż 50 osób, i których obroty roczne lub roczna suma bilansowa nie przekracza 10 mln EUR. Średnie przedsiębiorstwa: przedsiębiorstwa, które zatrudniają mniej niż 250 osób, i których obroty roczne nie przekraczają 50 mln EUR lub których roczna suma bilansowa nie przekracza 43 mln EUR. **Wyłączenia zgodnie z „Linią demarkacyjną pomiędzy Programami Operacyjnymi Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybackiej”.** W ramach Działania nie będą wspierane: – Podmioty wyłączone z uwagi na możliwość uzyskania komplementarnego wsparcia w zakresie tworzenia i rozwoju mikroprzedsiębiorstw, w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 – Podmioty wyłączone z uwagi na możliwość uzyskania komplementarnego wsparcia w ramach działań 2.1, 2.4 oraz 2.5 Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i przybrzeżnych obszarów rybackich w latach 2007-2013” – Podmioty wyłączone z uwagi na możliwość uzyskania komplementarnego wsparcia w ramach działań 1.4 i 4.2 Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka na lata 2007 – 2013.
	b	**Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)**	Mikro, małe, średnie przedsiębiorstwa.
19	**Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów**		
	a	**Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie**	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL”
	b	**Tryb oceny wniosków o dofinansowanie**	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Dyrektor Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie w formie zarządzenia
			Tryb oceny wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL”
Część finansowa			
20	**Alokacja finansowa na działanie**		8,55 mln €

[7] (Dz. U. UE L 214 z 09.08.2008, str. 3)

21	**Wkład ze środków unijnych na działanie**	3,42 mln €
22	**Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie**	0,60 mln €
23	**Przewidziana wielkość środków prywatnych na działanie**	4,53 mln €
24	**Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)**	**Schemat A:** 1) Badania przemysłowe: - Mikroprzedsiębiorstwa i małe przedsiębiorstwa: maksymalnie 70%, - Średnie przedsiębiorstwa: maksymalnie 60%. 2) Eksperymentalne prace rozwojowe: - Mikroprzedsiębiorstwa i małe przedsiębiorstwa: maksymalnie 45%, - Średnie przedsiębiorstwa: maksymalnie 35%. **Schemat B:** - Mikroprzedsiębiorstwa i małe przedsiębiorstwa: maksymalnie 70%, - Średnie przedsiębiorstwa: maksymalnie 60%.
25	**Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)**	**Schemat A:** 1) Badania przemysłowe: - Mikroprzedsiębiorstwa i małe przedsiębiorstwa: minimalnie 30%, - Średnie przedsiębiorstwa: minimalnie 40% . 2) Eksperymentalne prace rozwojowe: - Mikroprzedsiębiorstwa i małe przedsiębiorstwa: minimalnie 55%, - Średnie przedsiębiorstwa: minimalnie 65%. **Schemat B:** - Mikroprzedsiębiorstwa i małe przedsiębiorstwa: minimalnie 30%, - Średnie przedsiębiorstwa: minimalnie 40% .
26	**Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)**	Informację na temat pomocy publicznej zawiera załącznik nr 6
27	**Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków**	Zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami
28	**Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)**	**Schemat A:** Minimalna wartość projektu wynosi: 100 tys. PLN Maksymalna wartość projektu wynosi: 1 mln PLN **Schemat B:** Minimalna wartość projektu wynosi: 80 tys. PLN Maksymalna wartość projektu wynosi: 2 mln PLN
29	**Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)**	**Schemat A:** Minimalna wartość wsparcia wynosi 35 tys. PLN. Maksymalna wartość wsparcia wynosi 700 tys PLN. **Schemat B:** Minimalna wartość wsparcia wynosi 48 tys. PLN. Maksymalna wartość wsparcia wynosi 1,4 mln PLN.
30	**Forma płatności**	Refundacja wydatków
31	**Wysokość udziału cross-financingu (%)**	Nie przewiduje się stosowania cross-financingu

Działanie 1.7. Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw przez doradztwo

SZCZEGÓŁOWY OPIS DZIAŁANIA		
1	**Nazwa programu operacyjnego**	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013
2	**Numer i nazwa osi priorytetowej**	I Przedsiębiorczość i innowacje
3.	**Nazwa Funduszu finansującego priorytet**	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4	**Instytucja Zarządzająca PO / RPO**	Zarząd Województwa Lubelskiego Departament Regionalnego Programu Operacyjnego
5	**Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
6	**Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)**	Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie
7	**Instytucja Certyfikująca**	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Departament Instytucji Certyfikującej
8	**Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)**	Wojewoda Lubelski
9	**Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE**	Ministerstwo Finansów
10	**Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)**	Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie /Bank Gospodarstwa Krajowego
11	**Numer i nazwa działania**	1.7 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez doradztwo
12	**Cel i uzasadnienie działania**	Celem działania jest wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez ułatwienie dostępu do specjalistycznej pomocy doradczej. Realizacja działania wynika z konieczności podniesienia jakości i efektywności zarządzania poprzez ułatwienie przedsiębiorstwom dostępu do wysokiej jakości zewnętrznych usług doradczych. Dotyczy to zwłaszcza usług przyczyniających się do unowocześnienia funkcjonowania przedsiębiorstw i ich dostosowania do działalności na terenie UE. Realizacja działania przyczyni się do podniesienia jakości i efektywności zarządzania przedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą na terenie województwa lubelskiego. ***Specjalistyczne usługi doradcze będą świadczone przez akredytowanych Wykonawców[8].***
13	**Komplementarność z innymi działaniami i osiami priorytetowymi**	**Komplementarność z innymi działaniami RPO WL:** Pozostałe działania Osi Priorytetowej I. **Komplementarność z innymi programami operacyjnymi**: **Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013** Priorytet III Działanie: Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw **Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka** Działanie 4.4 Nowe inwestycje o wysokim potencjale innowacyjnym **Program Operacyjny Kapitał Ludzki** Priorytet II Rozwój zasobów ludzkich i potencjału

[8] Procedura akredytacji Wykonawców usług doradczych prowadzona jest przez Instytucję Pośredniczącą II stopnia – Lubelską Agencję Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie.

			adaptacyjnego przedsiębiorstw Działanie 1.2 Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki, Działanie 2.2 Wsparcie dla systemu adaptacyjności kadr
14	**Przykładowe rodzaje projektów**		W szczególności wspierane będą następujące rodzaje projektów: 1. Doradztwo w zakresie zasad prowadzenia przedsiębiorstwa na terytorium Unii Europejskiej; 2. Doradztwo w zakresie jakości; 3. Doradztwo w zakresie innowacji i nowych technologii; 4. Doradztwo w zakresie wprowadzania przez przedsiębiorcę produktów na nowe rynki zagraniczne; 5. Doradztwo w zakresie tworzenia sieci kooperacyjnych przedsiębiorstw; 6. Doradztwo w zakresie łączenia się przedsiębiorstw; 7. Doradztwo w zakresie pozyskiwania zewnętrznego finansowania na rozwój działalności przedsiębiorstw. ***Specjalistyczne usługi doradcze będą świadczone przez akredytowanych Wykonawców.***
15	**Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych**		
	a	**Temat priorytetowy**	05 – Usługi w zakresie zaawansowanego wsparcia dla przedsiębiorstw i grup przedsiębiorstw
	b	**Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)**	Nie przewiduje się stosowania cross-financingu
	c	**Forma finansowania**	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	**Typ obszaru**	01 – Obszar miejski 05 - Obszary wiejskie
	e	**Działalność gospodarcza**	03 Produkcja produktów żywnościowych i napojów 04 Wytwarzanie tekstyliów i wyrobów włókienniczych 05 Wytwarzanie urządzeń transportowych 06 Nieokreślony przemysł wytwórczy 10 Poczta i telekomunikacja 11 Transport 12 Budownictwo 13 Handel hurtowy i detaliczny 14 Hotele i restauracje 16 Obsługa nieruchomości, wynajem i prowadzenie działalności gospodarczej 18 Edukacja 19 Działalność w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego 20 Opieka społeczna, pozostałe usługi komunalne, społeczne i indywidualne 21 Działalność związana ze środowiskiem naturalnym 22 Inne niewyszczególnione usługi
	f	**Lokalizacja**	poziom NUTS 2
16	**Lista wydatków kwalifikowanych w ramach działania (jeśli dotyczy)**		Zasady kwalifikowania wydatków oraz lista wydatków kwalifikowanych w ramach działania znajdują się w „Wytycznych dla Wnioskodawców I i II Osi Priorytetowej RPO WL 2007-2013". Dokument ten jest zgodny z Krajowymi wytycznymi dotyczącymi kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu spójności w ramach programowania 2007 – 2013.
17	**Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)**		Nie przewiduje się stosowania cross-financingu
18	**Beneficjenci**		

	a	**Typ beneficjentów**	**Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa** (zgodnie z definicją w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu – ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych)[9]. Mikroprzedsiębiorstwa: przedsiębiorstwa zatrudniające mniej niż 10 osób, i których obroty roczne lub roczna suma bilansowa nie przekracza 2 mln EUR. Małe przedsiębiorstwa: przedsiębiorstwa zatrudniające mniej niż 50 osób, i których obroty roczne lub roczna suma bilansowa nie przekracza 10 mln EUR. Średnie przedsiębiorstwa: przedsiębiorstwa, które zatrudniają mniej niż 250 osób, i których obroty roczne nie przekraczają 50 mln EUR lub których roczna suma bilansowa nie przekracza 43 mln EUR.
	b	**Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)**	Mikro, małe, średnie przedsiębiorstwa.
19	**Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów**		
	a.	**Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie**	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL”
	b.	**Tryb oceny wniosków o dofinansowanie**	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Dyrektor Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie w formie zarządzenia
			Tryb oceny wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL”
Część finansowa			
20	**Alokacja finansowa na działanie ogółem**		6,29 mln €
21	**Wkład ze środków unijnych na działanie**		1,50 mln €
22	**Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie**		0,26 mln €
23	**Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie**		4,53 mln €
24	**Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)**		Mikroprzedsiębiorstwa, małe przedsiębiorstwa i średnie przedsiębiorstwa: maksymalnie 50%
25	**Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)**		Mikroprzedsiębiorstwa, małe przedsiębiorstwa i średnie przedsiębiorstwa: minimalnie 50%
26	**Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)**		Informację na temat pomocy publicznej zawiera załącznik nr 6
27	**Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków**		Zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami
28	**Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)**		Minimalna wartość projektu wynosi 20 tys. PLN Maksymalna wartość projektu wynosi 500 tyś PLN
29	**Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)**		Minimalna wartość wsparcia wynosi **10 tys. PLN**. Maksymalna wartość wsparcia wynosi **250 tys. PLN**.

[9] (Dz. U. UE L 214 z 09.08.2008, str. 3)

30	**Forma wsparcia**	Refundacja wydatków
31	**Wysokość udziału cross-financingu (%)**	Nie przewiduje się stosowania cross-financingu

2.2. Oś Priorytetowa II: Infrastruktura ekonomiczna

Warunkiem rozwoju przedsiębiorczości jest nie tylko stymulowanie innowacyjności. Niezbędne jest również zapewnienie odpowiedniej infrastruktury ekonomicznej. Nowoczesna gospodarka jest oparta na wiedzy, a szczególną rolę w rozwoju przedsiębiorstw odgrywa zarówno dostęp do infrastruktury wsparcia biznesu jak i specjalistycznych usług doradczych, informacyjnych oraz finansowych. Szczególnie istotne dla rozwoju gospodarki opartej na wiedzy jest wzmacnianie sfery-badawczo rozwojowej. Czynnikiem, który w znacznym stopniu hamuje rozwój konkurencyjności przedsiębiorstw Lubelszczyzny jest niewystarczająca infrastruktura ekonomiczna zarówno w aspekcie ilościowym (zbyt mała ilość funkcjonujących instytucji otoczenia biznesu) oraz jakościowym (niedostosowanie istniejącej infrastruktury okołobiznesowej do potrzeb przedsiębiorstw). Realizacja Osi Priorytetowej II będzie przyczyniała się do osiągnięcia celów założonych w Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Lubelskiego.

Mając powyższe na uwadze, głównym celem Osi Priorytetowej II jest stworzenie przyjaznego otoczenia dla prowadzenia działalności gospodarczej na obszarze województwa lubelskiego. Wsparcie inwestycji związanych bezpośrednio z rozszerzeniem zakresu i poprawą jakości funkcjonowania instytucji okołobiznesowych oraz podnoszeniem jakości funkcjonowania sfery badawczo-rozwojowej ułatwi prowadzenie działalności gospodarczej na obszarze województwa lubelskiego. Dzięki działaniom opisanym w Osi Priorytetowej II przedsiębiorstwa staną się bardziej innowacyjne i konkurencyjne.

Cel Osi Priorytetowej II zostanie osiągnięty poprzez realizację następujących celów szczegółowych:

- ułatwienie dostępu przedsiębiorstwom do zewnętrznych źródeł finansowania;
- zwiększenie wykorzystania potencjału regionalnych uczelni i jednostek naukowych poprzez inicjowanie współpracy sektora B+R z sektorem MŚP;
- wsparcie instytucji otoczenia biznesu poprzez inwestycje i doradztwo;
- promocję gospodarczą przedsiębiorstw województwa lubelskiego, w tym ułatwianie nawiązywania kontaktów i współpracy z innymi podmiotami.

Cel główny oraz cele szczegółowe priorytetu zostaną osiągnięte poprzez wdrażanie następujących działań oraz poddziałań:

2.1. Instrumenty pożyczkowe i poręczeniowe dla przedsiębiorstw
  2.1.1. Dokapitalizowanie i tworzenie funduszy pożyczkowych
  2.1.2. Dokapitalizowanie i tworzenie funduszy poręczeń kredytowych
2.2. Regionalna infrastruktura B+R
2.3. Wsparcie instytucji otoczenia biznesu i transferu wiedzy
2.4. Marketing gospodarczy

Działanie 2.1. Instrumenty pożyczkowe i poręczeniowe dla przedsiębiorstw

Poddziałanie 2.1.1. Dokapitalizowanie i tworzenie funduszy pożyczkowych

SZCZEGÓŁOWY OPIS PODDZIAŁANIA		
1.	**Nazwa programu operacyjnego**	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013
2.	**Numer i nazwa osi priorytetowej**	II Infrastruktura ekonomiczna
3.	**Nazwa Funduszu finansującego oś priorytetową**	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	**Instytucja Zarządzająca PO/RPO**	Zarząd Województwa Lubelskiego Departament Regionalnego Programu Operacyjnego
5	**Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
6	**Instytucja Pośrednicząca II stopnia (Instytucja Wrażająca) (jeśli dotyczy)**	Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie
7	**Instytucja Certyfikująca**	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Departament Instytucji Certyfikującej
8	**Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)**	Wojewoda Lubelski
9	**Instytucja odpowiedzialna za otrzymanie płatności dokonywanych przez KE**	Ministerstwo Finansów
10	**Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)**	Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie /Bank Gospodarstwa Krajowego
11	**Numer i nazwa działania**	2.1 Instrumenty pożyczkowe i poręczeniowe dla przedsiębiorstw
11a	**Numer i nazwa poddziałania**	2.1.1 Dokapitalizowanie i tworzenie funduszy pożyczkowych
12	**Cel i uzasadnienie poddziałania**	Celem poddziałania jest ułatwienie dostępu przedsiębiorstw do zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji. W ramach poddziałania realizowane będą projekty obejmujące wsparcie finansowe funduszy pożyczkowych, prowadzące do: – ułatwienia przedsiębiorcom możliwości korzystania z zewnętrznych, pozabankowych źródeł finansowania inwestycji, – zwiększenia liczby działających na terenie województwa funduszy pożyczkowych – dywersyfikacji oraz rozwoju lokalnego i regionalnego rynku usług pożyczkowych – wzmocnienia działalności funduszy pożyczkowych – ułatwienia podejmowania działalności gospodarczej i powstawania przedsiębiorstw (przede wszystkim innowacyjnych, w tym opartych na wykorzystaniu nowych technologii o znaczącym potencjale rynkowym. Zasięg działalności funduszu nie może wykraczać poza obszar województwa (oznacza to, że ostatecznym beneficjentem mogą być tylko przedsiębiorstwa realizujący przedsięwzięcie na terenie województwa lubelskiego).
13	**Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami**	**Komplementarność z innymi działaniami RPO WL:** Działania Osi Priorytetowej I i II.

			Komplementarność z innymi programami operacyjnymi: **Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka** Działanie 3.2 „Wspieranie funduszy kapitału podwyższonego ryzyka" Działanie 3.3 „Tworzenie systemu ułatwiającego inwestowanie w MSP **Program Operacyjny Kapitał Ludzki** Priorytet II Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw Działanie 1.2 Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki, Działanie 2.2 Wsparcie dla systemu adaptacyjności kadr
14	**Przykładowe rodzaje projektów**		– Tworzenie nowych i dokapitalizowanie istniejących regionalnych i lokalnych funduszy pożyczkowych, wyodrębnionych księgowo. Docelowo fundusze pożyczkowe, które uzyskają dofinansowanie, będą udzielać pożyczek przedsiębiorcom z sektora MSP realizującym przedsięwzięcia na terenie województwa lubelskiego, przy czym: – przedsiębiorstwa te muszą się znajdować w tzw. wczesnej fazie rozwoju lub fazie ekspansji,[10] – przedsiębiorstwa te nie mogą spełniać kryteriów tzw. przedsiębiorstwa zagrożonego,[11] – projekty przedsiębiorstw finansowane przez fundusze muszą być – w ocenie osób zarządzających funduszem - ekonomicznie uzasadnione, pożyczki są udzielane po ustanowieniu zabezpieczeń
15	**Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych**		
	A	**Temat priorytetowy**	05- Usługi w zakresie zaawansowanego wsparcia dla przedsiębiorstw i grup przedsiębiorstw
	B	**Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)**	Nie przewiduje się stosowania cross-financingu
	C	**Forma finansowania**	02 – Pomoc (pożyczka, dotacja na spłatę oprocentowania, gwarancje)
	D	**Typ obszaru**	01 – Obszar miejski 05 – Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	E	**Działalność gospodarcza**	**15-Pośrednictwo finansowe**
	F	**Lokalizacja**	poziom NUTS 2
16	**Lista wydatków kwalifikowanych w ramach poddziałania (jeśli dotyczy)**		Zasady kwalifikowania wydatków oraz lista wydatków kwalifikowanych w ramach działania znajdują się w „Wytycznych dla Wnioskodawców I i II Osi Priorytetowej RPO WL 2007-2013". Dokument ten jest zgodny z Krajowymi wytycznymi dotyczącymi kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu spójności w ramach

[10] Przedsiębiorstwo we wczesnej fazie rozwoju to przedsiębiorstwo, które realizuje fazę badań lub rozwoju produktu lub usługi albo fazę tę ukończyło, jednak od dnia podjęcia działalności gospodarczej nie rozpoczęło komercyjnej produkcji i sprzedaży produktu lub usługi. Ekspansja przedsiębiorstwa to wzrost i rozszerzenie działalności firmy, polegające na zwiększeniu mocy produkcyjnych, rozwoju rynku lub opracowywaniu produktu. Szczegółowe definicje zawarte są w dokumencie: *Wytyczne wspólnotowe w sprawie pomocy państwa na wspieranie inwestycji kapitału podwyższonego ryzyka w małych i średnich przedsiębiorstwach* (2006/C 194/02).

[11] Chodzi tu o przedsiębiorstwa w trudnej sytuacji ekonomicznej, która grozi upadłością. Problematykę tę reguluje Komunikat Komisji Europejskiej w sprawie wytycznych wspólnotowych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw (Dz. Urz. C 244, z 01.10.2004, str. 2-17).

			programowania 2007 – 2013.
17	**Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)**		Nie przewiduje się stosowania cross-financingu
18	**Beneficjenci**		
	a	**Typ beneficjentów**	Instytucje otoczenia biznesu
	b	**Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)**	Przedsiębiorcy z sektora MŚP realizujący przedsięwzięcia na terenie województwa lubelskiego, przy czym: a. przedsiębiorstwa te muszą się znajdować w tzw. wczesnej fazie rozwoju lub fazie ekspansji, b. przedsiębiorstwa te nie mogą spełniać kryteriów tzw. przedsiębiorstwa zagrożonego, c. projekty przedsiębiorstw finansowane przez fundusze muszą być – w ocenie osób zarządzających funduszem - ekonomicznie uzasadnione.
19	**Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów**		
	a	**Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie**	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL”
	b	**Tryb oceny wniosków o dofinansowanie**	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Dyrektor Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie w formie zarządzenia
			Tryb oceny wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL”
Część finansowa			
20	**Alokacja finansowa na poddziałanie**		26,25 mln €
21	**Wkład ze środków unijnych na poddziałanie**		21,74 mln €
22	**Wkład ze środków publicznych krajowych na poddziałanie**		0,00 mln €
23	**Przewidziana wielkość środków prywatnych na poddziałanie**		4,51 mln €
24	**Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)**		95 % kosztów kwalifikowanych
25	**Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)**		5 %
26	**Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)**		Informację na temat pomocy publicznej zawiera załącznik nr 6
27	**Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków**		Zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami
28	**Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)**		Minimalna wartość projektu wynosi: 5,27 mln PLN
29	**Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)**		Wsparcie dla wszystkich rodzajów funduszy nie może być niższe niż 5 mln zł
30	**Forma płatności**		Przekazanie dotacji na utworzenie lub wniesienie wkładu do funduszy pożyczkowych.
31	**Wysokość udziału cross-financingu (%)**		Nie przewiduje się stosowania cross-financingu

Poddziałanie 2.1.2. Dokapitalizowanie i tworzenie funduszy poręczeń kredytowych

SZCZEGÓŁOWY OPIS PODDZIAŁANIA		
1.	**Nazwa programu operacyjnego**	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013
2.	**Numer i nazwa osi priorytetowej**	II Infrastruktura ekonomiczna
3.	**Nazwa Funduszu finansującego oś priorytetową**	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	**Instytucja Zarządzająca PO/RPO**	Zarząd Województwa Lubelskiego Departament Regionalnego Programu Operacyjnego
5	**Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
6	**Instytucja Pośrednicząca II stopnia (Instytucja Wrażająca) (jeśli dotyczy)**	Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie
7	**Instytucja Certyfikująca**	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Departament Instytucji Certyfikującej
8	**Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)**	Wojewoda Lubelski
9	**Instytucja odpowiedzialna za otrzymanie płatności dokonywanych przez KE**	Ministerstwo Finansów
10	**Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)**	Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie /Bank Gospodarstwa Krajowego
11	**Numer i nazwa działania**	2.1 Instrumenty pożyczkowe i poręczeniowe dla przedsiębiorstw
11a	**Numer i nazwa poddziałania**	2.1.2 Dokapitalizowanie i tworzenie funduszy poręczeń kredytowych
12	**Cel i uzasadnienie poddziałania**	Celem poddziałania jest ułatwienie dostępu przedsiębiorstw do zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji. W ramach poddziałania realizowane będą projekty obejmujące wsparcie finansowe funduszy poręczeń kredytowych, prowadzące do: – ułatwienia przedsiębiorcom możliwości korzystania z zewnętrznych, pozabankowych źródeł finansowania inwestycji, – zwiększenia liczby działających na terenie województwa funduszy poręczeń kredytowych, – dywersyfikacji oraz rozwoju lokalnego i regionalnego rynku usług poręczeniowych, – wzmocnienia działalności funduszy poręczeń kredytowych, – ułatwienia podejmowania działalności gospodarczej i powstawania firm (przede wszystkim innowacyjnych, w tym opartych na wykorzystaniu nowych technologii o znaczącym potencjale rynkowym), Zasięg działalności funduszu nie może wykraczać poza obszar województwa (oznacza to, że ostatecznym beneficjentem, korzystającym z funduszu poręczeniowego mogą być tylko przedsiębiorstwa realizujący przedsięwzięcia na terenie województwa lubelskiego).
13	**Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami**	**Komplementarność z innymi działaniami RPO WL:** Działania Osi Priorytetowej I i II. **Komplementarność z innymi programami operacyjnymi**:

			Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka Działanie 3.2 „Wspieranie funduszy kapitału podwyższonego ryzyka" Działanie 3.3 „Tworzenie systemu ułatwiającego inwestowanie w MSP **Program Operacyjny Kapitał Ludzki** Priorytet II Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw Działanie 1.2 Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki, Działanie 2.2 Wsparcie dla systemu adaptacyjności kadr
14	**Przykładowe rodzaje projektów**		Tworzenie nowych i dokapitalizowanie istniejących regionalnych i lokalnych funduszy poręczeń kredytowych, wyodrębnionych księgowo. Docelowo fundusze poręczeń kredytowych, które uzyskają dofinansowanie, będą udzielać poręczeń kredytowych przedsiębiorcom z sektora MSP realizującym przedsięwzięcia na terenie województwa lubelskiego, przy czym: a. przedsiębiorstwa te muszą się znajdować w tzw. wczesnej fazie rozwoju lub fazie ekspansji,[12] b. przedsiębiorstwa te nie mogą spełniać kryteriów tzw. przedsiębiorstwa zagrożonego,[13] c. projekty przedsiębiorstw finansowane (poręczane) przez fundusze muszą być – w ocenie osób zarządzających funduszem - ekonomicznie uzasadnione, d. poręczenia (gwarancje) są związane z określoną transakcją finansową, mają ustaloną kwotę maksymalną, nie obejmują więcej niż 80 % kwoty każdego zaciąganego kredytu lub innego zobowiązania finansowego i nie są nieograniczone.
15	**Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych**		
	a	**Temat priorytetowy**	05- Usługi w zakresie zaawansowanego wsparcia dla przedsiębiorstw i grup przedsiębiorstw
	b	**Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)**	Nie przewiduje się stosowania cross-financingu
	c	**Forma finansowania**	02 – Pomoc (pożyczka, dotacja na spłatę oprocentowania, gwarancje)
	d	**Typ obszaru**	01 – Obszar miejski 05 – Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	**Działalność gospodarcza**	15-Pośrednictwo finansowe
	f	**Lokalizacja**	poziom NUTS 2
16	**Lista wydatków kwalifikowanych w ramach działania (jeśli dotyczy)**		Zasady kwalifikowania wydatków oraz lista wydatków kwalifikowanych w ramach działania znajdują się w „Wytycznych dla Wnioskodawców I i II Osi Priorytetowej RPO WL 2007-2013". Dokument ten jest zgodny z Krajowymi wytycznymi dotyczącymi kwalifikowania wydatków w ramach funduszy

[12] Przedsiębiorstwo we wczesnej fazie rozwoju to przedsiębiorstwo, które realizuje fazę badań lub rozwoju produktu lub usługi albo fazę tę ukończyło, jednak od dnia podjęcia działalności gospodarczej nie rozpoczęło komercyjnej produkcji i sprzedaży produktu lub usługi. Ekspansja przedsiębiorstwa to wzrost i rozszerzenie działalności firmy, polegające na zwiększeniu mocy produkcyjnych, rozwoju rynku lub opracowywaniu produktu. Szczegółowe definicje zawarte są w dokumencie: Wytyczne wspólnotowe w sprawie pomocy państwa na wspieranie inwestycji kapitału podwyższonego ryzyka w małych i średnich przedsiębiorstwach (2006/C 194/02).

[13] Chodzi tu o przedsiębiorstwa w trudnej sytuacji ekonomicznej, która grozi upadłością. Problematykę tę reguluje Komunikat Komisji Europejskiej w sprawie wytycznych wspólnotowych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw (Dz. Urz. C 244, z 01.10.2004, str. 2-17).

			strukturalnych i Funduszu spójności w ramach programowania 2007 – 2013.
17	**Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)**		Nie przewiduje się stosowania cross-financingu
18	**Beneficjenci**		
	a	**Typ beneficjentów**	Instytucje otoczenia biznesu
	b	**Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)**	Przedsiębiorcy z sektora MŚP realizujący przedsięwzięcia na terenie województwa lubelskiego, przy czym: a. przedsiębiorstwa te muszą się znajdować w tzw. wczesnej fazie rozwoju lub fazie ekspansji, b. przedsiębiorstwa te nie mogą spełniać kryteriów tzw. przedsiębiorstwa zagrożonego, c. projekty przedsiębiorstw finansowane (poręczane) przez fundusze muszą być – w ocenie osób zarządzających funduszem - ekonomicznie uzasadnione.
19	**Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów**		
	a	**Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie**	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL”
	b	**Tryb oceny wniosków o dofinansowanie**	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Dyrektor Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie w formie zarządzenia
			Tryb oceny wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL”
Część finansowa			
20	**Alokacja finansowa na poddziałanie**		16,87 mln €
21	**Wkład ze środków unijnych na poddziałanie**		12,31 mln €
22	**Wkład ze środków publicznych krajowych na poddziałanie**		1,87 mln €
23	**Przewidziana wielkość środków prywatnych na poddziałanie**		2,69 mln €
24	**Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)**		95 %
25	**Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)**		5 %
26	**Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)**		Informację na temat pomocy publicznej zawiera załącznik nr 6
27	**Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków**		Zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami
28	**Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)**		Minimalna wartość projektu wynosi: 5,27 mln PLN
29	**Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)**		Wsparcie dla funduszy nie może być niższe niż 5 mln PLN
30	**Forma płatności**		Przekazanie dotacji na utworzenie lub wniesienie wkładu do funduszy gwarancyjnych.
31	**Wysokość udziału cross-financingu (%)**		Nie przewiduje się stosowania cross-financingu

Działanie 2.2. Regionalna infrastruktura B+R

SZCZEGÓŁOWY OPIS DZIAŁANIA

1.	**Nazwa programu operacyjnego**	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013
2.	**Numer i nazwa osi priorytetowej**	II Infrastruktura ekonomiczna
3.	**Nazwa Funduszu finansującego oś priorytetową**	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	**Instytucja Zarządzająca PO/RPO**	Zarząd Województwa Lubelskiego Departament Regionalnego Programu Operacyjnego
5	**Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
6	**Instytucja Pośrednicząca II stopnia (Instytucja Wrażająca) (jeśli dotyczy)**	Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie
7	**Instytucja Certyfikująca**	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Departament Instytucji Certyfikującej
8	**Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)**	Wojewoda Lubelski
9	**Instytucja odpowiedzialna za otrzymanie płatności dokonywanych przez KE**	Ministerstwo Finansów
10	**Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)**	Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie /Bank Gospodarstwa Krajowego
11	**Numer i nazwa działania**	2.2. Regionalna infrastruktura B+R
12	**Cel i uzasadnienie działania**	Celem działania jest zwiększenie potencjału regionalnych uczelni wyższych i jednostek naukowych w zakresie komercyjnej działalności badawczo-rozwojowej. Uzasadnienie: Większość ośrodków naukowych zlokalizowanych na terenie województwa lubelskiego prowadzących prace B+R korzysta z przestarzałego sprzętu badawczego. Brak dostępu do nowoczesnej aparatury naukowo-badawczej uniemożliwia tym ośrodkom, dysponującym wysoko wykwalifikowaną kadrą, realizowanie projektów o europejskiej jakości, a z drugiej strony – osiągnięcie specjalizacji naukowo-badawczej. Nieodpowiadająca światowym standardom infrastruktura sfery B+R stanowi także znaczną przeszkodę w realizacji projektów prowadzonych w ramach współpracy międzynarodowej. W ramach działania będą realizowane przedsięwzięcia: – prowadzące do zwiększenia ilości nowoczesnych rozwiązań technologicznych w dziedzinach kluczowych dla rozwoju gospodarczego regionu; – wpływające na rozwój współpracy pomiędzy sferą B+R a gospodarką; – wspomagające badania i projekty naukowe w strategicznych dla rozwoju regionu dziedzinach.
13	**Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami**	**Komplementarność z innymi działaniami RPO WL:** Działanie 1.6. Badania i nowoczesne technologie w strategicznych dla regionu dziedzinach Działanie 8.1. Infrastruktura dydaktyczna i społeczna szkół wyższych **Komplementarność z innymi programami operacyjnymi:** **Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka** Działanie 1.4 „Wsparcie projektów celowych" Działanie 4.1 „Wsparcie wdrożeń wyników prac B+R"
14	**Przykładowe rodzaje projektów**	W ramach działania realizowane będą projekty

			dotyczące specjalistycznej bazy laboratoryjnej wykorzystywanej wyłącznie do komercyjnych badań prowadzonych na rzecz przedsiębiorstw zainteresowanych pozyskaniem nowych rozwiązań technologicznych oraz do świadczenia usług specjalistycznych o udokumentowanym popycie rynkowym.
15	**Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych**		
	a	**Temat priorytetowy**	02- Infrastruktura B+RT (*w tym wyposażenie w sprzęt, oprzyrządowanie i szybkie sieci informatyczne łączące ośrodki badawcze*) oraz specjalistyczne ośrodki kompetencji technologicznych
	b	**Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)**	Nie dotyczy
	c	**Forma finansowania**	01 – Pomoc bezzwrotna
	d	**Typ obszaru**	01 – Obszar miejski 05 – Obszary wiejskie *(poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)*
	e	**Działalność gospodarcza**	22 - Inne niewyszczególnione usługi
	f	**Lokalizacja**	poziom NUTS 2
16	**Lista wydatków kwalifikowanych w ramach działania (jeśli dotyczy)**		Zasady kwalifikowania wydatków oraz lista wydatków kwalifikowanych w ramach działania znajdują się w „Wytycznych dla Wnioskodawców I i II Osi Priorytetowej RPO WL 2007-2013". Podręczniku kwalifikowalności wydatków. Dokument ten jest zgodny z Krajowymi wytycznymi dotyczącymi kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu spójności w ramach programowania 2007 – 2013.
17	**Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)**		Nie przewiduje się stosowania cross-financingu
18	**Beneficjenci**		
	a	**Typ beneficjentów**	Szkoły wyższe i jednostki naukowe prowadzące działalność gospodarczą w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych (zgodnie z § 3 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 7 grudnia 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych Dz. U. z 2009 r., Nr 214 poz. 1661)
	b	**Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)**	Przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów badań
19	**Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów**		
	a	**Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie**	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL"
	b	**Tryb oceny wniosków o dofinansowanie**	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Dyrektor Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie w formie zarządzenia
			Tryb oceny wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL"
Część finansowa			
20	**Alokacja finansowa na działanie**		2,27 mln €
21	**Wkład ze środków unijnych na**		0,15 mln €

	działanie	
22	**Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie**	0,03 mln €
23	**Przewidziana wielkość środków prywatnych na działanie**	2,09 mln €
24	**Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)**	Mikroprzedsiębiorstwa, małe przedsiębiorstwa: maksymalnie 70% (zgodnie z mapą pomocy regionalnej). Średnie przedsiębiorstwa: maksymalnie 60% (zgodnie z mapą pomocy regionalnej). Duże przedsiębiorstwa: maksymalnie 50% (zgodnie z mapą pomocy regionalnej).
25	**Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)**	Mikroprzedsiębiorstwa, małe przedsiębiorstwa: minimalnie 30% (zgodnie z mapą pomocy regionalnej). Średnie przedsiębiorstwa: minimalnie 40% (zgodnie z mapą pomocy regionalnej). Duże przedsiębiorstwa minimalnie 50 % (zgodnie z mapą pomocy regionalnej).
26	**Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)**	Informacje na temat pomocy publicznej zawiera załącznik nr 6
27	**Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków**	Zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami
28	**Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)**	Minimalna wartość projektu wynosi 250 tys. PLN Maksymalna wartość projektu wynosi 20 mln PLN.
29	**Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)**	Minimalna kwota wsparcia wynosi **175 tys. PLN** Maksymalna kwota wsparcia wynosi **6 mln PLN**
30	**Forma płatności**	Refundacja wydatków
31	**Wysokość udziału cross-financingu (%)**	Nie przewiduje się stosowania cross-financingu

Działanie 2.3. Wsparcie instytucji otoczenia biznesu i transferu wiedzy

SZCZEGÓŁOWY OPIS DZIAŁANIA		
1.	**Nazwa programu operacyjnego**	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013
2.	**Numer i nazwa osi priorytetowej**	II Infrastruktura ekonomiczna
3.	**Nazwa Funduszu finansującego priorytet**	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	**Instytucja Zarządzająca PO / RPO**	Zarząd Województwa Lubelskiego Departament Regionalnego Programu Operacyjnego
5.	**Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)**	
6.	**Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)**	Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie
7.	**Instytucja Certyfikująca**	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Departament Instytucji Certyfikującej
8.	**Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)**	Wojewoda Lubelski
9.	**Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE**	Ministerstwo Finansów
10.	**Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)**	Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie /Bank Gospodarstwa Krajowego
11.	**Numer i nazwa działania**	2.3. Wsparcie instytucji otoczenia biznesu i transferu wiedzy
12.	**Cel i uzasadnienie działania**	Celem działania jest wsparcie instytucji otoczenia biznesu i transferu wiedzy poprzez inwestycje i doradztwo. Realizacja działania przyczyni się wzmocnienia roli instytucji otoczenia biznesu świadczących na terenie województwa lubelskiego profesjonalne usługi dla przedsiębiorstw. Priorytetowo traktowane będą projekty wspierające powstawanie i rozwój instytucji otoczenia biznesu, zlokalizowane w miejscowościach poniżej 30 tys. mieszkańców i działających krócej niż 3 lata.
13.	**Komplementarność z innymi działaniami i osiami priorytetowymi**	**Komplementarność z innymi działaniami RPO WL:** Działanie 1.6. Badania i nowoczesne technologie w strategicznych dla regionu dziedzinach Działanie 2.2. Regionalna infrastruktura B+R **Komplementarność z innymi programami operacyjnymi:** **Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka** Oś Priorytetowa III. Kapitał dla innowacji Działanie 3.1 Inicjowanie działalności innowacyjnej Działanie 3.2 Wspieranie funduszy kapitału podwyższonego ryzyka Działanie 3.3 Tworzenie systemu ułatwiającego inwestowanie w MŚP Oś Priorytetowa IV. Inwestycje w innowacyjne przedsięwzięcia Działanie 4.4 Nowe inwestycje o wysokim potencjale innowacyjnym Oś Priorytetowa V. Dyfuzja innowacji Działanie 5.1 Wspieranie powiązań kooperacyjnych o znaczeniu ponadregionalnym Działanie 5.2 Wspieranie instytucji otoczenia biznesu świadczących usługi proinnowacyjne oraz ich sieci o znaczeniu ponadregionalnym

			Działanie 5.3 Wspieranie ośrodków innowacyjności Działanie 5.4 Zarządzanie własnością intelektualną **Program Operacyjny Kapitał Ludzki** Priorytet II. Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących Działanie 2.1 Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki Działanie 2.2 Wsparcie dla systemu adaptacyjności kadr Priorytet VI. Rynek pracy otwarty dla wszystkich Działanie 6.2 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia Priorytet VIII. Regionalne kadry gospodarki Działanie 8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie Działanie 8.2 Transfer wiedzy
14.	**Przykładowe rodzaje projektów**		**Kategorie projektów** **<u>Schemat A:</u>** 1. Transfer i komercjalizacja nowych technologii w ramach centrów transferu technologii, 2. Powstawanie nowych oraz wzmocnienie istniejących inkubatorów przedsiębiorczości, inkubatorów technologicznych i centrów technologicznych skierowanych do nowopowstałych przedsiębiorstw, 3. Tworzeniu skupisk przedsiębiorców w ramach parków technologicznych, stref biznesu, parków przemysłowych oraz klastrów. **<u>Schemat B:</u>** 1. Działania promocyjne i informacyjne na rzecz podmiotów korzystających z usług świadczonych przez IOB, 2. Wspieranie powstawania i promocji sieci współpracy instytucji otoczenia biznesu, w tym sieci międzynarodowych, 3. Inicjowanie i animację powiązań kooperacyjnych na terenie województwa lubelskiego, 4. Organizowanie, rozwój i wspieranie platform oraz innych narzędzi internetowych służących nawiązywaniu kontaktów między przedsiębiorcami.
15.	**Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych**		
	a	**Temat priorytetowy**	03 – Transfer technologii i udoskonalanie sieci współpracy między MŚP, miedzy MŚP a innymi przedsiębiorstwami, uczelniami, wszelkiego rodzaju instytucjami na poziomie szkolnictwa pomaturalnego, władzami regionalnymi, ośrodkami badawczymi oraz biegunami naukowymi i technologicznymi *(parkami naukowymi i technologicznymi, technopoliami itd.)* 05 – Usługi w zakresie zaawansowanego wsparcia dla przedsiębiorstw i grup przedsiębiorstw 09 - Inne działania mające na celu pobudzanie badań, innowacji i przedsiębiorczości w MŚP
	b	**Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)**	Nie przewiduje się stosowania cross-financingu
	c	**Forma finansowania**	01 - Pomoc bezzwrotna

	d	**Typ obszaru**	01 – Obszar miejski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	**Działalność gospodarcza**	22 – Inne niewyszczególnione usługi
	f	**Lokalizacja**	poziom NUTS 2
16.	**Lista wydatków kwalifikowanych w ramach działania (jeśli dotyczy)**		Zasady kwalifikowania wydatków oraz lista wydatków kwalifikowanych w ramach działania znajdują się w „Wytycznych dla Wnioskodawców I i II Osi Priorytetowej RPO WL 2007-2013". Dokument ten jest zgodny z Krajowymi wytycznymi dotyczącymi kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu spójności w ramach programowania 2007 – 2013.
17.	**Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)**		Nie przewiduje się stosowania cross-financingu
18.	**Beneficjenci**		
	a	**Typ beneficjentów**	Instytucje otoczenia biznesu w rozumieniu § 2 Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 20 maja 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na wzmacnianie potencjału instytucji otoczenia biznesu w ramach regionalnych programów operacyjnych
	b	**Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)**	Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa z terenu województwa lubelskiego
19.	**Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów**		
	a	**Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie**	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL"
	b	**Tryb oceny wniosków o dofinansowanie**	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Dyrektor Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie w formie zarządzenia
			Tryb oceny wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL"
Część finansowa			
20.	**Alokacja finansowa na działania ogółem**		17,94mln €
21.	**Wkład ze środków unijnych na działanie**		11,57mln €
22.	**Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie**		2,04mln €
23.	**Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie**		4,33 mln €
24.	**Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)**		Schemat A: – Mikroprzedsiębiorstwa, małe przedsiębiorstwa: maksymalnie 70% (zgodnie z mapą pomocy regionalnej). – Średnie przedsiębiorstwa: maksymalnie 60% (zgodnie z mapą pomocy regionalnej). – Duże przedsiębiorstwa: maksymalnie 50% (zgodnie z mapą pomocy regionalnej) Schemat B: Maksymalnie 85%

25.	**Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)**	Schemat A: Mikroprzedsiębiorstwa, małe przedsiębiorstwa: minimalnie 30% (zgodnie z mapą pomocy regionalnej). Średnie przedsiębiorstwa: minimalnie 40% (zgodnie z mapą pomocy regionalnej). Duże przedsiębiorstwa: maksymalnie 50% (zgodnie z mapą pomocy regionalnej) Schemat B: Minimalnie 15%
26.	**Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)**	Informacje na temat pomocy publicznej zawiera załącznik nr 6
27.	**Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków**	Zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami
28.	**Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)**	**Projekty Schemat A:** Minimalna wartość projektu wynosi **134 tys.** PLN Maksymalna wartość projektu jest mniejsza niż **8 mln** PLN **Projekty Schemat B:** Minimalna wartość projektu wynosi **14 tys.** PLN Maksymalna wartość projektu wynosi **700 tys.** PLN
29.	**Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)**	**Projekty Schemat A:** Minimalna kwota wsparcia wynosi **113 tys.** PLN Maksymalna kwota wsparcia wynosi **2 mln** PLN Dla projektów, w których efektem realizacji będzie utworzenie inkubatora przedsiębiorczości o powierzchni przynajmniej **600 m^2** maksymalna kwota wsparcia wynosi **5 mln PLN** **Projekty Schemat B:** Minimalna kwota wsparcia wynosi **11 tys.** PLN Maksymalna kwota wsparcia wynosi **500 tys.** PLN
30.	**Forma płatności**	Refundacja wydatków/Zaliczka.
31.	**Wysokość udziału cross-financingu (%)**	Nie przewiduje się stosowania cross-financingu

Działanie 2.4. Marketing gospodarczy

SZCZEGÓŁOWY OPIS DZIAŁANIA		
1.	**Nazwa programu operacyjnego**	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007 - 2013
2.	**Numer i nazwa osi priorytetowej**	II Infrastruktura ekonomiczna
3.	**Nazwa Funduszu finansującego oś priorytetową**	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	**Instytucja Zarządzająca PO / RPO**	Zarząd Województwa Lubelskiego Departament Regionalnego Programu Operacyjnego
5.	**Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
6.	**Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)**	Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie
7.	**Instytucja Certyfikująca**	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Departament Instytucji Certyfikującej
8.	**Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)**	Wojewoda Lubelski
9.	**Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności na rzecz beneficjentów**	Ministerstwo Finansów
10.	**Instytucja odpowiedzialna za**	Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości

	dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	w Lublinie /Bank Gospodarstwa Krajowego
11.	**Numer i nazwa działania**	2.4 Marketing gospodarczy
12.	**Cel i uzasadnienie działania**	Celem działania jest promocja gospodarcza województwa lubelskiego. Realizacja działania będzie prowadzić do promocji atrakcyjności regionu, rozpowszechniania informacji o regionie oraz możliwościach inwestycyjnych, współpracy i kooperacji. Wspierane projekty ukierunkowane będą na zbudowanie spójnego systemu regionalnej informacji gospodarczej dla przedsiębiorców i potencjalnych inwestorów, a także na opracowanie i wdrożenie przedsięwzięć z zakresu marketingu regionalnego, ukierunkowanego zwłaszcza na kreowanie dobrego wizerunku regionu i produktów regionalnych pod kątem potencjalnych inwestorów, kontrahentów i turystów. Działanie ukierunkowane jest także na wsparcie kompleksowej obsługi inwestorów, w tym projekty przygotowujące jednostki samorządu terytorialnego do efektywnej obsługi inwestora oraz wsparcie szeroko rozumianego otoczenia biznesu. W ramach działania realizowane będą projekty o charakterze ponadlokalnym i ponadregionalnym.
13.	**Komplementarność z innymi działaniami i osiami priorytetowymi**	**Komplementarność z innymi działaniami RPO WL:** 3.1. Tworzenie terenów inwestycyjnych 3.2. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich **Komplementarność z innymi programami operacyjnymi:** **PO IG** Oś priorytetowa VI. Polska gospodarka na rynku międzynarodowym Poddziałanie 6.2.1 Wsparcie dla sieci centrów obsługi inwestorów i eksporterów Działanie 6.3 Promocja turystycznych walorów Polski Działanie 6.4 Inwestycje w produkty turystyczne o znaczeniu ponadregionalnym **PO RPW** Oś priorytetowa I Działanie 1.4 Promocja i współpraca **Program Współpracy Przygranicznej Polska - Republika Słowacka 2007 - 2013** Priorytet II. Rozwój społeczno-gospodarczy Temat 2.1 Rozwój współpracy transgranicznej w zakresie turystyki
14.	**Przykładowe rodzaje projektów**	**Schemat A:** Udział przedsiębiorstw z sektora MŚP w wystawach i targach gospodarczych (w tym zagranicznych). **Schemat B:** – Organizacja kampanii promocyjnych mających na celu stworzenie i promocję marki regionu oraz marek lokalnych i promocję województwa w kraju i za granicą, – Stworzenie i rozwój regionalnych oraz lokalnych systemów obsługi inwestora, – Wspieranie tworzenia inkubatorów umożliwiających wzmacnianie powiązań dla przedsięwzięć regionalnych.
15.	**Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych**	

	a	**Temat priorytetowy**	05 – Usługi w zakresie zaawansowanego wsparcia dla przedsiębiorstw i grup przedsiębiorstw 09 - Inne działania mające na celu pobudzanie badań, innowacji i przedsiębiorczości w MŚP
	b	**Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)**	Nie przewiduje się stosowania cross-financingu
	c	**Forma finansowania**	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	**Typ obszaru**	01 – Obszar miejski 05 - Obszary wiejskie
	e	**Działalność gospodarcza**	03 Produkcja produktów żywnościowych i napojów 04 Wytwarzanie tekstyliów i wyrobów włókienniczych 05 Wytwarzanie urządzeń transportowych 06 Nieokreślony przemysł wytwórczy 10 Poczta i telekomunikacja 11 Transport 12 Budownictwo 13 Handel hurtowy i detaliczny 14 Hotele i restauracje 16 Obsługa nieruchomości, wynajem i prowadzenie działalności gospodarczej 17 Administracja publiczna 18 Edukacja 19 Działalność w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego 20 Opieka społeczna, pozostałe usługi komunalne, społeczne i indywidualne 21 Działalność związana ze środowiskiem naturalnym 22 Inne niewyszczególnione usługi
	f	**Lokalizacja**	poziom NUTS 2
16.	**Lista wydatków kwalifikowanych w ramach działania (jeśli dotyczy)**		Zasady kwalifikowania wydatków oraz lista wydatków kwalifikowanych w ramach działania znajdują się w „Wytycznych dla Wnioskodawców I i II Osi Priorytetowej RPO WL 2007-2013". Dokument ten jest zgodny z Krajowymi wytycznymi dotyczącymi kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu spójności w ramach programowania 2007 – 2013.
17.	**Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)**		Nie przewiduje się stosowania cross-financingu
18.	**Beneficjenci**		
	a	**Typ beneficjentów**	**<u>Schemat A:</u>** **1.** Przedsiębiorcy z sektora MŚP działający na terenie województwa lubelskiego (zgodnie z definicją w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu – ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych)[14]. **<u>Schemat B:</u>** 1. Jednostki samorządu terytorialnego, w tym związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego. 2. Jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego.

[14] (Dz. U. UE L 214 z 09.08.2008, str. 3)

	b	**Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)**	Mieszkańcy rynku ponadregionalnego i międzynarodowego, potencjalni turyści i inwestorzy, przedsiębiorcy z sektora MŚP, klastry i inicjatywy klastrowe, instytucje otoczenia biznesu.
19.	**Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów**		
	a	**Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie**	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL”
	b	**Tryb oceny wniosków o dofinansowanie**	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Dyrektor Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie w formie zarządzenia/ Zarząd Województwa Lubelskiego w formie uchwały.
			Tryb oceny wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL”
Część finansowa			
20.	**Alokacja finansowa na działania ogółem**		18,76mln €
21.	**Wkład ze środków unijnych na działanie**		14,49mln €
22.	**Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie**		2,01mln €
23.	**Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie**		2,26 mln €
24.	**Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)**		**Schemat A:** Maksymalnie 80 % **Schemat B:** Maksymalnie 85 %
25.	**Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)**		**Schemat A:** Minimalnie 20 % **Schemat B:** Minimalnie15%
26.	**Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)**		Informacje na temat pomocy publicznej zawarte są w załączniku nr 6
27.	**Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków**		Zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami
28.	**Minimalna / Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)**		**Projekty Schemat A:** Minimalna wartość projektu wynosi **20 tys.** PLN Maksymalna wartość projektu wynosi **200 tys.** PLN **Projekty Schemat B:** Minimalna wartość projektu wynosi **100 tys.** PLN Maksymalna wartość projektu wynosi **2,7 mln** PLN
29.	**Minimalna / Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)**		**Schemat A:** Minimalna kwota wsparcia wynosi **10 tys. PLN** Maksymalna kwota wsparcia wynosi **50 tys. PLN** **Schemat B:** Minimalna kwota wsparcia wynosi **85 tys. PLN** Maksymalna kwota wsparcia wynosi **1,5 mln PLN**
30.	**Forma płatności**		Refundacja wydatków/Zaliczka
31.	**Wysokość udziału cross-financingu (%)**		Nie przewiduje się stosowania cross-financingu

2.3. Oś Priorytetowa III: Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne

Nowoczesna gospodarka, by się mogła rozwijać, musi się opierać na przedsiębiorstwach konkurencyjnych i otwartych na innowacje. Jednak możliwości rozwoju przedsiębiorstw są w dużej mierze uzależnione od odpowiedniej jakości terenów inwestycyjnych. Szczególną atrakcyjnością pod względem inwestycyjnym charakteryzują się tereny miejskie. Lubelszczyzna charakteryzuje się niskim wskaźnikiem zurbanizowania, czego konsekwencją jest niewystarczająca ilość terenów inwestycyjnych. Co więcej tereny, które mogłyby stać się niezwykle atrakcyjne pod względem inwestycyjnym, są w znacznym stopniu zdegradowane.

Dlatego głównym celem Osi Priorytetowej III jest wzrost atrakcyjności inwestycyjnej regionu poprzez wsparcie dla obszarów rewitalizowanych i terenów inwestycyjnych. Realizacja celu przyczyni się do zwiększenia ilości oraz poprawy jakości terenów inwestycyjnych. Dzięki temu przedsiębiorstwa będą mogły funkcjonować w bardziej korzystnych warunkach, co z kolei przyczyni się do wzrostu ich konkurencyjności i rozwoju regionalnej gospodarki.

Cel główny Osi Priorytetowej III zostanie osiągnięty poprzez realizację następujących celów szczegółowych:

- zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej regionu poprzez wyposażenie terenów inwestycyjnych w infrastrukturę umożliwiającą w szczególności podejmowanie i prowadzenie działalności gospodarczej

- rewitalizację przestrzeni zdegradowanych i zaniedbanych w miastach regionu

Cel główny oraz cele szczegółowe priorytetu zostaną osiągnięte poprzez wdrażanie następujących działań:

3.1. Tworzenie terenów inwestycyjnych

3.2. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich

Działanie 3.1. Tworzenie terenów inwestycyjnych

1.	**Nazwa programu operacyjnego**	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007 - 2013
2.	**Numer i nazwa priorytetu**	III Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne
3.	**Nazwa Funduszu finansującego priorytet**	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	**Instytucja Zarządzająca PO/RPO**	Zarząd Województwa Lubelskiego Departament Regionalnego Programu Operacyjnego
5.	**Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
6.	**Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
7.	**Instytucja Certyfikująca**	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Departament Instytucji Certyfikującej
8.	**Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)**	Wojewoda Lubelski
9.	**Instytucja odpowiedzialna**	Ministerstwo Finansów

	za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	
10.	**Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)**	Zarząd Województwa Lubelskiego Departament Finansów /Bank Gospodarstwa Krajowego
11.	**Numer i nazwa działania**	3.1. Tworzenie terenów inwestycyjnych
12.	**Cel i uzasadnienie działania**	Celem działania jest poprawa atrakcyjności inwestycyjnej województwa, a w konsekwencji zwiększenie strumienia napływu kapitału inwestycyjnego zarówno zagranicznego, jak i krajowego. Dane statystyczne jednoznacznie wskazują na niekorzystne tendencje odnośnie poziomu inwestycji w regionie. W ostatnich latach nastąpił odpływ kapitału z regionu, a istniejące obecnie firmy z kapitałem zagranicznym mają niewielki wpływ na rozwój ekonomiczny regionu. Dlatego też konieczne są działania prowadzące do odwrócenia tych niekorzystnych tendencji i pozwalające na przyciągnięcie kapitału inwestycyjnego. W regionie znajdują się obiekty i duże powierzchnie terenów do wykorzystania, które przy odpowiednich nakładach na infrastrukturę techniczną staną się magnesem przyciągającym nowe inwestycje. W ramach działania wsparciem mogą zostać objęte tereny poprzemysłowe i powojskowe leżące poza granicami miast. W związku z powyższym w ramach działania wspierane będą projekty infrastrukturalne dotyczące kompleksowego zagospodarowania terenów inwestycyjnych (tereny typu „greenfield" oraz „brownfield").
13.	**Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami**	**Komplementarność z innymi działaniami RPO WL:** Oś Priorytetowa III Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne Działanie 3.2 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich Oś Priorytetowa IV Społeczeństwo informacyjne Działanie 4.1 Społeczeństwo informacyjne Oś Priorytetowa V Transport Działanie 5.1 Regionalny układ transportowy Działanie 5.2 Lokalny układ transportowy Działanie 5.4 Transport kolejowy Oś Priorytetowa VI Środowisko i czysta energia Działanie 6.1 Ochrona i kształtowanie środowiska **Komplementarność z innymi programami operacyjnymi:** **Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka** Oś Priorytetowa VI Polska gospodarka na rynku międzynarodowym Działanie 6.2 Rozwój sieci centrów obsługi inwestorów oraz powstawanie nowych terenów inwestycyjnych **Program Rozwoju Polski Wschodniej na lata 2007 - 2013** Oś priorytetowa I Nowoczesna gospodarka Działanie 1.3 Wspieranie innowacji

14.	**Przykładowe rodzaje projektów**	Wsparciem objęte zostaną projekty dotyczące kompleksowego uzbrojenia terenów inwestycyjnych[15] typu „greenfield" oraz „brownfield" o powierzchni poniżej 15 ha[16] w zakresie: – Roboty budowlane i modernizacja dróg. – Roboty budowlane i modernizacja infrastruktury kolejowej. – Roboty budowlane i modernizacja sieci zaopatrzenia w wodę i/lub kanalizacyjnej i/lub gazowej i/lub energetycznej. – Budowa lokalnej sieci teleinformatycznej. – Zagospodarowanie otoczenia. – Modernizacja i adaptacja budynków na cele gospodarcze. – Modernizacja lub przebudowa innej infrastruktury publicznej z przeznaczeniem na funkcje gospodarcze. **Ograniczenia wynikające z linii demarkacyjnej:** **A. Ograniczenia wynikające z linii demarkacyjnej pomiędzy krajowymi programami operacyjnymi, PROW, PO Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Nadbrzeżnych Obszarów Rybackich, a RPO:** **PO RPW** Oś priorytetowa I Nowoczesna gospodarka Działanie 1.3 Wspieranie innowacji – przygotowanie obszarów produkcyjnych oraz strefy nowoczesnych usług i produkcji – kompleksowe przygotowanie terenu pod inwestycje. W ramach PO RPW wspierane będą projekty zidentyfikowane na liście projektów indywidualnych PO RPW oraz projekty konkursowe, o wartości powyżej 4 mln PLN **Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka** Oś Priorytetowa 6. Polska gospodarka na rynku międzynarodowym Działanie 6.2 Rozwój sieci centrów obsługi inwestorów i sprzedających poza Polskę oraz powstawanie nowych terenów inwestycyjnych Poddziałanie 6.6.2 Wsparcie działań studyjno-koncepcyjnych w ramach przygotowania terenów inwestycyjnych dla projektów inwestycyjnych „od podstaw" W ramach poddziałania 6.6.2 możliwe będzie wsparcie prac studyjno-koncepcyjnych w ramach przygotowania terenów inwestycyjnych dla projektów „od podstaw" wraz z uzbrojeniem terenów o powierzchni co najmniej 15 ha (nie dotyczy projektów przygotowywanych w ramach PO RPW). **B. Ograniczenia w ramach RPO WL:** Brak **C. Inne warunki:** – Projekty z zakresu uzbrojenia terenów inwestycyjnych muszą mieć charakter

[15] Uzbrojenie terenu – inwestycja w rozumieniu art. 2 pkt 13 Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2003 r., Nr 80, poz. 717 z późn. zm).

[16] Dopuszcza się wsparcie projektów z zakresu uzbrojenia terenów inwestycyjnych dla terenów o powierzchni powyżej 15 ha jeśli są na liście projektów indywidualnych RPO.

			kompleksowy, tzn. uwzględniać minimum 3 z powyższych kategorii inwestycji. Dopuszczalne jest składanie projektów obejmujących mniejszą ilość kategorii inwestycji jedynie w przypadku, gdy inwestycja, której projekt dotyczy, będzie ostatnim elementem zapewniającym kompleksowe uzbrojenie terenu, – W przypadku, gdy w ramach projektu przewidziano budowę i/lub modernizację dróg dojazdowych do terenu inwestycyjnego, wartość przedmiotowych prac nie może przekroczyć 30% kosztów kwalifikowanych projektu. Ograniczenie to nie dotyczy dróg wewnętrznych[17]. – Teren, którego dotyczy projekt musi być przeznaczony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego (lub innym równoważnym dokumencie, o którym mowa w art. 4 pkt 2 Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2003 r., Nr 80, poz. 717 z późn. zm)) pod inwestycje tzw. tereny aktywizacji gospodarczej, z wyłączeniem inwestycji mieszkaniowych, – Teren nie może być również przeznaczony wyłącznie pod wielko-powierzchniowe obiekty handlowe, – Priorytetowo traktowane będą projekty dotyczące zagospodarowania terenów typu „brownfield" - oraz projekty, w ramach których jako element dodatkowy wprowadzono ulgi w podatkach i opłatach lokalnych dla przedsiębiorstw lokalizujących swoją działalność na udostępnionych terenach inwestycyjnych, W związku z tym, że część działań ma charakter interdyscyplinarny i obejmuje swym zasięgiem różne typy infrastruktury (np. tereny inwestycyjne, rewitalizacja miast i zdegradowanych obszarów zurbanizowanych) istnieje niebezpieczeństwo wystąpienia nakładania się pomocy. Aby tego uniknąć beneficjent musi zdecydować na etapie aplikowania o środki, jaki cel realizuje jego projekt i na tej podstawie wybrać odpowiednie działanie RPO. Nie ma możliwości składania tego samego projektu do dwóch różnych działań RPO.W przypadku, gdy przez jednego beneficjenta, złożone zostaną do różnych działań RPO projekty realizujące różne cele ale o zbieżnym (podobnym, pokrywającym się) zakresie rzeczowym, a jeden z nich otrzyma dofinansowanie, beneficjent zobowiązany jest wycofać pozostały/pozostałe z procedury konkursowej lub listy rezerwowej .
15.	**Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych**		
	a	**Temat priorytetowy**	09 – Inne działania mające na celu pobudzanie badań, innowacji i przedsiębiorczości w MŚP.
	b	**Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)**	Nie dotyczy
	c	**Forma finansowania**	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	**Typ obszaru**	01 – Obszar miejski 05 - Obszary wiejskie

[17] Droga wewnętrzna – droga o statusie drogi publicznej lub niepublicznej zlokalizowana w granicach terenu inwestycyjnego

	e	**Działalność gospodarcza**	08 – Wytwarzanie i dystrybucja energii elektrycznej, gazu i ciepła 09 – Pobór, uzdatnianie i rozprowadzanie wody 10 – Poczta i telekomunikacja 11 – Transport 12 – Budownictwo
	f	**Lokalizacja**	Poziom NUTS 2
16.	**Lista wydatków kwalifikowanych w ramach działania (jeśli dotyczy)**		Zasady dotyczące kwalifikowania wydatków w ramach działania zostały zawarte w *Wytycznych dotyczących kwalifikowania wydatków w ramach RPO WL na lata 2007-2013. Podręczniku kwalifikowalności wydatków*. Dokument ten jest zgodny z *Krajowymi wytycznymi dotyczącymi kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013*.
17.	**Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)**		Nie przewiduje się stosowania cross-financingu.
18.	**Beneficjenci**		
	a	**Typ beneficjentów**	1. Jednostki samorządu terytorialnego. 2. Samorządowe jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną. 3. Związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego. 4. Spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki.
	b	**Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)**	Osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektów
19.	**Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów**		
	a	**Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie**	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL”
	b	**Tryb oceny wniosków o dofinansowanie**	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Zarząd Województwa Lubelskiego
			Tryb oceny wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL”
Część finansowa			
20.	**Alokacja finansowa na działania ogółem**		20,98 mln €
21.	**Wkład ze środków unijnych na działanie**		17,83mln €
22.	**Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie**		3,15 mln €
23.	**Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie**		Nie dotyczy
24.	**Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)**		Projekty nie objęte pomocą publiczną maksymalnie do 75% kosztów kwalifikowalnych projektu; Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem pomocy publicznej
25.	**Minimalny wkład własny**		0%, przy czym przedstawiony poziom wkładu

	beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)	własnego ma charakter preferencyjny, tj. wkład krajowy w projekcie może pochodzić (nawet w całości) ze środków innych niż środki własne beneficjenta. Ograniczenia w tym zakresie dotyczą: – projektów składanych przez jednostki samorządu terytorialnego lub jednostki im podległe, w przypadku których wkład pochodzący ze środków własnych lub pożyczek musi wynosić nie mniej niż 1% kosztów całkowitych projektu, – pomocy publicznej, gdzie wysokość wkładu własnego beneficjenta wynika z maksymalnych poziomów pomocy publicznej określonych w stosownych rozporządzeniach Ministra Rozwoju Regionalnego.
26.	**Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)**	Informacje na temat pomocy publicznej zawarte są w załączniku nr 6
27.	**Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków**	Zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami
28.	**Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
29.	**Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
30.	**Forma płatności**	Refundacja/Zaliczka
31.	**Wysokość udziału cross-financingu (%)**	Nie dotyczy

Działanie 3.2. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich

1.	**Nazwa programu operacyjnego**	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007 - 2013
2.	**Numer i nazwa priorytetu**	III Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne
3.	**Nazwa Funduszu finansującego priorytet**	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	**Instytucja Zarządzająca PO/RPO**	Zarząd Województwa Lubelskiego Departament Regionalnego Programu Operacyjnego
5.	**Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
6.	**Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)**	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego Departament Regionalnego Programu Operacyjnego
7.	**Instytucja Certyfikująca**	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Departament Instytucji Certyfikującej
8.	**Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)**	Wojewoda Lubelski
9.	**Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE**	Ministerstwo Finansów
10.	**Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)**	Zarząd Województwa Lubelskiego Departament Finansów /Bank Gospodarstwa Krajowego
11.	**Numer i nazwa działania**	3.2. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich
12.	**Cel i uzasadnienie działania**	Celem działania jest przywrócenie zdegradowanym obszarom miejskim, w tym poprzemysłowym i powojskowym funkcji gospodarczych, edukacyjnych, turystycznych, społecznych i kulturalnych, a także zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej regionu oraz

		poprawa warunków życia mieszkańców. Jak wynika z zapisów zawartych w Programie Rozwoju i Rewitalizacji Miast dla Województwa Lubelskiego zjawisko degradacji obszarów miejskich zaobserwować można w każdym z miast Lubelszczyzny. Degradacja odbywa się na dwóch płaszczyznach: społecznej związanej z długotrwałym bezrobociem, niskimi dochodami mieszkańców, niskim poziomem wykształcenia oraz występowaniem patologii społecznych, jak również płaszczyźnie infrastrukturalnej związanej z degradacją majątku trwałego (miejskiej infrastruktury technicznej, zabudowy, a także majątku o wartości kulturowej). Dlatego też podjęte działania rewitalizacyjne mają z jednej strony prowadzić do poprawy ładu przestrzennego miast, z drugiej zaś prowadzić do zwiększenia ich potencjału społeczno-gospodarczego. W ramach działania wsparcie będzie udzielane projektom istotnie przyczyniającym się do kompleksowej rewitalizacji wybranych obszarów miast, których realizacja spowoduje podniesienie jakości i atrakcyjności dotychczas zdegradowanych terenów, a także zwiększenie aktywności i przedsiębiorczości mieszkańców. Realizowane będą projekty polegające na unowocześnieniu infrastruktury obszarów zdegradowanych, podnoszeniu standardu życia mieszkańców, przywracaniu wartości historycznych tych terenów oraz wprowadzaniu nowych funkcji społeczno - gospodarczych charakterystycznych dla współczesnych obszarów miejskich. Uzupełnieniem powyższego działania zmierzającego do kompleksowej rewitalizacji obszarów zdegradowanych, będą również inwestycje w zakresie tkanki mieszkaniowej. Istotne jest, aby inwestycje w infrastrukturę mieszkaniową nie służyły wyłącznie poprawie stanu budynków mieszkalnych, ale wpływały również na rozwiązywanie problemów społecznych występujących na danym obszarze. Preferowane będą projekty bezpośrednio związane z wykorzystaniem potencjału danego obszaru oraz generujące nowe miejsca pracy.
13.	**Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami**	**Komplementarność z innymi działaniami RPO WL** Oś Priorytetowa III Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne Działanie 3.1 Tworzenie terenów inwestycyjnych Oś Priorytetowa IV Społeczeństwo informacyjne Działanie 4.1 Społeczeństwo informacyjne Oś Priorytetowa V Transport Działanie 5.2 Lokalny układ transportowy Oś Priorytetowa VI Środowisko i czysta energia Działanie 6.1 Ochrona i kształtowanie środowiska Działanie 6.2 Energia przyjazna środowisku Oś Priorytetowa VII Kultura, turystyka i współpraca międzyregionalna Działanie 7.1 Infrastruktura kultury i turystyki Oś Priorytetowa VIII Infrastruktura społeczna Działanie 8.1 Infrastruktura dydaktyczna i społeczna szkół wyższych Działanie 8.2 Infrastruktura szkolna i sportowa Działanie 8.3 Ochrona zdrowia Działanie 8.4 Pomoc społeczna

		Komplementarność z innymi programami operacyjnymi: **Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013** Oś III Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej. Działanie: Odnowa i rozwój wsi **Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej** Oś priorytetowa V Zrównoważony rozwój potencjału turystycznego opartego o warunki naturalne Działanie 5.2 Trasy rowerowe
14.	**Przykładowe rodzaje projektów**	1. Porządkowanie historycznej tkanki urbanistycznej poprzez odpowiednie zagospodarowywanie zdegradowanych przestrzeni powiązane z nadaniem danemu obszarowi funkcji gospodarczych, edukacyjnych, turystycznych, kulturalnych i społecznych. 2. Porządkowanie przestrzeni publicznych, w tym prace budowlane i modernizacyjne: placów, rynków, parkingów, placów zabaw dla dzieci, publicznych toalet miejskich, małej architektury (np. tarasy widokowe, fontanny, ławki, kosze na śmieci), miejsc rekreacji, terenów zielonych oraz prace restauracyjne na terenie istniejących parków. 3. Wymiana i/lub modernizacja zdegradowanej infrastruktury technicznej na obszarach objętych rewitalizacją. 4. Remont lub modernizacja poprawiająca estetykę zewnętrzną (dach, elewacja) obiektów publicznych pełniących funkcje społeczne, edukacyjne, turystyczno – rekreacyjne lub kulturalne wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu. 5. Roboty restauratorskie i konserwatorskie poprawiające estetykę zewnętrzną (dach, elewacja) budynków znajdujących się w rejestrze zabytków, budynków położonych w strefie ochrony konserwatorskiej oraz budynków o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym nie będących w rejestrze zabytków (wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu) i/lub ich adaptacja na cele: gospodarcze, społeczne, turystyczne lub kulturalne[18]. 6. Tworzenie stref bezpieczeństwa i zapobieganie przestępczości w zagrożonych patologiami społecznymi obszarach miast m.in.: budowa lub przebudowa oświetlenia, zakup i instalacja systemów monitoringu itp. 7. Roboty budowlane i modernizacyjne dróg lokalnych (gminnych i powiatowych) oraz ulic prowadzących do dzielnic mieszkalnych i komunalnych dróg osiedlowych oraz małych obiektów inżynieryjnych. Ponadto prace budowlane i modernizacyjne chodników i przejść dla pieszych, jak również wszelkie inne prace infrastrukturalne lub wyposażenie pozwalające zwiększyć bezpieczeństwo pieszych, rowerzystów lub zwierząt np. ścieżki rowerowe. Wartość przedmiotowych robót nie może

[18] W sytuacji, gdy projekt z zakresu zadań określonych w pkt 5 dotyczy publicznej infrastruktury ogólnodostępnej niewykorzystywanej do prowadzenia działalności gospodarczej, pomoc udzielana jest na zasadach ogólnych, w pozostałych przypadkach o dofinansowanie mogą starać się wyłącznie ci beneficjenci, których projekty spełniają warunki określone w Rozdziale 4 ***Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 9 czerwca 2010 r. w sprawie udzielania pomocy na rewitalizację w ramach regionalnych programó*w operacyjnych.**

		przekroczyć 50% kosztów kwalifikowalnych projektu. 8. Przebudowa, remont lub modernizacja zdegradowanych budynków, w tym budynków poprzemysłowych, powojskowych oraz pokoszarowych budynków mieszkalnych oraz infrastruktury i urządzeń poprzemysłowych w celu nadania im nowych funkcji użytkowych: usługowych, turystycznych, rekreacyjnych, gospodarczych, społecznych lub mieszkalnych wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu. 9. Modernizacja wspólnych części wielorodzinnych budynków mieszkalnych[19] (z wyłączeniem prowadzenia prac w indywidualnych mieszkaniach) – odnowienie następujących głównych elementów konstrukcji budynku: dachu, elewacji zewnętrznej, stolarki okiennej i drzwiowej, klatki schodowej, korytarzy wewnętrznych/ zewnętrznych, wejścia i elementy jego konstrukcji zewnętrznej, windy; – infrastruktura techniczna budynku; – działania w zakresie oszczędności energetycznej (z uwzględnieniem wykorzystania odnawialnych źródeł energii). 10. Przygotowanie do użytkowania nowoczesnych, socjalnych budynków mieszkalnych dobrego standardu poprzez renowację i adaptację istniejących budynków stanowiących własność władz publicznych lub własność podmiotów działających w celach niezarobkowych. **Ograniczenia wynikające z linii demarkacyjnej:** **A. Ograniczenia wynikające z linii demarkacyjnej pomiędzy krajowymi programami operacyjnymi, PROW, PO Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich, a RPO:** **Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013** Oś 3 Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej. Działanie: Odnowa i rozwój wsi W ramach działania „Odnowa i rozwój wsi" PROW realizowane będą przedsięwzięcia inwestycyjne polegające na: a) budowie, przebudowie, remoncie lub wyposażeniu obiektów: pełniących funkcje publiczne, społeczno-kulturalne, rekreacyjne i sportowe oraz służących promocji obszarów wiejskich, w tym propagowaniu i zachowaniu dziedzictwa historycznego, tradycji, sztuki oraz kultury; b) budowie, remoncie lub przebudowie infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, sportowych lub społeczno – kulturalnych; c) kształtowaniu obszaru przestrzeni publicznej; d) zakupie obiektów charakterystycznych dla tradycji budownictwa w danym regionie, w tym budynków będących zabytkami, z przeznaczeniem na cele publiczne; e) odnowieniu, eksponowaniu lub konserwacji lokalnych pomników historycznych, budynków będących zabytkami lub miejsc pamięci." Pomoc w ramach PROW może być przyznana na

[19] Poprzez budynek wielorodzinny rozumie się budynek mieszkalny, w którym występują więcej niż dwa lokale mieszkalne

		projekty spełniające następujące kryteria: **Kryterium lokalizacyjne:** Pomoc może być przyznana na projekty realizowane w: - miejscowościach należących do gminy wiejskiej, albo - miejscowościach należących do gminy miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast powyżej 5 tys. mieszkańców, albo - w miejscowościach gminy miejskiej o liczbie mieszkańców mniejszej niż 5 tys., **Kryterium finansowe** Maksymalna wartość pomocy na realizację projektów w jednej miejscowości wynosi 500 tys. PLN w okresie realizacji PROW. **Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej** Oś priorytetowa V Zrównoważony rozwój potencjału turystycznego opartego o warunki naturalne Działanie 5.2 Trasy rowerowe W ramach działania 5.2 PO RPW będzie realizowany kompleksowy projekt mający na celu stworzenie podstawowej infrastruktury związanej z obsługą ruchu rowerowego obejmujący swym zasięgiem 5 województw Polski Wschodniej **B. Ograniczenia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego:** Brak **C. Inne warunki:** Realizowane inwestycje muszą być zgodne z Programem Rozwoju i Rewitalizacji Miast dla Województwa Lubelskiego oraz być ujęte w Lokalnych Programach Rewitalizacji (programy przygotowane zgodnie z dokumentem: „Wytyczne dla opracowania Lokalnych Programów Rewitalizacji") na prawidłowo wyznaczonych obszarach, wyróżniających się in minus w zakresie wybranych przez Miasto kryteriów. Projekt realizowany na obszarze objętym rewitalizacją musi mieć charakter kompleksowy, tzn. uwzględniać minimum trzy z poniższych kategorii inwestycji: – obiekty budowlane (publiczne), – zieleń i małą architekturę (w tym np.: parki, altany, skwery, zieleńce, ławki, fontanny, punkty widokowe itp.), – sieci i urządzenia infrastruktury technicznej (wodno - kanalizacyjnej, c.o., energetycznej, telekomunikacyjnej itd.), – elementy układu komunikacyjnego (w tym np.: drogi, ścieżki rowerowe, ulice, parkingi, alejki, chodniki wraz z oświetleniem), – adaptacja budynków na cele gospodarcze, społeczne, turystyczne, kulturalne; – przestrzeń publiczna (w tym np. place, rynki) – rehabilitacja tkanki mieszkaniowej (projekty z zakresu mieszkalnictwa muszą dotyczyć zespołu budynków oraz ich otoczenia [20]). Dopuszczalne jest składanie projektów obejmujących mniejszą liczbę budynków (w przypadku projektów

[20] Zespół budynków to minimum 3 obiekty położone w bliskim otoczeniu wraz z towarzyszącymi im elementami zagospodarowania osiedla (np. sieć uliczna, oświetlenie uliczne, parkingi, zaplecza sportowe, skwery, place zabaw i zieleńce.

		z zakresu mieszkalnictwa) jedynie w sytuacji, gdy inwestycja dotyczy budynku, który będzie ostatnim (brakującym) elementem zapewniającym kompleksową rewitalizację danego trenu (zapewniającym zmianę wizerunku danego terenu). W ramach Działania 3.2, przedmiotem projektów nieobjętych pomocą publiczną na podstawie przepisów *Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 9 czerwca 2010 r. w sprawie udzielania pomocy na rewitalizację w ramach regionalnych programów operacyjnych,* mogą być wyłącznie obiekty/budynki/infrastruktura o charakterze ogólnodostępnym, publicznym, przeznaczone na cele niekomercyjne. Wydatki na mieszkalnictwo są ograniczone do wielorodzinnego budownictwa mieszkaniowego lub budynków stanowiących własność publiczną lub własność podmiotów prowadzących działalność niezarobkową wykorzystywanych na cele mieszkaniowe dla gospodarstw domowych o niskich dochodach lub osób o szczególnych potrzebach. Realizowane w ramach RPO WL, inwestycje w substancję mieszkaniową mogą być realizowane wyłącznie w ramach programów rewitalizacji miejskiej, na obszarach wyznaczonych zgodnie z *Wytycznymi dla opracowania Lokalnych Programów Rewitalizacji* przyjętymi przez ZWL, spełniających min. 3 kryteria, wybrane spośród poniższych: a. wysoki poziom przestępczości i wykroczeń; b. niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej; c. porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego, d. wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia e. wysoka stopa długotrwałego bezrobocia. W odniesieniu do danego obszaru kryterium uznaje się za spełnione, jeżeli wartość opisującego je wskaźnika jest wyższa, lub w przypadku kryterium *„Niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej”* niższa, od wartości referencyjnej. Tabela kryteriów wskaźników i ich wartości referencyjnych – stanowi załącznik nr 4d. Budowa nowych obiektów (budynków, dróg, itp.) co do zasady nie może być realizowana w ramach tego działania. Wyjątek stanowią projekty polegające na odtworzeniu zabudowy zdegradowanej w stopniu uniemożliwiającym jej regenerację/renowację (zastąpienie starego budynku nowym) oraz na zmianie układu komunikacyjnego. W ramach projektów dotyczących adaptacji budynków na cele gospodarcze, usługowe, rekreacyjne, społeczne, turystyczne lub kulturalne dopuszczalny jest zakup wyposażania bezpośrednio związanego z realizacją celów projektu. Wartość kosztów dotyczących zakupu wyposażenia nie może przekroczyć 5% kosztów kwalifikowanych. W przypadku projektów objętych odpowiednim schematem pomocy publicznej dotyczących wsparcia kin, w ramach Działania 3.2 dofinansowanie mogą uzyskać jedynie projekty dotyczące kin prowadzących działalność niedochodową oraz których działalność podstawowa prowadzona jest w zakresie kultury i ma na

			celu propagowanie dziedzictwa kulturowego regionu i kraju[21]. Dofinansowaniu w ramach Działania 3.2 nie podlegają projekty dotyczące rewitalizacji kin, które nie spełniają łącznie ww. warunków. W związku z tym, że część działań ma charakter interdyscyplinarny i obejmuje swym zasięgiem różne typy infrastruktury (np. tereny inwestycyjne, rewitalizacja miast i zdegradowanych obszarów zurbanizowanych) istnieje niebezpieczeństwo wystąpienia nakładania się pomocy. Aby tego uniknąć beneficjent musi zdecydować na etapie aplikowania o środki, jaki cel realizuje jego projekt i na tej podstawie wybrać odpowiednie działanie RPO. Nie ma możliwości składania tego samego projektu do dwóch różnych działań RPO.W przypadku, gdy przez jednego beneficjenta, złożone zostaną do różnych działań RPO projekty realizujące różne cele ale o zbieżnym (podobnym, pokrywającym się) zakresie rzeczowym, a jeden z nich otrzyma dofinansowanie, beneficjent zobowiązany jest wycofać pozostały/pozostałe z procedury konkursowej lub listy rezerwowej. Zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 251, poz. 1844) wyklucza się uzyskanie jednoczesnego wsparcia na to samo przedsięwzięcie ze środków EFRR i krajowych środków o specjalnym przeznaczeniu. Ponadto, zgodnie z art. 4 i 8 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów (Dz. U. z 2008 r., Nr 223, poz. 1459) wyklucza się uzyskanie jednoczesnego wsparcia na to samo przedsięwzięcie ze środków pochodzących z budżetu UE oraz z kredytu, do którego beneficjentowi przysługuje premia, o której mowa we wskazanych artykułach.
15.	**Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych**		
	a	**Temat priorytetowy**	61 – Zintegrowane projekty na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich 78 – Infrastruktura mieszkalnictwa
	b	**Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)**	Nie dotyczy
	c	**Forma finansowania**	01 – Pomoc bezzwrotna
	d	**Typ obszaru**	01 – Obszar miejski
	e	**Działalność gospodarcza**	08 –Wytwarzanie i dystrybucja energii elektrycznej, gazu i ciepła 09 – Pobór, uzdatnianie i rozprowadzanie wody 10 – Poczta i telekomunikacja 11 – Transport 12 – Budownictwo 18 – Edukacja 19 – Działalność w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego, 20 –Opieka społeczna, pozostałe usługi komunalne, społeczne i indywidualne 21 – Działalność związana ze środowiskiem naturalnym 22 – Inne niewyszczególnione usługi

[21] Przez działalność podstawową prowadzoną w zakresie kultury i mającą na celu propagowanie dziedzictwa kulturowego regionu i kraju należy rozumieć działalność polegająca na: prowadzeniu działalności edukacyjnej z zakresu historii kinematografii polskiej, organizowaniu festiwali filmów dokumentalnych, kina niezależnego, przeglądów kina współczesnego, organizowaniu spotkań z różnymi grupami wiekowymi (młodzież, uczestnicy uniwersytetów trzeciego wieku), prowadzeniu zajęć mających na celu naukę krytycznego odbioru filmu i umiejętności formułowania i wyrażania własnych ocen, organizowaniu dni otwartych kina.

	f	**Lokalizacja**	poziom NUTS 2
16.	**Lista wydatków kwalifikowanych w ramach działania (jeśli dotyczy)**		Zasady dotyczące kwalifikowania wydatków w ramach działania zostały zawarte w *Wytycznych dotyczących kwalifikowania wydatków w ramach RPO WL na lata 2007-2013. Podręczniku kwalifikowalności wydatków*. Dokument ten jest zgodny z *Krajowymi wytycznymi dotyczącymi kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013*.
17.	**Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)**		Nie przewiduje się stosowania cross-financingu.
18.	**Beneficjenci**		
	a	**Typ beneficjentów**	Następujące podmioty, których projekt został ujęty w Programie Rewitalizacji: 1. Jednostki samorządu terytorialnego. 2. Związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego. 3. Samorządowe jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną. 4. Podmioty działające w oparciu o ustawę z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz. U. z 2009 r., Nr 19, poz. 100). 5. Spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki, 6. Organizacje pozarządowe, 7. Instytucje i organizacje zajmujące się walką z bezdomnością i mieszkaniami chronionymi (np. dla wychodzących z więzień), 8. Podmioty nie działające dla zysku, zajmujące się integracją różnych grup społecznych, 9. Kościoły i inne związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i innych związków wyznaniowych, 10. Jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych, 11. Spółdzielnie mieszkaniowe, 12. Wspólnoty mieszkaniowe, 13. TBS-y.
	b	**Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)**	Osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektów
19.	**Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji / projektów**		
	a.	**Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie**	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL”
	b.	**Tryb oceny wniosków o dofinansowanie**	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Zarząd Województwa Lubelskiego
			Tryb oceny wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL”
Część finansowa			
20.	**Alokacja finansowa na działania ogółem**		82,27 mln €
21.	**Wkład ze środków unijnych na działanie**		55,52 mln €
22.	**Wkład ze środków publicznych**		9,80 mln €

	krajowych na działanie	
23.	**Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie**	16,95 mln €
24.	**Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)**	Projekty nie objęte pomocą publiczną maksymalnie do 75% kosztów kwalifikowalnych projektu. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie ze schematami pomocy publicznej.
25.	**Minimalny wkład własny beneficjentów (%) (jeśli dotyczy)**	0%, przy czym przedstawiony poziom wkładu własnego ma charakter preferencyjny, tj. wkład krajowy w projekcie może pochodzić (nawet w całości) ze środków innych niż środki własne beneficjenta. Ograniczenia w tym zakresie dotyczą: – projektów składanych przez jednostki samorządu terytorialnego lub jednostki im podległe, w przypadku których wkład pochodzący ze środków własnych lub pożyczek musi wynosić nie mniej niż 1% kosztów całkowitych projektu, – pomocy publicznej, gdzie wysokość wkładu własnego beneficjenta wynika z maksymalnych poziomów pomocy publicznej określonych w stosownych rozporządzeniach Ministra Rozwoju Regionalnego.
26.	**Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)**	Zasady dotyczące pomocy publicznej zawarte są w załączniku nr 6
27.	**Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków**	Zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami
28.	**Minimalna / Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)**	– Na obszarach nie objętych PROW – bez minimalnej/maksymalnej wartości projektów – Na obszarach objętych PROW (miasta poniżej 5 tys. mieszkańców, w tym obszary poprzemysłowe i powojskowe) dofinansowanie w ramach RPO WL otrzymają: a. typy projektów objętych przedmiotowym zakresem działania PROW o wartości (kwocie) dofinansowania powyżej 500 tys. PLN, b. typy projektów objętych przedmiotowym zakresem działania PROW o wartości (kwocie) dofinansowania poniżej 500 tys. PLN tylko w przypadku gdy beneficjent nie może już korzystać ze wsparcia z PROW (np. gdy z PROW dana miejscowość otrzymała wsparcie na 400 tys. PLN, a kolejny projekt beneficjenta z tej miejscowości ma wartość przekraczającą pozostałą kwotę możliwą do wykorzystania w PROW).
29.	**Minimalna / Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)**	**Maksymalna kwota wsparcia wynosi - 10 mln PLN.** Powyższe ograniczenie nie dotyczy projektów kluczowych w ramach Indykatywnego Wykazu Indywidualnych Projektów Kluczowych RPO WL na lata 2007 – 2013.
30.	**Forma płatności**	Refundacja/Zaliczka
31.	**Wysokość udziału cross-financingu (%)**	Nie dotyczy

2.4. Oś Priorytetowa IV: Społeczeństwo informacyjne

Nowoczesna gospodarka opiera się na wiedzy. W związku z tym konkurencyjność przedsiębiorstw jest możliwa tylko wtedy, gdy mogą one swobodnie korzystać z nowoczesnych narzędzi przepływu informacji. Województwo lubelskie charakteryzuje się niewystarczającym poziomem infrastruktury informatycznej oraz usług społeczeństwa informacyjnego, stanowi barierę dla mieszkańców, przedsiębiorców i inwestorów Lubelszczyzny.

Dlatego głównym celem Osi Priorytetowej IV jest wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój lokalnej i regionalnej infrastruktury oraz usług społeczeństwa informacyjnego zgodnie z zasadami otwartości i neutralności technologicznej.

Cel główny zostanie osiągnięty poprzez zwiększenie dostępu do szerokopasmowego Internetu oraz wykorzystanie technik informacyjnych.

Do osiągnięcia celu Osi Priorytetowej przyczyni się realizacja Działania 4.1. Społeczeństwo informacyjne.

Działanie 4.1. Społeczeństwo informacyjne

SZCZEGÓŁOWY OPIS DZIAŁANIA		
1.	**Nazwa programu operacyjnego**	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007 - 2013
2.	**Numer i nazwa priorytetu**	IV Społeczeństwo informacyjne
3.	**Nazwa Funduszu finansującego priorytet**	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	**Instytucja Zarządzająca PO/RPO**	Zarząd Województwa Lubelskiego Departament Regionalnego Programu Operacyjnego
5.	**Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
6.	**Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
7.	**Instytucja Certyfikująca**	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Departament Instytucji Certyfikującej
8.	**Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)**	Wojewoda Lubelski
9.	**Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE**	Ministerstwo Finansów
10.	**Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)**	Zarząd Województwa Lubelskiego Departament Finansów /Bank Gospodarstwa Krajowego
11.	**Numer i nazwa działania**	4.1. Społeczeństwo informacyjne
12.	**Cel i uzasadnienie działania**	Celem działania jest zwiększenie dostępu do szerokopasmowego Internetu oraz wykorzystania technik informacyjnych. Budowanie społeczeństwa i gospodarki opartej na wiedzy wymaga rozbudowy sieci informatycznych, a także zwiększenia dostępu i wykorzystania technik informacyjnych w rozwoju systemu usług dla ludności.
13.	**Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami**	**Komplementarność z innymi działaniami RPO WL:** Oś priorytetowa III : Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne Działanie 3.1 - Tworzenie terenów inwestycyjnych oraz Działanie 3.2 - Rewitalizacja zdegradowanych obszarów

		miejskich; Oś priorytetowa VII: Kultura, turystyka i współpraca międzyregionalna Działanie 7.1 - Infrastruktura kultury i turystyki Działanie 7.2 - Promocja kultury i turystyki Działanie 7.3 - Współpraca międzyregionalna; Oś priorytetowa VIII: Infrastruktura społeczna Działanie 8.1 - Infrastruktura dydaktyczna i społeczna szkół wyższych Działanie 8.2 - Infrastruktura szkolna i sportowa Działanie 8.3 - Ochrona zdrowia Działanie 8.4 - Pomoc społeczna; **Komplementarność z innymi programami operacyjnymi:** **Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej** Oś Priorytetowa II - Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego Działanie I – realizacja projektu „Sieć szerokopasmowa Polski Wschodniej". **Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka** **Oś priorytetowa VII – Społeczeństwo informacyjne- budowa elektronicznej administracji** **Oś priorytetowa VIII – Społeczeństwo informacyjne – zwiększanie innowacyjności gospodarki.** **Program Operacyjny Kapitał Ludzki** Priorytet V - Dobre rządzenie **Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko** Priorytet XIII - Infrastruktura szkolnictwa wyższego
14.	**Przykładowe rodzaje projektów**	**<u>Kategoria I. Infrastruktura teleinformatyczna oraz system usług na poziomie regionalnym</u>** Wartość projektu od 2 mln PLN 1. Budowa lub rozbudowa regionalnych sieci szerokopasmowych, współdziałających ze szkieletowymi sieciami regionalnymi lub krajowymi. 2. Budowa, przebudowa lub wyposażenie inwestycyjne centrów zarządzania sieciami regionalnymi. 3. Budowa, rozbudowa lub zakup systemów wspierających zarządzanie realizacji zadań publicznych w zakresie administracji publicznej, edukacji, kultury i turystyki na poziomie regionalnym. 4. Projekty związane z przygotowaniem instytucji publicznych do elektronicznego obiegu dokumentów, elektronicznej archiwizacji dokumentów, rozwoju systemów baz danych oraz rozwoju elektronicznych usług dla ludności z wykorzystaniem podpisu elektronicznego. 5. Tworzenie Publicznych Punktów Dostępu do Internetu jako element szerszego projektu, tj.: - aktywne – Telecentra, - pasywne - do których zaliczamy Infomaty, - model pośredni - różne rozwiązania wykorzystujące dostęp do Internetu dla poprawy efektywności celów statutowych instytucji i organizacji pożytku publicznego, - hotspoty. 6. Projekty dotyczące opracowania i utworzenia systemów informacji kulturalnej i turystycznej, w tym interaktywne sieci informacji internetowej, centra informacji kulturowej i turystycznej (w połączeniu z tworzeniem PIAP-ów). 7. Budowa lub rozbudowa systemów wspomagających/służących digitalizacji zasobów

		dziedzictwa kulturowego, w tym zasobów bibliotecznych i archiwalnych, zasoby wirtualne muzeów (w połączeniu z tworzeniem PIAP-ów). 8. Tworzenie Systemów Informacji Przestrzennej (SIP). **<u>Kategoria II. Infrastruktura teleinformatyczna oraz system usług na poziomie lokalnym</u>** Wartość projektu poniżej 2 mln PLN 1. Budowa lub rozbudowa lokalnych sieci szerokopasmowych, współdziałających ze szkieletowymi sieciami regionalnymi lub krajowymi. 2. Budowa, przebudowa lub wyposażenie inwestycyjne centrów zarządzania sieciami lokalnymi. 3. Budowa, rozbudowa lub zakup systemów wspierających zarządzanie realizacji zadań publicznych w zakresie administracji publicznej, edukacji, kultury i turystyki na poziomie lokalnym. 4. Projekty związane z przygotowaniem instytucji publicznych do elektronicznego obiegu dokumentów, elektronicznej archiwizacji dokumentów oraz rozwoju elektronicznych usług dla ludności z wykorzystaniem podpisu elektronicznego. 5. Tworzenie Publicznych Punktów Dostępu do Internetu jako element szerszego projektu, tj.: - aktywne – Telecentra, - pasywne - do których zaliczamy Infomaty, - model pośredni - różne rozwiązania wykorzystujące dostęp do Internetu dla poprawy efektywności merytorycznej statutowych celów instytucji i organizacji pożytku publicznego, - hotspoty. 6. Projekty dotyczące opracowania i utworzenia systemów informacji kulturalnej i turystycznej, w tym interaktywne sieci informacji internetowej, centra informacji kulturowej i turystycznej (w połączeniu z tworzeniem PIAP-ów). 7. Budowa lub rozbudowa systemów wspomagających/służących digitalizacji zasobów dziedzictwa kulturowego, w tym zasobów bibliotecznych i archiwalnych, zasoby wirtualne muzeów (w połączeniu z tworzeniem PIAP-ów). 8. Tworzenie Systemów Informacji Przestrzennej (SIP). **Ograniczenia wynikające z linii demarkacyjnej:** **A. Ograniczenia wynikające z linii demarkacyjnej pomiędzy krajowymi programami operacyjnymi, RPO:** **PO IG** Oś priorytetowa VII. **Społeczeństwo informacyjne- budowa elektronicznej administracji** Infrastruktura elektronicznych usług administracji publicznej (m.in. elektroniczne rejestry państwowe, elektroniczny obieg dokumentów, podpis elektroniczny). Beneficjenci – jednostki administracji rządowej (centralne i terenowe) oraz podległe im jednostki organizacyjne, instytucje prowadzące państwowe ewidencje i rejestry na podstawie ustaw. *Zastosowano w ramach POiG wyłączenie na poziomie beneficjentów (jednostki samorządu terytorialnego oraz podległe im jednostki organizacyjne)* **Oś priorytetowa VIII – Społeczeństwo informacyjne – zwiększanie innowacyjności**

			gospodarki **B. Ograniczenia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego:** demarkacja z działaniem 8.1. W ramach działania 4.1 realizowane będą projekty polegające na doprowadzeniu Internetu do szkół; zakupie sprzętu komputerowego, oprogramowania niezbędnego do funkcjonowania infrastruktury społeczeństwa informacyjnego oraz służącego do tworzenia platform edukacyjnych typu e - learning, itp. *(wyłączenie obejmuje zakup sprzętu w celach dydaktycznych)* Demarkacja z działaniem 8.3: W ramach działania 4.1 realizowane będą projekty polegające wyłącznie na doprowadzeniu Internetu do placówek ochrony zdrowia; (wyłączenie obejmuje budowę sieci LAN w placówkach ochrony zdrowia, zakup sprzętu komputerowego, oprogramowania niezbędnego do funkcjonowania infrastruktury społeczeństwa informacyjnego oraz związanego z projektami dotyczącymi e-zdrowia i/lub telemedycyny. **C. Inne warunki:** W związku z tym, że część działań ma charakter interdyscyplinarny i obejmuje swym zasięgiem różne typy infrastruktury (np. tereny inwestycyjne, rewitalizacja miast i zdegradowanych obszarów zurbanizowanych) istnieje niebezpieczeństwo wystąpienia nakładania się pomocy. Aby tego uniknąć beneficjent musi zdecydować na etapie aplikowania o środki, jaki cel realizuje jego projekt i na tej podstawie wybrać odpowiednie działanie RPO. Nie ma możliwości składania tego samego projektu do dwóch różnych działań RPO.W przypadku, gdy przez jednego beneficjenta, złożone zostaną do różnych działań RPO projekty realizujące różne cele ale o zbieżnym (podobnym, pokrywającym się) zakresie rzeczowym, a jeden z nich otrzyma dofinansowanie, beneficjent zobowiązany jest wycofać pozostały/pozostałe z procedury konkursowej lub listy rezerwowej .
15.	**Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych**		
	a	**Temat priorytetowy**	10 - Infrastruktura telekomunikacyjna *(w tym sieci szerokopasmowe)* 11 -Technologie informacyjne i komunikacyjne *(dostęp, bezpieczeństwo, interoperacyjność, zapobieganie zagrożeniom, badania, innowacje, treści cyfrowe itp.)* 13 – Usługi i aplikacje dla obywateli (*e-zdrowie, e-administracja, e-edukacja, e-integracja itp.*) 15 – Inne działania mające na celu poprawę dostępu MŚP do TIK i ich wydajne użytkowanie
	b	**Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)**	10 - Infrastruktura telekomunikacyjna *(w tym sieci szerokopasmowe)* 11 -Technologie informacyjne i komunikacyjne *(dostęp, bezpieczeństwo, interoperacyjność, zapobieganie zagrożeniom, badania, innowacje, treści cyfrowe itp.)* 13 – Usługi i aplikacje dla obywateli (*e-zdrowie, e-administracja, e-edukacja, e-integracja itp.*) 15 – Inne działania mające na celu poprawę dostępu MŚP do TIK i ich wydajne użytkowanie
	c	**Forma finansowania**	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	**Typ obszaru**	01 – Obszar miejski 05 - Obszary wiejskie

	e	**Działalność gospodarcza**	10 – Poczta i telekomunikacja
	f	**Lokalizacja**	poziom NUTS 2
16.	**Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)**		Zasady dotyczące kwalifikowania wydatków w ramach działania zostały zawarte w *Wytycznych dotyczących kwalifikowania wydatków w ramach RPO WL na lata 2007-2013. Podręczniku kwalifikowalności wydatków*. Dokument ten jest zgodny z *Krajowymi wytycznymi dotyczącymi kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013*.
17.	**Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)**		Możliwość stosowania cross-financingu ograniczona jest jedynie do działań, które są niezbędne dla pomyślnej realizacji projektu oraz są bezpośrednio powiązane z projektem (np. szkolenia w zakresie wdrażania aplikacji usług ICT). Wsparciem w ramach cross – financingu mogą być objęte działania ukierunkowane na rozwój potencjału ludzkiego w zakresie podnoszenia kwalifikacji i kompetencji niezbędnych do prawidłowej realizacji projektu i osiągnięcia jego celów.
18.	**Beneficjenci**		
	a	**Typ beneficjentów**	1. Jednostki samorządu terytorialnego. 2. Związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego. 3. Samorządowe jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną. 4. Szkoły wyższe. 5. Organizacje pozarządowe. 6. Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i innych związków wyznaniowych. 7. Jednostki naukowe, które tworzą i rozbudowują infrastrukturę techniczną pod warunkiem, że jest zagwarantowany do niej otwarty dostęp dla wszystkich podmiotów. 8. Straż Pożarna, Policja. 9. Podmioty działające w oparciu o ustawę z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz. U. z 2009 r., Nr 19, poz. 100). 10. Regionalne i lokalne organizacje turystyczne nie działające w celu osiągnięcia zysku.
	b	**Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)**	Osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektów
19.	**Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów**		
	a	**Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie**	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL”
	b	**Tryb oceny wniosków o dofinansowanie**	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Zarząd Województwa Lubelskiego
			Tryb oceny wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL”
Część finansowa			
20.	**Alokacja finansowa na działania ogółem**		69,43 mln €
21.	**Wkład ze środków unijnych na działanie**		57,79 mln €
22.	**Wkład ze środków publicznych krajowych**		10,20 mln €

	na działanie	
23.	**Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie**	1,44 mln €
24.	**Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)**	Projekty nie objęte pomocą publiczną maksymalnie do 85% kosztów kwalifikowalnych projektu; Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie ze mapą pomocy regionalnej
25.	**Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)**	0%, przy czym przedstawiony poziom wkładu własnego ma charakter preferencyjny, tj. wkład krajowy w projekcie może pochodzić (nawet w całości) ze środków innych niż środki własne beneficjenta. Ograniczenia w tym zakresie dotyczą: – projektów składanych przez jednostki samorządu terytorialnego lub jednostki im podległe, w przypadku których wkład pochodzący ze środków własnych lub pożyczek musi wynosić nie mniej niż 1% kosztów całkowitych projektu, – pomocy publicznej, gdzie wysokość wkładu własnego beneficjenta wynika z maksymalnych poziomów pomocy publicznej określonych w stosownych rozporządzeniach Ministra Rozwoju Regionalnego.
26.	**Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)**	Zasady dotyczące pomocy publicznej zawarte są w załączniku nr 6
27.	**Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków**	Zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami
28.	**Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)**	Minimalna wartość projektu 2mln PLN na poziomie regionalnym Maksymalna wartość projektu poniżej 2 mln PLN na poziomie lokalnym
29.	**Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
30.	**Forma płatności**	Refundacja/Zaliczka
31.	**Wysokość udziału cross-financingu (%)**	W należycie uzasadnionych przypadkach dopuszcza się możliwość finansowania działań, które należą do obszaru interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego, w zakresie nie większym niż 10% kosztów kwalifikowanych projektu.

2.5 Oś Priorytetowa V: *Transport*

Poziom atrakcyjności i spójności terytorialnej regionu jest jednym z głównych wyznaczników jego konkurencyjności i determinantów trwałego rozwoju społeczno-gospodarczego, a dostępność komunikacyjna regionu jest jednym z kluczowych czynników decydujących o jego atrakcyjności i spójności przestrzennej. Odpowiedni poziom dostępu do systemu transportowego intensyfikuje działalność gospodarczą, zapewnia dostęp ludności do miejsc pracy, szkół, wyższych uczelni oraz ośrodków usługowych regionu.

Dlatego celem głównym Osi Priorytetowej V jest poprawa wewnętrznej i zewnętrznej dostępności komunikacyjnej Lubelszczyzny. Realizacja tego celu podniesie atrakcyjność i spójność terytorialną województwa poprzez inwestycje w infrastrukturę drogową, kolejową, lotniczą, transportu miejskiego – umożliwiającą sprawne powiązanie obszaru województwa z głównymi ośrodkami gospodarczymi w kraju i Europie. Ułatwi także funkcjonowanie regionalnych przedsiębiorstw, a przez to przyczyni się do wzrostu konkurencyjności województwa i mobilności mieszkańców.

Cel główny Osi Priorytetowej V zostanie osiągnięty przez realizację następujących celów szczegółowych:

- usprawnienie powiązań komunikacyjnych o znaczeniu regionalnym,
- poprawa jakości wewnątrzregionalnych połączeń komunikacyjnych o znaczeniu lokalnym,
- poprawa jakości funkcjonowania systemów transportu publicznego oraz zwiększenie mobilności mieszkańców,
- zwiększenie udziału transportu kolejowego w przewozach pasażerskich i towarowych,
- poprawa lotniczej dostępności komunikacyjnej regionu oraz zwiększenie mobilności mieszkańców.

Cel główny oraz cele szczegółowe Osi Priorytetowej zostaną osiągnięte poprzez wdrażanie następujących działań:

5.1. Regionalny układ transportowy

5.2. Lokalny układ transportowy

5.3. Miejski transport publiczny

5.4. Transport kolejowy

5.5. Transport lotniczy

Działanie 5.1. Regionalny układ transportowy

SZCZEGÓŁOWY OPIS DZIAŁANIA		
1.	**Nazwa programu operacyjnego**	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013
2.	**Numer i nazwa priorytetu**	V Transport
3.	**Nazwa Funduszu finansującego projekt**	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	**Instytucja Zarządzająca PO/RPO**	Zarząd Województwa Lubelskiego Departament Regionalnego Programu Operacyjnego
5.	**Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy

6.	**Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
7.	**Instytucja Certyfikująca**	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Departament Instytucji Certyfikującej
8.	**Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)**	Wojewoda Lubelski
9.	**Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE**	Ministerstwo Finansów
10.	**Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)**	Zarząd Województwa Lubelskiego Departament Finansów /Bank Gospodarstwa Krajowego
11.	**Numer i nazwa działania**	5.1 Regionalny układ transportowy
12.	**Cel i uzasadnienie działania**	Celem działania jest usprawnienie powiązań komunikacyjnych poprzez rozwój infrastruktury drogowej o znaczeniu regionalnym Rozwinięta sieć drogowa i odpowiednie parametry techniczne dróg są czynnikami warunkującymi rozwój województwa. Projekty realizowane w ramach tego działania będą miały na celu przezwyciężenie cech peryferyjności regionu poprzez poprawę stanu sieci powiązań drogowych. Projekty realizowane w ramach działania przyczynią się do poprawy atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej regionu, zwiększą dostęp do obiektów kluczowych dla rozwoju województwa: terenów inwestycyjnych, atrakcji turystycznych, przejść granicznych czy ośrodków miejskich. W ramach działania finansowane będą projekty dotyczące robót budowlanych i modernizacji sieci dróg o znaczeniu ponadlokalnym oraz budowy obwodnic miejscowości. W ramach działania dofinansowanie uzyskają drogi i ulice w miastach: Lublin, Chełm, Zamość, Biała Podlaska, drogi krajowe w miastach na prawach powiatu. Wsparciem objęta będzie także infrastruktura towarzysząca położona w ciągu budowanej bądź modernizowanej drogi.
13.	**Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami**	**Komplementarność z innymi działaniami RPO WL:** Oś priorytetowa III – Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne, Działanie 3.1 Tworzenie terenów inwestycyjnych, Działanie 3.2 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich Oś priorytetowa V - Transport, Działanie 5.2 Lokalny układ transportowy Oś priorytetowa VII – Kultura, turystyka i współpraca międzyregionalna, Działanie 7.1 Infrastruktura kultury i turystyki **Komplementarność z innymi programami operacyjnymi:** **Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko** Oś Priorytetowa VI Drogowa i lotnicza sieć TEN-T, Działanie 6.1 Rozwój sieci drogowej TEN-T Działanie 6.2 Zapewnienie sprawnego dostępu drogowego do największych ośrodków miejskich na terenie wschodniej Polski Oś Priorytetowa VIII – Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe, Działanie 8.2 Drogi krajowe poza siecią TEN-T

		Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013 Oś Priorytetowa IV Infrastruktura transportowa, Działanie 4.1 „Infrastruktura drogowa", Oś Priorytetowa V Zrównoważony rozwój potencjału turystycznego opartego o warunki naturalne, Działanie 5.2 „Trasy rowerowe".
14.	**Przykładowe rodzaje projektów**	W ramach działania będą realizowane następujące typy projektów: 1. Budowa/przebudowa dróg wojewódzkich (w tym mostów, wiaduktów, tuneli, obwodnic i innych obiektów inżynierskich w ciągach tych dróg) wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Realizowane projekty będą dotyczyć głównych powiązań krajowych i regionalnych, w celu uzyskania poprawy dostępności komunikacyjnej województwa. Ponadto będą w sposób bezpośredni poprawiać dostęp do: - ośrodków ponadlokalnych, regionalnych, ponadregionalnych i o znaczeniu europejskim[22], planowanych obiektów przemysłowych o znaczeniu ponadlokalnym i regionalnym - portu lotniczego - przejść granicznych - obszarów atrakcyjnych turystycznie[23], - dróg wojewódzkich i/lub krajowych (w tym dróg ekspresowych, autostrad i/lub międzynarodowych). stacji kolejowych i innych obiektów transportu publicznego. 2. Budowa/przebudowa sieci dróg i ulic miejskich w miastach: Lublin, Chełm, Zamość, Biała Podlaska (drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne) wraz z niezbędnymi obiektami inżynierskimi i towarzyszącą infrastrukturą drogową, z wyłączeniem dróg wewnętrznych 3. Budowa/przebudowa dróg krajowych w miastach na prawach powiatu (maksymalna wartość projektu 20 mln PLN). **Ograniczenia wynikające z linii demarkacyjnej:** **A. Ograniczenia wynikające z linii demarkacyjnej pomiędzy krajowymi programami operacyjnymi, PROW, PO Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich, a RPO:** **PO RPW 2007 – 2013** Oś priorytetowa IV Infrastruktura transportowa, Działanie 4.1 „Infrastruktura drogowa" Oś priorytetowa V Zrównoważony rozwój potencjału turystycznego opartego o warunki naturalne, Działanie 5.2 „Trasy rowerowe" Drogi i infrastruktura towarzysząca w ciągu dróg wojewódzkich – **od 20 mln PLN (projekty zidentyfikowane w Liście projektów indywidualnych PO Rozwój Polski Wschodniej na lata 2007-2013).**

[22] *Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2006-2020* przyjęta Uchwałą Nr XXXVI/530/05 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 4 lipca 2005 r. *Tom II – Cele i priorytety strategii oraz system wdrażania,* mapa nr 1

[23] Obszary te zostały określone jako obszary atrakcyjne turystycznie oraz przewidziane do zainwestowania turystycznego w *Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2006 – 2020* przyjętej uchwałą Nr XXXVI/530/05 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 4 lipca 2005 r. *Tom II – Cele i priorytety strategii oraz system wdrażania,* mapa nr 1 oraz w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego przyjętym uchwałą Nr XLV/597/02 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 29 lipca 2002 r.

		Obwodnice miast w ciągach dróg krajowych i wojewódzkich – **od 8 mln PLN (projekty zidentyfikowane w Liście projektów indywidualnych PO Rozwój Polski Wschodniej na lata 2007-2013).** **Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko** Priorytet VI - Drogowa i lotnicza sieć TEN-T Działanie 6.1 Rozwój sieci drogowej TEN-T Minimalna wartość projektu drogowego – 20 mln PLN Działanie 6.2 Zapewnienie sprawnego dostępu drogowego do największych ośrodków miejskich na terenie wschodniej Polski Priorytet VIII: Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe Działanie 8.2 Drogi krajowe poza siecią TEN-T Minimalna wartość projektu drogowego – 20 mln PLN **B. Ograniczenia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego:** Oś priorytetowa V, Działanie 5.2. Lokalny układ transportowy **C. Inne warunki:** W związku z tym, że część działań ma charakter interdyscyplinarny i obejmuje swym zasięgiem różne typy infrastruktury (np. tereny inwestycyjne, rewitalizacja miast i zdegradowanych obszarów zurbanizowanych) istnieje niebezpieczeństwo wystąpienia nakładania się pomocy. Aby tego uniknąć beneficjent musi zdecydować na etapie aplikowania o środki, jaki cel realizuje jego projekt i na tej podstawie wybrać odpowiednie działanie RPO. Nie ma możliwości składania tego samego projektu do dwóch różnych działań RPO.W przypadku, gdy przez jednego beneficjenta, złożone zostaną do różnych działań RPO projekty realizujące różne cele ale o zbieżnym (podobnym, pokrywającym się) zakresie rzeczowym, a jeden z nich otrzyma dofinansowanie, beneficjent zobowiązany jest wycofać pozostały/pozostałe z procedury konkursowej lub listy rezerwowej .
15.	**Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych**	
	a **Temat priorytetowy**	23 – Drogi regionalne/lokalne 24 – Ścieżki rowerowe
	b **Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)**	Nie dotyczy
	c **Forma finansowania**	01 - Pomoc bezzwrotna
	d **Typ obszaru**	01 – Miejski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e **Działalność gospodarcza**	11 – Transport
	f **Lokalizacja**	poziom NUTS 2
16.	**Lista wydatków kwalifikowanych w ramach działania (jeśli dotyczy)**	Zasady dotyczące kwalifikowania wydatków w ramach działania zostały zawarte w *Wytycznych dotyczących kwalifikowania wydatków w ramach RPO WL na lata 2007-2013. Podręczniku kwalifikowalności wydatków*. Dokument ten jest zgodny z *Krajowymi wytycznymi dotyczącymi kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013*.

17.	**Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)**		Nie przewiduje się stosowania cross-financingu
18.	**Beneficjenci**		
	a	**Typ beneficjentów**	1. Jednostki samorządu terytorialnego. 2. Związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego. 3. Samorządowe jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną. 4. Podmioty działające w oparciu o ustawę z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz. U. z 2009 r., Nr 19, poz. 100).
	b	**Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)**	Osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektów
19.	**Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów**		
	a	**Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie**	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL”
	b	**Tryb oceny wniosków o dofinansowanie**	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Zarząd Województwa Lubelskiego
			Tryb oceny wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL”
Część finansowa			
20.	**Alokacja finansowa na działanie ogółem**		96,54 mln €
21.	**Wkład ze środków unijnych na działanie**		77,23 mln €
22.	**Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie**		19,31 mln €
23.	**Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie**		Nie dotyczy
24.	**Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)**		Max 80% kosztów kwalifikowalnych projektu
25.	**Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)**		0%, przy czym przedstawiony poziom wkładu własnego ma charakter preferencyjny, tj. wkład krajowy w projekcie może pochodzić (nawet w całości) ze środków innych niż środki własne beneficjenta. Ograniczenia w tym zakresie dotyczą: – projektów składanych przez jednostki samorządu terytorialnego lub jednostki im podległe, w przypadku których wkład pochodzący ze środków własnych lub pożyczek musi wynosić nie mniej niż 1% kosztów całkowitych projektu,
26.	**Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)**		Nie dotyczy
27.	**Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków**		Zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami
28.	**Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)**		Drogi krajowe w miastach na prawach powiatu (maksymalna wartość projektu 20 mln PLN) Nie dotyczy projektów kluczowych w ramach Indykatywnego wykazu indywidualnych projektów kluczowych RPO WL na lata 2007 - 2013
29.	**Minimalna/Maksymalna kwota**		Maksymalna kwota dofinansowania z EFRR: 10 mln zł

	wsparcia (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy projektów kluczowych w ramach Indykatywnego wykazu indywidualnych projektów kluczowych RPO WL na lata 2007 - 2013
30.	**Forma płatności**	Refundacja/Zaliczka
31	**Wysokość udziału cross-financingu (%)**	Nie dotyczy

Działanie 5.2. Lokalny układ transportowy

SZCZEGÓŁOWY OPIS DZIAŁANIA		
1.	**Nazwa programu operacyjnego**	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013
2.	**Numer i nazwa priorytetu**	V Transport
3.	**Nazwa Funduszu finansującego priorytet**	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	**Instytucja Zarządzająca PO/RPO**	Zarząd Województwa Lubelskiego Departament Regionalnego Programu Operacyjnego
5.	**Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
6.	**Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
7.	**Instytucja Certyfikująca**	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Departament Instytucji Certyfikującej
8.	**Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)**	Wojewoda Lubelski
9.	**Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE**	Ministerstwo Finansów
10.	**Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)**	Zarząd Województwa Lubelskiego Departament Finansów /Bank Gospodarstwa Krajowego
11.	**Numer i nazwa działania**	5.2. Lokalny układ transportowy
12.	**Cel i uzasadnienie działania**	Celem działania jest poprawa jakości i dostępności wewnątrzregionalnych połączeń komunikacyjnych o znaczeniu lokalnym a tym samym podniesienie konkurencyjności województwa lubelskiego i zwiększenia mobilności mieszkańców. Infrastruktura drogowa na poziomie powiatu i gminy w województwie lubelskim nie spełnia wymaganych standardów i nie zapewnia sprawnej obsługi komunikacyjnej. Wsparciem objęte będą zadania dotyczące robót budowlanych i modernizacji dróg gminnych oraz powiatowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą zabezpieczające kluczowe dla danego obszaru powiązania z drogami krajowymi i wojewódzkimi. Z finansowania w ramach działania wyłączone będą projekty realizowane w miastach wymienionych w opisie karty Działania 5.1
13.	**Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami**	**Komplementarność z RPO WL na lata 2007-2013:** Oś priorytetowa III – Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne, Działanie 3.1 Tworzenie terenów inwestycyjnych, Działanie 3.2 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich Oś priorytetowa V - Transport, Działanie 5.1 Regionalny układ transportowy Oś priorytetowa VII – Kultura, turystyka i współpraca

		międzyregionalna, Działanie 7.1 Infrastruktura kultury i turystyki **Komplementarność z innymi programami operacyjnymi:** **Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko** Oś priorytetowa VI Drogowa i lotnicza sieć TEN-T, Działanie 6.1 Rozwój sieci drogowej TEN-T, 6.2 Zapewnienie sprawnego dostępu drogowego do największych ośrodków miejskich na terenie wschodniej Polski Oś Priorytetowa VIII – Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe, Działanie 8.2 Drogi krajowe poza siecią TEN-T **Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej** Oś priorytetowa IV Infrastruktura transportowa, Działanie 4.1 Infrastruktura drogowa, Oś priorytetowa V Zrównoważony rozwój potencjału turystycznego opartego o warunki naturalne, Działanie 5.2 Trasy rowerowe **Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013** Oś I Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego Działanie 125 Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa w ramach schematu I Oś III Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej Działanie 313 Odnowa i rozwój wsi, Działanie 322 Odnowa i rozwój wsi, Działanie 323 Odnowa i rozwój wsi
14.	**Przykładowe rodzaje projektów**	W ramach działania finansowane będą następujące typy projektów: 1. Budowa/przebudowa dróg gminnych, w tym mostów, wiaduktów, tuneli, obwodnic i innych obiektów inżynierskich w ciągach tych dróg (z wyłączeniem dróg wewnętrznych). 2. Budowa/przebudowa dróg powiatowych, w tym mostów, wiaduktów, tuneli, obwodnic i innych obiektów inżynierskich w ciągach tych dróg, 3. Infrastruktura towarzysząca w połączeniu z pkt 1 lub 2, w zakresie: - poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego: chodniki, przejścia dla pieszych, oświetlenie, osłony przeciwolśnieniowe, bariery ochronne, oświetlenie wzdłuż drogi, nawierzchnie antypoślizgowe, zatoki dla autobusów, - ochrony środowiska: ogrodzenia, ekrany akustyczne, pasy zieleni, przejścia dla zwierząt, urządzenia odwadniające, kanalizacja deszczowa, zbiorniki odparowujące, separatory dla wód opadowych, - turystyki: ciągi pieszo-rowerowe, parkingi dla podróżnych, - infrastruktury społeczeństwa informacyjnego: kanalizacja teletechniczna. Informacje dodatkowe: a. Z dofinansowania wyłączone zostaną drogi i ulice o charakterze osiedlowym (w tym drogi wewnętrzne) niezależnie od kategorii drogi wg ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz.U. z 1985 r. Nr 14, poz. 60 z późn. zm.),

			b. Z dofinansowania wyłączone są projekty dotyczące obiektów, których własność po zakończeniu realizacji zostanie przekazana na rzecz innego podmiotu, c. Realizowane projekty musza tworzyć ciąg drogowy o minimalnej długości 500 mb. d. Projekt, którego przedmiotem jest wyłącznie infrastruktura towarzysząca nie jest kwalifikowany w ramach działania. Elementy infrastruktury w tym budowa chodnika lub ścieżki rowerowej podlegają punktacji (przy ocenie projektu) gdy przynajmniej połowa długości drogi posiada dany element. **Ograniczenia wynikające z linii demarkacyjnej:** **A. Ograniczenia wynikające z linii demarkacyjnej pomiędzy krajowymi programami operacyjnymi, PROW, PO Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich, a RPO:** **PROW 2007-2013** Oś I Scalanie gruntów - Drogi gminne, dojazdowe do gruntów rolnych, wydzielane w ramach projektów scaleniowych; Oś III Odnowa i rozwój wsi – Kształtowanie obszaru przestrzeni publicznej, budowy, remontu lub przebudowy infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, sportowych lub społeczno-kulturalnych (projekty o wartości (kwocie) dofinansowania do 500 tys. PLN); **B. Ograniczenia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego:** Oś priorytetowa V, Działanie 5.1. Regionalny układ transportowy **C. Inne warunki:** <u>W ramach jednego konkursu dany beneficjent może aplikować o dofinansowanie tylko jednego projektu.</u> W związku z tym, że część działań ma charakter interdyscyplinarny i obejmuje swym zasięgiem różne typy infrastruktury (np. tereny inwestycyjne, rewitalizacja miast i zdegradowanych obszarów zurbanizowanych) istnieje niebezpieczeństwo wystąpienia nakładania się pomocy. Aby tego uniknąć beneficjent musi zdecydować na etapie aplikowania o środki jaki cel realizuje jego projekt i na tej podstawie wybrać odpowiednie działanie RPO. Nie ma możliwości składania tego samego projektu do dwóch różnych działań RPO. W przypadku, gdy przez jednego beneficjenta, złożone zostaną do różnych działań RPO projekty realizujące różne cele ale o zbieżnym (podobnym, pokrywającym się) zakresie rzeczowym, a jeden z nich otrzyma dofinansowanie, beneficjent zobowiązany jest wycofać pozostały/pozostałe z procedury konkursowej lub listy rezerwowej .
15.	**Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych**		
	a	**Temat priorytetowy**	23 – Drogi regionalne/lokalne 24 – Ścieżki rowerowe
	b	**Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)**	Nie dotyczy
	c	**Forma finansowania**	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	**Typ obszaru**	01 – Miejski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)

	e	**Działalność gospodarcza**	11 – Transport
	f	**Lokalizacja**	poziom NUTS 2
16.	**Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)**		Zasady dotyczące kwalifikowania wydatków w ramach działania zostały zawarte w *Wytycznych dotyczących kwalifikowania wydatków w ramach RPO WL na lata 2007-2013. Podręczniku kwalifikowalności wydatków*. Dokument ten jest zgodny z *Krajowymi wytycznymi dotyczącymi kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013*.
17.	**Zakres stosowania cross-fianancingu (jeśli dotyczy)**		Nie przewiduje się stosowania cross-financingu
18.	**Beneficjenci**		
	a	**Typ beneficjentów**	1. Jednostki samorządu terytorialnego z wyłączeniem samorządu województwa. 2. Związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego (z wyłączeniem samorządu województwa). 3. Samorządowe jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną 4. Podmioty działające w oparciu o ustawę z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz. U. z 2009 r., Nr 19, poz. 100).
	b	**Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)**	Osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektów
19.	**Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów**		
	a	**Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie**	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL”
	b	**Tryb oceny wniosków o dofinansowanie**	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Zarząd Województwa Lubelskiego
			Tryb oceny wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL”
Część finansowa			
20.	**Alokacja finansowa na działanie ogółem**		114,26 mln €
21.	**Wkład ze środków unijnych na działanie**		91,65 mln €
22.	**Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie**		22,61 mln €
23.	**Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie**		Nie dotyczy
24.	**Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)**		Max 50% kosztów kwalifikowalnych projektu – w przypadku dróg gminnych Max 85% kosztów kwalifikowalnych projektu – w przypadku dróg powiatowych
25.	**Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)**		0%, przy czym przedstawiony poziom wkładu własnego ma charakter preferencyjny, tj. wkład krajowy w projekcie może pochodzić (nawet w całości) ze środków innych niż środki własne beneficjenta. Ograniczenia w tym zakresie dotyczą: – projektów składanych przez jednostki samorządu terytorialnego lub jednostki im podległe, w przypadku których wkład pochodzący ze środków własnych lub pożyczek musi wynosić nie mniej niż 1% kosztów

		całkowitych projektu,
26.	**Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
27.	**Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków**	Zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami
28.	**Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
29.	**Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)**	**Drogi powiatowe:** – maksymalna kwota dofinansowania dla projektu ze środków EFRR – 15 mln zł – maksymalna kwota dofinansowania dla projektu realizowanego w partnerstwie (porozumieniu) wynosi 25 mln zł W przypadku projektów dotyczących dróg powiatowych partnerstwa porozumienia) mogą być zawierane wyłącznie pomiędzy powiatami. **Drogi gminne:** – maksymalna kwota dofinansowania dla projektu ze środków EFRR – 3 mln zł – maksymalna kwota dofinansowania dla projektu realizowanego w partnerstwie (porozumieniu) wynosi 6 mln zł. Powyższe zapisy nie dotyczą projektów kluczowych w ramach Indykatywnego Wykazu Indywidualnych Projektów Kluczowych RPO WL na lata 2007 - 2013 W przypadku projektów dotyczących dróg gminnych partnerstwa porozumienia) mogą być zawierane wyłącznie pomiędzy gminami (zarządcami dróg gminnych).
30.	**Forma płatności**	Refundacja/Zaliczka
31.	**Wysokość udziału cross-financingu (%)**	Nie dotyczy

Działanie 5.3. Miejski transport publiczny

SZCZEGÓŁOWY OPIS DZIAŁANIA		
1.	**Nazwa programu operacyjnego**	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007 - 2013
2.	**Numer i nazwa priorytetu**	V Transport
3.	**Nazwa Funduszu finansującego priorytet**	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	**Instytucja Zarządzająca PO/RPO**	Zarząd Województwa Lubelskiego Departament Regionalnego Programu Operacyjnego
5.	**Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
6.	**Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
7.	**Instytucja Certyfikująca**	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Departament Instytucji Certyfikującej
8.	**Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)**	Wojewoda Lubelski
9.	**Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE**	Ministerstwo Finansów

10.	**Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)**	Zarząd Województwa Lubelskiego Departament Finansów /Bank Gospodarstwa Krajowego
11.	**Numer i nazwa działania**	5.3 Miejski transport publiczny
12.	**Cel i uzasadnienie działania**	Celem działania jest poprawa jakości funkcjonowania systemów transportu publicznego oraz zwiększenie mobilności mieszkańców Lubelszczyzny. Odpowiednio rozwinięty transport publiczny na terenie województwa lubelskiego jest niezbędnym elementem przyczyniającym się do podniesienia konkurencyjności i atrakcyjności inwestycyjnej w regionie. W związku z coraz większym zatłoczeniem ulic miejskich oraz pogarszającym się stanem infrastruktury transportu publicznego, pomoc przewidziana jest dla projektów dotyczących modernizacji, przebudowy istniejącej sieci komunikacyjnej jak i zakupu nowoczesnego taboru. Wsparcie uzyskają kompleksowe projekty dotyczące systemów transportu publicznego w miastach liczących w granicach administracyjnych powyżej 30 tys. mieszkańców[24] oraz obszary powiązane z nimi funkcjonalnie[25]. Projekty takie muszą wynikać z aktualnych Zintegrowanych Planów Rozwoju Transportu Publicznego[26].
13.	**Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami**	**Komplementarność z innymi działania RPO WL:** Brak. **Komplementarność z innymi programami operacyjnymi:** **Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko** Oś Priorytetowa VII - Transport przyjazny środowisku, Działanie 7.3 Transport miejski w obszarach metropolitarnych Oś priorytetowa VIII – Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe; Działanie 8.1 Bezpieczeństwo ruchu drogowego, Działanie 8.3 Rozwój Inteligentnych Systemów Transportowych **Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej** Priorytet III Wojewódzkie ośrodki wzrostu, Działanie 3.1 Systemy miejskiego transportu zbiorowego
14.	**Przykładowe rodzaje projektów**	W ramach działania będą realizowane następujące typy projektów: 1. Roboty budowlane i modernizacja sieci trolejbusowych i autobusowych (w tym zakup sprzętu) w ramach: a) tworzenia nowej sieci systemu / linii transportu publicznego b) przedłużenia istniejącej sieci systemu / linii transportu publicznego c) odnowienia istniejącej sieci systemu / linii transportu publicznego, w tym: – roboty budowlane i modernizacja dróg i ulic w zakresie infrastruktury służącej obsłudze transportu publicznego (np. zatoczki, zjazdy, podjazdy, bocznice

[24] Według „Rocznika statystycznego GUS zawierającego dane za rok 2005".

[25] **Obszar funkcjonalnie powiązany z miastem powyżej 30 tys. mieszkańców** - to obszar na którym realizowane są usługi komunikacji miejskiej zgodnie z ustawą z dnia 6 września 2001r. *o transporcie drogowym* (Dz. U. Nr 2004, poz. 2088 z późn. zm.), które obejmują wyżej wymienione miasta lub wyżej wymienione miasta i gminy sąsiadujące – jeżeli zawarły porozumienie lub utworzyły związek międzygminny w sprawie wspólnej realizacji komunikacji publicznej na swoim obszarze.

[26] Aktualny **Zintegrowany Plan Rozwoju Transportu Publicznego** – plan przygotowany do realizacji projektów w ramach działania 5.3 RPO, musi być ważny co najmniej w latach 2007-2015, dokument musi być zatwierdzony przez Radę Miasta/Związek/Porozumienie Międzygminne.

		pętle, wydzielenia pasów ruchu dla autobusów i/lub trolejbusów) oraz pasażerów (np. przystanki, wysepki) – roboty budowlane i modernizacja zajezdni autobusowych i/lub trolejbusowych – tj. obiektów zawierających wszystkie niezbędne dla zajezdni funkcje, wraz z infrastrukturą i zagospodarowaniem terenu, służących prowadzeniu działalności podstawowej (z wyłączeniem działalności usługowo - gospodarczej otwartej na inne podmioty) – roboty budowlane i modernizacja sieci energetycznej i podstacji trakcyjnych trolejbusowych – wyposażenie dróg i ulic w obiekty inżynierskie i niezbędne urządzenia drogowe służące bezpieczeństwu ruchu pojazdów transportu publicznego – budowa kanalizacji teletechnicznej Zakup środków transportu zbiorowego o napędzie przyjaznym dla środowiska (prąd, gaz, biopaliwa, itd.), tj. taboru autobusowego i/lub taboru trolejbusowego. 2. Roboty budowlane i modernizacja przystanków, stacji i węzłów przesiadkowych – zintegrowanych z różnymi rodzajami systemów transportu, w tym systemy parkingów dla samochodów „Parkuj i Jedź" („*Park & Ride*") oraz dla rowerów („*Bike & Park*") przy krańcowych przystankach komunikacji zbiorowej wraz z towarzyszącą infrastrukturą służącą obsłudze pasażerów. 3. Zakup oraz montaż urządzeń z zakresu telematyki w tym: – systemy centralnego sterowania sygnalizacją, – systemy sygnalizacji akustycznej, – systemy sygnalizacji świetlnej wzbudzanej przez autobusy i trolejbusy (sygnalizacja akomodacyjna), – systemy monitorowania ruchu na kluczowych trasach, w tunelach, w newralgicznych punktach miasta wraz z informowaniem o aktualnej sytuacji ruchowej, – systemy dystrybucji i identyfikacji biletów, – system nawigacji satelitarnej dla usprawnienia ruchu i podniesienia bezpieczeństwa transportu publicznego, – system informacji dla podróżnych – elektroniczne tablice informacyjne, w tym systemy *on-line*, – systemy monitorowania bezpieczeństwa montowane na przystankach, węzłach przesiadkowych, parkingach oraz w taborze. 4. Projekty w zakresie bezpieczeństwa w ruchu drogowym (budowa infrastruktury na rzecz poprawy bezpieczeństwa np: Budowa rowerowych miasteczek ruchu drogowego). 5. Projekty z obszaru transportu miejskiego - projekty realizowane w granicach administracyjnych miast wraz z obszarami podmiejskimi - zakup taboru – tylko w przypadku wymiany starego na nowy tj. taki który będzie spełniać standardy techniczne i ekologiczne – decyzja o określeniu normy minimalnej - zakup taboru zgodnie z procedurą opisaną w Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie zasad dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązek świadczenia usług publicznych w lokalnym transporcie zbiorowym.

			Ograniczenia wynikające z linii demarkacyjnej: **A. Ograniczenia wynikające z linii demarkacyjnej pomiędzy krajowymi programami operacyjnymi, PROW, PO Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich, a RPO:** **Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej** Oś priorytetowa II Wojewódzkie ośrodki wzrostu; Oś Priorytetowa III Infrastruktura transportowa. **B. Ograniczenia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego:** brak **C. Inne warunki:** W związku z tym, że część działań ma charakter interdyscyplinarny i obejmuje swym zasięgiem różne typy infrastruktury (np. tereny inwestycyjne, rewitalizacja miast i zdegradowanych obszarów zurbanizowanych) istnieje niebezpieczeństwo wystąpienia nakładania się pomocy. Aby tego uniknąć beneficjent musi zdecydować na etapie aplikowania o środki, jaki cel realizuje jego projekt i na tej podstawie wybrać odpowiednie działanie RPO. Nie ma możliwości składania tego samego projektu do dwóch różnych działań RPO.W przypadku, gdy przez jednego beneficjenta, złożone zostaną do różnych działań RPO projekty realizujące różne cele ale o zbieżnym (podobnym, pokrywającym się) zakresie rzeczowym, a jeden z nich otrzyma dofinansowanie, beneficjent zobowiązany jest wycofać pozostały/pozostałe z procedury konkursowej lub listy rezerwowej .
15.	**Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych**		
	a	**Temat priorytetowy**	25 – Transport miejski 24 – Ścieżki rowerowe 28 – Inteligentne systemy transportu
	b	**Temat priorytetowy (dla interwencji cross-fiancing)**	Nie dotyczy
	c	**Forma finansowania**	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	**Typ obszaru**	01 – Miejski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	**Działalność gospodarcza**	11- Transport
	f	**Lokalizacja**	poziom NUTS 2
16.	**Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)**		Zasady dotyczące kwalifikowania wydatków w ramach działania zostały zawarte w *Wytycznych dotyczących kwalifikowania wydatków w ramach RPO WL na lata 2007-2013. Podręczniku kwalifikowalności wydatków.* Dokument ten jest zgodny z *Krajowymi wytycznymi dotyczącymi kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013*.
17.	**Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)**		Nie przewiduje się stosowania cross-financingu
18.	**Beneficjenci**		

	a	**Typ beneficjentów**	Miasta o liczbie mieszkańców pow. 30 tys. (w tym Lublin dla projektów o wartości do 80 mln PLN) oraz działające na ich obszarze niżej wymienione następujące podmioty świadczące usługi transportu publicznego na podstawie umowy zawartej z miastem objętym działaniem: 1. Związki, porozumienia i stowarzyszenia gmin powiązanych funkcjonalnie z miastami objętymi działaniem. 2. Jednostki sektora finansów publicznych działające na obszarze miast objętych działaniem. 3. Spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiada ww. miasto lub związki, porozumienia i stowarzyszenia objęte działaniem. 4. Podmioty działające w oparciu o ustawę z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz. U. z 2009 r., Nr 19, poz. 100). Obowiązek świadczenia usług publicznych (PSO) regulować będą umowy zawierane przez jednostki samorządu lokalnego z przedsiębiorstwami publicznymi lub prywatnymi eksploatującymi urządzenia do publicznego transportu pasażerskiego ("operatorami") o świadczenie usług w zakresie transportu publicznego. Umowy te stanowić będą ramy finansowania i korzystania z ulepszonej infrastruktury i taboru w celu zapewnienia wyższego poziomu świadczenia usług w zakresie transportu publicznego. Umowy przewidywać będą wypłacenie operatorowi wynagrodzenia z tytułu świadczenia usług publicznych, gdy uzyskiwane przez wpływy ze sprzedaży biletów nie wystarczają do pokrycia kosztów świadczenia usługi o poziomie jakości wymaganym przez wspomniane umowy.
	b	**Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)**	Osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektów w obszarze transportu miejskiego: - podmioty świadczące usługi w zakresie transportu miejskiego.
19.	**Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów**		
	a	**Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie**	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL"
	b	**Tryb oceny wniosków o dofinansowanie**	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Zarząd Województwa Lubelskiego
			Tryb oceny wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL"
Część finansowa			
20.		**Alokacja finansowa na działanie ogółem**	28,98 mln €
21.		**Wkład ze środków unijnych na działanie**	22,59 mln €
22.		**Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie**	4,08 mln €
23.		**Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie**	2,31 mln €
24.		**Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)**	Projekty nie objęte pomocą publiczną – max 85% kosztów kwalifikowalnych projektu Projekty objęte pomocą publiczną- zgodnie z właściwym schematem pomocowym
25.		**Minimalny wkład własny**	- projekty nie objęte pomocą publiczną – 15% kosztów

	beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)	kwalifikowalnych; - projekty objęte pomocą publiczną – 50% kosztów kwalifikowalnych; - projekty składane przez jednostki samorządu terytorialnego lub jednostki im podległe, w przypadku których wkład pochodzący ze środków własnych lub pożyczek musi wynosić nie mniej niż 1% kosztów całkowitych projektu.
26.	**Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)**	Zasady dotyczące pomocy publicznej zawarte są w załączniku nr 6
27.	**Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków**	Zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami
28.	**Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)**	– projekty w mieście Lublin – do 80 mln PLN – projekty z zakresu telematyki (Inteligentnych Systemów Transportu) na drogach podlegających JST w miastach na prawach powiatu o wartości do 8 mln PLN
29.	**Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
30.	**Forma płatności**	Refundacja/Zaliczka
31.	**Wysokość udziału cross-financingu (%)**	Nie dotyczy

Działanie 5.4. Transport kolejowy

SZCZEGÓŁOWY OPIS DZIAŁANIA		
1.	**Nazwa programu operacyjnego**	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013
2.	**Numer i nazwa priorytetu**	V Transport
3.	**Nazwa Funduszu finansującego priorytet**	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	**Instytucja Zarządzająca PO/RPO**	Zarząd Województwa Lubelskiego Departament Regionalnego Programu Operacyjnego
5.	**Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
6.	**Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
7.	**Instytucja Certyfikująca**	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Departament Instytucji Certyfikującej
8.	**Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)**	Wojewoda Lubelski
9.	**Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE**	Ministerstwo Finansów
10.	**Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)**	Zarząd Województwa Lubelskiego Departament Finansów /Bank Gospodarstwa Krajowego
11.	**Numer i nazwa działania**	5.4. Transport kolejowy
12.	**Cel i uzasadnienie działania**	Celem działania jest zwiększenie udziału transportu kolejowego w przewozach pasażerskich i towarowych. Realizacja działania wpłynie korzystnie na szybkość przemieszczania się zarówno wewnątrz regionu jak i poza nim co spowoduje zwiększenie mobilności mieszkańców. Zapewni to lepszą dostępność do najważniejszych ośrodków rozwoju, wpłynie na szybkość przemieszczania się mieszkańców województwa jak i poprawi jego spójność

		komunikacyjną. Rozwój transportu kolejowego na terenie województwa lubelskiego jest niezbędnym elementem przyczyniającym się do podniesienia konkurencyjności, komunikacyjności i atrakcyjności inwestycyjnej w regionie. W ramach działania finansowane będą projekty polegające na robotach budowlanych i modernizacji linii kolejowych o znaczeniu regionalnym wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą. W ramach działania planowany jest zakup szynobusów do obsługi linii regionalnych.
13.	**Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami**	**Komplementarność z innymi działaniami RPO WL:** Oś Priorytetowa III – Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne, Działanie 3.1 Tworzenie terenów inwestycyjnych **Komplementarność z innymi programami operacyjnymi:** **Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko** Oś Priorytetowa VII - Transport przyjazny środowisku, Działanie 7.1 Rozwój transportu kolejowego; Działanie 7.4 Rozwój transportu intermodalnego
14.	**Przykładowe rodzaje projektów**	1. Roboty budowlane i modernizacja linii kolejowych wraz z infrastrukturą techniczną polegające na: – robotach budowlanych i modernizacji nawierzchni kolejowej (tory, rozjazdy, podsypka) wraz z układami stacyjnymi, – robotach budowlanych i modernizacji podtorza kolejowego (rowy odwadniające, ławy, skarpy), – robotach budowlanych i modernizacji obiektów inżynieryjnych, budynków i budowli wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, – robotach budowlanych i modernizacji punktów przeładunkowych wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, – robotach budowlanych i modernizacji przejazdów kolejowych z ewentualną budową skrzyżowań bezkolizyjnych lub zmianą bądź likwidacją kategorii przejazdu kolejowego, – robotach budowlanych i modernizacji urządzeń sterowania ruchem kolejowym (srk), a w szczególności: budowie, przebudowie blokady liniowej, zabudowie nowoczesnych urządzeń komputerowych na stacjach i posterunkach wraz ze zdalnym sterowaniem ruchu kolejowego oraz dostosowaniu urządzeń zabezpieczenia ruchu kolejowego na przejazdach do zwiększonej prędkości z likwidacją bądź zmianą kategorii przejazdów kolejowych, – robotach budowlanych i modernizacji urządzeń telekomunikacji kolejowej, – robotach budowlanych i modernizacji urządzeń elektroenergetycznych (zasilanie, trasy kablowe, sieć trakcyjna z podstacjami, kabinami sekcyjnymi), – robotach budowlanych i modernizacji urządzeń towarzyszących i likwidacji barier dla przemieszczania się zwierząt (np. przejść dla zwierząt nad i pod liniami kolejowymi) w przypadku lokalizacji projektu na obszarach chronionych lub w systemie korytarzy ekologicznych, – modernizacji kolejowych obiektów dworcowych (w tym przystosowanie obiektów do potrzeb osób niepełnosprawnych) – jako element realizacji powyższych typów projektów, – projekty z zakresu transportu mulitmodalnego polegające na :

		– przebudowie, budowie centrów logistycznych wraz z infrastrukturą towarzyszącą niezbędną do realizacji projektów, służących włącznie rozwojowi transportu mulitmodalnego, – budowie lub przebudowie terminali transportu mulitmodalnego wraz z infrastrukturą towarzyszącą niezbędną do realizacji projektu, – budowie, rozbudowie lub modernizacji infrastruktury technicznej lub operacyjnej w tym placów składowych i przeładunkowych, magazynów, parkingów i dróg wewnętrznych, – zakupie lub modernizacji urządzeń wykorzystywanych wyłącznie przy świadczeniu usług transportu multimodalnego, – zakupie lub modernizacji systemów teleinformatycznych. 2. Zakup pojazdów szynowych do obsługi ruchu regionalnego, pasażerskiego. 3. Zakup taboru kolejowego zgodnie z procedurą opisaną w Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego dotyczących zasad dofinansowania z programów operacyjnych przedsiębiorstw kolejowych realizujących obowiązek świadczenia usług publicznych w transporcie zbiorowym. **Ograniczenia wynikające z linii demarkacyjnej:** **A. Ograniczenia wynikające z linii demarkacyjnej pomiędzy krajowymi programami operacyjnymi, PROW, PO Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich, a RPO:** **Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko** Oś Priorytetowa VII - Transport przyjazny środowisku, Działanie 7.1 Rozwój transportu kolejowego Minimalna wartość projektu – 40 mln PLN. Przygotowanie dokumentacji technicznej – bez ograniczeń. Działanie 7.4 Rozwój transportu intermodalnego Minimalna wartość projektu – 20 mln PLN. Przygotowanie dokumentacji technicznej – bez ograniczeń. **B. Ograniczenia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego:** Brak. **C. Inne warunki:** W związku z tym, że część działań ma charakter interdyscyplinarny i obejmuje swym zasięgiem różne typy infrastruktury (np. tereny inwestycyjne, rewitalizacja miast i zdegradowanych obszarów zurbanizowanych) istnieje niebezpieczeństwo wystąpienia nakładania się pomocy. Aby tego uniknąć beneficjent musi zdecydować na etapie aplikowania o środki, jaki cel realizuje jego projekt i na tej podstawie wybrać odpowiednie działanie RPO. Nie ma możliwości składania tego samego projektu do dwóch różnych działań RPO.W przypadku, gdy przez jednego beneficjenta, złożone zostaną do różnych działań RPO projekty realizujące różne cele ale o zbieżnym (podobnym, pokrywającym się) zakresie rzeczowym, a jeden z nich otrzyma dofinansowanie, beneficjent zobowiązany jest wycofać pozostały/pozostałe z procedury konkursowej lub listy rezerwowej .

15.	**Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych**		
	a	**Temat priorytetowy**	16 – Kolej 18 – Tabor kolejowy
	b	**Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)**	Nie dotyczy
	c	**Forma finansowania**	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	**Typ obszaru**	01 – Miejski 05 – Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	**Działalność gospodarcza**	11- Transport
	f	**Lokalizacja**	Poziom NUTS 2
16.	**Lista wydatków kwalifikowanych w ramach działania (jeśli dotyczy)**		Zasady dotyczące kwalifikowania wydatków w ramach działania zostały zawarte w *Wytycznych dotyczących kwalifikowania wydatków w ramach RPO WL na lata 2007-2013. Podręczniku kwalifikowalności wydatków*. Dokument ten jest zgodny z *Krajowymi wytycznymi dotyczącymi kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013*.
17.	**Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)**		Nie przewiduje się stosowania cross – financingu.
18.	**Beneficjenci**		
	a	**Typ beneficjentów**	1. Jednostki samorządu terytorialnego. 2. Związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego 3. Zarządcy infrastruktury kolejowej Obowiązek świadczenia usług publicznych (PSO) regulować będą umowy zawierane przez jednostki samorządu lokalnego z przedsiębiorstwami publicznymi lub prywatnymi eksploatującymi urządzenia do publicznego transportu pasażerskiego ("operatorami") o świadczenie usług w zakresie transportu publicznego. Umowy te stanowić będą ramy finansowania i korzystania z ulepszonej infrastruktury i taboru w celu zapewnienia wyższego poziomu świadczenia usług w zakresie transportu publicznego. Umowy przewidywać będą wypłacenie operatorowi wynagrodzenia z tytułu świadczenia usług publicznych, gdy uzyskiwane przez wpływy ze sprzedaży biletów nie wystarczają do pokrycia kosztów świadczenia usługi o poziomie jakości wymaganym przez wspomniane umowy.
	b	**Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)**	Osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektów
19.	**Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów**		
	a	**Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie**	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL"
	b	**Tryb oceny wniosków o dofinansowanie**	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Zarząd Województwa Lubelskiego
			Tryb oceny wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL"
Część finansowa			
20.	**Alokacja finansowa na działanie ogółem**		48,38 mln €

21.	**Wkład ze środków unijnych na działanie**	36,99 mln €
22.	**Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie**	5,65 mln €
23.	**Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie**	5,74 mln €
24.	**Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)**	Projekty nie objęte pomocą publiczną – max 85% kosztów kwalifikowalnych projektu Projekty objęte pomocą publiczną- zgodnie z właściwym programem pomocowym
25.	**Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)**	0%, przy czym przedstawiony poziom wkładu własnego ma charakter preferencyjny, tj. wkład krajowy w projekcie może pochodzić (nawet w całości) ze środków innych niż środki własne beneficjenta. Ograniczenia w tym zakresie dotyczą: – projektów składanych przez jednostki samorządu terytorialnego lub jednostki im podległe, w przypadku których wkład pochodzący ze środków własnych lub pożyczek musi wynosić nie mniej niż 1% kosztów całkowitych projektu, – pomocy publicznej, gdzie wysokość wkładu własnego beneficjenta wynika z maksymalnych poziomów pomocy publicznej określonych w stosownych rozporządzeniach Ministra Rozwoju Regionalnego.
26.	**Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)**	Zasady dotyczące pomocy publicznej zawarte są w załączniku nr 6
27.	**Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków**	Zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami
28.	**Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
29.	**Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
30.	**Forma płatności**	Refundacja/Zaliczka
31.	**Wysokość udziału cross-financingu (%)**	Nie dotyczy

Działanie 5.5. Transport lotniczy

SZCZEGÓŁOWY OPIS DZIAŁANIA		
1.	**Nazwa programu operacyjnego**	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007 - 2013
2.	**Numer i nazwa priorytetu**	V Transport
3.	**Nazwa Funduszu finansującego priorytet**	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	**Instytucja Zarządzająca PO/RPO**	Zarząd Województwa Lubelskiego Departament Regionalnego Programu Operacyjnego
5.	**Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
6.	**Instytucja Wdrążająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
7.	**Instytucja Certyfikująca**	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego

		Departament Instytucji Certyfikującej
8.	**Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)**	Wojewoda Lubelski
9.	**Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE**	Ministerstwo Finansów
10.	**Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)**	Zarząd Województwa Lubelskiego Departament Finansów /Bank Gospodarstwa Krajowego
11.	**Numer i nazwa działania**	5.5. Transport lotniczy
12.	**Cel i uzasadnienie działania**	Celem działania jest poprawa lotniczej dostępności komunikacyjnej regionu oraz zwiększenie mobilności mieszkańców. Niezbędnym warunkiem rozwoju gospodarczego i społecznego województwa jest uruchomienie regionalnego portu lotniczego w Świdniku o charakterze międzynarodowym. W związku z prognozowanym wzrostem zapotrzebowania na usługi transportu lotniczego konieczna jest modernizacja i rozbudowa portu lotniczego w Świdniku w oparciu o istniejącą infrastrukturę lotniczą. Zakłada się, że rozwój infrastruktury i usług transportu lotniczego będzie sprzyjał przezwyciężaniu cech peryferyjności województwa lubelskiego i będzie miał wpływ na zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej regionu. W ramach działania możliwa będzie realizacja projektów polegająca a robotach budowlanych i modernizacji linii kolejowych oraz budowie dróg dojazdowych poprawiających bezpośredni dostęp do lotniska regionalnego.
13.	**Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami**	**Komplementarność z RPO WL:** Nie dotyczy **Komplementarność z innymi programami operacyjnymi:** **PO IiŚ** Oś priorytetowa VI Drogowa i lotnicza sieć TEN-T, Działanie 6.2-Rozwój sieci lotniczej TEN-T Oś priorytetowa VII - Transport przyjazny środowisku, Działanie 7.4 Rozwój transportu intermodalnego Oś priorytetowa VIII Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe, Działanie 8.4 Bezpieczeństwo i ochrona transportu lotniczego.
14.	**Przykładowe rodzaje projektów**	W ramach działania realizowany będzie następujący typ projektu: 1. Roboty budowlane i modernizacja infrastruktury regionalnego portu lotniczego wraz z niezbędnymi obiektami i urządzeniami, infrastrukturą towarzyszącą oraz wyposażeniem w tym terminale, drogi wewnętrzne, nawierzchnie drogi startowej, drogi kołowania, płyty postojowe. 2. Roboty budowlane i modernizacja linii kolejowej oraz dróg poprawiających bezpośredni dostęp do lotniska regionalnego w Świdniku wraz z wyżej wymienioną infrastrukturą techniczną. **Ograniczenia wynikające z linii demarkacyjnej:** **A. Ograniczenia wynikające z linii demarkacyjnej pomiędzy krajowymi programami operacyjnymi, PROW, PO Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Nadbrzeżnych Obszarów Rybackich, a RPO:** **PO IiŚ** Oś Priorytetowa VIII - Bezpieczeństwo transportu i krajowe

			sieci transportowe, Działanie 8.4 Bezpieczeństwo i ochrona transportu lotniczego, Minimalna wartość projektu – 4 mln PLN. Przygotowanie dokumentacji technicznej – bez ograniczeń. **B. Ograniczenia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego:** brak **C. Inne warunki:** W związku z tym, że część działań ma charakter interdyscyplinarny i obejmuje swym zasięgiem różne typy infrastruktury (np. tereny inwestycyjne, rewitalizacja miast i zdegradowanych obszarów zurbanizowanych) istnieje niebezpieczeństwo wystąpienia nakładania się pomocy. Aby tego uniknąć beneficjent musi zdecydować na etapie aplikowania o środki, jaki cel realizuje jego projekt i na tej podstawie wybrać odpowiednie działanie RPO. Nie ma możliwości składania tego samego projektu do dwóch różnych działań RPO.W przypadku, gdy przez jednego beneficjenta, złożone zostaną do różnych działań RPO projekty realizujące różne cele ale o zbieżnym (podobnym, pokrywającym się) zakresie rzeczowym, a jeden z nich otrzyma dofinansowanie, beneficjent zobowiązany jest wycofać pozostały/pozostałe z procedury konkursowej lub listy rezerwowej .
15.	**Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych**		
	a	**Temat priorytetowy**	16 – Kolej 29 – Porty lotnicze 23 – Drogi regionalne/lokalne
	b	**Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing**	29 – Porty lotnicze
	c	**Forma finansowania**	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	**Typ obszaru**	01 – Miejski 05 – Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	**Działalności gospodarcza**	11 – Transport
	f	**Lokalizacja**	poziom NUTS 2
16.	**Lista wydatków kwalifkowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)**		Zasady dotyczące kwalifikowania wydatków w ramach działania zostaną zawarte w *Wytycznych dotyczących kwalifikowania wydatków w ramach RPO WL na lata 2007-2013. Podręczniku kwalifikowalności wydatków*. Dokument ten jest zgodny z *Krajowymi wytycznymi dotyczącymi kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013*.
17.	**Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)**		Działania ukierunkowane na rozwój potencjału ludzkiego w zakresie podnoszenia kwalifikacji i kompetencji personelu zatrudnionego do obsługi lotnisk cywilnych.
18.	**Beneficjenci**		
	a	**Typ beneficjentów**	1. Organy administracji publicznej Rzeczypospolitej Polskiej 2. Państwowa lub samorządowa jednostka organizacyjna posiadająca osobowość prawną 3. Spółki prawa handlowego lub spółdzielnie zarejestrowana w Rzeczypospolitej Polskiej 4. Stowarzyszenia, których przedmiotem działalności jest działalność lotnicza, utworzone zgodnie z przepisami prawa polskiego 5. Zarządcy infrastruktury kolejowej 6. Jednostki samorządu terytorialnego

	b	**Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)**	Osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektów
19.	**Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów**		
	a	**Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie**	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL"
	b	**Tryb oceny wniosków o dofinansowanie**	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Zarząd Województwa Lubelskiego
			Tryb oceny wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL"
Część finansowa			
20.		**Alokacja finansowa na działanie ogółem**	66,30 mln €
21.		**Wkład ze środków unijnych na działanie**	36,27 mln €
22.		**Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie**	5,53 mln €
23.		**Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie**	24,50 mln €
24.		**Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)**	Projekty nie objęte pomocą publiczną maksymalnie do 85% kosztów kwalifikowalnych projektu; Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z odpowiednim programem pomocowym
25.		**Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)**	0%, przy czym przedstawiony poziom wkładu własnego ma charakter preferencyjny, tj. wkład krajowy w projekcie może pochodzić (nawet w całości) ze środków innych niż środki własne beneficjenta. Ograniczenia w tym zakresie dotyczą: – projektów składanych przez jednostki samorządu terytorialnego lub jednostki im podległe, w przypadku których wkład pochodzący ze środków własnych lub pożyczek musi wynosić nie mniej niż 1% kosztów całkowitych projektu, – pomocy publicznej, gdzie wysokość wkładu własnego beneficjenta wynika z maksymalnych poziomów pomocy publicznej określonych w stosownych rozporządzeniach Ministra Rozwoju Regionalnego.
26.		**Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)**	Zasady dotyczące pomocy publicznej zawarte są w załączniku nr 6
27.		**Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków**	Zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami
28.		**Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
29.		**Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
30.		**Forma płatności**	Refundacja/Zaliczka
31.		**Wysokość udziału cross-financingu (%)**	W należycie uzasadnionych przypadkach dopuszcza się możliwość finansowania działań, które należą do obszaru interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego,

		w zakresie nie większym niż 10% kosztów kwalifikowanych projektu

2.6. Oś Priorytetowa VI: Środowisko i czysta energia

Długotrwały i stabilny wzrost konkurencyjności regionu jest możliwy tylko wtedy, gdy rozwój gospodarczy opiera się na poszanowaniu zasady zrównoważonego rozwoju. Szczególnego znaczenia nabiera aspekt ochrony środowiska i wykorzystywania energii z odnawialnych źródeł. Rozwój gospodarczy niesie ze sobą zagrożenie negatywnego oddziaływania na środowisko, dlatego niezwykle ważne jest, by wraz z rozwojem Lubelszczyzny został zachowany, a nawet poprawiony stan środowiska naturalnego.

Dlatego celem głównym Osi Priorytetowej VI jest poprawa stanu, zachowanie bioróżnorodności oraz zapobieganie degradacji środowiska naturalnego. Realizacja celu głównego przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności gospodarczej regionu oraz poprawy warunków życia jego mieszkańców.

Cel Osi Priorytetowej zostanie osiągnięty poprzez poprawę jakości środowiska, która nastąpi w wyniku ograniczenia zanieczyszczeń wód i gleby oraz ochronę naturalnych ekosystemów, a także poprzez zwiększenie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych.

Na realizację Osi Priorytetowej VI składają się następujące działania:

6.1. Ochrona i kształtowanie środowiska

6.2. Energia przyjazna środowisku

Działanie 6.1. Ochrona i kształtowanie środowiska

SZCZEGÓŁOWY OPIS DZIAŁANIA		
1.	**Nazwa programu operacyjnego**	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013
2.	**Numer i nazwa priorytetu**	VI. Środowisko i czysta energia
3.	***Nazwa Funduszu finansującego priorytet***	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	**Instytucja Zarządzająca PO/RPO**	Zarząd Województwa Lubelskiego Departament Regionalnego Programu Operacyjnego
5	**Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
6	**Instytucja Wdrażająca (Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
7	**Instytucja Certyfikująca**	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Departament Instytucji Certyfikującej
8	**Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)**	Wojewoda Lubelski
9	**Instytucja odpowiedzialna za otrzymanie płatności dokonywanych przez KE**	Ministerstwo Finansów
10	**Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)**	Zarząd Województwa Lubelskiego Departament Finansów /Bank Gospodarstwa Krajowego
11	**Numer i nazwa działania**	6.1. Ochrona i kształtowanie środowiska
12	**Cel i uzasadnienie działania**	Celem działania jest poprawa jakości oraz zapobieganie degradacji środowiska poprzez ograniczenie zanieczyszczeń wód i gleby oraz ochrona naturalnych ekosystemów. W ramach działania realizowane będą projekty przyczyniające się do poprawy stanu środowiska

		naturalnego oraz projekty przeciwdziałające jego degradacji m. in. z zakresu infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, gospodarki odpadami, czy dotyczące przeciwdziałania zagrożeniom naturalnym. Ponadto wspierane będą przedsięwzięcia związane z ochroną przyrody mające na celu zachowanie bioróżnorodności. Dzięki podejmowanym w ramach działania przedsięwzięciom nastąpi m.in. poprawa stanu wód, zwiększenie udziału odpadów przetwarzanych. Retencjonowanie wody będzie zapobiegało powodziom oraz zapewniało dostęp do wody w przejściowych okresach suszy. Zbiorniki retencyjne będą mogły również pełnić funkcje turystyczne, a czyste środowisko przyczyni się do wzrostu atrakcyjności regionu jako miejsca do zamieszkania. Inwestycje w sprzęt w ramach Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego pozwolą w szybki sposób usuwać skutki różnego rodzaju klęsk i zdarzeń, w tym naturalnych i ekologicznych.
13	**Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami**	**Komplementarność z innymi działaniami RPO WL:** Oś Priorytetowa I: Przedsiębiorczości i Innowacje Działanie 1.4 Dotacje inwestycyjne w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska Oś Priorytetowa III: Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne Działanie 3.1 Tworzenie terenów inwestycyjnych. **Komplementarność z innymi programami operacyjnymi:** **Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko** Oś priorytetowa I Gospodarka wodno-ściekowa Działanie 1.1 Gospodarka wodno – ściekowa w aglomeracjach powyżej 15 tys. RLM Oś priorytetowa II Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi Działanie 2.1 Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych Działanie 2.2 Przywracanie terenom zdegradowanym wartości przyrodniczych i ochrona brzegów morskich Oś priorytetowa III Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska Działanie 3.1 Retencjonowanie wody i zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego Działanie 3.2 zapobieganie i ograniczanie skutków zagrożeń naturalnych oraz przeciwdziałanie poważnym awariom Działanie 3.3 Monitoring środowiska Oś priorytetowa V Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych Działanie 5.1 Wspieranie kompleksowych projektów z zakresu ochrony środowisk przyrodniczych (ekosystemów) na obszarach chronionych oraz zachowanie bioróżnorodności gatunkowej Działanie 5.4 Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających ochronie środowiska, w tym różnorodności biologicznej **Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013** Oś priorytetowa 3 Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej Działanie 321 Podstawowe usługi dla gospodarki

		i ludności wiejskiej **PO Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007- 2013** – Środek 3.2 Ochrona i rozwój fauny i flory wodnej
14	**Przykładowe rodzaje projektów**	**<u>Kategoria I: Gospodarka wodno-ściekowa</u>** W ramach kategorii wspierane będą projekty dotyczące oczyszczania ścieków w aglomeracjach do 15 tys. RLM wskazane w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych oraz projekty dotyczące zaopatrzenia w wodę zgodne z Programem Gospodarki Wodnej Województwa Lubelskiego. Możliwe będzie wsparcie projektów grupowych tzn. takich, które realizowane będą dla kilku aglomeracji, z których każda jest mniejsza niż 15 tys. RLM. W ramach PO IiŚ współfinansowane będą projekty z zakresu gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracjach uwzględnionych w KPOŚK, o wielkości powyżej 15 tys. RLM. 1. Roboty budowlane i modernizacja sieci wodociągowych, 2. Roboty budowlane i modernizacja stacji uzdatniania wody, 3. Roboty budowlane i modernizacja ujęć wody (w tym ochrona ujęć i źródeł wody pitnej), 4. Roboty budowlane i modernizacja urządzeń regulujących ciśnienie wody, 5. Roboty budowlane i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej, 6. Roboty budowlane i modernizacja sieci kanalizacji deszczowej, 7. Roboty budowlane i modernizacja oczyszczalni ścieków, Preferencyjnie traktowane będą projekty zlokalizowane na obszarach wiejskich, atrakcyjnych turystycznie[27] oraz na obszarach sieci NATURA 2000. **Ograniczenia wynikające z linii demarkacyjnej pomiędzy krajowymi programami operacyjnymi, PROW, PO Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich, a RPO:** **PROW na lata 2007 - 2013** Podstawowe usługi dla ludności i gospodarki wiejskiej: **Kryterium lokalizacyjne** Pomoc może być przyznana na: projekty realizowane w: – miejscowościach należących do gminy wiejskiej, albo – miejscowościach należących do gminy miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast powyżej 5 tys. mieszkańców, albo – w miejscowościach gminy miejskiej o liczbie mieszkańców mniejszej niż 5 tys., – projekty mogą obejmować jedną lub więcej miejscowości. – weryfikacja na poziomie UM czy na dane przedsięwzięcie wnioskodawca nie otrzymał wsparcia/nie została zawarta z nim umowa

[27] Obszary te zostały określone jako obszary atrakcyjne turystycznie oraz przewidziane do zainwestowania turystycznego w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2006 - 2020 przyjętej uchwałą Nr XXXVI/530/05 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 4 lipca 2005 r. Tom II - Cele i priorytety strategii oraz system wdrażania, mapa nr 1 oraz w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego przyjętym uchwałą Nr XLV/597/02 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 29 lipca 2002 r.

		w ramach RPO. **Kryterium finansowe** - maksymalna wysokość pomocy na realizację projektów w jednej gminie w okresie realizacji Programu dla gospodarki wodno-ściekowej nie może przekroczyć 4 mln PLN, **PO IiŚ** Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach uwzględnionych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych o wielkości powyżej 15 tys. RLM **<u>Kategoria II</u>: Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi.** W ramach kategorii realizowane będą projekty zgodne z Planem gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2011. **A. Instalacje i systemy obsługujące od 5 tys. do 150 tys. mieszkańców[28].** 1. Wdrażanie systemowej, kompleksowej gospodarki odpadami komunalnymi (między innymi budowa nowych wysypisk śmieci, roboty budowlane i modernizacja sortowni, kompostowni, obiektów termiczno-chemicznej i mechanicznej utylizacji odpadów; roboty budowlane i modernizacja istniejących i rekultywacja nieczynnych składowisk; likwidacja „dzikich" składowisk, zakup samochodów wysokiego zgniotu do transportu odpadów jako część projektu infrastrukturalnego). 2. Dostosowanie istniejących składowisk odpadów do obowiązujących przepisów. 3. Tworzenie kompleksowych systemów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, odzysku, przekształcania termicznego odpadów z odzyskiem energii, odzysk odpadów niebezpiecznych z odpadów komunalnych, unieszkodliwiania odpadów komunalnych (w procesach innych niż składowanie). 4. Roboty budowlane i modernizacja spalarni odpadów niebezpiecznych. 5. Unieszkodliwianie azbestu poprzez budowę i dostosowanie istniejących składowisk do obowiązujących przepisów (w tym budowa kwater przy istniejących składowiskach). **Ograniczenia wynikające z linii demarkacyjnej pomiędzy krajowymi programami operacyjnymi, PROW, PO Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich, a RPO:** **Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013** Podstawowe usługi dla ludności i gospodarki wiejskiej:

[28] Nie dotyczy ZOZ
Projekty ZZO wskazane w WPGO 2011 do docelowej obsługi regionów gospodarki odpadami o wielkości powyżej 150 tys. mieszkańców, ale dotyczące:
1. rozbudowy i doposażenia istniejących już instalacji/ ZZO, obsługujących dotychczas mniej niż 150 000 mieszkańców, a w WPGO 2011 wskazanych do obsługi powiększonego regionu
2. realizacji etapu przedsięwzięcia polegającego na rozbudowie lub budowie nowej instalacji/ZZO i obejmującego tylko część docelowego obszaru wskazanego w WPGO 2011

		Kryterium lokalizacyjne Pomoc może być przyznana na: projekty realizowane w: - miejscowościach należących do gminy wiejskiej, albo - miejscowościach należących do gminy miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast powyżej 5 tys. mieszkańców, albo - w miejscowościach gminy miejskiej o liczbie mieszkańców mniejszej niż 5 tys., Projekty mogą obejmować jedną lub więcej miejscowości. Weryfikacja na poziomie UM czy na dane przedsięwzięcie wnioskodawca nie otrzymał wsparcia/nie została zawarta z nim umowa w ramach RPO. **Kryterium finansowe** - maksymalna wysokość pomocy na realizację projektów w jednej gminie w okresie realizacji Programu dla gospodarki odpadami nie może przekroczyć 200 tys. PLN **Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko** - instalacje i systemy obsługujące min. 150 tys. mieszkańców spójne z krajowym i wojewódzkimi planami gospodarki odpadami. - dla projektów dotyczących rekultywacji - minimalna wartość projektu 20 mln PLN **B. Projekty o wartości całkowitej poniżej 20 mln PLN** 1. Rekultywacja i/lub likwidacja składowisk odpadów (w tym niebezpiecznych). 2. Rekultywacja obszarów zdegradowanych na cele środowiskowe. **<u>Kategoria III</u>: Bezpieczeństwo ekologiczne** **W ramach kategorii realizowane będą:** **A. Projekty o całkowitej wartości poniżej 40 mln PLN zgodne z Programem Małej Retencji Wodnej dla Województwa Lubelskiego:** 1. Regulacja cieków wodnych z wyłączeniem rzek o korytach naturalnych (pogłębianie, zapory, stabilizacja brzegów, prace remontowe w korytach rzecznych, itd.), która poprawia bilans wodny i uwzględnia potrzeby ochrony środowiska i przyrody. 2. Zwiększanie naturalnej retencji dolin rzecznych z zachowaniem równowagi ekologicznych i technicznych aspektów utrzymania rzeki. 3. Roboty budowlane, modernizacja i poprawa stanu technicznego urządzeń przeciwpowodziowych (wały przeciwpowodziowe, przepompownie, poldery, suche zbiorniki) wraz z niezbędnymi drogami dojazdowymi, przy uwzględnieniu wymogów i potrzeb ochrony przyrody. 4. Renaturyzacja cieków wodnych w ramach systemów małej retencji i określenie terenów rekompensacyjnych. 5. Roboty budowlane i modernizacja zbiorników retencyjnych do 10 mln m^3 i stopni wodnych w ramach systemów retencji, przy uwzględnieniu wymogów i potrzeb ochrony środowiska i przyrody.

		Ograniczenia wynikające z linii demarkacyjnej pomiędzy krajowymi programami operacyjnymi, PROW, PO Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich, a RPO: **Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013** Zakres pomocy - obejmuje budowę urządzeń melioracji wodnych podstawowych dostosowanych do potrzeb ochrony przeciwpowodziowej, z uwzględnieniem urządzeń melioracji wodnych szczegółowych, retencji wody i nawodnień użytków rolnych. Beneficjent - Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych **Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko** Dotyczy zbiorników retencyjnych: Zbiorniki powyżej **10 mln m^3** Dotyczy działań z zakresu wód powodziowych: **Minimalna wartość projektu – 40 mln PLN**, mające na celu redukcję zagrożenia powodziowego. **B. Projekty o całkowitej wartości poniżej 4 mln PLN** 1. Tworzenie systemów pomiaru zanieczyszczeń w miastach oraz systemów informowania mieszkańców o poziomie zanieczyszczeń. 2. Utworzenie sieci stacji kontrolnych i ostrzegawczych w zakresie jakości wód. 3. Tworzenie map terenów zalewowych. 4. Tworzenie systemów monitoringu środowiska. 5. Tworzenie systemów informacji przeciwpowodziowej. 6. Wyposażenie obiektów i zakup sprzętu w ramach Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (zakupy specjalistycznego sprzętu niezbędnego do skutecznego prowadzenia akcji ratowniczych oraz usuwania skutków zagrożeń naturalnych i poważnych awarii, w tym zakup samochodów ratownictwa chemicznego, ratownictwa ekologicznego, samochodów ratowniczo – gaśniczych z wyłączeniem samochodów ratownictwa medycznego). 7. Zapobieganie i ograniczanie skutków zagrożeń naturalnych oraz przeciwdziałanie poważnym awariom (ochrona przed erozją wodną i glebową oraz awarie urządzeń technicznych) – w przypadku projektów o znaczeniu regionalnym realizowanych przez jednostki Państwowej Straży Pożarnej brak ograniczenia kwotowego. **Ograniczenia wynikające z linii demarkacyjnej pomiędzy krajowymi programami operacyjnymi, PROW, PO Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich, a RPO:** **Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko** Minimalna wartość projektu - 4 mln PLN **<u>Kategoria IV:</u> Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych** W ramach kategorii realizowane będą projekty o całkowitej wartości poniżej 400 tys. PLN 1. Zachowanie różnorodności gatunkowej, ochrona

		i renaturalizacja ekosystemów (np. ochrona i reintrodukcja gatunków zagrożonych i chronionych, roboty budowlane dotyczące ośrodków rehabilitacji zwierząt i przetrzymywania gatunków). 2. Ochrona siedlisk (np. programy czynnej ochrony i renaturalizacji siedlisk przyrodniczych, monitoring przyrodniczy, badania i bazy danych z zakresu ochrony przyrody). 3. Popularyzacja i promocja obszarów NATURA 2000 jako element realizacji projektów pkt 1 i 2 (do 10% wartości projektu). **Ograniczenia wynikające z linii demarkacyjnej:** **A. Ograniczenia wynikające z linii demarkacyjnej pomiędzy krajowymi programami operacyjnymi, PROW, PO Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich, a RPO:** **PO IiŚ** Minimalna wartość projektu - 400 tys. PLN **PO ZRSRiNOR 2007-2013** Wsparcie finansowe na propagowanie zrównoważonej akwakultury zgodnej ze szczególnymi ograniczeniami związanymi z ochroną środowiska, wynikającymi z wyznaczenia obszarów ochrony należących do sieci Natura 2000. Pomoc finansowa związana z ochroną i poprawą stanu środowiska naturalnego w ramach sieci Natura 2000, tam gdzie działania dot. bezpośrednio gospodarki rybackiej oraz zarybienia węgorzem i innymi gatunkami, o ile będzie to uregulowane przez odpowiednie wspólnotowe akty prawne **B. Ograniczenia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego:** brak **C. Inne:** <u>W ramach jednego konkursu dany beneficjent może aplikować o dofinansowanie tylko jednego projektu - powyższe ograniczenie nie dotyczy **IV Kategorii**</u>. W związku z tym, że część Działań ma charakter interdyscyplinarny i obejmuje swym zasięgiem różne typy infrastruktury (np. tereny inwestycyjne, rewitalizacja miast i zdegradowanych obszarów zurbanizowanych) istnieje niebezpieczeństwo wystąpienia nakładania się pomocy. Aby tego uniknąć beneficjent musi zdecydować na etapie aplikowania o środki jaki cel realizuje jego projekt i na tej podstawie wybrać odpowiednie Działanie RPO. Nie ma możliwości składania tego samego projektu do dwóch różnych Działań RPO. W przypadku, gdy przez jednego beneficjenta, złożone zostaną do różnych Działań RPO projekty realizujące różne cele ale o zbieżnym (podobnym, pokrywającym się) zakresie rzeczowym, a jeden z nich otrzyma dofinansowanie, beneficjent zobowiązany jest wycofać pozostały/pozostałe z procedury konkursowej lub listy rezerwowej.
15	**Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych**	

	a	**Temat priorytetowy**	44 – Gospodarka odpadami komunalnymi i przemysłowymi 45 – Gospodarka i zaopatrzenie w wodę pitną 46 – Oczyszczanie ścieków 48 – Zintegrowany system zapobiegania i kontroli zanieczyszczeń 50 – Rewaloryzacja obszarów przemysłowych i rekultywacja skażonych gruntów 51 – Promowanie bioróżnorodności i ochrony przyrody *(w tym NATURA 2000)* 53 - Zapobieganie zagrożeniom (*w tym opracowanie i wdrażanie planów i instrumentów zapobiegania i zarządzania zagrożeniami naturalnym i technologicznym)* 54 – Inne działania na rzecz ochrony środowiska i zapobiegania zagrożeniom
	b	**Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)**	Nie dotyczy
	c	**Forma finansowania**	01 – Pomoc bezzwrotna
	d	**Typ obszaru**	01 – Obszar miejski 05 – Obszary wiejskie *(poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)*
	e	**Działalność gospodarcza**	01 – Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo 09 – Pobór, uzdatnianie i rozprowadzanie wody 12 – Budownictwo 20 – Opieka społeczna, pozostałe usługi komunalne, społeczne i indywidualne 21 – Działalność związana ze środowiskiem naturalnym 22 – Inne niewyszczególnione usługi
	f	**Lokalizacja**	poziom NUTS 2
16	**Lista wydatków kwalifikowanych w ramach działania (jeśli dotyczy)**		Zasady dotyczące kwalifikowania wydatków w ramach działania zostały zawarte w *Wytycznych dotyczących kwalifikowania wydatków w ramach RPO WL na lata 2007-2013. Podręczniku kwalifikowalności wydatków*. Dokument ten jest zgodny z *Krajowymi wytycznymi dotyczącymi kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013*.
17	**Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)**		Nie przewiduje się stosowania cross-financingu.
18	**Beneficjenci**		

	a	**Typ beneficjentów**	1. Jednostki samorządu terytorialnego, 2. Związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, 3. Samorządowe jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną, 4. Spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki, 5. Spółki wodne, 6. Zakłady opieki zdrowotnej (w kategorii II A w zakresie robót budowlanych i modernizacji spalarni odpadów niebezpiecznych), 7. Jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych działające w sferze ochrony środowiska, 8. Podmioty działające w oparciu o ustawę z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz. U. z 2009 r., Nr 19, poz. 100), 9. Instytucje uczestniczące w Krajowym Systemie Ratowniczo - Gaśniczym, 10. Parki narodowe i krajobrazowe oraz inne podmioty sprawujące nadzór nad obszarami chronionymi, PGL Lasy Państwowe wraz z jego jednostkami organizacyjnymi, organizacje pozarządowe działające w obszarze ochrony przyrody, jednostki naukowe, szkoły wyższe, ogrody botaniczne i zoologiczne oraz muzea przyrodnicze (tylko dla projektów z kategorii IV).
	b	**Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)**	Osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektów
19	**Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów**		
	a	**Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie**	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL”
	b	**Tryb oceny wniosków o dofinansowanie**	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Zarząd Województwa Lubelskiego
			Tryb oceny wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL”
Część finansowa			
20	**Alokacja finansowa na działanie ogółem**		135,90 mln €
21	**Wkład ze środków unijnych na działanie**		115,52 mln €
22	**Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie**		20,38 mln €
23	**Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie**		Nie dotyczy
24	**Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)**		75% kosztów kwalifikowalnych – projekty realizowane w ramach I i II kategorii 85% kosztów kwalifikowalnych projektu – projekty realizowane w ramach III i IV kategorii
25	**Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)**		0%, przy czym przedstawiony poziom wkładu własnego ma charakter preferencyjny, tj. wkład krajowy w projekcie może pochodzić (nawet w całości) ze środków innych niż środki własne beneficjenta. Ograniczenia w tym zakresie dotyczą: – projektów składanych przez jednostki samorządu terytorialnego lub jednostki im podległe, w przypadku

		których wkład pochodzący ze środków własnych lub pożyczek musi wynosić nie mniej niż 1% kosztów całkowitych projektu.
26	**Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
27	**Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków**	Zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami
28	**Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)**	**Kategoria I Gospodarka wodno – ściekowa** - na obszarach nie objętych interwencją PROW – bez minimalnej wielkości wsparcia na gminę/wartości projektu – na obszarach objętych interwencją PROW : a) projekty o wartości (kwocie) dofinansowania powyżej 4 mln PLN, b) projekty o wartości (kwocie) dofinansowania poniżej 4 mln PLN tylko w przypadku, gdy gmina nie może już korzystać ze wsparcia z PROW (np. gdy z PROW otrzymała wsparcie na 3,5 mln PLN, a kolejny projekt ma wartość przekraczającą pozostałą kwotę możliwą do wykorzystania w PROW). **Kategoria II**.: **Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi** Projekty w zakresie zbioru, segregacji i wywozu odpadów: – na obszarach nie objętych interwencją PROW – bez minimalnej wielkości wsparcia na gminę/wartości projektu. - na obszarach objętych interwencją PROW: a) projekty o wartości (kwocie) dofinansowania powyżej 200 tys. PLN, b) projekty o wartości (kwocie) dofinansowania poniżej 200 tys. PLN tylko w przypadku gdy gmina nie może już korzystać ze wsparcia z PROW (np. gdy z PROW otrzymała wsparcie na 150 tys. PLN, a kolejny projekt ma wartość przekraczającą pozostałą kwotę możliwą do wykorzystania w PROW). Projekty nie objęte zakresem pomocy PROW (czyli wykraczające poza zbiór, segregację i wywóz odpadów), np. wysypiska będą realizowane w RPO bez ograniczeń kwotowych ani terytorialnych (zatem dotyczyć ich będzie tylko demarkacja między RPO a PO IŚ). - projekty o wartości całkowitej poniżej 20 mln PLN dotyczące rekultywacji i/lub likwidacji składowisk odpadów oraz rekultywacji na cele środowiskowe obszarów zdegradowanych. **Kategoria III**. **Bezpieczeństwo ekologiczne** **A.** projekty o całkowitej wartości poniżej 40 mln PLN (wymienione w pkt. 14) **B.** projekty o całkowitej wartości poniżej 4 mln PLN (wymienione w pkt. 14) – nie dotyczy projektów o znaczeniu regionalnym realizowanych przez jednostki Państwowej Straży Pożarnej w zakresie zapobiegania i ograniczania skutków zagrożeń naturalnych oraz przeciwdziałania poważnym awariom. **Kategoria IV**. **Ochrona przyrody i kształtowanie**

		postaw ekologicznych – projekty o wartości poniżej 400 tys. PLN.
29	**Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)**	**Kategoria I Gospodarka wodno – ściekowa** Maksymalna kwota dofinansowania dla projektu ze środków EFRR – 15 mln zł Powyższe ograniczenie nie dotyczy **Kategorii II, III, IV**
30	**Forma płatności**	Refundacja/Zaliczka
31	**Wysokość udziału cross-financingu (%)**	Nie dotyczy

Działanie 6.2. Energia przyjazna środowisku

SZCZEGÓŁOWY OPIS DZIAŁANIA		
1.	**Nazwa programu operacyjnego**	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013
2.	**Numer i nazwa priorytetu**	VI. Środowisko i czysta energia
3.	**Nazwa Funduszu finansującego priorytet**	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	**Instytucja Zarządzająca PO/RPO**	Zarząd Województwa Lubelskiego Departament Regionalnego Programu Operacyjnego
5	**Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
6	**Instytucja Wdrażająca (Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
7	**Instytucja Certyfikująca**	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Departament Instytucji Certyfikującej
8	**Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)**	Wojewoda Lubelski
9	**Instytucja odpowiedzialna za otrzymanie płatności dokonywanych przez KE**	Ministerstwo Finansów
10	**Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)**	Zarząd Województwa Lubelskiego Departament Finansów /Bank Gospodarstwa Krajowego
11	**Numer i nazwa działania**	6.2. Energia przyjazna środowisku
12	**Cel i uzasadnienie działania**	Celem działania jest zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Z uwagi na wzrost zanieczyszczenia środowiska oraz wzrost zapotrzebowania energii coraz ważniejszą rolę odgrywa wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych. Realizacja działania przyczyni się do zwiększenia wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych w regionie, redukcji emisji gazów cieplarnianych, zmniejszenia stopnia degradacji środowiska naturalnego oraz globalnie przyczyni się do realizacji polskich zobowiązań akcesyjnych w zakresie zwiększania udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. W ramach działania realizowane będę projekty dotyczące rozwoju infrastruktury służącej produkcji energii pochodzącej ze źródeł alternatywnych, takich jak biomasa, energia słoneczna i inne.
13	**Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami**	**Komplementarność z RPO WL 2007-2013:** Oś Priorytetowa I**:** Przedsiębiorczość i innowacje Działanie 1.4. Dotacje inwestycyjne w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska oraz w zakresie odnawialnych źródeł energii Oś Priorytetowa III: Atrakcyjność obszarów miejskich

		i tereny inwestycyjne Działanie 3.2 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich Oś Priorytetowa VII: Kultura, turystyka i współpraca międzyregionalna Działanie 7.1 Infrastruktura kultury i turystyki Oś Priorytetowa VIII: Infrastruktura społeczna Działanie 8.2 Infrastruktura szkolona i sportowa Działanie 8.3 Ochrona zdrowia Działanie 8.4 Pomoc społeczna **Komplementarność z innymi programami operacyjnymi:** **Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko** Oś priorytetowa IX Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna Działanie 9.4 Wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych **Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013** Oś priorytetowa 3 Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej Działanie 312 Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw Działanie 321 Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej.
14	**Przykładowe rodzaje projektów**	W ramach działania realizowane będą projekty dotyczące wykorzystania energii z odnawialnych źródeł zgodne z Wojewódzkim Programem Rozwoju Alternatywnych Źródeł Energii dla Województwa Lubelskiego. 1. Inwestycje w rozwój i wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii takich jak: wiatr, woda (z uwzględnieniem potrzeb ochrony przyrody i ekologicznych aspektów utrzymania rzek), biomasa, energia słoneczna i geotermalna oraz pozostałe, 2. Inwestycje mające na celu redukcję emisji biogazu powstałego w oczyszczalniach ścieków i na wysypiskach poprzez jego energetyczne wykorzystanie, 3. Modernizacja kotłowni opalanych paliwem stałym na zasilane paliwem ekologicznym w placówkach oświatowo - wychowawczych, placówkach kulturalnych, szpitalach. **Ograniczenia wynikające z linii demarkacyjnej:** **A. Ograniczenia wynikające z linii demarkacyjnej pomiędzy krajowymi programami operacyjnymi, PROW, PO Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich, a RPO:** **Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013** **Kryterium lokalizacyjne** Pomoc może być przyznana na: projekty realizowane w: – miejscowościach należących do gminy wiejskiej, albo – miejscowościach należących do gminy miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast liczących powyżej 5 tys. mieszkańców, albo – w miejscowościach gminy miejskiej o liczbie mieszkańców mniejszej niż 5 tys., Projekty mogą obejmować jedną lub więcej miejscowości. **Kryterium finansowe** - maksymalna wysokość

			pomocy na realizację projektów w jednej gminie, w okresie realizacji programu, w zakresie wytwarzania lub dystrybucji energii ze źródeł odnawialnych nie może przekroczyć 3 mln PLN. **Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko** Minimalna wartość projektu – 20 mln PLN. Minimalna wartość projektu dla inwestycji w zakresie wytwarzania energii elektrycznej z biomasy lub biogazu - 10 mln PLN Minimalna wartość projektu dla inwestycji w zakresie budowy lub rozbudowy małych elektrowni wodnych. – 10 mln PLN **B. Ograniczenia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego:** brak **C. Inne:** W związku z tym, że część Działań ma charakter interdyscyplinarny i obejmuje swym zasięgiem różne typy infrastruktury (np. tereny inwestycyjne, rewitalizacja miast i zdegradowanych obszarów zurbanizowanych) istnieje niebezpieczeństwo wystąpienia nakładania się pomocy. Aby tego uniknąć beneficjent musi zdecydować na etapie aplikowania o środki jaki cel realizuje jego projekt i na tej podstawie wybrać odpowiednie Działanie RPO. Nie ma możliwości składania tego samego projektu do dwóch różnych Działań RPO. W przypadku, gdy przez jednego beneficjenta, złożone zostaną do różnych Działań RPO projekty realizujące różne cele ale o zbieżnym (podobnym, pokrywającym się) zakresie rzeczowym, a jeden z nich otrzyma dofinansowanie, beneficjent zobowiązany jest wycofać pozostały/pozostałe z procedury konkursowej lub listy rezerwowej.
	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	**Temat priorytetowy**	39 – Energia odnawialna: wiatrowa 40 – Energia odnawialna: słoneczna 41 – Energia odnawialna: biomasa 42 – Energia odnawialna: hydroelektryczna, geotermiczna i pozostałe
	b	**Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)**	Nie dotyczy
	c	**Forma finansowania**	01 – Pomoc bezzwrotna
	d	**Typ obszaru**	01 – Obszar miejski 05 – Obszary wiejskie *(poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)*
	e	**Działalność gospodarcza**	08 – Wytwarzanie i dystrybucja energii elektrycznej, gazu i ciepła 12 – Budownictwo 21 – Działalność związana ze środowiskiem naturalnym 22 – Inne niewyszczególnione usługi
	f	**Lokalizacja**	poziom NUTS 2
16	**Lista wydatków kwalifikowanych w ramach działania (jeśli dotyczy)**		Zasady dotyczące kwalifikowania wydatków w ramach działania zostały zawarte w *Wytycznych dotyczących kwalifikowania wydatków w ramach RPO WL na lata 2007-2013. Podręczniku kwalifikowalności wydatków*. Dokument ten jest zgodny z *Krajowymi wytycznymi dotyczącymi kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013*.
17	**Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)**		Nie przewiduje się stosowania cross-financingu.

18	**Beneficjenci**		
	a	**Typ beneficjentów**	1. Jednostki samorządu terytorialnego, 2. Związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, 3. Samorządowe jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną, 4. Spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki, 5. Podmioty działające w oparciu o ustawę z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz. U. z 2009 r., Nr 19, poz. 100).
	b	**Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)**	Osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektów
19	**Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów**		
	a	**Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie**	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL”
	b	**Tryb oceny wniosków o dofinansowanie**	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Zarząd Województwa Lubelskiego
			Tryb oceny wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL”
Część finansowa			
20	**Alokacja finansowa na działanie ogółem**		79,39 mln €
21	**Wkład ze środków unijnych na działanie**		65,03 mln €
22	**Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie**		11,47 mln €
23	**Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie**		2,89 mln €
24	**Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)**		Projekty nie objęte pomocą publiczną maksymalnie do 85% kosztów kwalifikowalnych projektu; Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z odpowiednim programem pomocowym
25	**Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)**		0%, przy czym przedstawiony poziom wkładu własnego ma charakter preferencyjny, tj. wkład krajowy w projekcie może pochodzić (nawet w całości) ze środków innych niż środki własne beneficjenta. Ograniczenia w tym zakresie dotyczą: – projektów składanych przez jednostki samorządu terytorialnego lub jednostki im podległe, w przypadku których wkład pochodzący ze środków własnych lub pożyczek musi wynosić nie mniej niż 1% kosztów całkowitych projektu, – pomocy publicznej, gdzie wysokość wkładu własnego beneficjenta wynika z maksymalnych poziomów pomocy publicznej określonych w stosownych rozporządzeniach Ministra Rozwoju Regionalnego.
26	**Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)**		Zasady dotyczące pomocy publicznej zawarte są w załączniku nr 6
27	**Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków**		Zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami
28	**Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)**		Maksymalna wartość projektu - 20 mln PLN, – projekty o wartości całkowitej poniżej 10 mln PLN dotyczące wytwarzania energii elektrycznej z biomasy

		lub biogazu. – projekty o wartości całkowitej poniżej 10 mln PLN dotyczące budowy lub rozbudowy małych elektrowni wodnych. – na obszarach nie objętych interwencją PROW bez wartości minimalnej, – na obszarach objętych interwencja PROW: a)projekty o wartości (kwocie) dofinansowania powyżej 3 mln PLN, b)projekty o wartości (kwocie) dofinansowania poniżej 3 mln PLN tylko w przypadku, gdy gmina nie może już korzystać ze wsparcia z PROW (np. gdy z PROW otrzymała wsparcie na 2,5 mln PLN, a kolejny projekt ma wartość przekraczającą pozostałą kwotę możliwą do wykorzystania w PROW).
29	**Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
30	**Forma płatności**	Refundacja/Zaliczka
31	**Wysokość udziału cross-financingu (%)**	Nie dotyczy

2.7. Oś Priorytetowa VII: Kultura, turystyka i współpraca międzyregionalna

Jednym z najbardziej intensywnie rozwijających się sektorów nowoczesnej gospodarki jest turystyka. Lubelszczyzna posiada niezwykłe walory zarówno naturalne jak i kulturowe, dlatego rozwój tej dziedziny może w znacznym stopniu przyczynić się do rozwoju regionu. Jednak poważne niedobory w infrastrukturze turystycznej sprawiają, że potencjał regionu nie jest w pełni wykorzystywany.

Znaczenia nabiera również kwestia pielęgnacji regionalnego dziedzictwa kulturowego. W czasach globalizacji wszelkie działania podejmowane na poziomie regionalnym mogą być efektywne tylko wtedy, gdy są powiązane z procesami o wymiarze ponadregionalnym. Czynnikiem stymulującym rozwój regionu jest wzmacnianie współpracy międzyregionalnej.

Dlatego celem Osi Priorytetowej jest zwiększenie udziału sektorów kultury i turystyki w gospodarce województwa lubelskiego oraz wzmocnienie powiązań międzynarodowych regionu. Wydobycie walorów kulturalnych i środowiskowych województwa oraz zwiększenie jego atrakcyjności turystycznej będzie możliwe poprzez wsparcie zarówno infrastruktury kultury i turystyki, jak również sfery dotyczącej informacji i promocji regionu.

Cel główny Osi Priorytetowej zostanie osiągnięty poprzez realizację następujących celów szczegółowych:

- poprawę atrakcyjności regionu oraz zwiększenie dostępności do dóbr kultury,
- wypromowanie atrakcyjnego wizerunku Lubelszczyzny jako miejsca o dużej atrakcyjności kulturalnej i turystycznej,
- stworzenie efektywnych powiązań partnerskich w ramach współpracy międzyregionalnej (w układzie sieciowym i dwustronnym).

Cel główny oraz cele szczegółowe Osi Priorytetowej zostaną osiągnięte poprzez wdrażanie następujących działań:

7.1. Infrastruktura kultury i turystyki

7.2. Promocja kultury i turystyki

7.3. Współpraca międzyregionalna

Działanie 7.1. Infrastruktura kultury i turystyki

SZCZEGÓŁOWY OPIS DZIAŁANIA		
1.	**Nazwa programu operacyjnego**	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013
2.	**Numer i nazwa priorytetu**	VII Kultura, turystyka i współpraca międzyregionalna
3.	**Nazwa Funduszu finansującego priorytet**	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	**Instytucja Zarządzająca PO/RPO**	Zarząd Województwa Lubelskiego Departament Regionalnego Programu Operacyjnego
5	**Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
6	**Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
7	**Instytucja Certyfikująca**	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego. Departament Instytucji Certyfikującej
8	**Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)**	Wojewoda Lubelski
9	**Instytucja odpowiedzialna**	Ministerstwo Finansów

	za otrzymanie płatności dokonywanych przez KE	
10	**Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)**	Zarząd Województwa Lubelskiego Departament Finansów /Bank Gospodarstwa Krajowego
11	**Numer i nazwa działania**	7.1 Infrastruktura kultury i turystyki
12	**Cel i uzasadnienie działania**	Celem działania jest poprawa atrakcyjności turystycznej regionu oraz zwiększenie dostępności do dóbr kultury. Poprawa stanu technicznego zabytków, obiektów kultury oraz rozwijanie bazy turystycznej przyczyni się do pełniejszego wykorzystania posiadanych zasobów poprzez zwiększenie ich dostępności. Wypromuje wizerunek Lubelszczyzny jako regionu o dużej atrakcyjności kulturalnej i turystycznej. Działania te pozwolą na zlikwidowanie sezonowości w sferze turystyki oraz przyciągną szersze grona turystów także spoza regionu. W ramach działania będą realizowane projekty infrastrukturalne z zakresu kultury i turystyki związane z: – utrzymaniem i ochroną dziedzictwa kulturowego, – ochroną historycznego charakteru przestrzeni, – tworzeniem warunków powszechnej dostępności do obiektów i dóbr kultury oraz obiektów turystycznych, – rozwijaniem kompleksowego systemu informacji i promocji kulturalnej i turystycznej, – podniesieniem konkurencyjności regionalnych i lokalnych produktów kulturowych i turystycznych na rynku zagranicznym i krajowym, służących aktywnemu wypoczynkowi oraz łączących funkcje kulturalne i turystyczne z edukacyjnymi i ekologicznymi. Przedmiotem projektów realizowanych w ramach działania będą obiekty przeznaczone na cele publiczne, niekomercyjne (kulturalne i/lub turystyczne)
13	**Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami**	**Komplementarność z innymi działaniami RPO WL:** Oś Priorytetowa I: Przedsiębiorczość i innowacje, działanie 1.5–Dotacje inwestycyjne w dziedzinie turystyki Oś Priorytetowa III: Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne, działanie 3.2–Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich Oś Priorytetowa IV: Społeczeństwo informacyjne, działanie–4.1. Społeczeństwo informacyjne Oś Priorytetowa V: Transport, działanie–5.1 Regionalny układ transportowy Oś Priorytetowa V: Transport, działanie–5.2 Lokalny układ transportowy **Komplementarność z innymi programami operacyjnymi:** **PO ZRSR i NOR** Oś Priorytetowa II „Akwakultura, rybołówstwo śródlądowe, przetwórstwo i rynek rybny” Działanie 2.2.1. Inwestycje dotyczące budowy lub wyposażenia nowych gospodarstw rybackich Działanie 2.2.2. Inwestycje dotyczące rozbudowy, wyposażenia lub modernizacji istniejących gospodarstw rybackich. Oś Priorytetowa III „Środki służące wspólnemu interesowi”

		Środek 3.6 Modyfikacja w celu zmiany przeznaczenia statków rybackich Oś IV „Zrównoważony rozwój obszarów zależnych od rybactwa" Środek 4.1 Zrównoważony rozwój obszarów zależnych od rybactwa Działanie 4.1.2. Wdrażanie Lokalnych Strategii Rozwoju Obszarów Rybackich (LSROR) **Program Rozwoju Obszarów Wiejskich** Oś III: Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej, nazwa działania– Odnowa i rozwój wsi, Działanie „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej", Działanie „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw" Oś IV: LEADER, Działanie „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju" **Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka** Oś Priorytetowa VI: Polska gospodarka na rynku międzynarodowym, Działanie–6.4 Inwestycje w produkty turystyczne o znaczeniu ponadregionalnym **Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko** Oś Priorytetowa XI: Kultura i dziedzictwo kulturowe, Działanie–11.1 Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego o znaczeniu ponadregionalnym Oś Priorytetowa XI: Kultura i dziedzictwo kulturowe, Działanie–11.2 Rozwój oraz poprawa stanu infrastruktury kultury o znaczeniu ponadregionalnym **Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej** Oś Priorytetowa III „Wojewódzkie ośrodki wzrostu". Działanie III.2. Infrastruktura turystyki kongresowej i targowej Oś Priorytetowa V „Zrównoważony rozwój potencjału turystycznego opartego o warunki naturalne" Działanie V.1 Promowanie zrównoważonego rozwoju turystyki Działanie V.2. Trasy rowerowe
14	**Przykładowe rodzaje projektów**	**<u>Kategoria I: Ochrona dziedzictwa kulturowego</u>** 1. Prace konserwatorskie, prace restauratorskie, modernizacja i roboty budowlane (z wyłączeniem rozbiórki) dotyczące zabytków wraz z otoczeniem i/lub przystosowanie ich na cele kulturalne i/lub turystyczne (z wyłączeniem konserwacji zabytków ruchomych o wartości powyżej 4 mln PLN). 2. Zakup zabytków w celu wykonania prac konserwatorskich, prac restauratorskich, modernizacji i robót budowlanych oraz przystosowanie ich do działalności kulturalnej i/lub turystycznej. 3. Zakup, modernizacja i roboty budowlane infrastruktury noclegowej i gastronomicznej oraz urządzeń rekreacyjnych jako element uzupełniający powyższych typów projektów (infrastruktura ta musi być przeznaczona na cele niekomercyjne a jej koszt może stanowić maksymalnie 5% kosztów kwalifikowanych projektu). 4. Monitoring i zabezpieczenie zabytków wraz z otoczeniem na wypadek zagrożeń (jako element projektu lub odrębny projekt, maksymalna wartość takiego projektu 4 mln PLN). 5. Zakup i modernizacja wyposażenia służącego prowadzeniu działalności kulturalnej w obiektach

		będących celem projektu (wyłącznie jako jeden z elementów realizacji projektów wymienionych w pkt 1 i 2). 6. Roboty budowlane i modernizacja infrastruktury technicznej i sanitarnej (w tym z zakresu przystosowania obiektów do potrzeb osób niepełnosprawnych) – (wyłącznie jako jeden z elementów realizacji projektów wymienionych w pkt 1 i 2). 7. Zagospodarowanie terenu wokół obiektów (m.in. budowa miejsc parkingowych) wyłącznie jako jeden z elementów realizacji projektów wymienionych w pkt 1 i 2. **<u>Kategoria II:</u> Infrastruktura kultury** 1. Roboty budowlane i modernizacja infrastruktury kultury (w szczególności sale koncertowe i wystawowe, amfiteatry, ośrodki kultury, biblioteki publiczne itp.) przyczyniającej się do aktywnego udziału społeczeństwa w kulturze (*nie związane z funkcją sportową*). 2. Zakup, modernizacja i roboty budowlane infrastruktury noclegowej i gastronomicznej oraz urządzeń rekreacyjnych jako element uzupełniający powyższych typów projektów (infrastruktura ta musi być przeznaczona na cele niekomercyjne a jej koszt może stanowić maksymalnie 5% kosztów kwalifikowanych projektu). 3. Monitoring i zabezpieczenie obiektów infrastruktury kultury na wypadek zagrożeń (jako element projektu lub odrębny projekt, maksymalna wartość takiego projektu 4 mln PLN). 4. Zakup i modernizacja wyposażenia do prowadzenia działalności kulturalnej w obiektach będących celem projektu (wyłącznie jako jeden z elementów projektu), roboty budowlane i modernizacja infrastruktury technicznej i sanitarnej (w tym z zakresu przystosowania obiektów do potrzeb osób niepełnosprawnych) – wyłącznie jako jeden z elementów realizacji projektów wymienionych w pkt 1 i 2. 5. Zagospodarowanie terenu wokół obiektów (m.in. budowa miejsc parkingowych) wyłącznie jako jeden z elementów realizacji projektów wymienionych w pkt 1 i 2. **<u>Kategoria III: Infrastruktura turystyki</u>** **Projekty nie zawierające elementów infrastruktury sportowej, tj:** 1. Roboty budowlane, modernizacja i wyposażenie infrastruktury służącej rozwojowi aktywnych form turystyki oraz ułatwiającej dostęp do miejsc i obszarów atrakcyjnych turystycznie, w tym obiektów rekreacyjnych, np.: ścieżki rowerowe wraz z towarzyszącą infrastrukturą (nie związane z projektami budowy i modernizacji dróg), szlaki turystyczne, ścieżki przyrodnicze, kąpieliska, infrastruktura zlokalizowana wokół istniejących zbiorników wodnych (plaże, pomosty, mola, przystanie wodne dla jachtów), inne. 2. Roboty budowlane i modernizacja zintegrowanych szlaków turystycznych i wyposażenie ich w infrastrukturę sanitarną, informacyjną i wypoczynkowo – rekreacyjną.

		3. Roboty budowlane, zakup i modernizacja infrastruktury zwiększającej atrakcyjność turystyczną (np. wyciągi turystyczne, połączenia promowe, kolejki szynowe, wraz z infrastrukturą towarzyszącą). 4. Monitoring i zabezpieczenie obiektów infrastruktury turystycznej na wypadek zagrożeń (jako element projektu lub odrębny projekt maksymalna wartość takiego projektu 4 mln PLN).). 5. Zakup, modernizacja i roboty budowlane dotyczące infrastruktury noclegowej i gastronomicznej oraz urządzeń rekreacyjnych jako element uzupełniający powyższych typów projektów (infrastruktura ta musi być przeznaczona na cele niekomercyjne a jej koszt może stanowić maksymalnie 5% kosztów kwalifikowanych projektu). 6. Zakup i modernizacja wyposażenia do prowadzenia działalności turystycznej w obiektach będących przedmiotem projektu (wyłącznie jako jeden z elementów projektu). 7. Roboty budowlane i modernizacja infrastruktury technicznej i sanitarnej (w tym z zakresu przystosowania obiektów do potrzeb osób niepełnosprawnych) – jako element realizacji powyższych typów projektów 8. Zagospodarowanie terenu wokół obiektów (m.in. budowa miejsc parkingowych) wyłącznie jako jeden z elementów realizacji powyższych typów projektów. 9. Roboty budowlane i modernizacja infrastruktury służącej promocji obszarów Natura 2000 (w tym ścieżki edukacyjne i przyrodnicze z uwzględnieniem niezbędnej infrastruktury turystycznej, ośrodki edukacji ekologicznej). 10. Roboty budowlane, modernizacja i zakup wyposażenia w obiektach pełniących funkcję ośrodków informacji turystycznej i kulturalnej. **Ograniczenia wynikające z linii demarkacyjnej:** **A. Ograniczenia wynikające z linii demarkacyjnej pomiędzy krajowymi programami operacyjnymi, PROW, PO ZRSR i NOR, a RPO WL**: **PROW** Oś 3: Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej, Działanie: „Odnowa i rozwój wsi" Działanie: „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej", Działanie „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw" Oś 4 Leader Działanie „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju". **Kryterium lokalizacyjne** Pomoc może być przyznana na: Projekty realizowane w: – miejscowościach należących do gminy wiejskiej, albo – miejscowościach należących do gminy miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast powyżej 5 tys. mieszkańców, albo – w miejscowościach gminy miejskiej o liczbie mieszkańców mniejszej niż 5 tys. – Weryfikacja na poziomie UM czy na dane przedsięwzięcie wnioskodawca nie otrzymał wsparcia/ nie została zawarta z nim umowa w ramach RPO.

		Kryterium finansowe – maksymalna wysokość pomocy na realizację projektów w jednej miejscowości w okresie realizacji Programu nie może przekroczyć 500 tys. PLN **Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka** Oś Priorytetowa VI: Polska gospodarka na rynku międzynarodowym, działanie–6.4 Inwestycje w produkty turystyczne o znaczeniu ponadregionalnym: Projekty infrastruktury turystyki o wartości powyżej 20 mln PLN **Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko** Oś Priorytetowa XI: Kultura i dziedzictwo kulturowe Działanie–11.1 Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego o znaczeniu ponadregionalnym: Projekty dotyczące ochrony zabytków ruchomych, rozwoju zasobów cyfrowych, zabezpieczenia zabytków przed kradzieżą i zniszczeniem o wartości powyżej 4 mln PLN oraz projekty dotyczące ochrony dziedzictwa kulturowego o wartości powyżej 20 mln PLN Działanie–11.2 Rozwój oraz poprawa stanu infrastruktury kultury o znaczeniu ponadregionalnym: Projekty dotyczące infrastruktury kultury o wartości powyżej 20 mln PLN **Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej** Oś III: Wojewódzkie ośrodki wzrostu: Działanie III.2. *Infrastruktura turystyki kongresowej i targowej* Projekty dotyczące infrastruktury turystyki kongresowej i targowej o wartości powyżej 20 mln PLN (projekty zidentyfikowane w Indykatywnym Planie Inwestycyjnym Programu) Oś V „Zrównoważony rozwój potencjału turystycznego opartego o warunki naturalne” Działanie V.1 Promowanie zrównoważonego rozwoju turystyki, projekty budowy i modernizacji bazy turystycznej o znaczeniu lokalnym i regionalnym o wartości powyżej 20 mln PLN (projekty zidentyfikowane w Indykatywnym Planie Inwestycyjnym Programu) Działanie V.2. Trasy rowerowe. Kompleksowy projekt mający na celu stworzenie podstawowej infrastruktury związanej z obsługą ruchu rowerowego. Projekt obejmujący swym zasięgiem 5 województw Polski Wschodniej. **B. Ograniczenia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego:** Oś Priorytetowa I: Przedsiębiorczość i innowacje Działanie 1.5 – Dotacje inwestycyjne w dziedzinie turystyki: Projekty z dziedziny turystyki realizowane przez przedsiębiorców Oś Priorytetowa IV: Społeczeństwo informacyjne Działanie 4.1. – Społeczeństwo informacyjne: Projekty dotyczące budowy systemów zarządzania kultury i turystyki oraz projekty dotyczące budowy systemów informacji kulturalnej i turystycznej **C. Inne warunki:** Zgodnie z art. 4 i 8 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów (Dz. U. 2008, Nr 223, poz. 1459) wyklucza się uzyskanie jednoczesnego wsparcia na to samo przedsięwzięcie ze

			środków pochodzących z budżetu UE oraz z kredytu, do którego beneficjentowi przysługuje premia, o której mowa we wskazanych artykułach. W związku z tym, że część działań ma charakter interdyscyplinarny i obejmuje swym zasięgiem różne typy infrastruktury (np. tereny inwestycyjne, rewitalizacja miast i zdegradowanych obszarów zurbanizowanych) istnieje niebezpieczeństwo wystąpienia nakładania się pomocy. Aby tego uniknąć beneficjent musi zdecydować na etapie aplikowania o środki jaki cel realizuje jego projekt i na tej podstawie wybrać odpowiednie działanie /poddziałanie RPO. Nie ma możliwości składania tego samego projektu do dwóch różnych działań/poddziałań RPO. W przypadku, gdy przez jednego beneficjenta, złożone zostaną do różnych działań/poddziałań RPO projekty realizujące różne cele ale o zbieżnym (podobnym, pokrywającym się) zakresie rzeczowym, a jeden z nich otrzyma dofinansowanie, beneficjent zobowiązany jest wycofać pozostały/pozostałe z procedury konkursowej lub listy rezerwowej .
15	**Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych**		
	a	**Temat priorytetowy**	24 – Ścieżki rowerowe 55 – Promowanie walorów przyrodniczych 56 – Ochrona i waloryzacja dziedzictwa przyrodniczego 57 – Inne wsparcie na rzecz wzmocnienia usług turystycznych 58 – Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego 59 – Rozwój infrastruktury kulturalnej 60 – Inne wsparcie dla poprawy usług kulturalnych
	b	**Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)**	Nie dotyczy
	c	**Forma finansowania**	01 – Pomoc bezzwrotna
	d	**Typ obszaru**	01 – Obszar miejski 05 – Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	**Działalność gospodarcza**	14 – Hotele i restauracje 17 – Administracja publiczna 20 – Opieka społeczna, pozostałe usługi komunalne, społeczne i indywidualne 22 – Inne niewyszczególnione usługi
	f	**Lokalizacja**	poziom NUTS 2
16	**Lista wydatków kwalifikowanych w ramach działania (jeśli dotyczy)**		Zasady dotyczące kwalifikowania wydatków w ramach działania zostały zawarte w *Wytycznych dotyczących kwalifikowania wydatków w ramach RPO WL na lata 2007-2013. Podręczniku kwalifikowalności wydatków*. Dokument ten jest zgodny z *Krajowymi wytycznymi dotyczącymi kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013*.
17	**Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)**		Nie przewiduje się stosowania cross-financingu
18	**Beneficjenci**		

	a	**Typ beneficjentów**	1. Jednostki samorządu terytorialnego; 2. Związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego; 3. Samorządowe jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną; 4. Organizacje pozarządowe prowadzące statutową działalność w obszarze kultury i/lub turystyki. 5. Podmioty prowadzące statutową działalność w obszarze kultury i/lub turystyki działające w oparciu o ustawę z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz. U. z 2009 r., Nr 19, poz. 100). 6. Regionalne i lokalne organizacje turystyczne nie działające w celu osiągnięcia zysku; 7. Kościoły i inne związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i innych związków wyznaniowych; 8. PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne; 9. Parki narodowe i krajobrazowe/podmioty zarządzające obszarami chronionymi; 10. Jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych, prowadzące statutową działalność w obszarze kultury i/lub turystyki.
	b	**Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)**	Osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektów
19	**Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów**		
	a	**Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie**	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL”
	b	**Tryb oceny wniosków o dofinansowanie**	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Zarząd Województwa Lubelskiego
			Tryb oceny wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL”
Część finansowa			
20	**Alokacja finansowa na działanie**		109,76 mln €
21	**Wkład ze środków unijnych na działanie**		93,30 mln €
22	**Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie**		16,46 mln €
23	**Przewidziana wielkość środków prywatnych na działanie**		Nie dotyczy
24	**Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)**		W przypadkach nie podlegających pomocy publicznej: do 70% kosztów kwalifikowalnych W przypadkach podlegających pomocy publicznej zgodnie z właściwym schematem pomocy publicznej
25	**Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)**		0%, przy czym przedstawiony poziom wkładu własnego ma charakter preferencyjny, tj. wkład krajowy w projekcie może pochodzić (nawet w całości) ze środków innych niż środki własne beneficjenta. Ograniczenia w tym zakresie dotyczą: – projektów składanych przez jednostki samorządu terytorialnego lub jednostki im podległe, w przypadku których wkład pochodzący ze środków własnych lub pożyczek musi wynosić nie mniej niż 1% kosztów całkowitych projektu, – pomocy publicznej, gdzie wysokość wkładu własnego

		beneficjenta wynika z maksymalnych poziomów pomocy publicznej określonych w stosownych rozporządzeniach Ministra Rozwoju Regionalnego.
26	**Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)**	Zasady dotyczące pomocy publicznej zawarte są w załączniku nr 6
27	**Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków**	Zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami
28	**Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)**	Kategoria I, III: – Projekty o znaczeniu lokalnym – do 4 mln PLN – Projekty o znaczeniu regionalnym – od 4 mln PLN do 20 mln PLN – Projekty dotyczące ochrony zabytków ruchomych, zabezpieczenia zabytków przed kradzieżą i zniszczeniem o wartości do 4 mln PLN Kategoria II –projekty o wartości do 20 mln PLN –Projekty dotyczące monitoringu i zabezpieczenia obiektów infrastruktury kultury o wartości do 4 mln PLN Kategoria I, II, III: Na obszarach objętych PROW dofinansowanie w ramach RPO WL otrzymają: - projekty o wartości (kwocie) dofinansowania powyżej 500 tys. PLN, - projekty o wartości (kwocie) dofinansowania poniżej 500 tys. PLN tylko w przypadku gdy beneficjent nie może korzystać ze wsparcia z PROW (np. gdy z PROW dana miejscowość otrzymała wsparcie na 400 tys. PLN, a kolejny projekt beneficjenta z tej miejscowości ma wartość przekraczającą pozostałą kwotę możliwą do wykorzystania w PROW).
29	**Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
30	**Forma płatności**	Refundacja/Zaliczka
31	**Wysokość udziału cross-financingu (%)**	Nie dotyczy

Działanie 7.2. Promocja kultury i turystyki

SZCZEGÓŁOWY OPIS DZIAŁANIA		
1.	**Nazwa programu operacyjnego**	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013
2.	**Numer i nazwa priorytetu**	VII Kultura, turystyka i współpraca międzyregionalna
3.	**Nazwa Funduszu finansującego priorytet**	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	**Instytucja Zarządzająca PO/RPO**	Zarząd Województwa Lubelskiego Departament Regionalnego Programu Operacyjnego
5	**Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
6	**Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
7	**Instytucja Certyfikująca**	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Departament Instytucji Certyfikującej
8	**Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)**	Wojewoda Lubelski
9	**Instytucja odpowiedzialna za otrzymanie płatności dokonywanych przez KE**	Ministerstwo Finansów
10	**Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności**	Zarząd Województwa Lubelskiego Departament Finansów /Bank Gospodarstwa Krajowego

	na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	
11	**Numer i nazwa działania**	7.2. Promocja kultury i turystyki
12	**Cel i uzasadnienie działania**	Celem działania jest wypromowanie wizerunku Lubelszczyzny jako miejsca o dużej atrakcyjności kulturalnej i turystycznej. Promocja i informacja kulturalna oraz turystyczna powinna stać się instrumentem aktywnej promocji i stałego kreowania atrakcyjnego wizerunku województwa lubelskiego w kraju i regionach europejskich. W ramach działania będą realizowane projekty informacyjne i promocyjne z zakresu kultury i turystyki związane z podniesieniem konkurencyjności oraz atrakcyjności regionalnych i lokalnych produktów kulturowych i turystycznych. Projekty mogą być realizowane na obszarze Unii Europejskiej.
13	**Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami**	**Komplementarność z innymi programami operacyjnymi:** **Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka** Oś Priorytetowa VI: Polska gospodarka na rynku międzynarodowym, działanie – 6.3 Promocja turystycznych walorów Polski **Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej** Oś Priorytetowa I „Nowoczesna gospodarka" Działanie I.4. Promocja i współpraca **Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013** Oś III: Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej, Działanie „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej" Działanie „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw" Oś 4 LEADER – Działanie „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju"
14	**Przykładowe rodzaje projektów**	Projekty nie generujące dochodu, w szczególności w zakresie: 1. Organizacji imprez i wydarzeń kulturalnych i/lub turystycznych; 2. Przygotowania i realizacji programów rozwoju i promocji regionalnych lub lokalnych produktów kulturowych i/lub turystycznych o szczególnym znaczeniu dla regionu; 3. Kultywowania i promocji tradycji regionalnych oraz tradycyjnej, charakterystycznej dla regionu, twórczości artystycznej, form rzemiosł i zawodów; 4. Opracowania i wydania materiałów promocyjnych, filmów, multimediów, itp. (wyłącznie jako jeden z elementów realizacji projektów wymienionych w punktach 1,2,3). W projektach realizowanych w ramach działania możliwe będzie również ponoszenie kosztów dotyczących modernizacji, prac konserwatorskich, prac restauratorskich, robót budowlanych w zabytkach i ich otoczeniu, a także kosztów dotyczących robót budowlanych w obiektach innych niż zabytki, niezbędnych do wykorzystania w realizacji projektu i/lub kosztów zakupu niezbędnego wyposażenia, które to działania konieczne są do realizacji projektu z zastrzeżeniem, że tego typu koszty nie mogą przekraczać 35% kosztów kwalifikowanych projektu oraz dotyczyć zadań związanych z infrastrukturą noclegową

		i gastronomiczną. **Ograniczenia wynikające z linii demarkacyjnej:** **A. Ograniczenia wynikające z linii demarkacyjnej pomiędzy krajowymi programami operacyjnymi, PROW, PO Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich, a RPO:** **Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka** Oś Priorytetowa VI: Polska gospodarka na rynku międzynarodowym, działanie–6.3 Promocja turystycznych walorów Polski: Projekty mające na celu rozwój i promocję konkurencyjnych produktów turystycznych o znaczeniu ponadregionalnym **Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej** Oś Priorytetowa I „Nowoczesna gospodarka" Działanie I.4. Promocja i współpraca, projekty z zakresu prowadzenia kampanii promujących region na rzecz poprawy wizerunku gospodarczego, turystycznego, przygotowania i realizacji programów rozwoju i promocji regionalnych lub lokalnych produktów kulturowych czy turystycznych o wartości powyżej 2 mln PLN **Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013** Oś III: Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej, Działanie: „Odnowa i rozwój wsi" Oś IV Leader Działanie „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju". **Kryterium lokalizacyjne** Pomoc może być przyznana na: Projekty realizowane w: – miejscowościach należących do gminy wiejskiej, albo – miejscowościach należących do gminy miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast powyżej 5 tys. mieszkańców, albo – w miejscowościach gminy miejskiej o liczbie mieszkańców mniejszej niż 5 tys. – Weryfikacja na poziomie UM czy na dane przedsięwzięcie wnioskodawca nie otrzymał wsparcia/ nie została zawarta z nim umowa w ramach RPO. **Kryterium finansowe** – maksymalna wysokość pomocy na realizację projektów w jednej miejscowości w okresie realizacji Programu nie może przekroczyć 500 tys. PLN **B. Ograniczenia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego:** brak **C. Inne warunki** Zgodnie z art. 4 i 8 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów (Dz.U. z 2008 r., Nr 223, poz. 1459 z późn.zm.) wyklucza się uzyskanie jednoczesnego wsparcia na to samo przedsięwzięcie ze środków pochodzących z budżetu UE oraz z kredytu, do którego beneficjentowi przysługuje premia, o której mowa we wskazanych artykułach. W związku z tym, że część działań ma charakter interdyscyplinarny i obejmuje swym zasięgiem różne

			typy infrastruktury (np. tereny inwestycyjne, rewitalizacja miast i zdegradowanych obszarów zurbanizowanych) istnieje niebezpieczeństwo wystąpienia nakładania się pomocy. Aby tego uniknąć beneficjent musi zdecydować na etapie aplikowania o środki jaki cel realizuje jego projekt i na tej podstawie wybrać odpowiednie działanie RPO. Nie ma możliwości składania tego samego projektu do dwóch różnych działań RPO. W przypadku, gdy przez jednego beneficjenta, złożone zostaną do różnych działań RPO projekty realizujące różne cele ale o zbieżnym (podobnym, pokrywającym się) zakresie rzeczowym, a jeden z nich otrzyma dofinansowanie, beneficjent zobowiązany jest wycofać pozostały/pozostałe z procedury konkursowej lub listy rezerwowej.
15	**Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych**		
	a	**Temat priorytetowy**	57 – Inne wsparcie na rzecz wzmocnienia usług turystycznych 60 – Inne wsparcie dla poprawy usług kulturalnych
	b	**Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)**	Nie dotyczy
	c	**Forma finansowania**	01 – Pomoc bezzwrotna
	d	**Typ obszaru**	01 – Obszar miejski 05 – Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	**Działalność gospodarcza**	17 – Administracja publiczna 20 – Opieka społeczna, pozostałe usługi komunalne, społeczne i indywidualne 22 – Inne niewyszczególnione usługi
	f	**Lokalizacja**	Obszar Unii Europejskiej
16	**Lista wydatków kwalifikowanych w ramach działania (jeśli dotyczy)**		Zasady dotyczące kwalifikowania wydatków w ramach działania zostały zawarte w *Wytycznych dotyczących kwalifikowania wydatków w ramach RPO WL na lata 2007-2013. Podręczniku kwalifikowalności wydatków*. Dokument ten jest zgodny z *Krajowymi wytycznymi dotyczącymi kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013*.
17	**Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)**		Nie przewiduje się stosowania cross-financingu
18	**Beneficjenci**		
	a	**Typ beneficjentów**	1. Jednostki samorządu terytorialnego. 2. Związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego. 3. Samorządowe jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną. 4. Organizacje pozarządowe prowadzące statutową działalność w obszarze kultury i/lub turystyki. 5. Podmioty prowadzące statutową działalność w obszarze kultury i/lub turystyki, działające w oparciu o ustawę z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz. U. z 2009 r., Nr 19, poz. 100). 6. Regionalne i lokalne organizacje turystyczne nie działające w celu osiągnięcia zysku. 7. Kościoły i inne związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i innych związków wyznaniowych. 8. Jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych, prowadzące statutową działalność w obszarze kultury i/lub turystyki.

	b	**Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)**	Osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektów
19	**Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów**		
	a	**Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie**	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL”
	b	**Tryb oceny wniosków o dofinansowanie**	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Zarząd Województwa Lubelskiego
			Tryb oceny wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL”
Część finansowa			
20	**Alokacja finansowa na działanie**		6,32 mln €
21	**Wkład ze środków unijnych na działanie**		5,37 mln €
22	**Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie**		0,95 mln €
23	**Przewidziana wielkość środków prywatnych na działanie**		Nie dotyczy
24	**Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)**		70% kosztów kwalifikowalnych projektu W przypadkach podlegających pomocy publicznej zgodnie z odpowiednim schematem pomocowym
25	**Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)**		0%, przy czym przedstawiony poziom wkładu własnego ma charakter preferencyjny, tj. wkład krajowy w projekcie może pochodzić (nawet w całości) ze środków innych niż środki własne beneficjenta. Ograniczenia w tym zakresie dotyczą: – projektów składanych przez jednostki samorządu terytorialnego lub jednostki im podległe, w przypadku których wkład pochodzący ze środków własnych lub pożyczek musi wynosić nie mniej niż 1% kosztów całkowitych projektu, – pomocy publicznej, gdzie wysokość wkładu własnego beneficjenta wynika z maksymalnych poziomów pomocy publicznej określonych w stosownych rozporządzeniach Ministra Rozwoju Regionalnego.
26	**Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)**		Warunki przyznawania pomocy publicznej zostaną ustalone po zatwierdzeniu schematów pomocy publicznej
27	**Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków**		Zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami
28	**Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)**		– projekty o wartości do 2 mln PLN – Na obszarach objętych PROW dofinansowanie w ramach RPO WL otrzymają: a. projekty o wartości (kwocie) dofinansowania powyżej 500 tys. PLN, b. projekty o wartości (kwocie) dofinansowania poniżej 500 tys. PLN tylko przypadku gdy beneficjent nie może korzystać ze wsparcia z PROW (np. gdy z PROW dana miejscowość otrzymała wsparcie na 400 tys. PLN, a kolejny projekt beneficjenta z tej miejscowości ma wartość przekraczającą pozostałą kwotę możliwą do wykorzystania w PROW).
29	**Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)**		Nie dotyczy

30	**Forma płatności**	Refundacja/Zaliczka
31	**Wysokość udziału cross-financingu (%)**	Nie dotyczy

Działanie 7.3. Współpraca międzyregionalna

1	**Nazwa programu operacyjnego**	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013
2	**Numer i nazwa priorytetu**	VII Kultura, turystyka i współpraca międzyregionalna
3.	**Nazwa Funduszu finansującego priorytet**	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4	**Instytucja Zarządzająca PO/RPO**	Zarząd Województwa Lubelskiego Departament Regionalnego Programu Operacyjnego
5	**Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
6	**Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
7	**Instytucja Certyfikująca**	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Departament Instytucji Certyfikującej
8	**Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)**	Wojewoda Lubelski
9	**Instytucja odpowiedzialna za otrzymanie płatności dokonywanych przez KE**	Ministerstwo Finansów
10	**Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności a rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)**	Zarząd Województwa Lubelskiego Departament Finansów /Bank Gospodarstwa Krajowego
11	**Numer i nazwa działania**	7.3. Współpraca międzyregionalna
12	**Cel i uzasadnienie działania**	Celem działania jest stworzenie efektywnych powiązań partnerskich w ramach współpracy międzyregionalnej (w układzie sieciowym i dwustronnym). Skutecznie prowadzona współpraca międzyregionalna w układzie dwustronnym lub sieciowym, realizowana w ramach działania prowadzić ma do podniesienia jakości zasobów ludzkich i sprzyjać rozwojowi gospodarki regionu, wpływając jednocześnie na wzrost zaufania społecznego i aktywności obywatelskiej. Efekty realizacji projektów prowadzić mają do wzrostu konkurencyjności Lubelszczyzny zwiększając zdolność instytucjonalną regionu. Ważną funkcją projektów realizowanych w ramach działania jest spójność priorytetów współpracy zagranicznej regionu z działaniami mającymi na celu poprawę wewnątrzregionalnych standardów społeczno-gospodarczych.
13	**Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami**	**Komplementarność z innymi działaniami RPO WL:** Oś Priorytetowa VII Kultura, turystyka i współpraca międzyregionalna **Komplementarność z innymi programami operacyjnymi:** **PO ZRSR i NOR:** Oś Priorytetowa III „Środki służące wspólnemu interesowi" Środek 3.6 Modyfikacja w celu zmiany przeznaczenia statków rybackich Oś IV „Zrównoważony rozwój obszarów zależnych od rybactwa" Środek 4.1 Zrównoważony rozwój obszarów

		zależnych od rybactwa Działanie 4.1.2. Wdrażanie Lokalnych Strategii Rozwoju Obszarów Rybackich (LSROR) **Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej:** Oś Priorytetowa I „Nowoczesna gospodarka" Działanie I.4. *Promocja i współpraca* **Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013** Oś 4 LEADER – Działanie „Wdrażanie projektów współpracy" **Program EIPiS:** **Program Współpracy Transgranicznej Polska – Białoruś – Ukraina** Oś Priorytetowa III Współpraca sieciowa oraz inicjatywy społeczności lokalnych Działanie 3.1 Budowanie potencjału współpracy na poziomie regionalnym i lokalnym. Działanie 3.2 Inicjatywy społeczności lokalnych **Program Operacyjny Kapitał Ludzki** Oś VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich Działanie 6.1 Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie Oś VII Promocja integracji społecznej Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji Oś VIII Regionalne kadry gospodarki Działanie 8.2 Transfer wiedzy
14	**Przykładowe rodzaje projektów**	Projekty mogą być realizowane na obszarze Unii Europejskiej w układzie partnerskim: bilateralnym (2 partnerów) lub sieciowym (3 i więcej partnerów) w ramach dwóch kategorii: **<u>Kategoria I: Partnerskie inicjatywy międzyregionalne</u>** (80% środków w ramach działania): W ramach kategorii przewidywana jest realizacja projektów (nie generujących dochodu) trwających maksymalnie 24 miesiące, których budżet kształtuje się na poziomie od 80 tys. PLN do 2 mln PLN. W przypadku projektów o charakterze regionalnym (samorząd województwa jako partner w projekcie), wysokość budżetu wynosi maksymalnie 4 mln PLN. 1. Wizyty studyjne, wymiana doświadczeń pomiędzy władzami lokalnymi, instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi i instytucjami wsparcia biznesu. 2. Sporządzanie ekspertyz, analiz porównawczych. 3. Organizowanie szkoleń, warsztatów szkoleniowych, seminariów informacyjnych i doradztwa zawodowego. 4. Organizowanie i udział w stażach zawodowych i praktykach. 5. Organizowanie konferencji, telekonferencji. 6. Realizacja wspólnych badań. 7. Tworzenie punktów / centrów / biur – instytucyjnych form współpracy. 8. Organizowanie targów, zawodów sportowych, festiwali, koncertów, warsztatów artystycznych i innych przedsięwzięć służących promocji regionu. 9. Wsparcie przedsięwzięć dotyczących wydawania publikacji, biuletynów informacyjnych, tworzenia stron internetowych, kampanie promocyjne, itp. **<u>Kategoria II: Małe inicjatywy międzyregionalne</u>** (20% środków w ramach działania) W ramach kategorii przewidywana jest realizacja

		projektów (nie generujących dochodu) trwających maksymalnie 12 miesięcy, których budżet kształtuje się na poziomie od 20 tys. PLN, o maksymalnej wartości poniżej 80 tys. PLN. 1. Nawiązywanie kontaktów międzyregionalnych. 2. Organizowanie wizyt studyjnych, wymiana doświadczeń pomiędzy władzami lokalnymi, instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi i instytucjami wsparcia biznesu. 3. Sporządzanie ekspertyz, analiz porównawczych. 4. Organizowanie szkoleń, warsztatów szkoleniowych, seminariów informacyjnych i doradztwa zawodowego. 5. Wymiany młodych ludzi oraz grup docelowych z sektora społecznego, badawczego, zawodowego i kulturalnego. 6. Organizowanie i udział w stażach zawodowych i praktykach. 7. Wydawanie publikacji i biuletynów informacyjnych, tworzenie stron internetowych. 8. Organizowanie konferencji, telekonferencji. 9. Realizacja wspólnych badań. 10. Tworzenie punktów / centrów / biur – instytucyjnych form współpracy. 11. Organizowanie imprez kulturalnych i turystycznych (np. targów, zawodów sportowych, festiwali, koncertów, warsztatów artystycznych i innych przedsięwzięć służących promocji regionu). 12. Wsparcie przedsięwzięć mających na celu podtrzymywanie tożsamości i tradycji regionu tj. publikacje, strony internetowe, kampanie promocyjne, itp. **Ograniczenia wynikające z linii demarkacyjnej:** **A. Ograniczenia wynikające z linii demarkacyjnej pomiędzy krajowymi programami operacyjnymi, PROW, PO Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich, a RPO:** **PO RPW** Oś Priorytetowa I „Nowoczesna gospodarka” Działanie I.4. Promocja i współpraca, projekty promujące współpracę międzyregionalną i międzynarodową (m.in. poprzez organizowanie seminariów, warsztatów, konferencji czy tworzenie wspólnych baz danych) o wartości powyżej 2 mln PLN **B. Ograniczenia w ramach RPO WL:** brak **C. Inne warunki:** W związku z tym, że część działań ma charakter interdyscyplinarny i obejmuje swym zasięgiem różne typy infrastruktury (np. tereny inwestycyjne, rewitalizacja miast i zdegradowanych obszarów zurbanizowanych) istnieje niebezpieczeństwo wystąpienia nakładania się pomocy. Aby tego uniknąć beneficjent musi zdecydować na etapie aplikowania o środki jaki cel realizuje jego projekt i na tej podstawie wybrać odpowiednie działanie RPO. Nie ma możliwości składania tego samego projektu do dwóch różnych działań RPO. W przypadku, gdy przez jednego beneficjenta, złożone zostaną do różnych działań RPO projekty realizujące

			różne cele ale o zbieżnym (podobnym, pokrywającym się) zakresie rzeczowym, a jeden z nich otrzyma dofinansowanie, beneficjent zobowiązany jest wycofać pozostały/pozostałe z procedury konkursowej lub listy rezerwowej .
15	**Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych**		
	a	**Temat priorytetowy**	80 – Promowanie partnerstw, paktów i inicjatyw poprzez tworzenie sieci współpracy odnośnych podmiotów 81 – Rozwiązania na rzecz podniesienia jakości opracowania, monitorowania, ewaluacji polityki i programów na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, wzmocnienie zdolnosci w zakresie realizacji polityk i programów
	b	**Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)**	Nie dotyczy
	c	**Forma finansowania**	01 – Pomoc bezzwrotna
	d	**Typ obszaru**	01 – Obszar miejski 05 – Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	**Działalność gospodarcza**	22 – Inne niewyszczególnione usługi
	f	**Lokalizacja**	obszar Unii Europejskiej
16	**Lista wydatków kwalifikowanych w ramach działania (jeśli dotyczy)**		Zasady dotyczące kwalifikowania wydatków w ramach działania zostały zawarte w *Wytycznych dotyczących kwalifikowania wydatków w ramach RPO WL na lata 2007-2013. Podręczniku kwalifikowalności wydatków.* Dokument ten jest zgodny z *Krajowymi wytycznymi dotyczącymi kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013*.
17	**Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)**		Nie przewiduje się stosowania cross-financingu
18	**Beneficjenci**		
	a	**Typ beneficjentów**	Instytucje z terenu województwa lubelskiego będące liderem projektu, działające w ramach umowy partnerskiej z co najmniej 1 partnerem spoza Lubelszczyzny i/lub z innego państwa członkowskiego UE 1. Jednostki samorządu terytorialnego; 2. Związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego; 3. Samorządowe jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną 4. Parki narodowe i krajobrazowe / podmioty zarządzające obszarami chronionymi; 5. PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne; 6. Jednostki naukowe; 7. Szkoły wyższe; 8. Osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły lub placówki w oparciu o ustawę z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz.U.04.256.2572); 9. Organizacje pozarządowe prowadzące statutową działalność w obszarze kultury i/lub turystyki. 10. Kościoły i inne związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i innych związków wyznaniowych; 11. Instytucje otoczenia biznesu/instytucje i organizacje wspierające rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności; 12. Jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych (nie wymienione).

	b	**Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)**	Osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektów
19	**Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów**		
	a	**Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie**	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL”
	b	**Tryb oceny wniosków o dofinansowanie**	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Zarząd Województwa Lubelskiego
			Tryb oceny wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL”
Część finansowa			
20	**Alokacja finansowa na działanie**		1,98 mln €
21	**Wkład ze środków unijnych na działanie**		1,19 mln €
22	**Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie**		0,21 mln €
23	**Przewidziana wielkość środków prywatnych na działanie**		0,58 mln €
24	**Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)**		Projekty nie objęte pomocą publiczną maksymalnie do 70% kosztów kwalifikowalnych projektu; Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z odpowiednim programem pomocowym
25	**Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)**		0%, przy czym przedstawiony poziom wkładu własnego ma charakter preferencyjny, tj. wkład krajowy w projekcie może pochodzić (nawet w całości) ze środków innych niż środki własne beneficjenta. Ograniczenia w tym zakresie dotyczą: projektów składanych przez jednostki samorządu terytorialnego lub jednostki im podległe, w przypadku których wkład pochodzący ze środków własnych lub pożyczek musi wynosić nie mniej niż 1% kosztów całkowitych projektu, projektów objętych pomocą publiczną – zgodnie z odpowiednim schematem pomocowym
26	**Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)**		Zasady dotyczące pomocy publicznej zawarte są w załączniku nr 6
27	**Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków**		Zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami
28	**Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)**		**<u>Kategoria I: Partnerskie inicjatywy międzyregionalne</u>** projekty od 80 tys. PLN do 2 mln PLN. W przypadku projektów o charakterze regionalnym (samorząd województwa jako partner w projekcie), wysokość budżetu wynosi maksymalnie 4 mln PLN. **<u>Kategoria II: Małe inicjatywy międzyregionalne (20% środków w ramach działania)</u>** Projekty od 20 tys. PLN, o maksymalnej wartości 80 tys. PLN.
29	**Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)**		Nie dotyczy
30	**Forma płatności**		Refundacja/Zaliczka
31	**Wysokość udziału cross-financingu (%)**		Nie dotyczy

2.8. Oś Priorytetowa VIII: *Infrastruktura społeczna*

Atrakcyjność inwestycyjna regionu, a co za tym idzie jej konkurencyjność, jest w dużej mierze zależna od odpowiedniej jakości infrastruktury społecznej. Nowoczesna gospodarka dla swojego rozwoju potrzebuje społeczeństwa dobrze wykształconego, cieszącego się zdrowiem i dobrą kondycją psychofizyczną.

Dlatego też poprawa warunków kształcenia oraz dostępu do wiedzy, usług medycznych i pomocy społecznej jest głównym celem Osi Priorytetowej VIII. Realizacja w/w celu przyczyni się do podniesienia jakości infrastruktury edukacyjnej oraz poprawy zdrowia mieszkańców regionu. W sposób istotny wpłynie to na poprawę warunków życia, a zarazem podniesie atrakcyjność regionu.

Cel główny Osi Priorytetowej zostanie osiągnięty poprzez realizację następujących celów szczegółowych:

- podniesienie poziomu kształcenia na wszystkich szczeblach nauczania oraz zwiększenie dostępu mieszkańców regionu do infrastruktury edukacyjnej i sportowej,
- poprawę jakości i dostępności do świadczeń udzielanych w zakresie ochrony zdrowia,
- poprawę jakości i dostępności do świadczeń udzielanych w zakresie pomocy społecznej.

Cel główny oraz cele szczegółowe Osi Priorytetowej zostaną osiągnięte poprzez wdrażanie następujących działań:

8.1. Infrastruktura dydaktyczna i społeczna szkół wyższych,

8.2. Infrastruktura szkolna i sportowa,

8.3. Ochrona zdrowia,

8.4. Pomoc społeczna.

Działanie 8.1. Infrastruktura dydaktyczna i społeczna szkół wyższych

SZCZEGÓŁOWY OPIS DZIAŁANIA		
1.	**Nazwa programu operacyjnego**	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013
2.	**Numer i nazwa priorytetu**	VIII Infrastruktura społeczna
3.	**Nazwa Funduszu finansującego priorytet**	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	**Instytucja Zarządzająca PO/RPO**	Zarząd Województwa Lubelskiego Departament Regionalnego Programu Operacyjnego
5	**Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
6	**Instytucja Pośrednicząca II stopnia (Instytucja Wrażająca) (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
7	**Instytucja Certyfikująca**	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Departament Instytucji Certyfikującej
8	**Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)**	Wojewoda Lubelski
9	**Instytucja odpowiedzialna za otrzymanie płatności dokonywanych przez KE**	Ministerstwo Finansów
10	**Instytucja odpowiedzialna za**	Zarząd Województwa Lubelskiego

	dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Departament Finansów /Bank Gospodarstwa Krajowego
11	**Numer i nazwa działania**	8.1. Infrastruktura dydaktyczna i społeczna szkół wyższych
12	**Cel i uzasadnienie działania**	Celem działania jest zwiększenie wykorzystania potencjału regionalnych szkół wyższych, a także poprawa dostępu do bazy dydaktycznej na poziomie wyższym. Wzmocnienie pozycji szkół wyższych ma na celu przygotowanie ich do odegrania kluczowej roli w kształceniu kadr gospodarki opartej na wiedzy. W procesie budowania tego typu gospodarki istotne jest dostosowanie kierunków kształcenia do ofert rynku pracy, a także zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej regionu i tworzenie warunków do wzrostu zatrudnienia. Region oferuje bogatą ofertę kształcenia wyższego, a jego stolica jest największym ośrodkiem akademickim we wschodniej Polsce. Lublin jako miasto uniwersyteckie dysponuje dużym zapleczem naukowym jednakże jakość i wyposażenie bazy dydaktycznej i badawczo - rozwojowej uniemożliwia pełne jego wykorzystanie. W ramach działania będą realizowane przedsięwzięcia podnoszące jakość nauczania na poziomie wyższym, wspomagające badania i projekty naukowe w strategicznych dla rozwoju regionu dziedzinach.
13	**Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami**	**Komplementarność z innymi działaniami RPO WL:** Oś priorytetowa I Przedsiębiorczość i innowacje Działanie 1.6 Badania i nowoczesne technologie w strategicznych dla regionu dziedzinach, Oś priorytetowa II Infrastruktura ekonomiczna Działanie 2.2 Regionalna infrastruktura B+R, Oś priorytetowa III Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne, Działanie 3.2 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich, Oś priorytetowa IV Społeczeństwo informacyjne Działanie 4.1 Społeczeństwo informacyjne, Oś priorytetowa VIII Infrastruktura społeczna Działanie 8.2 Infrastruktura szkolna i sportowa. **Komplementarność z innymi programami operacyjnymi:** **Program Operacyjny Kapitał Ludzki** Priorytet III Wysoka jakość systemu oświaty Działanie 3.3 Poprawa jakości kształcenia, Działanie 3.4 Otwartość systemu edukacji w kontekście uczenia się przez całe życie Priorytet IV Szkolnictwo wyższe i nauka Działanie 4.1 Wzmocnienie i rozwój potencjału dydaktycznego uczelni oraz zwiększenie liczby absolwentów kierunków o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy, Działanie 4.2 Rozwój kwalifikacji kadr systemu B+R i wzrost świadomości roli nauki w rozwoju gospodarczym, Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach Działanie 9.1 Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty, Działanie 9.2 Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego, Działanie 9.3 Upowszechnienie formalnego kształcenia ustawicznego, Działanie 9.4 Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty.

		Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko Oś priorytetowa IX Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna, Działanie 9.3 Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej, Oś priorytetowa XI Kultura i dziedzictwo kulturowe Działanie 11.3 Infrastruktura szkolnictwa artystycznego, Oś priorytetowa XIII Infrastruktura szkolnictwa wyższego Działanie 13.1 Infrastruktura szkolnictwa wyższego **Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka** Oś priorytetowa II Infrastruktura sfery B+R Działanie 2.1 Rozwój ośrodków o wysokim potencjale badawczym. **Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej** Oś priorytetowa I Nowoczesna gospodarka Działanie I.1. Infrastruktura uczelni.
14	**Przykładowe rodzaje projektów**	W ramach działania realizowane będą następujące rodzaje projektów: Roboty budowlane, modernizacja, wyposażenie obejmujące: 1. Obiekty infrastruktury dydaktycznej oraz badawczo - rozwojowej szkół wyższych (z wyłączeniem projektów dotyczących infrastruktury badawczo – rozwojowej wykorzystywanych jedynie do celów komercyjnych), 2. Obiekty infrastruktury społeczno-edukacyjnej uczelni np. akademiki, stołówki, 3. Obiekty infrastruktury sportowej przy szkołach wyższych. Roboty budowlane z zakresu infrastruktury technicznej i sanitarnej oraz zagospodarowanie otoczenia w/w obiektów a także przystosowanie ich do potrzeb osób niepełnosprawnych będą możliwe jako element realizacji powyższych typów projektów. Wsparcie szkół wyższych w zakresie inwestycji uwzględniających wyposażenie w sprzęt informatyczny (komputery oraz sprzęt peryferyjny) możliwe będzie wyłącznie w ramach projektów kompleksowych. **Ograniczenia wynikające z linii demarkacyjnej:** **A. Ograniczenia wynikające z linii demarkacyjnej pomiędzy krajowymi programami operacyjnymi, PROW, PO Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich, a RPO:** **Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko** – projekty z zakresu infrastruktury szkolnictwa wyższego realizowane w POIiŚ muszą mieć wartość minimalną wynoszącą 20 mln PLN, – projekty z zakresu termomodernizacji infrastruktury szkolnictwa wyższego realizowane w POIiŚ muszą mieć wartość minimalną wynoszącą 10 mln PLN, – projekty z zakresu rozwoju infrastruktury szkolnictwa artystycznego realizowane w ramach POIiŚ muszą mieć wartość minimalną w kwocie 4 mln PLN, **Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka** – projekty dotyczące infrastruktury badawczo - rozwojowej w ośrodkach o wysokim potencjale badawczym (m.in. centrach zaawansowanych technologii, centrach doskonałości, laboratoriach świadczących specjalistyczne usługi) realizowane w ramach POIG muszą mieć wartość minimalną wynoszącą 4 mln PLN.

			Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej Oś Priorytetowa I Nowoczesna Gospodarka, Działanie I.1. Infrastruktura uczelni. – projekty w zakresie poprawy infrastruktury dydaktycznej na poziomie kształcenia wyższego na kierunkach przyrodniczo – matematycznych bądź technicznych, a także innych kluczowych dla rozwoju społeczno – gospodarczego regionu realizowane w ramach PO RPW muszą mieć wartość minimalną wynoszącą 20 mln PLN. **B. Ograniczenia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego:** **demarkacja z Działaniem 2.2** W ramach Działania 8.1 realizowane będą projekty dotyczące budowy, modernizacji, wyposażenia obiektów infrastruktury dydaktycznej oraz badawczo - rozwojowej szkół wyższych (wyłączenie obejmuje projekty dotyczące infrastruktury badawczo – rozwojowej wykorzystywane jedynie do celów komercyjnych). **demarkacja z Działaniem 4.1** w ramach Działania 8.1 realizowane będą projekty polegające na zakupie komputerów i sprzętu peryferyjnego do celów dydaktycznych (wyłączenie obejmuje projekty polegające na doprowadzeniu internetu; zakupie sprzętu komputerowego i oprogramowania niezbędnego do funkcjonowania infrastruktury społeczeństwa informacyjnego oraz służącego do tworzenia platform edukacyjnych typu e - learning, itp.) **C. Inne warunki:** Zgodnie z art. 4 i 8 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów (Dz.U. z 2008 r., Nr 223, poz. 1459 z późn.zm) wyklucza się uzyskanie jednoczesnego wsparcia na to samo przedsięwzięcie ze środków pochodzących z budżetu UE oraz z kredytu, do którego beneficjentowi przysługuje premia, o której mowa we wskazanych artykułach. W związku z tym, że część działań ma charakter interdyscyplinarny i obejmuje swym zasięgiem różne typy infrastruktury (np. tereny inwestycyjne, rewitalizacja miast i zdegradowanych obszarów zurbanizowanych) istnieje niebezpieczeństwo wystąpienia nakładania się pomocy. Aby tego uniknąć beneficjent musi zdecydować na etapie aplikowania o środki, jaki cel realizuje jego projekt i na tej podstawie wybrać odpowiednie działanie RPO. Nie ma możliwości składania tego samego projektu do dwóch różnych działań RPO. W przypadku, gdy przez jednego beneficjenta, złożone zostaną do różnych działań RPO projekty realizujące różne cele, ale o zbieżnym (podobnym, pokrywającym się) zakresie rzeczowym, a jeden z nich otrzyma dofinansowanie, beneficjent zobowiązany jest wycofać pozostały/pozostałe z procedury konkursowej lub listy rezerwowej .
15	**Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych**		
	a	**Temat priorytetowy**	13 - Usługi i aplikacje dla obywateli (e-zdrowie, e- administracja, e-edukacja, e-integracja itp.) 43 - Efektywność energetyczna, produkcja skojarzona (Kogeneracja), zarządzanie energią 75 - Infrastruktura systemu oświaty 79 - Pozostała infrastruktura społeczna

	b	**Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)**	Nie dotyczy
	c	**Forma finansowania**	01 – Pomoc bezzwrotna
	d	**Typ obszaru**	01 – Obszar miejski 05 – Obszary wiejskie *(poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)*
	e	**Działalność gospodarcza**	18 – Edukacja 20 – Opieka społeczna, pozostałe usługi komunalne, społeczne i indywidualne 22 – Inne niewyszczególnione usługi
	f	**Lokalizacja**	Poziom NUTS 2
16	**Lista wydatków kwalifikowanych w ramach działania (jeśli dotyczy)**		Zasady dotyczące kwalifikowania wydatków w ramach działania zostały zawarte w *Wytycznych dotyczących kwalifikowania wydatków w ramach RPO WL na lata 2007-2013. Podręczniku kwalifikowalności wydatków*. Dokument ten jest zgodny z *Krajowymi wytycznymi dotyczącymi kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013*.
17	**Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)**		Nie przewiduje się stosowania cross-financingu
18	**Beneficjenci**		
	a	**Typ beneficjentów**	1. Uczelnie (publiczne i niepubliczne), 2. Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, stowarzyszenia i porozumienia, 3. Samorządowe jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną, 4. Organizacje pozarządowe prowadzące statutową działalność w obszarze kształcenia na poziomie wyższym. 5. Podmioty prowadzące statutową działalność w obszarze kształcenia wyższego działające w oparciu o ustawę z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz. U. z 2009 r., Nr 19, poz. 100). 6. Kościoły i inne związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i innych związków wyznaniowych prowadzące działalność w obszarze kształcenia na poziomie wyższym, 7. Jednostki naukowe.
	b	**Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)**	Osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektów.
19	**Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów**		
	a	**Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie**	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL”
	b	**Tryb oceny wniosków o dofinansowanie**	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Zarząd Województwa Lubelskiego
			Tryb oceny wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL”
Część finansowa			
20	**Alokacja finansowa na działanie ogółem**		44,31 mln €
21	**Wkład ze środków unijnych na działanie**		32,36 mln €
22	**Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie**		5,71 mln €
23	**Przewidziana wielkość środków prywatnych na działanie**		6,24 mln €

24	**Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)**	Projekty nie objęte pomocą publiczną maksymalnie do 75% kosztów kwalifikowalnych projektu W przypadkach podlegających pomocy publicznej z zgodnie z odpowiednim schematem pomocowym
25	**Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)**	0%, przy czym przedstawiony poziom wkładu własnego ma charakter preferencyjny, tj. wkład krajowy w projekcie może pochodzić (nawet w całości) ze środków innych niż środki własne beneficjenta. Ograniczenia w tym zakresie dotyczą: – projektów składanych przez jednostki samorządu terytorialnego lub jednostki im podległe, w przypadku których wkład pochodzący ze środków własnych lub pożyczek musi wynosić nie mniej niż 1% kosztów całkowitych projektu, – pomocy publicznej, gdzie wysokość wkładu własnego beneficjenta wynika z maksymalnych poziomów pomocy publicznej określonych w stosownych rozporządzeniach Ministra Rozwoju Regionalnego.
26	**Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)**	Zasady dotyczące pomocy publicznej zawarte są w załączniku nr 6
27	**Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków**	Zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami
28	**Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)**	– poniżej 4 mln PLN - projekty z zakresu rozwoju infrastruktury szkolnictwa artystycznego (uczelnie artystyczne), – poniżej 20 mln PLN – projekty z zakresu infrastruktury szkolnictwa wyższego , – poniżej 10 mln PLN - projekty z zakresu termomodernizacji infrastruktury szkolnictwa wyższego – poniżej 4 mln PLN - projekty dotyczące infrastruktury badawczo - rozwojowej w ośrodkach o wysokim potencjale badawczym (m.in. centrach zaawansowanych technologii, centrach doskonałości, laboratoriach świadczących specjalistyczne usługi), – poniżej 20 mln PLN - projekty w zakresie poprawy infrastruktury dydaktycznej na poziomie kształcenia wyższego na kierunkach przyrodniczo – matematycznych bądź technicznych, a także innych kluczowych dla rozwoju społeczno – gospodarczego regionu.
29	**Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
30	**Forma płatności**	Refundacja/Zaliczka
31	**Wysokość udziału cross-financingu (%)**	Nie dotyczy

Działanie 8.2. Infrastruktura szkolna i sportowa

SZCZEGÓŁOWY OPIS DZIAŁANIA		
1.	**Nazwa programu operacyjnego**	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013
2.	**Numer i nazwa priorytetu**	VIII Infrastruktura społeczna
3.	**Nazwa Funduszu finansującego priorytet**	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	**Instytucja Zarządzająca PO/RPO**	Zarząd Województwa Lubelskiego Departament Regionalnego Programu Operacyjnego
5	**Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
6	**Instytucja Wdrażająca (Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
7	**Instytucja Certyfikująca**	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego

		Departament Instytucji Certyfikującej
8	**Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)**	Wojewoda Lubelski
9	**Instytucja odpowiedzialna za otrzymanie płatności dokonywanych przez KE**	Ministerstwo Finansów
10	**Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)**	Zarząd Województwa Lubelskiego Departament Finansów /Bank Gospodarstwa Krajowego
11	**Numer i nazwa działania**	8.2. Infrastruktura szkolna i sportowa
12	**Cel i uzasadnienie działania**	Celem działania jest podniesienie poziomu kształcenia na wszystkich szczeblach nauczania (z wyłączeniem poziomu wyższego i przedszkolnego) oraz zwiększenie dostępu mieszkańców regionu do infrastruktury edukacyjnej i sportowej. Z uwagi na zwiększające się wymagania współczesnego rynku pracy, priorytetem będzie podjęcie działań zmierzających do zwiększenia dostępności kształcenia. W procesie budowania gospodarki opartej na wiedzy istotne jest dostosowanie kierunków kształcenia do ofert rynku pracy, a także zwiększenie zdolności adaptacyjnych pracowników, poprzez szerzenie idei ciągłego uczenia się i podnoszenia kwalifikacji. Uzupełnieniem możliwości edukacyjnych społeczeństwa winno być kształcenie ustawiczne, które odgrywa istotną rolę w procesach zmian zachodzących na rynku pracy. W związku z tym, że istniejąca sieć szkół w regionie jest stosunkowo dobrze rozwinięta, wsparciem objęte będą inwestycje ukierunkowane na poprawę jakości istniejących obiektów dydaktycznych, a także na ich wyposażenie i zaplecze socjalne. Istotny będzie również charakter projektów, tj. kompleksowość planowanych zadań. Bardzo ważnym kierunkiem kształcenia podstaw nowoczesnego społeczeństwa jest poprawa kondycji fizycznej poprzez zwiększenie dostępu do sportu, a tym samym rozwój infrastruktury sportowej. Biorąc pod uwagę fakt, iż sport coraz częściej jest obecny w życiu każdego człowieka i stanowi istotny bodziec rozwoju wielu gałęzi gospodarki, priorytetowo traktowane będą projekty z zakresu przyszkolnej infrastruktury sportowej, a także projekty polegające na budowie ogólnodostępnych obiektów sportowych z możliwością spełniania funkcji rekreacyjno – widowiskowej.
13	**Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami**	**Komplementarność z innymi działaniami RPO WL:** Oś priorytetowa I Przedsiębiorczość i innowacje, Działanie 1.6 Badania i nowoczesne technologie w strategicznych dla regionu dziedzinach, Oś priorytetowa II Infrastruktura ekonomiczna, Działanie 2.2 Regionalna infrastruktura B+R, Oś priorytetowa III Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne, Działanie 3.2 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich, Oś priorytetowa IV Społeczeństwo informacyjne, Działanie 4.1 Społeczeństwo informacyjne, Oś priorytetowa VI Środowisko i czysta energia, Działanie 6.2 Energia przyjazna środowisku, Oś priorytetowa VIII Infrastruktura społeczna, Działanie 8.1 Infrastruktura dydaktyczna i społeczna szkół wyższych.

		Komplementarność z innymi programami operacyjnymi: **Program Operacyjny Kapitał Ludzki** Priorytet III Wysoka jakość systemu oświaty Działanie 3.3 Poprawa jakości kształcenia, Działanie 3.4 Otwartość systemu edukacji w kontekście uczenia się przez całe życie Priorytet IV Szkolnictwo wyższe i nauka Działanie 4.1 Wzmocnienie i rozwój potencjału dydaktycznego uczelni oraz zwiększenie liczby absolwentów kierunków o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy, Działanie 4.2 Rozwój kwalifikacji kadr systemu B+R i wzrost świadomości roli nauki w rozwoju gospodarczym, Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach Działanie 9.1 Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty, Działanie 9.2 Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego, Działanie 9.3 Upowszechnienie formalnego kształcenia ustawicznego, Działanie 9.4 Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty. **Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko** Oś priorytetowa IX Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna, Działanie 9.3 Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej, Oś priorytetowa XI Kultura i dziedzictwo kulturowe Działanie 11.3 Infrastruktura szkolnictwa artystycznego, Oś priorytetowa XIII Infrastruktura szkolnictwa wyższego Działanie 13.1 Infrastruktura szkolnictwa wyższego **Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka** Oś priorytetowa II Infrastruktura sfery B+R Działanie 2.1 Rozwój ośrodków o wysokim potencjale badawczym. **Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej** Oś priorytetowa I Nowoczesna gospodarka Działanie I.1. Infrastruktura uczelni. **Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013** Oś priorytetowa III Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej Działanie Odnowa i rozwój wsi.
14	**Przykładowe rodzaje projektów**	W ramach działania realizowane będą następujące rodzaje projektów: Roboty budowlane wraz z modernizacją i wyposażeniem obejmujące: 1. Obiekty infrastruktury dydaktycznej i sportowej szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych oraz artystycznych, 2. Obiekty infrastruktury placówek kształcenia ustawicznego, praktycznego oraz doskonalenia zawodowego (objęte systemem oświaty), 3. Obiekty infrastruktury społeczno – edukacyjnej np.: bursy, internaty, stołówki, 4. Obiekty infrastruktury sportowej np.: kompleksy

		sportowe, baseny zamknięte, pływalnie odkryte, hale sportowe, stadiony, sale gimnastyczne, boiska sportowe, korty tenisowe. Wsparcie w/w obiektów w zakresie inwestycji uwzględniających wyposażenie w sprzęt informatyczny (komputery oraz sprzęt peryferyjny) możliwe będzie wyłącznie w ramach projektów kompleksowych. Wyposażenie, roboty budowlane z zakresu infrastruktury technicznej i sanitarnej oraz zagospodarowanie otoczenia obiektów i przystosowanie ich do potrzeb osób niepełnosprawnych będą możliwe jako element realizacji powyższych typów projektów. Wyłączeniu podlegają projekty realizowane w: - przedszkolach, - poradniach psychologiczno – pedagogicznych (w tym poradniach specjalistycznych), - bibliotekach pedagogicznych. **Ograniczenia wynikające z linii demarkacyjnej:** **A. Ograniczenia wynikające z linii demarkacyjnej pomiędzy krajowymi programami operacyjnymi, PROW, PO Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich, a RPO:** **Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko** – projekty z zakresu rozwoju infrastruktury szkolnictwa artystycznego realizowane w ramach POIiŚ muszą mieć minimalną wartość 4 mln PLN, – projekty z zakresu termomodernizacji obiektów szkolnych i sportowych realizowane w ramach POIiŚ muszą mieć minimalną wartość 10 mln PLN **Program Operacyjny Kapitał Ludzki** z ramach PO KL realizowane będą projekty polegające na: – organizowaniu zajęć dodatkowych dla uczniów wyrównujących ich szanse edukacyjne i rozwijające kompetencje kluczowe, – przyznawaniu stypendiów i pomocy materialnej dla uczniów, – dostosowywaniu kształcenia w systemie oświaty do potrzeb regionalnych i lokalnych rynków pracy, – podnoszeniu kwalifikacji kadr systemu edukacji, – upowszechnianiu kształcenia ustawicznego. **Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013** – w ramach PROW realizowane będą przedsięwzięcia inwestycyjne w obiektach sportowych przeznaczonych do użytku publicznego . Pomoc w ramach PROW może być przyznana na projekty spełniające następujące kryteria: **Kryterium lokalizacyjne:** Pomoc może być przyznana na projekty realizowane w: miejscowościach należących do gminy wiejskiej, albo miejscowościach należących do gminy miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast powyżej 5 tys. mieszkańców, albo w miejscowościach gminy miejskiej o liczbie mieszkańców mniejszej niż 5 tys., **Kryterium finansowe** Maksymalna wartość pomocy na realizację projektów

			w jednej miejscowości wynosi 500 tys. PLN w okresie realizacji PROW. **B. Ograniczenia w ramach RPO WL: demarkacja z działaniem 4.1.** - w ramach działania 8.2. realizowane będą projekty polegające na zakupie komputerów i sprzętu peryferyjnego (wyłączenie obejmuje doprowadzenie internetu, zakup sprzętu służącego do tworzenia platform edukacyjnych typu e – learning, itp.) **C. Inne warunki** W ramach jednego konkursu dany beneficjent może aplikować o dofinansowanie tylko jednego projektu. Zgodnie z art. 4 i 8 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów (Dz. U. z 2008 r., Nr 223, poz. 1459 z późn.zm.) wyklucza się uzyskanie jednoczesnego wsparcia na to samo przedsięwzięcie ze środków pochodzących z budżetu UE oraz z kredytu, do którego beneficjentowi przysługuje premia, o której mowa we wskazanych artykułach. W związku z tym, że część działań ma charakter interdyscyplinarny i obejmuje swym zasięgiem różne typy infrastruktury (np. tereny inwestycyjne, rewitalizacja miast i zdegradowanych obszarów zurbanizowanych) istnieje niebezpieczeństwo wystąpienia nakładania się pomocy. Aby tego uniknąć beneficjent musi zdecydować na etapie aplikowania o środki, jaki cel realizuje jego projekt i na tej podstawie wybrać odpowiednie działanie RPO. Nie ma możliwości składania tego samego projektu do dwóch różnych działań RPO. W przypadku, gdy przez jednego beneficjenta, złożone zostaną do różnych działań RPO projekty realizujące różne cele, ale o zbieżnym (podobnym, pokrywającym się) zakresie rzeczowym, a jeden z nich otrzyma dofinansowanie, beneficjent zobowiązany jest wycofać pozostały/pozostałe z procedury konkursowej lub listy rezerwowej .
15	**Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych**		
	a	**Temat priorytetowy**	13 - Usługi i aplikacje dla obywateli (e-zdrowie, e-administracja, e-edukacja, e-integracja itp.) 43 - Efektywność energetyczna, produkcja skojarzona (Kogeneracja), zarządzanie energią 75 – Infrastruktura systemu oświaty 79 – Pozostała infrastruktura społeczna
	b	**Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)**	Nie dotyczy
	c	**Forma finansowania**	01 – Pomoc bezzwrotna
	d	**Typ obszaru**	01 – Obszar miejski 05 – Obszary wiejskie *(poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)*
	e	**Działalność gospodarcza**	18 – Edukacja 20 – Opieka społeczna, pozostałe usługi komunalne, społeczne i indywidualne 22 – Inne niewyszczególnione usługi
	f	**Lokalizacja**	Poziom NUTS 2
16	**Lista wydatków kwalifikowanych w ramach działania (jeśli dotyczy)**		Zasady dotyczące kwalifikowania wydatków w ramach działania zostały zawarte w *Wytycznych dotyczących kwalifikowania wydatków w ramach RPO WL na lata 2007-2013. Podręczniku kwalifikowalności wydatków*.

			Dokument ten jest zgodny z *Krajowymi wytycznymi dotyczącymi kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013*.
17	**Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)**		Nie przewiduje się stosowania cross-financingu.
18	**Beneficjenci**		
	a	**Typ beneficjentów**	1. Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, stowarzyszenia i porozumienia, 2. Samorządowe jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną, 3. Spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiada jednostka samorządu terytorialnego, działająca w obszarze edukacji, wychowania i sportu, 4. Organizacje pozarządowe prowadzące statutową działalność w obszarze edukacji, wychowania i sportu. 5. Podmioty działające w oparciu o ustawę z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz. U. z 2009 r., Nr 19, poz. 100) prowadzące statutową działalność w obszarze edukacji, wychowania i sportu, 6. Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych prowadzące działalność w obszarze edukacji, wychowania i sportu, 7. Właściwy minister oraz osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły lub placówki w rozumieniu ustawy z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. 04.256.2572), 8. Ochotnicze Hufce Pracy.
	b	**Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)**	Osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektów
19	**Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów**		
	a	**Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie**	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL”
	b	**Tryb oceny wniosków o dofinansowanie**	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Zarząd Województwa Lubelskiego
			Tryb oceny wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL”
Część finansowa			
20	**Alokacja finansowa na działanie ogółem**		88,11 mln €
21	**Wkład ze środków unijnych na działanie**		71,41 mln €
22	**Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie**		12,46 mln €
23	**Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie**		4,24 mln €
24	**Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na pozi omie projektu (%)**		Projekty nie objęte pomocą publiczną maksymalnie do 80 % kosztów kwalifikowanych projektu; Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z odpowiednim programem pomocowym.
25	**Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)**		0%, przy czym przedstawiony poziom wkładu własnego ma charakter preferencyjny, tj. wkład krajowy w projekcie może pochodzić (nawet w całości) ze środków innych niż środki własne beneficjenta.

		Ograniczenia w tym zakresie dotyczą: – projektów składanych przez jednostki samorządu terytorialnego lub jednostki im podległe, w przypadku których wkład pochodzący ze środków własnych lub pożyczek musi wynosić nie mniej niż 1% kosztów całkowitych projektu, – pomocy publicznej, gdzie wysokość wkładu własnego beneficjenta wynika z maksymalnych poziomów pomocy publicznej określonych w stosownych rozporządzeniach Ministra Rozwoju Regionalnego.
26	**Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)**	Zasady dotyczące pomocy publicznej zawarte są w załączniku nr 6.
27	**Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków**	Zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami
28	**Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)**	Projekty z zakresu rozwoju infrastruktury szkolnictwa artystycznego poniżej 4 mln PLN - – Na obszarach nie objętych PROW – bez minimalnej/maksymalnej wartości projektów (z wyjątkiem termomodernizacji). – Na obszarach objętych PROW dofinansowanie w ramach RPO WL otrzymają: a. projekty o wartości (kwocie) dofinansowania powyżej 500 tys. PLN,, b. projekty o wartości (kwocie) dofinansowania poniżej 500 tys. PLN tylko w przypadku gdy beneficjent nie może korzystać ze wsparcia z PROW (np. gdy z PROW dana miejscowość otrzymała wsparcie na 400 tys. PLN, a kolejny projekt beneficjenta z tej miejscowości ma wartość przekraczającą pozostałą kwotę możliwą do wykorzystania w PROW). Projekty nie objęte zakresem pomocy PROW (tj. nie realizowane w obiektach sportowych przeznaczonych do użytku publicznego) np. dotyczące szkół będą realizowane w RPO bez ograniczeń kwotowych i terytorialnych. – **Maksymalna wartość projektu z zakresu termomodernizacji obiektów szkolnych i sportowych – do 10 mln PLN.**
29	**Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)**	**Maksymalna kwota wsparcia wynosi - 14 mln PLN**
30	**Forma płatności**	Refundacja/Zaliczka
31	**Wysokość udziału cross-financingu (%)**	Nie dotyczy.

Działanie 8.3. Ochrona zdrowia

SZCZEGÓŁOWY OPIS DZIAŁANIA		
1.	**Nazwa programu operacyjnego**	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013
2.	**Numer i nazwa priorytetu**	VIII Infrastruktura społeczna
3.	**Nazwa Funduszu finansującego priorytet**	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	**Instytucja Zarządzająca PO/RPO**	Zarząd Województwa Lubelskiego Departament Regionalnego Programu Operacyjnego
5	**Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
6	**Instytucja Wdrażająca (Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy

7	**Instytucja Certyfikująca**	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Departament Instytucji Certyfikującej
8	**Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)**	Wojewoda Lubelski
9	**Instytucja odpowiedzialna za otrzymanie płatności dokonywanych przez KE**	Ministerstwo Finansów
10	**Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)**	Zarząd Województwa Lubelskiego Departament Finansów /Bank Gospodarstwa Krajowego
11	**Numer i nazwa działania**	8.3 Ochrona zdrowia
12	**Cel i uzasadnienie działania**	Celem działania jest poprawa jakości i dostępności do świadczeń udzielanych w zakresie publicznej ochrony zdrowia. Jego realizacja podyktowana jest dynamiką zmian demograficznych oraz znaczącym poziomem niedoinwestowania infrastruktury i wyposażenia jednostek służby zdrowia, co ma bezpośredni wpływ na poziom i jakość świadczonych usług medycznych. Z uwagi na fakt, iż ilość oraz rozmieszczenie placówek ochrony zdrowia w województwie lubelskim zabezpiecza potrzeby mieszkańców w zakresie stacjonarnej, podstawowej i specjalistycznej opieki medycznej oraz uwzględniając porównywalność wskaźników odnoszących się do stanu infrastruktury ochrony zdrowia w województwie oraz w kraju, najistotniejsze z punktu widzenia potrzeb regionu stają się działania wspierające realizację zadań przyczyniających się do poprawy funkcjonowania istniejących jednostek ochrony zdrowia. Refundacji podlegać będą inwestycje w aparaturę medyczną, systemy informatyczne, a także roboty budowlane (z wyłączeniem budowy, rozbudowy, nadbudowy) w istniejących obiektach. Priorytetowo traktowane będą przedsięwzięcia ukierunkowane na zakup i modernizację sprzętu wysokospecjalistycznego, a także sprzętu służącego wykrywaniu i leczeniu chorób układu krążenia oraz nowotworów. Z uwagi na konieczność dostosowania jednostek ochrony zdrowia do obowiązujących uregulowań prawnych, wspierane będą również przedsięwzięcia stwarzające możliwość dostosowania placówek ochrony zdrowia do obowiązujących przepisów prawa[29].
13	**Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami**	**Komplementarność z innymi działaniami RPO WL:** Oś Priorytetowa I Przedsiębiorczość i innowacje, Działanie 1.1 Dotacje dla nowopowstałych mikroprzedsiębiorstw, Działanie 1.2 Dotacje inwestycyjne dla mikroprzedsiębiorstw, Działanie 1.3 Dotacje inwestycyjne dla małych i średnich przedsiębiorstw, Działanie 1.4 Dotacje inwestycyjne w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska oraz w zakresie odnawialnych źródeł

[29] Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 lutego 2011 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej (Dz. U. 2011 nr 31 poz. 158), a począwszy od dnia 1 lipca 2012 r. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2012 r., poz. 739).

		energii, Oś Priorytetowa III Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne, Działanie 3.2 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich, Oś Priorytetowa IV Społeczeństwo informacyjne, Działanie 4.1 Społeczeństwo informacyjne, Oś Priorytetowa VI Środowisko i czysta energia, Działanie 6.2. Energia przyjazna środowisku. **Komplementarność z innymi programami operacyjnymi:** **Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko** Oś Priorytetowa IX Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna, Działanie 9.3 Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej, Oś Priorytetowa XII Bezpieczeństwo zdrowotne i poprawa efektywności systemu ochrony zdrowia, Działanie 12.1 Rozwój systemu ratownictwa medycznego, Działanie 12.2 Inwestycje w infrastrukturę ochrony zdrowia o znaczeniu ponadregionalnym. **Program Operacyjny Kapitał Ludzki** Priorytet II Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących, Działanie 2.3 Wzmocnienie potencjału zdrowia osób pracujących oraz poprawa jakości funkcjonowania systemu ochrony zdrowia..
14	**Przykładowe rodzaje projektów**	**Ochrona zdrowia – projekty realizowane przez szpitale[30]:** 1. Zakup i modernizacja sprzętu medycznego oraz wdrożenie systemów informatycznych: – Zakup i modernizacja sprzętu medycznego z możliwością dostosowania pomieszczeń i infrastruktury technicznej do zainstalowania przedmiotowego sprzętu (maks. wartość prac dostosowawczych nie może przekroczyć 20% całkowitej kwoty projektu). – Telemedycyna, budowa, rozbudowa i zakup systemów informatycznych wspierających zarządzanie realizacją zadań publicznych w zakresie ochrony zdrowia, systemów do obiegu informacji medycznej, systemów przechowywania i przetwarzania danych medycznych (e-medycyna). 2. Dostosowanie szpitali do rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie wymagań, jakimi powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia ZOZ. 3. Termomodernizacja budynków szpitalnych. Istnieje możliwość realizacji kompleksowych zadań przez zakłady opieki zdrowotnej posiadające w swoich strukturach organizacyjnych szpital oraz przychodnię i/lub ośrodek zdrowia i/lub poradnię w zakresie: informatyzacji, termomodernizacji, dostosowania do rozporządzeń Ministra Zdrowia w sprawie wymagań, jakimi powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia ZOZ. Termomodernizacja i dostosowanie do w/w rozporządzenia Ministra Zdrowia może być realizowane w ramach jednego budynku ZOZ,

[30] Szpitale w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. 2011 nr 112 poz. 654 z późn. zm.).

		w którym znajdują się oddziały oraz przychodnie i/lub ośrodek zdrowia i/lub poradnie. **Ochrona zdrowia – projekty realizowane przez przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie[31]:** – Zakup i modernizacja sprzętu medycznego – Telemedycyna, budowa, rozbudowa i zakup systemów informatycznych wspierających zarządzanie realizacją zadań publicznych w zakresie ochrony zdrowia, systemów do obiegu informacji medycznej, systemów przechowywania i przetwarzania danych medycznych (e-medycyna). – Dostosowanie przychodni, ośrodków zdrowia i poradni do rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie wymagań, jakimi powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia ZOZ. – Termomodernizacja budynków przychodni, ośrodków zdrowia i poradni. – Roboty budowlane (z wyłączeniem budowy, rozbudowy, nadbudowy) w budynkach przychodni, ośrodków zdrowia i poradni. **Ograniczenia wynikające z linii demarkacyjnej:** **A. Ograniczenia wynikające z linii demarkacyjnej pomiędzy krajowymi programami operacyjnymi, PROW, PO Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich, a RPO:** **Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko** Oś priorytetowa IX Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna Działanie 9.3 Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej. Wsparcie finansowe mogą uzyskać projekty z zakresu termomodernizacji obiektów ochrony zdrowia, których minimalna wartość wynosi 10 mln PLN. Oś Priorytetowa XII Bezpieczeństwo zdrowotne i poprawa efektywności systemu ochrony zdrowia, Zakres pomocy obejmuje projekty z zakresu ratownictwa medycznego oraz infrastruktury ochrony zdrowia o znaczeniu ponadregionalnym dla zapewnienia specjalistycznych i wysokospecjalistycznych świadczeń zdrowotnych. **Program Operacyjny Kapitał Ludzki** Priorytet II Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących, Działanie 2.3 Wzmocnienie potencjału zdrowia osób pracujących oraz poprawa jakości funkcjonowania systemu ochrony zdrowia. Pomoc może być przeznaczona na realizację projektów z zakresu: – podnoszenia kwalifikacji i umiejętności personelu medycznego, – podnoszenia jakości w jednostkach służby zdrowia, – poprawy stanu zdrowia osób pracujących poprzez

[31] Przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. 2011 nr 112 poz. 654 z późn. zm.).

			opracowanie programów profilaktycznych oraz programów wspierających powrót do pracy. **B. Ograniczenia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego:** – Wyłączeniu podlegają projekty, których realizacja zakłada budowę, rozbudowę i nadbudowę budynków. Wyłączeniu podlegają projekty, których realizacja nie jest zbieżna z kontraktem z Narodowym Funduszem Zdrowia. Instytucja Zarządzająca w celu potwierdzenia spójności aktualnie posiadanego kontraktu z NFZ z przedmiotem projektu oraz potwierdzenia realizacji celu publicznego przez Beneficjenta bada czy podmiot ubiegający się o wsparcie posiada aktualny kontrakt z NFZ na usługę lub usługi medyczne objęte przedmiotem projektu realizowane w ramach istniejących jednostek organizacyjnych ZOZ zgodnie z aktualnym wypisem z rejestru zoz . – Realizacja projektów nie może powodować zwiększenia istniejącego sektora ochrony zdrowia (np. przyrostu łóżek szpitalnych) – Realizacja projektów obejmujących zakup i modernizację sprzętu medycznego nie może obejmować wyrobów i produktów jednorazowego użytku. **C. Inne warunki** <u>W ramach jednego konkursu dany beneficjent może aplikować o dofinansowanie tylko jednego projektu.</u> Zgodnie z art. 4 i 8 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów (Dz.U. z 2008 r., Nr 223, poz. 1459 z późn. zm.) wyklucza się uzyskanie jednoczesnego wsparcia na to samo przedsięwzięcie ze środków pochodzących z budżetu UE oraz z kredytu, do którego beneficjentowi przysługuje premia, o której mowa we wskazanych artykułach. W związku z tym, że część działań ma charakter interdyscyplinarny i obejmuje swym zasięgiem różne typy infrastruktury (np. tereny inwestycyjne, rewitalizacja miast i zdegradowanych obszarów zurbanizowanych) istnieje niebezpieczeństwo wystąpienia nakładania się pomocy. Aby tego uniknąć beneficjent musi zdecydować na etapie aplikowania o środki jaki cel realizuje jego projekt i na tej podstawie wybrać odpowiednie działanie RPO. Nie ma możliwości składania tego samego projektu do dwóch różnych działań RPO. W przypadku, gdy przez jednego beneficjenta, złożone zostaną do różnych działań RPO projekty realizujące różne cele, ale o zbieżnym (podobnym, pokrywającym się) zakresie rzeczowym, a jeden z nich otrzyma dofinansowanie, beneficjent zobowiązany jest wycofać pozostały/pozostałe z procedury konkursowej lub listy rezerwowej .
15	**Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych**		
	a	**Temat priorytetowy**	11 – Technologie informacyjne i komunikacyjne *(dostęp, bezpieczeństwo, interoperacyjność, zapobieganie zagrożeniom, badania, innowacje, treści cyfrowe, itp.)* 43 - Efektywność energetyczna, produkcja skojarzona (Kogeneracja), zarządzanie energią 76 – Infrastruktura ochrony zdrowia
	b	**Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)**	11 – Technologie informacyjne i komunikacyjne *(dostęp, bezpieczeństwo, interoperacyjność, zapobieganie zagrożeniom, badania, innowacje, treści cyfrowe, itp.)*

	c	**Forma finansowania**	01 – Pomoc bezzwrotna
	d	**Typ obszaru**	01 – Obszar miejski 05 – Obszary wiejskie *(poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)*
	e	**Działalność gospodarcza**	19 – Działalność w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego
	f	**Lokalizacja**	Poziom NUTS 2
16	**Lista wydatków kwalifikowanych w ramach działania (jeśli dotyczy)**		Zasady dotyczące kwalifikowania wydatków w ramach działania zostały zawarte w *Wytycznych dotyczących kwalifikowania wydatków w ramach RPO WL na lata 2007-2013. Podręczniku kwalifikowalności wydatków*. Dokument ten jest zgodny z *Krajowymi wytycznymi dotyczącymi kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013*.
17	**Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)**		Możliwość stosowania cross-financingu ograniczona jest jedynie do działań, które są niezbędne dla pomyślnej realizacji projektu oraz są bezpośrednio powiązane z projektem (np. wykorzystanie narzędzi ICT, rozwój modułów informacyjnych, platform e-usług i baz danych, szkolenia w zakresie wdrażania aplikacji usług ICT). Wsparciem w ramach cross – financingu mogą być objęte działania ukierunkowane na rozwój potencjału ludzkiego w zakresie podnoszenia kwalifikacji i kompetencji niezbędnych do prawidłowej realizacji projektu i osiągnięcia jego celów. Realizacja powyższych działań umożliwi beneficjentom właściwą i kompleksową realizację projektów z uwzględnieniem odpowiedniego przygotowania kadr zarządzających i pracowników.
18	**Beneficjenci**		
	a	**Typ beneficjentów**	Jednostki prowadzące działalność w publicznym systemie ochrony zdrowia: 1. Jednostki samorządu terytorialnego. 2. Związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego. 3. Samorządowe jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną. 4. Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych. 5. Organizacje pozarządowe posiadające osobowość prawną. 6. Spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiada jednostka samorządu terytorialnego, działające w obszarze ochrony zdrowia. 7. Zakłady opieki zdrowotnej (szpitale, przychodnie, ośrodki zdrowia i poradnie w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. 2011 nr 112 poz. 654 z późn. zm.), dla których organem założycielskim są jednostki wymienione w punktach 1-6. W przypadku podmiotów, nie posiadających osobowości prawnej, w ich imieniu występować mogą organy założycielskie posiadające osobowość prawną wymienione w punktach od 1 do 6.
	b	**Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)**	Osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektów.
19	**Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów**		
	a	**Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie**	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL.”

	b	**Tryb oceny wniosków o dofinansowanie**	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Zarząd Województwa Lubelskiego.
			Tryb oceny wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL".
Część finansowa			
20	**Alokacja finansowa na działanie ogółem**		64,54 mln €
21	**Wkład ze środków unijnych na działanie**		50,19 mln €
22	**Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie**		9 mln €
23	**Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie**		5,35 mln €
24	**Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)**		Projekty nie objęte pomocą publiczną maksymalnie do 85% kosztów kwalifikowanych projektu; Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z odpowiednim programem pomocowym.
25	**Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)**		0%, przy czym przedstawiony poziom wkładu własnego ma charakter preferencyjny, tj. wkład krajowy w projekcie może pochodzić (nawet w całości) ze środków innych niż środki własne beneficjenta. Ograniczenia w tym zakresie dotyczą: – projektów składanych przez jednostki samorządu terytorialnego lub jednostki im podległe, w przypadku których wkład pochodzący ze środków własnych lub pożyczek musi wynosić nie mniej niż 1% kosztów całkowitych projektu, – pomocy publicznej, gdzie wysokość wkładu własnego beneficjenta wynika z maksymalnych poziomów pomocy publicznej określonych w stosownych rozporządzeniach Ministra Rozwoju Regionalnego.
26	**Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)**		Zasady dotyczące pomocy publicznej zawarte są w załączniku nr 6.
27	**Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków**		Zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami
28	**Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)**		Maksymalna wartość projektu z zakresu: – termomodernizacji obiektów ochrony zdrowia – do 10 mln PLN.
29	**Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)**		**Maksymalna kwota wsparcia dla projektów z zakresu:** I. Ochrony zdrowia – projekty realizowane przez szpitale[32]: 1. Zakup i modernizacja sprzętu medycznego oraz wdrożenie systemów informatycznych - 5 mln PLN: 2. Dostosowanie szpitali do rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie wymagań, jakimi powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia ZOZ – 10 mln PLN. II. Ochrony zdrowia – projekty realizowane przez przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie[33] - 2 mln PLN.
30	**Forma płatności**		Refundacja/Zaliczka

[32] Szpitale w rozumieniu ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. z 2007 r. Nr 14 poz. 89 z późn. zm).

[33] Przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie w rozumieniu ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. z 2007 r. Nr 14 poz. 89 z późn. zm).

31	**Wysokość udziału cross-financingu (%)**	W należycie uzasadnionych przypadkach dopuszcza się możliwość finansowania działań, które należą do obszaru interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego, w zakresie nie większym niż 10% kosztów kwalifikowanych projektu.

Działanie 8.4. Pomoc społeczna

SZCZEGÓŁOWY OPIS DZIAŁANIA		
1.	**Nazwa programu operacyjnego**	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013
2.	**Numer i nazwa priorytetu**	VIII Infrastruktura społeczna
3.	**Nazwa Funduszu finansującego priorytet**	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	**Instytucja Zarządzająca PO/RPO**	Zarząd Województwa Lubelskiego Departament Regionalnego Programu Operacyjnego
5	**Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
6	**Instytucja Wdrażająca (Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
7	**Instytucja Certyfikująca**	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Departament Instytucji Certyfikującej
8	**Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)**	Wojewoda Lubelski
9	**Instytucja odpowiedzialna za otrzymanie płatności dokonywanych przez KE**	Ministerstwo Finansów
10	**Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)**	Zarząd Województwa Lubelskiego Departament Finansów /Bank Gospodarstwa Krajowego
11	**Numer i nazwa działania**	8.4. Pomoc społeczna
12	**Cel i uzasadnienie działania**	Celem działania jest poprawa jakości i dostępności świadczeń z zakresu pomocy społecznej, udzielanych przez domy pomocy społecznej i placówki opiekuńczo - wychowawcze. W związku z malejącą liczbą miejsc w ww. placówkach oraz starzeniem się społeczeństwa, wspierane będą kompleksowe zadania przyczyniające się do poprawy dostępności i jakości usług świadczonych przez placówki pomocy społecznej. Refundacji podlegać będą projekty z zakresu modernizacji i termomodernizacji obiektów, z możliwością zagospodarowania przyległego otoczenia, oraz zakupu wyposażenia jako elementu uzupełniającego daną inwestycję. Z uwagi na konieczność dostosowania jednostek pomocy społecznej do obowiązujących uregulowań prawnych, wspierane będą również przedsięwzięcia stwarzające możliwość dostosowania placówek pomocy społecznej do obowiązujących przepisów prawa[34].
13	**Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami**	**Komplementarność z innymi działaniami RPO WL** Oś Priorytetowa I Przedsiębiorczość i innowacje, Działanie 1.1 Dotacje dla nowopowstałych mikroprzedsiębiorstw, Działanie 1.2 Dotacje inwestycyjne dla

[34] Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 października 2005 roku w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r. nr 217, poz.1837) oraz Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 października 2007 r. w sprawie placówek opiekuńczo – wychowawczych (Dz. U. z 2007 r nr 201, poz.1455)."

		mikroprzedsiębiorstw, Działanie 1.3 Dotacje inwestycyjne dla małych i średnich przedsiębiorstw, Działanie 1.4 Dotacje inwestycyjne w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska oraz w zakresie odnawialnych źródeł energii, Oś Priorytetowa III Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne, Działanie 3.2 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich Oś Priorytetowa VI Środowisko i czysta energia, Działanie 6.2. Energia przyjazna środowisku **Komplementarność z innymi programami operacyjnymi:** **Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko** Oś Priorytetowa IX Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna, Działanie 9.3 Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej, **Program Operacyjny Kapitał Ludzki** Priorytet I Zatrudnienie i integracja społeczna, Działanie 1.2 Wsparcie systemowe instytucji pomocy i integracji. Priorytet VII Promocja integracji społecznej, Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji
14	**Przykładowe rodzaje projektów**	**Typy projektów dla domów pomocy społecznej i placówek opiekuńczo – wychowawczych działających w obszarze pomocy społecznej[35]:** – Modernizacja obiektów świadczących usługi w zakresie pomocy społecznej. – Dostosowanie obiektów pomocy społecznej do Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 października 2005 roku w sprawie domów pomocy społecznej oraz Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 października 2007 r. w sprawie placówek opiekuńczo – wychowawczych – Termomodernizacja budynków pomocy społecznej. Istnieje możliwość dofinansowania prac związanych z zagospodarowaniem przyległego otoczenia oraz zakupu wyposażenia jako elementów uzupełniających ww. typy projektów. **Ograniczenia wynikające z linii demarkacyjnej:** **A. Ograniczenia wynikające z linii demarkacyjnej pomiędzy krajowymi programami operacyjnymi, PROW, PO Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich, a RPO:** **Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko** Oś priorytetowa IX Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna, Działanie 9.3 Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej. Wsparcie finansowe mogą uzyskać projekty z zakresu termomodernizacji obiektów pomocy społecznej, których minimalna wartość wynosi 10 mln PLN. **Program Operacyjny Kapitał Ludzki.**

[35] Pomoc społeczna w rozumieniu ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64 poz. 593 z późn. zm).

			Priorytet I Zatrudnienie i integracja społeczna, Działanie 1.2 Wsparcie systemowe instytucji pomocy i integracji społecznej. Pomoc może być przeznaczona m.in. na realizację projektów z zakresu podnoszenia kwalifikacji kadry instytucji pomocy i integracji społecznej. Priorytet VII Promocja integracji społecznej, Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji. Wsparcie finansowe mogą uzyskać projekty zakładające m.in. upowszechnianie aktywnej integracji i pracy socjalnej w regionie (wzmocnienie kadrowe służb pomocy społecznej) **B. Ograniczenia w ramach RPO WL** – Wyłączeniu podlegają projekty z zakresu budowy, rozbudowy, nadbudowy lub zakupu systemów informatycznych wspierających zarządzanie realizacją zadań publicznych w zakresie pomocy społecznej. – Realizacja projektów obejmujących zakup wyposażenia nie może obejmować wyrobów i produktów jednorazowego użytku. **C. Inne warunki:** Zgodnie z art. 4 i 8 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów (Dz. U. z 2008 r., Nr 223, poz. 1459 z późn.zm) wyklucza się uzyskanie jednoczesnego wsparcia na to samo przedsięwzięcie ze środków pochodzących z budżetu UE oraz z kredytu, do którego beneficjentowi przysługuje premia, o której mowa we wskazanych artykułach. W związku z tym, ze część działań ma charakter interdyscyplinarny i obejmuje swym zasięgiem różne typy infrastruktury (np. tereny inwestycyjne, rewitalizacja miast i zdegradowanych obszarów zurbanizowanych) istnieje niebezpieczeństwo wystąpienia nakładania się pomocy. Aby tego uniknąć beneficjent musi zdecydować na etapie aplikowania o środki jaki cel realizuje jego projekt i na tej podstawie wybrać odpowiednie działanie RPO. Nie ma możliwości składania tego samego projektu do dwóch różnych działań RPO. W przypadku, gdy przez jednego beneficjenta, złożone zostaną do różnych działań RPO projekty realizujące różne cele, ale o zbieżnym (podobnym, pokrywającym się) zakresie rzeczowym, a jeden z nich otrzyma dofinansowanie, beneficjent zobowiązany jest wycofać pozostały/pozostałe z procedury konkursowej lub listy rezerwowej .
15	**Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych**		
	a	**Temat priorytetowy**	79 – Pozostała infrastruktura społeczna
	b	**Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)**	Nie dotyczy
	c	**Forma finansowania**	01 – Pomoc bezzwrotna
	d	**Typ obszaru**	01 – Obszar miejski 05 – Obszary wiejskie *(poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)*
	e	**Działalność gospodarcza**	20 – Opieka społeczna, pozostałe usługi komunalne, społeczne i indywidualne
	f	**Lokalizacja**	poziom NUTS 2
16	**Lista wydatków kwalifikowanych w ramach działania (jeśli dotyczy)**		Zasady dotyczące kwalifikowania wydatków w ramach działania zostały zawarte w *Wytycznych dotyczących kwalifikowania wydatków w ramach RPO WL na lata 2007-2013. Podręczniku kwalifikowalności wydatków*. Dokument ten jest zgodny z *Krajowymi wytycznymi dotyczącymi kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013*.

17	**Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)**		Nie przewiduje się stosowania cross-financingu.
18	**Beneficjenci**		
	a	**Typ beneficjentów**	Jednostki prowadzące działalność w obszarze pomocy społecznej: 1. Jednostki samorządu terytorialnego. 2. Związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego. 3. Samorządowe jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną. 4. Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych. 5. Organizacje pozarządowe posiadające osobowość prawną. 6. Domy pomocy społecznej i placówki opiekuńczo - wychowawcze w rozumieniu ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej z późniejszymi zmianami, dla których organem założycielskim są jednostki wymienione w punktach 1-5. W przypadku podmiotów, nie posiadających osobowości prawnej, w ich imieniu mogą występować organy założycielskie posiadające osobowość prawną, wymienione w punktach od 1 do 5.
	b	**Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)**	Osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektów.
19	**Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów**		
	a	**Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie**	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL”.
	b	**Tryb oceny wniosków o dofinansowanie**	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Zarząd Województwa Lubelskiego.
			Tryb oceny wniosków o dofinansowanie jest określony w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO WL”.
Część finansowa			
20	**Alokacja finansowa na działanie ogółem**		5,66 mln €
21	**Wkład ze środków unijnych na działanie**		4,45 mln €
22	**Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie**		0,78 mln €
23	**Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie**		0,43 mln €
24	**Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)**		Projekty nie objęte pomocą publiczną maksymalnie do 85% kosztów kwalifikowanych projektu; Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z odpowiednim programem pomocowym.
25	**Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)**		0%, przy czym przedstawiony poziom wkładu własnego ma charakter preferencyjny, tj. wkład krajowy w projekcie może pochodzić (nawet w całości) ze środków innych niż środki własne beneficjenta. Ograniczenia w tym zakresie dotyczą: – projektów składanych przez jednostki samorządu terytorialnego lub jednostki im podległe, w przypadku których wkład pochodzący ze środków własnych lub pożyczek musi wynosić nie mniej niż 1% kosztów

		całkowitych projektu, – pomocy publicznej, gdzie wysokość wkładu własnego beneficjenta wynika z maksymalnych poziomów pomocy publicznej określonych w stosownych rozporządzeniach Ministra Rozwoju Regionalnego.
26	**Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)**	Zasady dotyczące pomocy publicznej zawarte są w załączniku nr 6.
27	**Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków**	Zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami
28	**Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)**	Maksymalna wartość projektu z zakresu termomodernizacji obiektów pomocy społecznej – do 10 mln PLN.
29	**Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)**	**Maksymalna kwota wsparcia dla projektów z zakresu: -** Typy projektów dla domów pomocy społecznej i placówek opiekuńczo – wychowawczych działających w obszarze pomocy społecznej[36] - 2mln PLN
30	**Forma płatności**	Refundacja/Zaliczka
31	**Wysokość udziału cross-financingu (%)**	Nie dotyczy

[36] Pomoc społeczna w rozumieniu ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64 poz. 593 z późn. zm).

2.9. Oś Priorytetowa IX*: Pomoc Techniczna*

Fundusze strukturalne stwarzają niepowtarzalną szansę rozwoju Lubelszczyzny. Szczególną rolę w podniesieniu konkurencyjności regionu odgrywa Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013. Dla zapewnienia efektywnego wdrażania Programu niezbędne jest stworzenie struktur gwarantujących odpowiednią jakość.

Dlatego celem Osi Priorytetowej IX jest zapewnienie efektywnego oraz zgodnego z prawem i politykami wspólnotowymi wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego poprzez wsparcie instytucji uczestniczących w zarządzaniu i wdrażaniu.

Cel priorytetu zostanie osiągnięty poprzez wdrażanie następujących działań:

9.1. Wsparcie wdrażania RPO

9.2. Informacja i promocja RPO

Działanie 9.1. Wsparcie wdrażania RPO

SZCZEGÓŁOWY OPIS DZIAŁANIA		
1.	**Nazwa programu operacyjnego**	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013
2.	**Numer i nazwa priorytetu**	IX Pomoc Techniczna
3.	**Nazwa Funduszu finansującego priorytet**	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	**Instytucja Zarządzająca PO/RPO**	Zarząd Województwa Lubelskiego Departament Regionalnego Programu Operacyjnego
5	**Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
6	**Instytucja Wrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
7	**Instytucja Certyfikująca**	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Departament Instytucji Certyfikującej
8	**Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)**	Wojewoda Lubelski
9	**Instytucja odpowiedzialna za otrzymanie płatności dokonywanych przez KE**	Ministerstwo Finansów
10	**Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)**	Zarząd Województwa Lubelskiego Departament Finansów
11	**Numer i nazwa działania**	9.1. Wsparcie wdrażania RPO
12	**Cel i uzasadnienie działania**	Celem działania jest zapewnienie efektywnego oraz zgodnego z prawem i politykami wspólnotowymi wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego poprzez wsparcie instytucji uczestniczących w zarządzaniu i wdrażaniu Programu.
13	**Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami**	**Komplementarność z innymi działaniami RPO WL:** Brak **Komplementarność z innymi programami operacyjnymi:** **Program Operacyjny Pomoc Techniczna,** **Program Operacyjny Kapitał Ludzki** wsparcie uzyskają projekty z zakresu pomocy technicznej w ramach Priorytetu XI. **Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej** – w ramach programu realizowane będą projekty zakresu pomocy technicznej Priorytetu IV

			Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 – wsparciem objęte będzie działanie IV Pomoc techniczna.
14	**Przykładowe rodzaje projektów/zadań**		**1.** Zatrudnienie personelu zaangażowanego w realizację RPO, dokończenie realizacji ZPORR do końca 2008 r. oraz zaangażowanego w przygotowanie kolejnego programu na nowy okres programowania. Podnoszenie motywacji pracowników zaangażowanych we wdrażanie RPO i przygotowanie kolejnego programu. **2.** Podnoszenie kwalifikacji zawodowych personelu zaangażowanego w realizację RPO na poziomie Instytucji Zarządzającej oraz innych instytucji zaangażowanych we wdrażanie programu, jak również personelu zaangażowanego w dokończenie realizacji ZPORR do końca 2008 r. i przygotowanie kolejnego programu. **3.** Organizacja i obsługa procesu naboru, selekcji, oceny i wyboru projektów. **4.** Wsparcie procesu kontroli realizacji projektów. **5.** Organizacja i obsługa Komitetu Monitorującego. **6.** Utrzymanie i rozwój systemu informatycznego monitoringu i kontroli, który będzie kompatybilny z Krajowym Systemem Informatycznym na okres 2007-2013. **7.** Zakup sprzętu komputerowego wraz z niezbędnym oprogramowaniem, sprzętu biurowego oraz wyposażenia i materiałów biurowych na potrzeby realizacji RPO oraz przygotowania kolejnego programu. **8.** Pokrycie kosztów związanych z zapewnieniem właściwych warunków technicznych niezbędnych do realizacji RPO i przygotowania kolejnego programu. **9.** Pokrycie kosztów związanych z archiwizacją dokumentacji dotyczącej realizacji RPO (zapewnienie powierzchni archiwalnej i właściwej obsługi). **10.** Pokrycie kosztów krajowych i zagranicznych delegacji służbowych, służących prawidłowemu przygotowaniu i wdrażaniu RPO oraz przygotowaniu kolejnego programu. **11.** Przygotowanie analiz, badań, sprawozdań i innych ekspertyz na potrzeby RPO, a także przygotowanie niezbędnych dokumentów i analiz na potrzeby kolejnego programu. **12.** Koszty związane z przeprowadzeniem ewaluacji RPO (mid-term i ex-post) oraz przygotowanie ewaluacji ex-ante dotyczącej kolejnego programu. **13.** Pokrycie innych kosztów niezbędnych do prawidłowego zarządzania i wdrażania RPO oraz przygotowania kolejnego programu. W ramach działania 9.1 istnieje możliwość refundacji kosztów związanych z przygotowaniem dokumentacji technicznej i przetargowej niezbędnej do wnioskowania i realizacji przedsięwzięcia
15	**Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych**		
	a	**Temat priorytetowy**	85 – Przygotowanie, realizacja, monitorowanie i kontrola. 86 – Ocena, badania / ekspertyzy, informacja i komunikacja.
	b	**Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)**	Nie dotyczy

	c	**Forma finansowania**	01 – Pomoc bezzwrotna
	d	**Typ obszaru**	01 – Obszar miejski 05 – Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	**Działalność gospodarcza**	17 – Administracja publiczna
	f	**Lokalizacja**	poziom NUTS 2
16	**Lista wydatków kwalifikowanych w ramach działania (jeśli dotyczy)**		Zasady dotyczące kwalifikowania wydatków w ramach działania zostały zawarte w *Wytycznych dotyczących kwalifikowania wydatków w ramach RPO WL na lata 2007-2013. Podręczniku kwalifikowalności wydatków* określających zasady kwalifikowalności wydatków. Dokument ten jest zgodny z *Krajowymi wytycznymi dotyczącymi kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013*.
17	**Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)**		Nie przewiduje się stosowania cross – financingu.
18	**Beneficjenci**		
	a	**Typ beneficjentów**	1. Instytucja Zarządzająca, 2. Instytucja Pośrednicząca drugiego stopnia
	b	**Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
19	**Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów**		
	a	**Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie**	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie jest opisany w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO”
	b	**Tryb oceny wniosków o dofinansowanie**	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Zarząd Województwa Lubelskiego
Część finansowa			
20	**Alokacja finansowa na działanie**		27,94 mln €
21	**Wkład ze środków unijnych na działanie**		27,94 mln €
22	**Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie**		Nie dotyczy
23	**Przewidziana wielkość środków prywatnych na działanie**		Nie dotyczy
24	**Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)**		100%
25	**Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)**		Nie dotyczy
26	**Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)**		Nie dotyczy
27	**Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków**		Zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami
28	**Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)**		Nie dotyczy
29	**Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)**		Nie dotyczy
30	**Forma płatności**		Refundacja
31	**Wysokość udziału cross-financingu (%)**		Nie dotyczy

Działanie 9.2. Informacja i promocja RPO

SZCZEGÓŁOWY OPIS DZIAŁANIA		
1.	**Nazwa programu operacyjnego**	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013
2.	**Numer i nazwa priorytetu**	IX Pomoc Techniczna
3.	**Nazwa Funduszu finansującego priorytet**	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	**Instytucja Zarządzająca PO/RPO**	Zarząd Województwa Lubelskiego Departament Regionalnego Programu Operacyjnego
5	**Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
6	**Instytucja Wrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
7	**Instytucja Certyfikująca**	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Departament Instytucji Certyfikującej
8	**Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)**	Wojewoda Lubelski
9	**Instytucja odpowiedzialna za otrzymanie płatności dokonywanych przez KE**	Ministerstwo Finansów
10	**Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)**	Zarząd Województwa Lubelskiego Departament Finansów
11	**Numer i nazwa działania**	9.2 Informacja i promocja RPO.
12	**Cel i uzasadnienie działania**	Celem działania jest zapewnienie efektywnego powszechnego dostępu do informacji o Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 w zakresie możliwości ubiegania się o dofinansowanie projektów ze środków funduszy strukturalnych oraz przygotowania i realizacji projektów (np. szkolenia w zakresie zamówień publicznych i pomocy publicznej). Celem działań promocyjno-informacyjnych jest również zwiększenie świadomości społecznej na temat korzyści jakie uzyska województwo lubelskie w wyniku wdrożenia RPO WL na lata 2007-2013.
13	**Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami**	**Komplementarność z innymi działaniami RPO WL:** Brak **Komplementarność z innymi programami operacyjnymi:** **Program Operacyjny Pomoc Techniczna,** **Program Operacyjny Kapitał Ludzki** wsparcie uzyskają projekty z zakresu pomocy technicznej w ramach Priorytetu XI. **Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej** – w ramach programu realizowane będą projekty zakresu pomocy technicznej Priorytetu IV **Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013** – wsparciem objęte będzie działanie IV Pomoc techniczna.
14	**Przykładowe rodzaje projektów/zadań**	**1.** Przygotowanie, wydruk i rozpowszechnienie materiałów informacyjnych i promocyjnych na temat RPO WL na lata 2007-2013 oraz nowego programu. **2.** Przygotowanie i przeprowadzanie kampanii informacyjno-promocyjnej oraz innych działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących RPO WL na lata 2007-2013 oraz nowego programu. **3.** Modernizacja i administrowanie stronami i serwisami internetowymi dotyczącymi RPO WL na lata 2007-2013 oraz nowego programu.

			4. Organizacja i udział w konferencjach, seminariach, warsztatach i innych rodzajach spotkań dotyczących RPO WL na lata 2007-2013 oraz nowego programu. **5.** Organizacja i prowadzenie działań edukacyjnych dla beneficjentów na temat RPO WL na lata 2007-2013 oraz nowego programu. **6.** Udział w sieci wymiany informacji o zasięgu ponadlokalnym, ponadregionalnym i międzynarodowym, w celu wymiany doświadczeń i propagowania dobrych wzorów dotyczących działań informacyjno-promocyjnych w ramach RPO WL na lata 2007-2013 oraz nowego programu. W ramach działania 9.2 istnieje możliwość refundacji kosztów związanych z przygotowaniem dokumentacji technicznej i przetargowej niezbędnej do wnioskowania i realizacji przedsięwzięcia.
15	**Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych**		
	a	**Temat priorytetowy**	85 – Przygotowanie, realizacja, monitorowanie i kontrola 86 – Ocena, badania / ekspertyzy, informacja i komunikacja
	b	**Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)**	Nie dotyczy
	c	**Forma finansowania**	01 – Pomoc bezzwrotna
	d	**Typ obszaru**	01 – Obszar miejski 05 – Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	**Działalność gospodarcza**	17 – Administracja publiczna
	f	**Lokalizacja**	poziom NUTS 2
16	**Lista wydatków kwalifikowanych w ramach działania (jeśli dotyczy)**		Zasady dotyczące kwalifikowania wydatków w ramach działania zostały zawarte w *Wytycznych dotyczących kwalifikowania wydatków w ramach RPO WL na lata 2007-2013. Podręczniku kwalifikowalności wydatków* określających zasady kwalifikowalności wydatków. Dokument ten jest zgodny z *Krajowymi wytycznymi dotyczącymi kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013*.
17	**Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)**		Nie przewiduje się stosowania cross – financingu.
18	**Beneficjenci**		
	a	**Typ beneficjentów**	IZ, IP2
	b	**Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)**	Beneficjenci RPO
19	**Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów**		
	a	**Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie**	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie jest opisany w rozdziale 1.4 „System wyboru projektów w ramach RPO”
	b	**Tryb oceny wniosków o dofinansowanie**	Ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu podejmuje Zarząd Województwa Lubelskiego
Część finansowa			
20	**Alokacja finansowa na działanie**		4,85 mln €
21	**Wkład ze środków unijnych na działanie**		4,85 mln €
22	**Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie**		Nie dotyczy

23	**Przewidziana wielkość środków prywatnych na działanie**	Nie dotyczy
24	**Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)**	100%
25	**Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
26	**Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
27	**Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków**	Zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami
28	**Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
29	**Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)**	Nie dotyczy
30	**Forma płatności**	Refundacja
31	**Wysokość udziału cross-financingu (%)**	Nie dotyczy.

Załączniki :

Załącznik nr 1. Indykatywna tabela finansowa zobowiązań dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 w podziale na priorytety i działania z przyporządkowaniem kategorii interwencji funduszy strukturalnych oraz oznaczonymi działaniami podlegającymi zasadom cross-financing.

Załącznik nr 2 Szacunkowa tabela finansowa zobowiązań dla RPO WL w podziale na lata i Osie priorytetowe.

Załącznik nr 3. Poziom wydatków pochodzących z funduszy strukturalnych w ramach programu operacyjnego przeznaczonych na realizację Strategii Lizbońskiej.

Załącznik nr 4 Wskaźniki

Załącznik nr 4a *Tabela wskaźników osiągnięcia celu głównego RPO WL oraz celów szczegółowych.*

Załącznik nr 4b *Tabela wskaźników produktu i rezultatu na poziomie działań.*

Załącznik nr 4c *Tabela wskaźników produktu i rezultatu na poziomie projektów.*

Załącznik nr 4d *Tabela kryteriów, wskaźników i ich wartości referencyjnych wymaganych dla określenia obszarów wsparcia w zakresie mieszkalnictwa.*

Załącznik nr 5. Lista kluczowych projektów.

Załącznik nr 6 Pomoc publiczna w ramach RPO WL 2007 – 2013.

Załącznik nr 7. Kryteria wyboru finansowanych operacji.